B-10
10 d. 18.

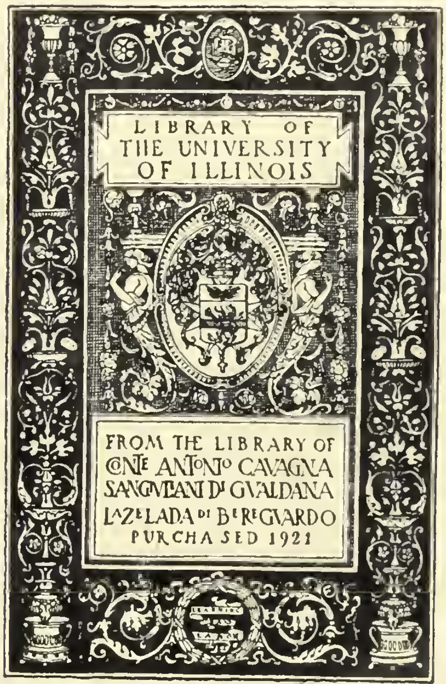

226
B47Lv
1748
v.1

Rare Book & Special Collections Library

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of Illinois Urbana-Champaign

http://www.archive.org/details/sacrosanctusevan01cava

SACROSANCTUS
EVANGELIORUM CODEX
SANCTI EUSEBII
VERCELLENSIS

MANU EXARATUS

PARS PRIOR

CONTINENS EVANGELIA

SECUNDUM MATTHAEUM, ET JOHANNEM.

SACROSANCTUS
EVANGELIORUM CODEX
S. EUSEBII MAGNI
EPISCOPI ET MARTYRIS
MANU EXARATUS

EX AUTOGRAPHO BASILICAE VERCELLENSIS

Ad unguem exhibitus

NUNC PRIMUM IN LUCEM PRODIT

OPERA ET STUDIO

JOANNIS ANDREAE IRICI

TRIDINENSIS,

COLLEGII AMBROSIANI DOCTORIS,

Cum ejuſdem Praeſatione, Notis, & Concordantibus aliorum Codicum, & SS. PP. Lectionibus.

MEDIOLANI,

IN REGIA CURIA MDCCXLVIII.

Proſtat apud Bibliopolam Joſephum Bonacinam.

L47LV
1748
V. 1

EMINENTISSIMO ET REVERENDISSIMO PRINCIPI

CAROLO VICTORIO AMEDEO

S.R.E. TIT. S. XYSTI PRESB. CARD. DELLE LANZE

ARCHIEPISCOPO NICOSIENSI &c.

Jo. Andreas Iricus Ambroſiani Collegii Doctor.

E*Ruditorum omnium votis expetitum Codicem Evangeliorum Invictiſſimi Martyris* EUSEBII *Magni Vercellenſis Epiſcopi manu conſcriptum vix typis tradendum ſtatui, cùm ſtatim mihi in mentem venit non alteri quàm Tibi*, Princeps Eminentiſſime, *venerabile hoc ſacrae vetuſtatis mo-*

nu-

numentum humili obſequio conſecrare. Etenim ex illo tempore, quo primùm Te Mediolano pertranſeuntem, favente Eminentiſs. Archiepiſcopo noſtro, Collega tuo Puteobonello, *mihi licuit conſpicere, ac venerari, en, mecum ipſe tacitus dixi, en cui potiſſimùm tot inter Optimos, queis Catholica fulget Eccleſia, Praeſules Sanctiſſimi Patris Euſebii Volumen offeras. Intuere qualis in Ampliſſima ſit dignitate Humilitas, qualis in Summis Honoribus Modeſtia, qualis in aetatis flore Prudentia, atque Eruditio, quas cum aliis eximiis dotibus Sapientiſſimus Pontifex* BENEDICTUS XIV. *contemplatus ſacra Purpura cenſuit exornandas, ambigentibus interim omni-*

bus

bus utrumne majus Tibi Purpura, an Tu Purpurae conferas ornamentum. Id profecto mihi tunc eveniſſe non inficior, quod Vercellenſibus quondam Civibus, cùm de Paſtoris ſui electione ageretur contigiſſe legeram; quemadmodum enim illi viſo, quem nunquam antea cognoverant, Euſebio, ſimul ut viderunt & probaverunt; tantùmque interfuit, ut probaretur, quantùm ut videretur; *ita & mihi Te videre idem fuiſſe fateor ac probare. Siſto igitur Te Tibi, Purpuratum ſcilicet Martyrem Purpurato Principi, Vigilantiſſimum Antiſtitem Ornatiſſimo Praeſuli, Erudítiſſimum Epiſcopum Doctiſſimo Viro, Romanae Urbis Lectorem Romanae Eccleſiae*

Pres-

Presbytero, Evangelicum demum Codicem, quo Euſebius adversùs Arianorum furorem Catholicam olim veritatem propugnavit, Sacerdoti ad Evangelicae perfectionis apicem inter corruptos noſtri ſaeculi mores toto pectore anhelanti, Dominoque *ſimul*, *quem humillimè ſuſpicio, atque colo, minimum me inutilemque ſervum. Munuſculum hoc ſi benigne ſuſceperis*, Optime Cardinalis, *alia non deerunt, quae pro ingenioli mei viribus publici juris facienda confidentiùs quamprimum curabo, eaque Eccleſiae Catholicae, cujus inter Principes merito recenſeris, haud modicùm profutura confido. Vale.*

Mediol. VIII. Kal. Novemb. MDCCXLVIII.

IN SACROSANCTUM EVANGELIORUM CODICEM

S. EUSEBII MAGNI

VERCELLENSIS EPISCOPI ET MARTYRIS

MANU CONSCRIPTUM

JOANNIS ANDREAE IRICI

AMBROSIANI COLLEGII DOCTORIS

PRAEFATIO.

ALiquot jam volvuntur anni, ex quo Vir Clariſs. Joſeph Blanchinus Veronenſis, eruditionis gratiâ literariae Reipublicae dudum notus in eo, quod vulgavit Opere, cujus argumentum ſunt Vindiciae Sacrarum Scripturarum, univerſam Chriſti Eccleſiam adduxerat in ſpem non modicam fore, ut Sacroſanctum Evangeliorum Codicem, qui in Vercellenſi Cathedrali Baſilica tamquam haereditario jure, utpote Sanctiſſimi Patris Euſebii Magni, Epiſcopi, & Martyris manu conſcriptus, ſervatur, & colitur, ipſe typis traderet; jamque literarum, quibus exaratus eſt, atque laminarum, queis Codex contegitur, formas aeri inciſas in publicum protulerat. Ea mihi res ſummae fuerat voluptati, cùm venerabile illud Volumen aureis, immò gemmeis dignum caracteribus tandem ad Catholicae Eccleſiae non gaudium modò, ſed & utilitatem, lucem aliquando viſurum confiderem; Sanctuſque Parens Euſebius, licet tot ante ſaeculis terreno ſolutus carcere, reviviſcere mihi videbatur, ubi ad haereticorum hominum audaciam denuo

a con-

conferendam illa rurſus arma in medium proferrentur, quibus invictiſſimus Athleta Chriſti quondàm inſtructus adverſus Ariomanitarum furorem, quamdiù fuit in terris, ſtrenue decertavit.

Praeſtolantem igitur cùm mora exoptatiſſimae hujus Editionis protraheret, opportunè contigit ſuperiore anno, ut me Vercellas conferrem, recurrente S. Guillielmi ejuſdem Urbis Civis, & Ordinis Eremitarum Montis Virginis Fundatoris ſolemnitate, jubentibus Illuſtriſſimis, atque Reverendiſſimis Dignitatibus & Canonicis in Cathedrali Baſilica tanti Herois virtutes e ſuggeſtu commendaturus VII. Kal. Quintiles. Id vix pro ingenioli mei tenuitate peregi, enixis precibus poſtulavi, liceret ut mihi Sacrum Euſebianum Evangelicum Codicem, qui inter inſignia Sanctorum Lipſana in Sacrario cuſtoditur, reverenter oſculari; quod cùm a benigniſſimis Viris tanti Theſauri Cuſtodibus haud aegrè impetraſſem, ſtatim provolutus in genua ſacratas paginas religioſis oſculis ſum veneratus; obortiſque prae gaudio repente lacrymis: ergone (mecum ipſe tacitus ajebam) ergone Theſaurus iſte adhuc poſt tot ſaecula latebit, atque univerſi Chriſtiani Populi ardentiſſimum torquebit ſtudium tam pretioſi Voluminis adhuc dilata Editio? Nondum licebit Parentis Sanctiſſimi haereditatem laudabili ambitu oſtentare, & quaſi admirabile quoddam cunctis Fidelibus ſpectaculum offerre, in quo rurſus Euſebii virtute contritis Eterodoxorum conatibus, triumphum ducat Eccleſia? Prodeunt, quo vivimus, ſaeculo tot antiquitatis reliquiae in Tabulariis magno ſtudio, improboque labore conquiſitae, atque utinam ſemper publica luce dignæ; & pretioſiſſimus iſte Codex, venerandae Antiquitatis rariſſimum Monumentum, quo nihil vidi praeſtantius, adhuc in tenebris deliteſcit? Rumpe moras tandem, Blanchine Clariſſime, neque diutius votis publicis intercedas.

Haec effatus, cùm Mediolanum repetere meditarer, Vir doctiſſimus, quocum mihi ſunt omnes amicitiae neceſſitudines, Franciſcus Hieronymus Ruggerius Novarienſis, Sacrae Theologiae Doctor, Canonicus Euſebianus, & divini Verbi praeconio clariſſimus, a me petiit, ut Apographum Sacroſancti Codicis, ad privatum commodum a ſe tunc exaratum, cùm illum ad Eruditiſ-

ditiſſimum Blanchinum mittendum exſcriberet, mecum deferrem, atque a perito aliquo Mediolanenſi Bibliopega pretioſis integumentis, quae rem decerent tantam, ornandum curarem. Quo exceperim animo amiciſſimi Ruggerii voces ille ſecum recogitet, qui novit quae filiorum eſſe debeat in tam illuſtris Patris memoriam, & ſcripta reverentia, pietas, religio, quis in hujuſmodi ſacrae vetuſtatis reliquias ſit bonas amantium literas affectus. Ut verò Mediolanum redux traditum Apographum avidiſſimè perlegi, ſive, ut verius eloquar, devoravi, mecum ipſe meditari coepi, an liberum mihi eſſet Codicem hunc omnibus eruditis Viris exoptatiſſimum inſciis Clariſſimis Blanchino, & Ruggerio in vulgus emittere, neque diutiùs communem expectationem remorari. Compertum interim habebam nunquam fore, ut id mihi per Ruggerium liceret, qui Blanchinum quodammodo decipere videretur, ſi eum mihi Codicem typis tradendi poteſtatem faceret, poſtquam eandem ob cauſam ad ejuſdem Blanchini uſum illum ipſe deſcripſerat. Nec minorem in Blanchino, quamvis humaniſſimo, difficultatem verebar, nunquam videlicet aequo auditurum animo me poſtulantem, ut editionem jampridem a ſe promiſſam alter aggrederetur.

Exſcripſi tamen interea ad animi mei voluptatem quàm diligentiſſimè potui integrum Sacratum Codicem, & Vulgatae Editionis loca, ubi diverſae ab Euſebianis formulis occurrunt voces, ſubjeci: tum Notas aliquot columnis ſingulis addidi, quibus opus eſſe duxi, ne quid deeſſet ad ejuſdem Codicis Impreſſionem, ubi aliquando, Deo favente, eam fieri nihil vetaret. Vix haec ad coronidem perduxeram, cùm amiciſſimus quidam mihi vir Româ adveniens: ecquid agis, inquit, Irice mi? Typis ne aliquid ex vetuſtis Eccleſiae Vercellenſis Codicibus, quos mihi ſaepius per Epiſtolas, dum in Urbe degerem, te pervolutaſſe ſcribebas, utque etiam in Tridinenſi Hiſtoria tua ſpopondiſti, paratum habes? Excitarunt hujuſcemodi verba ardentiſſimam Euſebiani Codicis evulgandi cupiditatem, eamque dudum animo inſitam, ſed quibuſdam ita dixerim cineribus obrutam, protinus in flammam erumpere ſentiens: oh utinam, reſpondi, omni gaza mihi cha-

 riorem,

riorem, quam apud me religioſè ſervo, ex ditiſſimo illo Eccleſiaſticae Antiquitatis Promptuario erutam gemmam in publicum proferre daretur! Percunctatus eſt ille enixiùs quid eſſet in cauſa, cur ab hoc negotio retardarer: ego vero: En quale ſit, quod edere votis omnibus concupiſco: ſimulque Apographum aperui. Haeſit ipſe aliquantulum ſtupenti ſimilis; tum: qua, inquit, via id tandem es aſſecutus, ut hujus tibi exſcribendi poteſtas permitteretur? Faſſus ſum ingenuè quod Ruggerio inſcio feceram; nihilque votis meis obſiſtere, niſi Ruggerii ipſius, atque Blanchini, quos ſummopere colo, reverentiam, ne ſcilicet alienam in meſſem falcem immittere viderer. Subriſit haec audiens Amicus: Euge, inquiens, Irice; omnem enim tibi hac in re ego ſcrupulum adimam, ubi ex me noveris doctiſſimo Blanchino literariis aliis laboribus occupato nihil minùs in mentem venire, quàm Evangelici hujus Codicis Editionem. Inſudat Vir de Eruditis hominibus optimè ſemper meritus aliis conſcribendis, quae propediem lucem aſpicient, quibus in rebus totum nunc illum eſſe tibi ſanctè profiteor; nam Annalium Eccleſiaſticorum Seriem proſequitur diligentiſſimè ex eo tempore, ubi Raynaldus deſiit. Iniquè ergo non feret, ſi quod ipſe Exter nunquam fortaſſe fecerit, tu quamprimum, tu, inquam, Euſebii Filius facias. Nam a Ruggerio quid times? Mirabitur ille ſummum in magnum Parentem, Martyremque inclytum, amorem tuum, quem ſaepiſſimè & coram & ſcriptis teſtatum eſſe voluiſti, & amori tantùm tribuet quodcumque ſe vel invito, nedum inſcio in hujuſmodi negotio perfeceris.

Igitur hiſce me plurimùm diligentis vocibus amiciſſimis auſcultandum eſſe mecum ipſe exiſtimavi, & ſi quid hac in re peccatum fuerit, Blanchinum & Ruggerium Viros Clariſſimos deprecor, ne mihi culpae vertant, quod Euſebium, quem intimis in viſceribus fero, diutiùs latere non patiar, quod exigua amoris teſtificatione filialem illi reverentiam meam commendem, quòd tandem publicis votis ſatisfaciam. Teſtor enim Deum, ipſumque teſtor Euſebium me in hoc venerabili ſacrae Antiquitatis monumento vulgando nullam captare glōriam, ſi eam tamen exceperis,

ris, quae in Filios ex Parentis honore redundat. Salva ſit, atque integra Blanchino doctiſſimo gloria ſua, qui ſcilicet omnium primus de hoc Theſauro Literati Orbis oculis proponendo cogitavit, atque eò jam proceſſit, ut notarum etiam, quibus Euſebius uſus eſt, ſpecimen exhiberet. Mihi ſufficiet tanti Viri ſequi veſtigia, cujus utrùm humanitatem, an eruditionem magìs ſuſpiciam ignoro. Immo ne quid illi a me praereptum aliquis ullo unquam tempore ſuſpicari poſſit, exſcribam hìc, quae jam Blanchinus ipſe in praecitato Opere ſuo eruditiſſimè, ut omnia, ad hunc Codicem pertinentia vulgavit.

„ Impetratum eſt ab Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Viro „ Fr. Carolo Vincentio Cardinali Ferrerio Epiſcopo Vercellenſi „ vigilantiſſimo, qui in communi Literatorum utilitate tuendâ, „ augendâque verſatur, ut Codex ille Sacrorum Evangeliorum, „ qui S. Euſebii, ejuſdem Urbis Antiſtitis, ac Martyris venerandi, „ fuiſſe traditur (univerſo Illuſtriſſimorum, ac Reverendiſſimo- „ rum Canonicorum Vercellenſium annuente Conventu) exſcri- „ beretur mihi diligentiſſimè, ac tanta gaza meo ſtudio, editio- „ nique reſervaretur. Id conſtat ex authentico documento, quod „ unà cum exemplo inſignis Voluminis mihi tranſmiſſum eſt, „ atque ita Scriptoris diligentiæ in fine adſtipulatur.

„ Fr. Carolus Vincentius Ord. Praedicatorum Divina Miſeratione
„ Tituli S. Mariae in Via, S. R. E. Presbyter Cardinalis
„ Ferrerius Epiſcopus Vercellenſis.

„ SAcri Evangeliorum Codicis a D. Euſebio Magno Epiſcopo „ & Martyre propriâ manu conſcripti, & in ſacro hujus Eu- „ ſebianae Baſilicae Cathedralis Reliquiarum Depoſito ſub fideliſ- „ ſima cuſtodia exiſtentis, anteſcriptum Exemplar, juſſu noſtro, „ accedente Illuſtriſſimi & Reverendiſſimi Capituli hujus noſtrae „ Cathedralis conſenſu, ad poſtulationem Domini Joſephi Blan- „ chini Veronenſis Sacerdotis in Congregatione Romana Sancti „ Philippi Nerii, a Reverendiſſimo Domino Franciſco Hierony- „ mo Ruggeri hujus noſtrae Baſilicae Cathedralis Canonico exa-

„ ratum,

,, ratum, cum Autographo per infraſcriptos Reverendiſſimum
,, Dominum Carolum Franciſcum Cantonum J. U. D. praedictae
,, noſtrae Cathedralis Canonicum, Vicarium noſtrum Generalem,
,, & Jacobum Philippum Novareſe Cancellarium noſtrum, accu-
,, ratè conferri mandavimus: factâque exquiſitiſſimâ collatione,
,, ne verbo quidem aut ſyllabâ ab illo diſſidere, ſed in omnibus,
,, & per omnia fideliter concordare compertum eſt; & ita atte-
,, ſtamur, & dicimus. In quorum omnium, ac ſingulorum fidem
,, has dari per praedictos DD. Vicarium noſtrum Generalem, &
,, Cancellarium ſignari, ac ſigilli noſtri munimine roborari juſſi-
,, mus. Vercellis ex Cancellaria noſtra Epiſcopali, die undecima
,, menſis Junii Anni Milleſimi ſeptingenteſimi trigeſimi octavi.

,, Carolus Franciſcus Cantonus Vic. Generalis.

,, Loco ✠ Sigilli.

,, Jacobus Philippus Novareſe Cancellarius.

,, Hic autem incomparabilis Codex Dux erit, ac veluti An-
,, teſignanus Italae Novi Teſtamenti Editionis. Quatuordecim
,, namque ſaeculis gloriatur, ut ex ipſius ſpecimine impreſſo pag.
,, CCCLXXV. poteris, Sapientiſſime Praeſul, agnoſcere. Habet,
,, ut in aetatibus auctoritatem ſenectus, ſic in Codicibus antiqui-
,, tas; & quidem maximè, cùm agitur de ſtatuenda Antehiero-
,, nymianâ Latini Interpretis Verſione. Venerabili Codice S. Eu-
,, ſebii nemini hactenus uti licuit. Ego a Doctiſſimo & Clariſſimo
,, Viro Scipione Marchione Maffejo (qui ſemper erit mihi cum
,, eximiis atque promeritis laudibus nominandus) anno 1726. cùm
,, Veronae Canonicum agerem, edoctus fueram, Vercellis ex-
,, tare Codicem Evangeliarium tantae vetuſtatis, ut Veronenſem
,, noſtrum (quem tunc in Aedibus Capitularibus a me primùm
,, exſcriptum, uſque ad annum 1732. quo Romam veni, ſemper
,, domi ſocium, & tamquam contubernalem habui, quoniam ab
,, Ampliſſimo Capitulo Illuſtriſſimorum ac Reverendiſſimorum
,, Canonicorum mihi ſoli facultas facta fuerat illum edendi, ut in
,, Actis Capitularibus legitur) ex tenuiſſimis membranis purpurâ

,, tin-

„ tinctis, & aureis argenteiſque characteribus exaratis confectum,
„ exſuperaret. Quare anno inſequenti 1727. Epiſtolaribus officiis
„ exorare coepi Illuſtriſſimum atque Cl. Virum Franciſcum Hieronymum Ruggerium Canonicum praeſtantiſſimum Sanctae Vercellenſis Eccleſiae, ut omnem operam, ſollicitudinem, curam in eo exſcribendo Codice ponere dignaretur: qui ſtatim ultrò ingenti labori ſe obtulit, ac literis humanitate pleniſſimis, re jam confectâ, ad me iſta conſcripſit.

„ Joſepho Blanchino Veronenſi
„ Franciſcus Hieronymus Ruggerius Novarienſis S. T. D.
„ & in Baſilica Cathedrali Euſebiana Canonicus S. P. D.

„ VEtuſtiſſimum tandem Codicem Evangeliarium Euſebianum jam multis ab hinc annis a plurimis Sapientiſſimis Viris, ac Eruditiſſimis Scriptoribus conquiſitum, vota tua, Vir Clariſſime, non ſolùm ut antiquitatem ſpectares, verùm etiam ut magìs ad confirmationem Catholicae Fidei, quae Sacroſanctis Evangeliis, tamquam firmiſſimis propugnaculis roboratur, veritatem erueres, conſequi potuerunt.

„ Prodit enim in lucem, illumque tenes diuturnâ temporum ſerie nullâ oblivione deletum, ſed cautè, ſtudioſè, ac ſedulâ diligentiâ aſſervatum, nunc vero D. O. M. opitulante, & Eminentiſſimo ac Reverendiſſimo D. D. Carolo Vincentio Ferrerio Ord. Praed. hujuſque Sanctae Vercellen. Eccleſiae Epiſcopo vigilantiſſimo ſic diſponente, ac Dignitatibus, & Canonicis Euſebiani Capituli annuentibus, meâ ope, ac labore a ſuo Exemplari fideliter, & ad amuſſim tranſcriptum.

„ De verâ poſſeſſione hujus Sacri Voluminis, praeter antiquam, conſtantiſſimamque venerationem, quam ſemper erga illud Capitulum, & Eccleſia profeſſa eſt, illud aſſervando in ipſomet ſacro Reliquiarum Depoſito, ubi Sanctorum Prophetarum, Apoſtolorum, plurimorumque Martyrum Oſſa cuſtodiuntur; extant & documenta plurima certae fidei, monimentiſque publicis conſignata, ex quibus ediſcimus, librum quatuor

„ Evan-

„ Evangeliorum a Magno Sancto Patre noſtro Epiſcopo & Martyre Euſebio ex Graecanicis literis ante Divum Hieronymum fuiſſe redditum. Hac ipſa igitur facultate Graecarum literarum lectionis atque ſcriptionis eâ perfectione Romae potiebatur, ut Julius Pontifex Marci ſucceſſor, qui Euſebium ſacro Presbyterali caractere inſignivit, exiſtimarit illum non ſibi ſoli vacare, ſed etiam Chriſtianae Reipublicae prodeſſe debere, ut habetur ex antiquiſſimis tabulis hujus Vercellenſis Eccleſiae, in quibus eundem Euſebium Interpretem Sacrorum Voluminum deſignatum a Summo Pontifice fuiſſe traditur. Graecas enim literas non alio propoſito ſibi fine didicerat, quàm ut perfectiùs Sacrarum Literarum arcana dignoſceret.

„ Quo tempore, quove loco, quem ad finem hoc Opus inchoaverit, compoſuerit, atque perfecerit, non me Auctore, ſed praeſtantiſſimi hujus Vercellenſis Eccleſiae olim Epiſcopi Joannis Stephani Ferrerii teſtimonio ex Vita Sancti P. N. Martyris & Epiſcopi Euſebii ab eo ſcripta mutuato patefacere contendam. Legitur itaque fol. 16. illius Vitae.

„ *Neque verò haec, aliaque dum ageret, ſui obliviſcebatur: immo conſtans traditio eſt, eum non modò ad occaſionem tollendam, qua populus Arianâ invidiâ ſeductus in eum peccaret; ſed etiam ardenti ſtudio vacandi ſibi, & Deo, ſeceſſiſſe in Montes Oupae Bugellenſis Ditionis, & ultra Padum ad Caſtrum Credonenſe tunc Dioeceſis Vercellenſis, diverſis temporibus; ut qui tot curis juvandorum aliorum gratiâ diſtinebatur, haberet ubi ſubinde ſe colligeret, ac ſpiritum e coelo attraheret, majoreſque ei ad Dei gloriam provehendam vires ſuppeterent.*

„ *Legitur etiam in eadem Vita manuſcripta Euſebium, dum in his locis religioſis, & ſanctis moraretur, ſuâ ipſius manu quatuor Evangelia ſcripſiſſe, quae ad haec uſque tempora conſervantur: quae quidem Sancta Evangelia totius poſtea vitae tempore ipſius fuiſſe caros comites in ejus Vita narratum habemus. Siquidem eorum temporum Chriſtiani homines & perpetuò apud ſe habere, ac circumgeſtare conſueverant, quemadmodum a mulieribus etiam factitatum novimus: id quod de S. Caecilia in primis ſatìs conſtat,*

„ *quae*

„ *quae Chriſti Evangelia, uti ejus narrat Hiſtoria, ſemper in pecto-*
„ *re geſtabat ſuo. Immo idipſum nonnullis ad mortem uſque familia-*
„ *re fuit, uti Sancto Barnabae, ad cujus defuncti pectus repertum*
„ *eſt S. Matthaei Evangelium ipſius Barnabae manu deſcriptum; quo*
„ *tempore in Inſula Cypro, Zenone imperante, Corpus ejus inventum*
„ *eſt. Quamobrem piè credendum exiſtimo, librum hunc in promptu*
„ *ſemper habuiſſe Euſebium, non ſecus atque Barnabam, & Caeci-*
„ *liam, ſui illum theſauri inſtar duxiſſe, & ex hoc omnium doctri-*
„ *narum, virtutum, rerumque mirabilium, tamquam ex Oceano tum*
„ *venae, tum fontes effluxerunt, quorum ſanctos latices cùm Euſe-*
„ *bius ebibiſſet, daemonia, daemoniorumque miniſtros ejecit, vitio-*
„ *rum, ſchiſmatum, haereſum tetra monſtra ex Eccleſia ejecit, ex-*
„ *terminavitque. Neque enim fructus expectari poterant alii, aut ab*
„ *inſtrumenti perfectione, atque praeſtantia, aut a ſumma dexteri-*
„ *tate, peritiaque Artificis, qui inſtrumento ejuſmodi uſus eſt. Do-*
„ *lendum ſanè eſt theſaurum hunc noſtrum injuriâ temporis aliquâ*
„ *ex parte conſumptum fuiſſe; tametſi ad eum illaeſum conſervan-*
„ *dum, & integrum, non ſemel adhibita fuerit diligentia, vel a*
„ *magnis Regibus, uti a Berengario, qui Librum argenteis laminis*
„ *contegendum curavit; quod ſatìs adhuc praedicant illa Carmina,*
„ *quae ſub Sanctiſſimi Euſebii effigie leguntur; ea verò ſunt:*

„ Praeſul hic Euſebius ſcripſit, ſolvitque vetuſtas;
„ Rex Berengarius ſed reparavit idem.
„ Argentum poſtquam fulvo depromſit, & auro,
„ Eccleſiae, Praeſul, optulit ipſe tuae.

„ *Nec minus doleo, quòd videam folium unum illius Sacri Codicis*
„ *religioſis quibuſdam perſonis reliquiae loco datum, quemadmodum*
„ *in infraſcripta Syngrapha Auguſtini Ferrerii, eâ tempeſtate Ver-*
„ *cellenſis Epiſcopi, ac Patruelis Avi mei, legere eſt: quem nos Co-*
„ *dicem perindè deſcribendum curabimus, priuſquam, aut illum diu-*
„ *turnitas temporis pejus efficiat, aut ulla illius pars alia deperda-*
„ *tur: ut ſaltem firmiſſimi teſtimonii loco extet Verſionis, ipſâ, qua*
„ *hodie utimur S. Hieronymi Verſione antiquioris. Syngrapha au-*
„ *tem illa ſic ſe habet:*

„ Auguſtinus Ferrerius, Dei, & Apoſtolicae Sedis gratia
„ Epiſcopus Vercellen. & Comes. Univerſis Chriſti fidelibus,
„ praeſentes noſtras inſpecturis, ſalutem in Domino ſempiternam.
„ Noveritis quod nuper ad Eccleſiam S. Euſebii Vercellen. devo-
„ tionis gratiâ declinantes Mag. D. Jacobus Circeſten. & Petrus
„ Ebult de Salus Dioec. Lauſanen. ad M. Principem noſtrum Ex-
„ cellentiſs. Carolum Sabaudiae Ducem pro univerſali Helvetio-
„ rum Conventu Oratores, ſignificantes nobis, & Venerando Cap.
„ noſtro, Eccleſiam ſub hujus Sancti Euſebii invocatione in fini-
„ bus Loci Salus, loco dicto Nieuchen Lauſanen. Dioeceſis con-
„ ſiſtere, quam homines & incolae loci praedicti ſummâ vene-
„ rantur devotione, & reverentiâ, ob ſublime Sanctiſſimi Epi-
„ ſcopi & Martyris Euſebii meritum. Quare ſi quid de illius Ve-
„ ſte, geſtis, ex reliquiis apud plebem praedictam haberetur,
„ eadem plurimùm in Domino gratularetur. Nos ideo (ut par
„ eſt) cupientes & praedictum Divum Euſebium Patronum no-
„ ſtrum devotis laudibus ubique locorum, & terrarum ſummâ
„ veneratione extolli, juſtamque eorum Oratorum devotionem
„ conſiderantes, necnon praelibati illius Principis noſtri Ducis
„ ſingularem erga praefatos Oratores benevolentiam, qui nobis,
„ & Capitulo noſtro pro eis affectuosè ſcripſit, & Magnificum
„ D. Stephanum, Motae in Sabaudia Dominum, & ſuae Excel-
„ lentiae Capitaneum deſtinaverit. Quoniam hujuſmodi poſtula-
„ tio ad Beati Euſebii cedit, populique praefati devotionem, eiſ-
„ dem Oratoribus (accedente Venerandi Capituli conſenſu) par-
„ tem lapidis, quo Beatus Euſebius lapidatus extitit, & morti tra-
„ ditus; foliumque unum Evangeliorum, ante centum quadra-
„ ginta quatuor ſuper mille annos, praefati S. Euſebii manu pro-
„ pria conſcriptum, & a ſacrario Eccleſiae praedictae, cum qua
„ decuit reverentiâ extractum, elargiti fuimus: ex quo Evange
„ liorum libro plurima miracula viſa ſunt, quae nulla poterunt
„ terunt tergiverſatione celari, & quae omnia apud Eccleſiam
„ noſtram praedictam ſummâ veneratione aſſervata, tranſmitti-
„ mus, parique veneratione penès eos obſervari affectamus. Has
„ autem noſtras per Secretarium noſtrumque juſſum ſubſignari,
„ &

„ & ſigilli noſtri majoris appoſitione roborantes, in teſtimonium „ praemiſſorum conceſſimus. Datum Vercellis ex Palatio Epiſco„ pali noſtro, die XXIV. Januarii MDXV. praeſentibus ibidem „ Andrea Ferrerio, Patruo, & Vicario noſtro Generali, & Lu„ dovico de Gromis Canonico Vercellenſi, teſtibus ad praemiſſa „ vocatis, & rogatis.

„ Joannes de Ferreriis.

„ *Per hunc denique Librum praecipuam quandam ejuſdem San„ ctitatem aliquando ſignificavit Deus, uti etiam ipſa ſyngrapha ſu„ perior innuit, ſaepiùs enim evenit, ut qui illo tacto pejerarunt, ii „ aut ſtatim excoecati, aut alio membro capti ſint. Sed de hoc San„ cto, nobiſque cariſſimo Codice ſatìs.*

„ Hucuſque idem memoratus Epiſcopus Jo: Stephanus Fer„ rerius, qui quamvis in ſua praecellenti hujus Sacri Codicis de„ ſcriptione eum poſteritati, aeternaeque memoriae dandum pro„ miſerit his verbis: *quem nos proinde deſcribendum curabimus*; „ morte tamen praereptus anno 1610. antequam Vita S. Euſebii „ ab ipſo collecta in lucem ederetur, alteri Ferrerio Epiſcopo, & „ Sac. Cardinalatus Purpurâ inſignito, atque ad ſpectabilem ve„ nerandumque Euſebianum Codicem in praeſentem memoriam „ revocandum incomparabili ſollicitudine praedito, ſupremo di„ ctante providentiae Numine, hiſce temporibus curam reliquit.

„ Aliud quoque documentum habetur in Sermone Athonis „ Epiſcopi Vercellenſis anno 752. qui inter alios ad laudem San„ cti Martyris Epiſcopi Euſebii a Sanctis Patribus, & Epiſcopis „ Ambroſio, Maximo, & Gregorio Turonenſi compoſitos re„ cenſetur. Circa medium namque Serm. illius, ubi fit mentio „ de Concilio coacto Mediolani anno 355. (juxta adnotationem „ Cardinalis Baronii) a Conſtantio Imperatore perniciosiſſimo Ca„ tholicae Fidei hoſte, atque everſore, ſic legitur: *Ad quem „ Beatus Euſebius ire diſtulerat, quem quid agendum minimè latue„ rat*. Deinde ſubdit: *Nec ſe potuit continere, quin ad memora„ tum Concilium iret pro Fide contendere, Sancti Evangelii cara „ deportans pignora*. Idem teſtatur Venerabilis Jo: Franciſcus Bo„ nomius hujus Eccleſiae Epiſcopus anno 1554. qui inter caetera,

„ ad apparatum excogitatae Translationis Sacri Corporis Sancti
„ Martyris Euſebii pertinentia, Elogia, ex Sanctorum PP. tum
„ Graecorum, tum Latinorum ſcriptis excerpta, quae in Baſilica
„ Euſebiana, Atrio Epiſcopali, Arcubus, Trophaeis, Viiſque
„ publicis erant apponenda, illud quoque Athonis extabat. Ha-
„ betur demum in Vita Sancti Euſebii typis edita n. XIV. fol. 138.
„ *Sacroſancta Evangelia ſua ipſius manu deſcripta, fidiſſimorum co-*
„ *mitum loco, aſſiduè apud ſe habuit: quibus uſus, vitiorum, ſchiſ-*
„ *matum, haereſumque tetra monſtra undique exterminavit.*

„ Sed quid immoror in perquirendis probationibus, cùm tu „ compertum habeas, quanta ſit hujus Sacri Codicis dignitas, „ quanta ejus conditoris certitudo, quanta inſuper fides ei haben- „ da. Hoc duce Novatorum errores eludere conare; ut, ſicut „ oriente Sole quidquid de nocturna umbrarum caligine reliquum „ eſt, cito dilabitur; ita, hoc Sacro Volumine in lucem edito, „ & non ſolum in literaria Republica, ſed etiam in toto terrarum „ Orbe diffuſo, omnium haereticorum oculi coecutientes Catho- „ licae Fidei agnitione illuſtrentur.

„ Faxit Deus, ut mea etiam ad majorem Orthodoxae Fidei „ confirmationem, ad majus gloriae incrementum S. P. N. Mar- „ tyris Epiſcopi Euſebii, eique famulantis Capituli, ad dignam „ demum tui nominis commendationem compleantur vota. Ac- „ cipe igitur, praeclariſſime, ac ſemper mihi gratiſſime Blanchi- „ ne, quidquid imbecillitas mea ſeligere potuit, quod omne tibi „ jucundiſſimum fore confido. Vive diu, zelando Fidei verita- „ tem; ac in arduo maximoque, quod ſuſcepiſti, Opere, te Deus „ incolumem ſervet, ac demum ad feliciſſimum ſalutis aeternae „ locum perducat. Vale. Vercellis.

„ Ego in Illuſtriſſimi Can. Ruggerii laudibus feram, ſi Diſ- „ ſertationem quoque texuerit ſingularem; atque ea monumenta „ ab omni antiquitate petita evulgarit, quae (ut ipſe in Epiſtola „ videtur innuere) in Archivo inſignis Capituli ad hanc diem uſ- „ que aſſervantur; ut eorum ope Sanctiſſimo Epiſcopo, & Mar- „ tyri Euſebio laudatum Codicem Evangeliorum aſſerat, vindi- „ cetque, magno cum foenore noſtrarum *Vindiciarum*. Id, ut

„ velit

+PRAESVL HIC EVSEBIVS SCRIP
SIT SOLVITQ, VETVSTAS: REX BE
RENGARIVS SED REPARAVIT IDEM
EVSEB
EPS.
ARGENTVM POSTQVAM FVLVO
DEPROMPSIT ET AVRO: ECCLAE
PRAESVL OPTVLIT IPSE TVAE

„ velit efficere, etiam atque etiam rogo; promittoque ejus Opu-
„ ſculum in meis Prolegomenis Evangeliorum in lucem editurum;
„ ſicut ex literis ad eum ſcriptis id me ſummopere velle proſpe-
„ xit. Quantam verò antiquiſſimae traditioni Vercellenſis Eccle-
„ ſiae fidem, Praeſul Illuſtriſſime, nos habere conveniat, edo-
„ cent Acta illa S. Euſebii, quae Ferdinandus Ughellius publici
„ juris fecit Tom. IV. *Italiae Sacrae* col. 1030. primae Edit. *ex*
„ *Codice* (ut inquit) *vetuſtiſſimo Vitae Sanctorum Monaſterii No-*
„ *nantulani*. In iis namque ita legitur: *Pugnabat autem* (ſcilicet
„ S. Euſebius) *contra immaniſſimas beſtias Arriomanitas, quae eum*
„ *expulerunt de Civitate, perſecutione populi contra eum excitatâ;*
„ *at ille, ne populus in eum peccaret, quos poſtea delectabatur ha-*
„ *bere filios, ſciens ſcriptum:* Si vos perſecuti fuerint in una Civi-
„ tate, fugite in aliam, *ultra flumen Padum tranſiit, & ad Ca-*
„ *ſtrum, quod dicitur Credonenſium, perveniens, ibi tribus menſibus*
„ *degens B. Dei Genitricis conſtruxit Oratorium; ubi etiam adhuc*
„ *longiùs degens EVANGELIUM Chriſti propriâ manu SCRIPSIT;*
„ *cujus miraculum in eodem Codice quatuor Evangeliorum, non ſo-*
„ *lùm verbis Chriſti, ſed & ejuſdem Patris tanta virtus coruſcat,*
„ *ut, ſi aliquis ſeductus a Diabolo falſum ſuper eum Sacramentum*
„ *fecerit, citiùs ſuper eum plaga corporis oſtendatur, ita ut, aut*
„ *morte mulctetur, aut, perditis oculis, ſpirituale & corporale lu-*
„ *men amittat, aut ariditate membrorum mancus, vel claudus effi-*
„ *ciatur, aut invaſione daemonum penè uſque ad exitum dilanietur.*
„ Hiſce laudationibus, huicque teſti Berengarius accedit, filius
„ Eberhardi Ducis Forojulienſis, qui admodum juvenis in Re-
„ gem Italiae anno 888. fuit adlectus, ut conſtat ex ſigillis cereis
„ Diplomatum, quae ipſe dedit primis ſui Regni annis. Ibi enim
„ effigies cernitur hominis imberbis, vultumque juvenilem prae-
„ ferentis, qualem non videas in ſubſequentium annorum Diplo-
„ matibus. Guglielmus Godefridus Leibnitius, qui Editionem or-
„ navit, ac brevem Chronologiam antiqui *Carminis Panegyrici de*
„ *laudibus Berengarii Auguſti* primùm ab Hadriano Valeſio Chri-
„ ſtianiſſimi Regis Galliae Hiſtoriographo evulgati, a menſe Majo
„ anni 887. exorditur Regnum Berengarii in Italia. Sed id mi-

„ nimè

„ nimè ſolidis fundamentis ; ut ait Doctiſſimus Abbas Ludovicus
„ Muratorius Parte I. Tomi II. *Rerum Italicarum* pag. 273. cui ante
„ oculos obverſabantur duo Diplomata Caroli Craſſi Imperatoris
„ data anno 887. *III. Idus Auguſti in Curte Regia Luſtanoa*, ſeu *Ju-*
„ *ſtonoa* pro quibuſdam praediis Angelbergae olim Imperatricis
„ in Italia morantis ; ex quibus liquet nondum eo anno locum
„ fuiſſe Berengario invadendi Regni , quod ſolùm poſt mortem
„ Caroli ſubſequenti anno 888. factum eſt . Sunt & alia Diplo-
„ mata nondum edita ejuſdem Berengarii , ex quibus idem evin-
„ citur . Unum datum eſt *anno* 889. *IV. Idus Septembris* , *anno Re-*
„ *gni II.* Alterum *anno* 894. *IV. Nonas Septembris* , *anno Regni VII.*
„ ut alia omittantur . Aetate verò Berengarii ſic conſtabilitâ, na-
„ ſcitur mihi nunc aliud probationis genus, in quo ferè conquie-
„ ſcam , ne in adhuc immaturam meſſem videar falcem immit-
„ tere . Sed quoniam ipſum explicari non poteſt , niſi prolatis
„ Tabulis tegumentorum Codicis Euſebiani a Berengario auro ar-
„ gentoque contecti , atque Eccleſiae Principi Vercellarum ab
„ ipſo reverenter oblati , ipſae Tabulae proferentur „ (*eas dat*
Blanchinus pag. CCCLXXVII. & ſeq. nos verò hoc loco exhibemus) „
„ ex quibus licebit conjicere , eum , poſtquam Epiſcopi Vercel-
„ lenſis patrimonium ſatìs amplum diripuerat , tactum dolore
„ cordis intrinſecùs , Euſebianum Autographum cum foenore
„ reddidiſſe. Rem narro ex Hadriano Valeſio, qui Cap. IV. Ad-
„ notationum in laudatum Anonymi Panegyricum , inquit: *An-*
„ *no* 886. *inter Berengarium Forojulienſem Ducem , & Liutvvardum*
„ *Epiſcopum Vercellenſem , Caroli Auguſti a Secretis Conſiliarium*
„ *unicum , orta diſcordia eſt . Berengarius per vim , aut per inſidias*
„ *Vercellas ingreſſus , multas res Epiſcopi pro voluntate corripuit ,*
„ *ac Urbe exceſſit ſpoliis onuſtus , nemine prohibente : ſed inſequenti*
„ *anno* 887. *ad Imperatorem venit , & magnis muneribus contume-*
„ *meliam , ac injuriam Epiſcopo factam luit , inimicoque ſatisfecit ,*
„ *quemadmodum in Annalibus Bertinianis invenitur* . Anno enim
„ 886. (Poſt Paſcha (inquiunt) habito generali Papiae Conven-
„ tu , Imperator per Burgundiam obviam Nordmannos in Gal-
„ liam , qui tunc Pariſiis erant, uſque pervenit. Occiſo ibi Hen-

„ rico

„ r
„ l
„ c
„ c
„ *ſ*
„ i
;, f
„ (
„ r
„ c
„ g
„ u
„ ſ
„ ſ
„ t
„ T
„ g
„ i]
Bla
„ e
„ le
„ c
„ r
„ n
„ *n*
„ *E*
„ *u*
„ *V*
„ *a*
„ *a*
„ *m*
„ *q*
„ 8
„ tu
„ lia

„ rico

„ rico Marchenſi Francorum, qui id tempus Niuſtriam tenuit,
„ Rex parùm proſperè actis rebus, revertitur in ſua. Diſcordia
„ inter Berengarium cognatum Regis, qui Foro-Julienſe fruitur,
„ & Liutvvardum Epiſcopum oritur. Propterea Berengarius mittens Vercellinam Urbem expoliare, ibique veniens, multis rebus Epiſcopi abreptis, prout voluit, reverſus eſt. Et an. 887.
„ Imperator Eliſaica magna infirmitate adgravatur. Poſtea parum
„ convaleſcens ad Alamanniam proficiſcitur, vergens Curtem Podonam, pro dolore capitis inciſionem accepit. Tranſacto die
„ Sancto Paſchae, habitum eſt placitum Vveibilinga. Ibi inter
„ alia Berengarius ad fidelitatem Caeſaris pervenit, magniſque
„ muneribus contumeliam, quam in Liutvvardo priori anno commiſerat, componendo abſolvit.)

„ Igitur ex Epigrammate in tegumentis Codicis Vercellenſis
„ expreſſo tenemus, ipſum Codicem a S. Euſebio fuiſſe exaratum;
„ quod teſtimonium, quoniam a Berengario proficiſcitur, ad nonum Chriſti ſaeculum eſt referendum. Antequam verò tollatur manus e tabula, unicum ſaltem laudati Codicis locum recitemus, quem Ariani eo tempore, quo Auxentius Mediolanenſem Eccleſiam armis, exercituque occupaverat; (Valente, &
„ Urſacio Eccleſiam Sirmienſem incurſantibus) de Sacro Joannis
„ Evangelio puniendâ manu ſuſtulerunt (Cap. 3. v. 6.) Hoc autem flagitium quoniam deprehenſum fuit circa annum reparatae
„ ſalutis 357. miram Euſebiani Codicis antiquitatem oſtendit, atque inolitae traditioni addit maximum pondus authoritatis. Legebatur nempe in laudato Capite 3. Evangelii ſecundum Joannem v. 6. *Quod natum eſt de carne, caro eſt, quia de carne natum eſt; & quod natum eſt de Spiritu, Spiritus eſt, quia Deus Spiritus eſt, & ex Deo natus eſt*; ut adhuc in Vercellenſi Codice habetur. Sed impii homines ea verba, *quoniam Deus Spiritus eſt*, dolo ac fraude e ſacris Voluminibus eraſere; ut diſcimus a Sancto Ambroſio, qui Arianos ſic compellat in Libro
„ de Spiritu Sancto: *Nec ſolum hoc loco, evidenter Sancti Spiritus θεότητα, hoc eſt Deitatem Scriptura teſtatur; ſed etiam ipſe Dominus dixit in Evangelio*: Quoniam Deus Spiritus eſt. *Quem lo-*

„ *cum*

„ *cum ita expreſsè, Ariani, teſtificamini eſſe de Spiritu, ut eum e*
„ *veſtris Codicibus auferatis: atque utinam de veſtris, & non etiam*
„ *de Eccleſiae Codicibus tolleretis*. Delebant ergo eum locum non
„ modo ex ſuis, ſed etiam ex Eccleſiae Codicibus Ariani. Atque
„ illud facinus ad exitum perduxere; quia plurimi ex ipſis, frau-
„ dulenter diſſimulata haereſi, ſeſe ab Eccleſiae Catholicae com-
„ munione ſubducere perdiù refugerunt. Sed a vigilantiſſimis Ec-
„ cleſiae Paſtoribus haec Arianorum perfidia detecta eſt, ut nar-
„ rat idem Ambroſius, qui etiam tempus aſſignat. *Eo enim tem-*
„ *pore* (inquit) *quo impiae infidelitatis Auxentius Mediolanenſem*
„ *Eccleſiam armis exercituque occupaverat, vel a Valente, atque*
„ *Urſatio, nutantibus Sacerdotibus ſuis, incurſabatur Eccleſia Sir-*
„ *mienſis, falſum hoc & ſacrilegium veſtrum in Eccleſiaſticis Codi-*
„ *cibus deprehenſum eſt. Et fortaſſe hoc etiam in Oriente feciſtis.*
„ Affirmat tamen Sanctiſſimus Mediolanenſis Antiſtes tanto Aria-
„ norum ſcelere Fidem Eccleſiae nec deleri, nec labefactari po-
„ tuiſſe. *Et literas quidem* (ait) *potuiſtis abolere, ſed Fidem non*
„ *potuiſtis auferre. Plus illa vos litura prodebat, plus vos illa li-*
„ *tura damnabat: neque enim vos poteratis oblinire veritatem, ſed*
„ *illa litura de libro vitae nomina veſtra radebat. Et verò* (inquit
„ Germonius Lib. de veteribus Haereticis Eccleſiaſticorum Codi-
„ cum corruptoribus pag. 116.) *locum illum*, quoniam Deus Spi-
„ ritus eſt, *non extare ampliùs in Capite tertio Evangelii ſecundum*
„ *Joannem, cuique legenti manifeſtum eſt: illic autem ſaltem apud*
„ *Latinos extitiſſe ante Arianorum tempora nemini dubium eſſe po-*
„ *teſt. Nam Tertullianus in Libro de Carne Chriſti, quem Romae*
„ *ſcripſit adversùs Marcionem, Apellem, & Valentinum, quorum*
„ *primus negabat Chriſtum veram carnem habuiſſe; Secundus conce-*
„ *debat veram carnem habuiſſe, ſed verè natum eſſe negabat; Tertius*
„ *cùm fateretur & veram carnem habuiſſe, & verè natum eſſe, aje-*
„ *bat illum natum eſſe per Virginem, atque in Virgine, at non ex*
„ *Virgine; adversùs iſtos Haereticos, inquam, Tertullianus* (de
„ Carne Chriſti Cap. 18.) *hunc ipſum Joannis locum citat*. Ipſe
„ Dominus, *inquit*, ſententialiter & definitivè pronunciavit, *quod*
„ *in carne natum eſt, caro eſt, quia ex carne natum eſt*. Sed ſi de
„ ho-

„ homine tantummodo dixit, non & de ſemetipſo: planè negat
„ Chriſtum, & ita defende non & ipſum competiſſe. Atquin
„ ſubjicit, *& quod de Spiritu natum eſt, Spiritus eſt, quia Deus*
„ *Spiritus eſt, & de Deo natus eſt*. Hoc utique vel eo magìs in
„ ipſum tendit, ſi & in credentes ejus. Si ergo & hoc ad ipſum,
„ cur non & illud ſupra &c. *Neque Romae tantùm, aut ſolus iſta*
„ *legit Tertullianus in Evangelio Joannis, ſed & in Africa Cypria-*
„ *nus, & cum illo plurimi Epiſcopi in Synodo, quae Carthagine*
„ *anno 256. celebrata eſt, & in qua agitur*, de baptizandis haere-
„ ticis.

„ Noviſſimus Editor S. Ambroſii ad hunc Joannis locum,
„ quem ex laudato Eccleſiae Doctore ſuperiùs recitavi, haec pu-
„ tavit eſſe obſervanda. *Sequentes voces* (inquit Tom. II. pag. 677.)
„ quia de carne natum eſt, *non minùs abſunt ab omnibus omnium*
„ *idiomatum Bibliis quàm illae, de quibus hìc diſputatur*, quoniam
„ Deus Spiritus eſt. *Atqui, ut dubitare nequaquam licet, quin hae*
„ *ultimae ab Haereticis fuerint ex albo Sacrarum paginarum eraſae,*
„ *ita ſatìs mirum eſt, eaſdem nuſquam in proprium locum fuiſſe re-*
„ *ſtitutas*. Sed haec fortaſſe cauſa eſt, cur Eccleſia non reſtitue-
„ rit locum illum; quia non ſatìs exploratum habebat, utrùm
„ verè in antiquiſſimis, & primigeniis Evangelii Exemplaribus
„ extitiſſet. Quoniam verò properavi Euſebiani Codicis formam
„ in lucem edere, Te, Auditor Rotae Sapientiſſime, ſcire volo,
„ me ab amiciſſimo Viro Jacobo Vallarſio (de quo non ſemel ho-
„ noris cauſa mentionem feci), cùm circa annum 1730. Parmae
„ ageret, impetraſſe, ut meis ſumptibus Vercellas proficiſcere-
„ tur ad eum luſtrandum Codicem, & characterum ſpecimen
„ effingendum. Ipſe autem eâ qua pollet humanitate iter illicò
„ arripuit; ſed quoniam in tranſcurſu bis tantùm, & per tran-
„ ſennam ei Codicem videre licuit, ſemper laudandus Eminen-
„ tiſſimus ac Reverendiſſimus Princeps Carolus Vincentius Car-
„ dinalis Ferrerius a ſummis Epiſcopii curis ad hoc etiam incom-
„ parabilis clementiae munus exhibendum animum traduxit; at-
„ que unà cum Evangeliario ex Originali tranſcripto, mecum
„ communicavit unius paginae ſpecimen literarum in folio papy-

„ raceo, oleo papaveris illito (ita enim pellucida charta evadit ;
„ & velut in ſpeculo ſubjecta Codicis lineamenta, formamque
„ Scripturae fideliter repraeſentat) ad cujus ſimilitudinem ego ſe-
„ quentem Tabulam ex aere incidi, atque affabrè elaborari cu-
„ ravi &c.

Profert mox Clariſſimus Blanchinus Specimen ipſum, quod hic reperies Lector optime, & delineationem integumentorum Sacri Codicis Euſebiani, ea omnia cum Epiſtola, cujus partem exſcripſimus, mittens Doctiſſimo, atque Clariſſimo Praeſuli Joſepho Mariae S. R. I. Comiti de Thuun, & Hochenſtein, Sacrae Rotae Romanae Auditori, & Auguſtiſſimi Caroli VI. Romanorum Imperatoris rebus gerendis apud Apoſtolicam Sedem Curatori Sapientiſſimo. Pauca praeſtantiſſimi Viri, cujus admiramur eruditionem, verbis nos quoque addenda duximus, quae operae pretium exiſtimamus praemonere Lectores, ut hoc pacto Sacratiſſimi hujus Voluminis formam, vetuſtatemque faciliùs agnoſcant. Codex hic Venerabilis tenui conſtat membranâ, quae quidem nullo fucata colore candidiſſima eſt. Quadratae ferè eſt figurae adeo ut parem habeat longitudinem & latitudinem, quod haud contemnendum eſt antiquitatis argumentum apud eos, qui in hujuſmodi provincia non ſunt hoſpites. Notae omnes ex earum genere ſunt, quas majuſculas appellare conſueſcimus. In columnas geminas ſingulae paginae diſpertiuntur, nullis additis interpunctionis ſignis, vel Capitum, ac Verſiculorum, ut hodie in more poſitum eſt, diſtinctione. Quid autem importet vetuſtatis interpunctionem in hoc Codice deſiderari docet nos Burcardus Gotthelfius Struvius in Criteriis Manuſcriptorum, quod Opuſculum Auctor praefixit Collectaneis ſuis Manuſcriptorum editis Jenae anno MDCCXIII. in 8. ibi enim §. XVI. haec leguntur: *Diſtinctiones autem, quibus nunc utimur, ſaeculo demum quinto fuerae uſitatae.: ſiquidem novum ſcribendi genus adpellat Hieronymus praefatione in translat. Eſaiae,* dum ait: „ Nemo, cùm Pro-
„ phetas verſibus viderit eſſe deſcriptos, metro eos exiſtimet apud
„ Hebraeos ligari, & aliquid ſimile habere de Pſalmis, & Ope-
„ ribus Salomonis: ſed quod in Demoſthene & Tullio ſolet fieri,

„ ut

lucanum

Mulierabsco
ditinfarina
donecferme
taretur
Etcircuibat
perciuita
tesetuicos
docenshie
rosolymis
dixitautem
quidamilli
dmesipau
cisuntqui
saluifutu
risunt
Quidixitadil
losintrate
perangus
tumostium
quoniammu
tidicouobis
quaerent
necpoterunt
introire

cumautem
intrauerit
paterfami
liasetadclu
seritostium
etincipietis
forisstare
dicentesdme
aperinobis
etrespon
densdicet
nesciouos
undesitis
Tuncincipie
tisdicere
manduca
uimuscora
teetbibimus
etinplateis
nostrisdo
cuistietdi
cetuobisnes
ciouosunde
sitisdiscedi

„ ut per cola ſcribantur & commata, qui utique proſa, & non „ verſibus conſcripſerunt: Nos quoque utilitati legentium provi- „ dendo, interpretationem novam novo ſcribendi genere diſtin- „ ximus. „ *Quae autem ratio Hieronymum ad diſtinguendum ita moverit, docet Caſſiodorus de divinis lectionibus Cap. XII.* „ Memi- „ niſſe autem debemus, *ait*, memoratum Hieronymum omnem „ translationem ſuam in auctoritate divina propter ſimplicitatem „ fratrum, colis & commatibus ordinaſſe, ut qui diſtinctiones „ ſaecularium literarum comprehendere minimè potuerunt, hoc „ remedio ſuffulti, inculpabiliter pronunciarent ſacratiſſimas le- „ ctiones. „

At verò Sacrorum Bibliorum diviſio in Capita, & Verſiculos adeo abeſt a Codicis noſtri aetate, ut ad XIII. tantùm ſaeculum pertineat, illam etenim primus adinvenit Stephanus Langthonus Anglus S. R. E. Cardinalis, qui ab Innocentio Papa III. anno Chriſti Domini MCCXII. ad eam dignitatem evectus eſt. Nam Georgius Joſeph Eggs in Opere ſuo, cui titulus *Purpura Docta* Lib. I. num. LXI. haec de Stephano ſcribit: *Primus Sacrorum Auctorum totam Bibliam in Capitula, & numeros diſtinxit: ordinemque ab eo conſtitutum omnes Eccleſiae, quae uſquam jam inde ab eo tempore fuerunt, ſecutae ſunt.*

Forma etiam majuſcula Literarum haud modicum addit pro Codicis noſtri antiquitate aſſerenda ſuffragium. Etenim quemadmodum jam citatus Struvius monet §. X. *In monumentis & Codicibus ſuis Romani utebantur literis grandioribus. Quadratae quidem, quarum mentionem facit Petronius Satyrico p. 15. erant antiquiſſimae, atque a figura, quae quadrata potiſſimum erat, ſic denominabantur, quales quadratas in nummis quandoque obſervare licet. Poſtea utebantur, in inſcriptionibus ſuis maximè, literis, quae non quidem formae quadratae erant, rectis tamen lineis plerumque conſtabant. Quare & hodienum adhuc quadratae adpellari ſolent. In familiari ſcribendi more potiſſimum utebantur literis rotundis, non quae in ſpherae modum obvolverentur, & a majuſculis eſſent diverſae, ſed quae ob celeriorem ſcriptionem quaſi in globulos curvarentur. Quali Scriptura Codices aliquot antiquiſſimos in Vaticana contineri teſtatur Leo Alla-*

tius in animadverſionibus ad Inghiramium p. 58. Et poſt pauca : *Idque in Scriptura Romana priſca advertendum , literas quo magìs ſunt inaequales & inordinatae , nec ad amuſſim compoſitae , eo ſcripturam eſſe antiquiorem .* Tum §. XIII. idem Struvius ſic ſtatuit : *Haec Scripturae Romanae genera manſere uſque ad ſaeculum V. Ubi ergo reperiuntur, arguunt antiquitatem Codicum ad mille annos , & ultra. Licet enim invento jamdudum caractere barbaro , uſque ad ſaeculum VIII. Codices cum literis majuſculis reperiantur , rariùs tamen id fit, & maximè in libris Pſalmorum , atque Evangeliorum uſuvenit . A ſaeculo octavo verò , Scriptura talis planè obſoleta , & caracteres Gothici atque Langobardici in deſcribendos Codices introducti , uncialibus & majuſculis ad initia codicum ſolum relictis .* Prolixum hoc non infimi nominis Critici Judicium conferat Lector candidus cum Specimine Notarum , quibus Codex noſter exaratus eſt , & ſtatim de illius vetuſtate feret ſententiam , praeſertim ſi adverterit hujuſmodi Notas adeo inter ſe cohaerere , ut continuatum quaſi verbum efficiant, de quo ſic praelaudatus Struvius §. XV. *Diſtinguendi quidem modos antiquiſſima tempora ignorabant; & ubi nullae nec vocum , nec periodorum extant diſtinctiones , ſumma nota eſt antiquitatis .* Adde Notas hujus Codicis haud longè abeſſe ab illis , quibus conſcriptus fuit antiquiſſimus Codex P. Vergilii Maronis a Rufio Turcio Aproniano V. C. diſtinctus & emendatus , quem in Bibliotheca Mediceo-Laurentiana ſervatum , anno MDCCXLI. Florentiae Typis Mannianis edidit Petrus Franciſcus Fogginius. In eo qui aequè ac noſtrum Exemplar majuſculis literis conſtat , Codice A numquam mediam habet lineam , ſed Λ Graecum quodammodo imitatur , alioſque habet literarum ductus adeo noſtris conſonos , ut ovum ovo vix ſit ſimilius , quemadmodum utriuſque Voluminis Scripturae ſpecimen conferentibus liquidò apparebit . Et profecto cùm Apronianus , unà cum Praeſidio Conſulatum geſſerit anno Chriſti CCCCXCIV. ex Medicei Vergilii ſiglis apparet noſtri Euſebiani Autographi pretium, cujus certae aetas ſaeculo , & quod excedit vetuſtior eſt ; nam ſi ex ſuprarecitato Athonis Vercellenſis Epiſcopi teſtimonio ad Mediolanenſe Concilium anno CCCLV., prout cenſet Baronius, celebratum

tum Sanctus Pater Euſebius *Sancti Evangelii cara deportans pignora* acceſſit, (ideſt *Sacroſancta Evangelia ſua ipſius manu deſcripta, quae fidiſſimorum comitum loco aſſiduè apud ſe habuit*) pronunciandum eſt anno ſaltem CCCLIV. Codicem noſtrum fuiſſe perfectum, ut propterea Vergilium Mediceo-Laurentianum centum & quadraginta annorum ſpatio, atque aetate praecedat.

Ut igitur Autographum Euſebianum ipſum, quantùm licet, in hac noſtra Editione Lectorum oculis ſubjiceremus, id efficiendum duximus, ut pagina paginam, columna columnam, & linea lineam redderet; immo & verba ipſa non alia ratione ſeparavimus in linearum fine, & ſubſequentium initio, niſi eam religioſiſſimè normam ſecuti, quam Sanctiſſimus Praeſul in Codice ſuo primùm conſcribendo adhibuiſſe perſpicitur. Majuſculis etiam formis ſingula exprimenda curavimus, ut quilibet impreſſus Codex ad unguem primigenio reſponderet. Animus fuerat paginas ſingulas aereâ laminâ inciſas exhibere, neque deerat Mediolanenſis Vir Patricius & genere, & eruditione clariſſimus, qui aeris ad hoc adhibendi impenſas omnes libenter offerret; cum tamen hoc nullâ aliâ ratione fieri poſſet niſi Volumine ipſo Sacroſancto e Vercellenſi Baſilica Mediolanum delato, quod nullo unquam tempore continget, ob juſtiſſimam illam erga venerabile hoc Monumentum reverentiam, qua ab Euſebii Filiis cuſtoditur, idque ab eis impetrare idem eſſet ac digito coelum attingere, a propoſito deſiſtere coacti ſumus, ne etiam ob perplexitatem literarum, ſingulis columnis interpretatio eſſet addenda.

Priuſquam verò a literarum Codicis noſtri forma ad alia conſideranda gradum faciamus, illud omnino praetermittendum non duximus, diphtongos in eo conſpici ſeparatis notis expreſſas, qua de re laudatus Struvius ſic cenſet §. XVII. *Tertia antiquitatis nota conſiſtit in Orthographia, quae in antiquiſſimis Codicibus talis plerumque eſt, ut diphtongus* ae, *&* oe *non in unum coalitis literis, ſed ſeparatis ſcribatur. Qualis Scriptura antiquiſſimi eſt commatis, licet & ſimplex* e *diphtongi loco ſaepius poſitum reperiamus.*

Hactenus de literarum forma egimus, quibus Codex noſter venerabilis primo ſtatim aſpectu vetuſtatem ſuam intuentibus com-

men-

mendat; ad alia nunc gradum facimus argumenta, e quibus omnino patebit haud immerito Viros eruditione celeberrimos pronunciaſſe nullum hactenus in Italia Sacrorum Evangeliorum Exemplar prodiiſſe, quod Vercellenſi hoc ſit antiquius. Non modicum ſanè ad hoc comprobandum habet ponderis Ordo ipſe Evangeliorum, qui, ut in Autographo, a nobis quoque ſervatus eſt; nimirum ut primùm Matthaei, deinde Joannis, tertio autem loco Lucae, qui hìc Lucanus dicitur, poſtremo Marci Evangelium collocetur. Hic tamen non eſt adeo Codicis noſtri peculiaris Ordo, ut in aliis etiam vetuſtiſſimis ille ſervatus non fuerit. Philippus Garbellus V. Cl. in Epiſtola, quam Eruditiſſimo Blanchino miſit, & hic edidit in Vindiciis ſuis jam ſupra laudatis, hunc ipſum Ordinem advertit in inſigni Brixiano Codice Monaſterii Sanctae Juliae. Immo qua praeditus eſt doctrinâ multa in hanc rem congeſſit, quae nos quoque hoc loco repetere juvat ex pag. CCCXC. praedicti Operis Blanchini, & ſequentibus. Haec igitur ſcribit Garbellus doctiſſimus:

„ Supereſt nunc, ut de peculiari in Codicibus aliquot Canonis ſerie, quae in noſtro etiam ſervata eſt, tum de hujuſcemodi diverſitatis origine diſquiramus. Ricardus Simonius (Hiſt. Crit. N. T. I. 10.) expenſo Codice Cantabrigenſi, in quo Evangelia eòdem ordine, ac in noſtro efferuntur, non eſſe hunc illi peculiarem obſervat, cùm ex pervetuſto Catalogo Exemplaris Sangermanenſis, in quo Evangelia eâdem ſerie recenſentur, tum ex Druthmari loco, quem poſtea videbimus. Additque morem hunc videri a Latinis invectum, qui Graeca Exemplaria ad ſui ipſorum uſum deſcribebant. Sed Vir, caetera in rebus hiſce diù, multùmque verſatus, ampliorem etiam laudem indè conſecuturus, niſi praejudiciis indulſiſſet, non attendit, Latinos Ordinem hunc in Canonem non invecturos, niſi praeeuntibus Antigraphis, quae ſequerentur. Cur enim Lucam Marco, aut his Joannem, non verò e contra antepoſuiſſent, cum aequè ad ipſorum uſum utraque ſeries aptari commodum poſſet? Neque aliud quidquam e loco Druthmari eruere poterat, quàm in Codice Hilarii, ut tunc ferebatur, Matthaeum & Joannem caeteris praeiviſſe.

„ Mil-

„ Millius de Oeconomia iſta Canonis in ſupralaudato Exem-
„ plari ſic ſtatuit (Proleg. n. 1269.) conſilio videlicet Digeſtoris
„ hoc factum. Ad calcem enim Matthaei haec haberi: Εὐαγγέλιον
„ κατὰ Ματθαῖον ἐτελέσθη. ἄρχεται Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. Hinc Lucam,
„ ac tandem Marcum cum eadem ἐπιγραφῇ. Ita nempe diſpoſitis
„ Libris iſtis, ut Apoſtolorum Evangelia Apoſtolicorum Evan-
„ geliis praeponerentur; quomodo Marcum, & Lucam Apoſto-
„ lorum comites vocat Tertullianus (contra Marcion. IV. 2.)
„ Quid ſibi voluerit in allatis verbis, conſilio nempe Digeſtoris
„ ordinem illum obtinuiſſe, profectò non aſſequor. Suopte inge-
„ nio hoc feciſſe Antiquarium, neque ipſe ex allata ἐπιγραφῇ rectè
„ conjecerit, ut puto. Addebatur enim ab Exſcriptoribus nota
„ illa, ut ne Librorum ordo in compingendis poſtea Codicibus
„ Opera falleret. Et longè vetuſtior barbaro illo, ac miſerè in-
„ docto (ut ipſius verbis utar) Librario, qui Apographum illud
„ deſcripſit, erat iſta, de qua nunc agimus, Canonis ſeries; uti
„ ex Nazianzeni carmine viderat Millius ipſe (Nota ad calcem
„ Evang. Matth.) Hoc itaque voluerit, ni fallor, non ſponte,
„ aut caſu, ſed ſuperiorum temporum Antigrapha ſequutum An-
„ tiquarium, non aliter, atque in illis diſpoſita erant Evangelia,
„ in ſuo Apographo collocaſſe. Eos verò, quibus ſeries ipſa pri-
„ mitus uſurpabatur, dignitati Apoſtolorum hoc dare voluiſſe
„ (nam cur Lucas Marcum praeverterit alia eſt ratio ineunda)
„ rectè equidem conjecit Millius. Neque tamen ex adducto, nec
„ ſatìs liquido Tertulliani loco, ſed ex aliis ejuſdem Scriptoris,
„ rem, de qua agitur, illuſtrare poterat, ſi vacaſſet. Hos itaque
„ utpote inſignes, cùm ab ipſo, tùm a Viris eruditis in notis ad
„ eundem praeteritos operepretium facturum me puto ſi pauliſ-
„ per expendero.

„ Hic Scriptor (cit. Lib. IV. 2.) conſtituto priùs Evangelici
„ Inſtrumenti Auctores Apoſtolos eſſe, quibus hoc munus prae-
„ dicandi Evangelii a Domino fuiſſet impoſitum: tum & Apoſto-
„ licos, ſed cum Apoſtolis, ut ipſe ait, & poſt Apoſtolos. Lucam
„ verò nihil aliud docuiſſe, quàm quod ab Apoſtolis Eccleſiae
„ didiciſſet; factumque propterea ex hac doctrinae conſenſione,

„ ut

„ ut Lucae Evangelium perinde ac Apoſtolicum monumentum „ a Fidelibus reciperetur ; taleque ſemper apud illos manſiſſe , „ quale etiam ſuo tempore tuebantur ; eadem ſubinde ratione „ firmat auctoritatem Evangeliorum Matthaei, Joannis, ac Marci: „ quod ſcilicet Eccleſiae ab Apoſtolis conſtitutae , tum ad earum „ exemplum caeterae omnes, eadem , ut genuina Fidei Chriſtia- „ nae Inſtrumenta ſemper ſuſpexiſſent . Quibus ita conſtitutis, „ urget poſtea Apoſtatam illum inquiens Cap. IV. *Itaque & de* „ *his Marcion flagitandus , quid , omiſſis eis , Lucas potiùs inſtite-* „ *rit : quaſi non & haec apud Eccleſias a primordio fuerint . Atquin* „ *haec magìs a primordio fuiſſe credibile eſt , ut priora, qua Apoſto-* „ *lica , & cum ipſis Eccleſiis dedicata . Igitur dum conſtet haec quo-* „ *que apud Eccleſias fuiſſe , cur non haec quoque Marcion attigit , aut* „ *emendanda ſi adulterata , aut agnoſcenda ſi integra? Nam & com-* „ *petit , ut , ſi qui Evangelium pervertebant , eorum magìs curarent* „ *perverſionem , quorum ſciebant auctoritatem receptiorem* . Locus „ hic Tertulliani eò eſt inſignior , quò magìs perplexus , & luce „ aliquâ indigens , ut rectè conſtet , tum etiam quia ad inveſti- „ gandam , quae olim in Africana Eccleſia vigere potuerit , Ca- „ nonis Oeconomiam , facem nobis aliquam praeferre videatur .

„ Itaque cum vix dubio ſit locus, jam ab ipſa Evangeliorum „ Editione Eccleſias illas , quarum in ſinu , ut ita dicam , educta „ fuerunt , ea ipſa ut novae Legis authenticas Tabulas ſervaſſe , „ & Fidelibus ut nota eſſent effeciſſe ; tum illorum Exemplaria „ ſtatim in alias etiam diffuſa : ſive miſſis ad hoc Notariis ea ſibi „ ut deſcriberentur curaverint , ſive Diſcipulis ipſis Apoſtolorum „ non ſolùm , ut inquit Euſebius Hiſt. Eccl. Lib. III. Cap. 37. „ κηρύττειν τὸν χριςὸν φιλοτιμȣμένοις , ſed etiam τὴν τῶν θείων εὐαγγελίων παρα- „ διδόναι γραφὴν . Et ſic quidem e re nata Credentium utilitati egre- „ giè conſulentibus , ut ſcilicet , nunciato jam ipſis Evangelio , „ ſacra illa Volumina deſcribendi copiam ultrò Fidelibus facerent. „ Matthaei proinde , quod primùm omnium Hieroſolymis , aut „ non procul emerſerat , confluentibus eò undique , ceu ad na- „ ſcentis Chriſtianiſmi incunabula Fidelibus , Apographa aliò , „ atque aliò tranſlata : tum proceſſu temporis Marci , ac Lucae,

„ po-

„ poſtremò etiam Joannis Eccleſias omnes quaquaverſum occu-
„ paſſe. Sicuti verò non ſtatim ubique gentium conſtitutae ſunt
„ Eccleſiae, citiùs provinciis aliquibus, ſeriùs aliis ad Fidei Sa-
„ cramentum vocatis; ita pro ratione locorum, ac temporum
„ modò hoc, modò illud ex Evangeliis nactas earum aliquas in
„ Codices ſuos retuliſſe: tum & caeterae etiam, prout occaſio,
„ aut facultas ſe dabant, addidiſſe. Et ita ordinem nullum fi-
„ xum, aut certum tunc adhibitum credibile eſt, donec evulga-
„ tis jam quatuor Evangeliis, ac paſſim diſtractis, Eccleſiarum
„ aliae rationem temporis, quo prodierant, aliae Auctorum ha-
„ bentes, diverſimodè illa in ſuis Exemplaribus exſulere. Et O-
„ rientalium quidem plurimas ordinem temporis ſequutas innue-
„ re videtur Origenes apud Euſebium Hiſt. Eccl. Lib. VI. 25.
„ Eccleſiaſtico etiam inſiſtens Canoni ita enumerat Evangelia
„ Matthaei, Marci, Lucae, ac Joannis, ut etiam quae illorum
„ priùs, quae poſtea prodierint, ex traditione acceptum deſi-
„ ſignet. Eandem ſeriem Euſebius tuetur, quem poſtea, Hiero-
„ nymo Vulgatum Interpretem recenſente, apud Occidentales
„ etiam Eccleſias obtinuit.

„ Verùm alias, non temporum, ſed Auctorum ratione ha-
„ bitâ, Apoſtolos, deinde Apoſtolicos in Codicibus ſuis diſpoſuiſ-
„ ſe, cum Exemplar noſtrum, ac Cantabrigienſe, tum illud Hi-
„ lario olim, famâ tenus, tributum a Druthmaro manifeſtiſſimè
„ evincunt. Et quidem in Africana Eccleſia ex duplici iſta Cano-
„ nis ſerie ſervatam alteram, fidem facere videntur adducti Ter-
„ tulliani loci. Auctores ſcilicet Evangelii fuiſſe quidem & Apo-
„ ſtolicos, ſed cum Apoſtolis, *& poſt Apoſtolos*. Mox etiam cla-
„ riùs: *Atquin haec magìs a primordio fuiſſe credibile eſt, ut priora*
„ *quà Apoſtolica*. De tempore, quo prodierint, loquutum Ter-
„ tullianum nemo ſanus crediderit. Diverſum itaque aliquid in-
„ nuere voluit iſtâ, ut ſic dicam, prioritate, qua principem Mat-
„ thaei, ac Joannis Evangelio locum adſcripſit. Neque aliud, ni
„ fallor, niſi quòd apud Eccleſias in Sacrorum N. T. Librorum
„ cenſu Apoſtolicorum illa praeverterent. Quam conjecturam
„ fulcire videntur ſequentia: *Nam & competit, ut, ſi qui Evange-*

„ *lium pervertebant, eorum magìs curarent perverſionem, quorum „ ſciebant auctoritatem receptiorem.* Quibus verbis nihil aliud ſen„ ſiſſe illum arbitror, quàm, utcunque ejuſdem auctoritatis apud „ Eccleſias cùm Apoſtolorum, tum Apoſtolicorum Evangelia eſ„ ſent, priorum tamen, habitâ Apoſtolatus, ac Magiſterii ratio„ ne, uſum apud illas fuiſſe potiorem. Quòd & frequentior in „ divini Verbi praedicatione ab iis peteretur auctoritas, & prima „ ſemper ante illa Apoſtolicorum in Synaxibus legerentur. Quid„ quid tamen de hoc ſit (veritatem enim in tantâ vetuſtatis cali„ gine conjecturis aſſequi tentamus) quamvis non auſim pro cer„ to affirmare Tertulliani aevo in Eccleſiis illis primum in Cano„ ne locum Apoſtolis datum, veroſimilius tamen hoc puto ex al„ latis hujuſce Scriptoris locis, quos ſupra perpendimus. Dixi „ Tertulliani aevo, nam poſtea eadem, quae in recenſione Hie„ ronymi ſeries obtinuit, ſaltem in Carthaginenſi, ut liquet ex „ Evangeliſtarum ordine, quem ibi ſervatum ſcribit Auguſtinus „ Serm. 144. de Tempore.

„ Quod de Eccleſiis Africae in diſponendo Canone conjicie„ bamus, hoc de Galliarum aliquibus ut idipſum non ſine veri„ tatis ſpecie affirmare poſſimus, faciunt Codices ſupralaudati. „ Quamvis Cantabrigienſis non Eccleſiae ulli, ſed privato cuidam „ in uſu fuerit, qui retentâ dumtaxat, quae illic vigebat, Cano„ nis ſerie, caetera per ſummam licentiam cum in Evangeliis, „ tum vel maximè in Actis Apoſtolorum ita miſcuit, invertit, re„ cudit, ut, teſte Millio, qui illud accuratiſſimè inſpexit, om„ nium, quotquot ad noſtra tempora pervenere, interpolatiſſi„ mum dederit. Undè non immeritò Simonii judicium deſide„ res, qui in Hiſtoria Critica N. T. adornatam ad corruptos hoſ„ ce fontes Latinam Verſionem non ſemel male conſultus credi„ diſſe videatur. Sed cum de Antigraphis iſtis ſit ſermo, videa„ mus nunc Druthmari locum, quem ſupra tetigimus.

„ Hic Scriptor Expoſit. in Matth. Cap. I. poſtquam Evange„ liſtas quatuor fluminibus, quae a Paradiſo voluptatis exibant, „ tum quatuor elementis comparaſſet: ac deinceps Epocam quam„ dam Evangeliorum ſtatuiſſet, *poteſt* (inquit) *ipſe* ordo Evange-

„ lio-

„ liorum *ideo ſic haberi, ut unus Apoſtolus ſit in capite, alter in*
„ *fine, & illi duo, qui inter ipſos habentur; auctoritatem ab ipſis*
„ *duobus habeant. Vidi tamen Librum Evangelii Graecè ſcriptum*,
„ *qui dicebatur Hilarii fuiſſe, in quo primi erant Matthaeus, & Jo-*
„ *annes, & poſteriùs alii duo. Interrogavi Euphemium Graecum cur*
„ *hoc ita eſſet: dixit mihi, in ſimilitudinem boni agricolae, qui,*
„ *quos fortiores habet boves, primò jungit.* Nihil hìc, undè Simo-
„ nius hunc ordinem a Latinis invectum aſſerere poſſet.

„ Cutantius in Vita S. Hilarii Operibus ejus praefixa, quo-
„ rum Exemplar pulcherrimae Editionis veſtrae, humanitati, ac
„ benevolentiae erga me tuae acceptum refero, obſervat deſcri-
„ bendis illum Sacris Libris vacaſſe. Idque ex Teſtamento S. Per-
„ petui Epiſcopi Turonenſis, in quo legavit Euphronio Auguſto-
„ dunenſi Librum Evangeliorum, *quem ſcripſit Hilarius Picta-*
„ *vienſis quondam Sacerdos*: atque hunc ipſum credi, qui etiam-
„ num Turonis in Eccleſia S. Gatiani ſervatur. Ex quibus Teſta-
„ menti verbis putat interpretari poſſe allatum Druthmari locum:
„ ut nimirum S. Hilarii dictus ſit Codex ille, quia manu ipſius
„ exaratus. Ego verò, ſi licet paria facere, utcumque non im-
„ probem conjecturam hanc Viri doctiſſimi, putarem tamen Co-
„ dicem illum unum ex Aſiaticis fuiſſe, quem cùm in Phrygia
„ exul ageret, ſtudiis ſuis adhibuerit Hilarius: mox ab exilio re-
„ vertens in patriam retulerit. In quam conjecturam eò faciliùs
„ ductum me fateor, quod perquam veroſimile ſit minoris Aſiae
„ Eccleſias in diſponendo Canone, non attenta ſerie temporum,
„ quibus Evangelia prodierant, ſed habitâ Apoſtolatus ratione,
„ Matthaei primum, quod ubique gentium, tum Joannis, a quo
„ plures conſtitutae, rectaeque fuerant, in Codices ſuos retuliſ-
„ ſe. Sicque fortaſſe factum, ut mos ille etiam in Gallias inve-
„ heretur; niſi jam antea obtinuerat. Quod pateret luculentius,
„ ſi in laudato Apographo Eccleſiae Turonenſis, ante exilium,
„ ſi ita eſt, ab Hilario deſcripto, pari ſerie, ac in ſupralaudatis,
„ Canon procederet. Multò verò magis hoc mihi ſuaderet, ſi ve-
„ rum eſſet, quod putat Cutantius, Hilarium poſt Commenta-
„ rios in Matthaeum, ſtatim curam hanc in Joannem extendiſſe.

 „ Ita

„ Ita enim Exemplarium ſuorum ordinem ſequi videbatur.
„ Num verò ex laudato Druthmari loco rectè conjecerit Cla-
„ riſs. Editor, in Antigrapho Hilarii, poſt Matthaeum, ac Joan-
„ nem, poſteriores duos Marcum (ut ipſe ait) ac Lucam proceſ-
„ ſiſſe, incertum omnino eſt. Videndum propterea ab iis, pe-
„ nes quos vetuſtiores Codices ſuperſunt, num in quibus Mat-
„ thaeus, & Joannes praecedunt, Lucas ſemper, deinde Marcus,
„ ut in noſtro, ac Cantabrigienſi, an ſecus ſequantur. Fortaſſe
„ enim ex diverſa eorum ſerie cum mos Eccleſiarum, ac priva-
„ torum in digerendo Canone erui poſſet, tum etiam quodnam
„ ex Evangeliis Lucae, ac Marci primum illis nanciſci contige-
„ rit. Utcunque enim Apoſtolis ob dignitatem primus in Canone
„ locus ſit datus: de Luca tamen ac Marco ambiguum, cur ille
„ hunc praeverterit. An quia ſeriùs Marci Exemplar habuerint
„ illi, quibus ſeries illa uſurpabatur, Luca in Codices antea re-
„ lato, an alia de cauſa. Fortè enim Lucae principem poſt Apo-
„ ſtolos locum tribuerint, quòd longe uberius, quàm Marcus,
„ Evangelicam Hiſtoriam digeſſerit, repetitis videlicet altiùs re-
„ bus; & ſtemmate Servatoris ſecundum carnem accuratè dige-
„ ſto. Certe in hoc rationem temporis non habuiſſe illos, apud
„ quos ea Canonis ſeries vigebat, ex Veteribus liquet, qui Mar-
„ cum ante Lucam Evangelium ſuum literis conſignaſſe putave-
„ runt, uti ſuperiùs ex Origene obſervabamus. Aliter tamen
„ ſentiente Clemente Alexandrino, qui Euſebio teſte Hiſt. Eccl.
„ Lib. VI. 14. Προγεγράφθαι ἔλεγεν τῶν εὐαγγελίων τὰ περιέχοντα τὰς γενεαλογίας.
„ Nempe quod fons, fundusque Evangelicae Hiſtoriae genus Chri-
„ ſti juxta carnis diſpenſationem eſſe videretur, propterea vero-
„ ſimilius eſſe arbitratus eſt Clemens, munito jam a Matthaeo,
„ ac Luca itinere iſto, conſtitutoque, quod primum omnium
„ ſciri oportebat, tunc & Marcum Evangelio ſuo incubuiſſe.
„ Dixi a Matthaeo, & Luca; quamvis ambiguus ſim, hunc ne,
„ an illum praeiviſſe ſenſerit Clemens. Fortaſſe tamen praelu-
„ xerit ſententiae illorum, qui primum ante alios in ſcribenda
„ Evangelica Hiſtoria fuiſſe Lucam arbitrantur; quos inter duo
„ e Proteſtantibus Baſnagius, & Clericus. Hic enim ad Dodwelli
„ lo-

,, locum ; in quo Matthaeum Evangeliſtarum antiquiorem aſſeve-
,, rat, hoc nuſpiam probatum ſe vidiſſe ait. Quae enim Graeci
,, recentiores de aetate Evangeliorum commenti ſunt, ea nullo
,, fundamento niti; ſed longa, ut puto, intenſione Operis fal-
,, lente memoria. Nam haud multò ante dixerat Diſſert. III. de
,, IV. Evang. ad calcem Harmon. Evangelicae: *Origenes non mo-*
,, *dò Dogmatum aevi, ſed & Antiquitatum Eccleſiaſticarum callen-*
,, *tiſſimus, ita de quatuor Evangeliis loquitur in fragmento Tom. I.*
,, *Comment. in Matth. apud Euſebium Hiſt. Eccl. Lib. VI.* 25. Πρῶτον
,, μὲν γέγραπται τὸ κατὰ τόν ποτὲ τε τελώνην ὕςερον δὲ Ἀπόςολον Ἰησȣ̃ Χριςȣ̃
,, Ματθαῖον. Porrò ſi poſt Origenem recentiores Graeci Matthaeum
,, ante caeteros ſcripſiſſe ajunt, fundamento ſatis valido nituntur,
,, auctoritate ſcilicet hominis Antiquitatum Eccleſiaſticarum cal-
,, lentiſſimi, qui primum inter Evangelia a Matthaeo antea Pu-
,, blicano, deinde Apoſtolo Jeſu Chriſti ſcriptum aſſerit.

,, Sed multò licentius Balnagius, qui ad ann. Chriſti LX. ut
,, Lucam Matthaeo priorem induceret, inter caeteras conjecturas
,, hanc afferre non dubitavit; meliùs ſcilicet in Chriſti Stemmate
,, efferendo res ſucceſſuras, ſi Lucae priùs, mox Matthaei ordo
,, conſtitiſſet. Ac propterea ex hujus *decentia* futurum tunc fuiſ-
,, ſe, ut indè inciperet, unde initium ſumendum fuerat. Nempe
,, & a miſſione Angeli ad Eliſabetam, atque Mariam; & ab Edi-
,, cto Auguſti, quo impulſa Virgo in Bethlem perrexit, ibique
,, peperit. En tibi hominem periculoſâ ſaeculi ſapientiâ aequè de
,, profanae Hiſtoriae, ac de Divinae Scriptoribus judicantem,
,, quaſi non iſti θεόπνευςοι eſſent; quodque ad id munus vocatos de-
,, ceret, divinus ille Spiritus neſcire permitteret. Et mirum pro-
,, fectò, quòd Criticus iſte utrumque Evangeliſtam haud ſervatae
,, licentiae (fortè *decentiae*) poſtulaverit, quòd non altiùs, ut po-
,, ſtea Joannes, a generatione divina Verbi initium Stemmatis
,, ſumpſerint (diem fortaſſe dicturus Euſebio, qui Hiſt. Eccl. III.
,, 24. provinciam hanc a Spiritu Sancto illi ſervatam ſcripſiſſet.)
,, Hoc enim ad ſummam rerum, de quibus deinceps agere debe-
,, bant, facere omnino videbatur. Et perverſis etiam ingeniis,
,, quae Jeſum Chriſtum, uti hominem dumtaxat erant traductura,

,, ne

„ ne ad horrenda illa brevia miſerrimè impingerent facem prae-
„ tuliſſent.

„ Obſervavimus jam, quantùm equidem per tot ſaeculorum
„ nebulam proſpicere nobis licuit, quem in Canone Evangelico
„ diſponendo ordinem quaedam ex Orientalibus tum Africae, ac
„ Galliarum Eccleſiae uſurpaverint. Manus tamen e veſtigio illis
„ daturi, qui nos per deſerta loca gradientes, ſi minùs verum
„ at ſaltem quod veroſimilius ſit, fortaſſe non adſequutos, in
„ viam reduxerint. De Italiae noſtrae, praeſertim de aliarum
„ omnium Principe Eccleſia Romana, quid conjicere in proclivi
„ ſit, fateor me neſcire. Quamvis enim in Canone ſuo Mat-
„ thaeum olim, ac Joannem, ratione habita Apoſtolatus, duobus
„ aliis praeferre potuerit; idque eo amplius, quod Joannes & Ro-
„ mae fuerit, & in igneum oleum, ut inquit Tertullianus de
„ Praeſcript. Haeret. Cap. XXXVIII. Tom. I. (perperam Vatica-
„ nus Nyſſeni Codex in laudatione altera Sancti Stephani inter
„ monumenta Eccleſiae Graecae a Cl. Zacagnio edita εἰς ϑδ ωρ)
„ demerſus, fidei teſtimonium reddiderit; de Luca tamen, ac
„ Marco eſt utrinque ambigendi locus. Et ſanè, quod crederem
„ ad diſquiſitionem hanc ſubſidium aliquod e Vaticana ſperari
„ poſſe, oraveram olim Eminentiſſimum Principem Angelum
„ Mariam Quirinum Romanae Eccleſiae Bibliothecarium, ut, ſi
„ qui Codices in ea ſupereſſent, in quibus diverſus a Vulgata ordo
„ vigeret, eos inſpici a VV. CC. ejuſdem Bibliothecae Cuſtodi-
„ bus jubere dignaretur. Qui, ut non ſolùm eſt animi magnitu-
„ dine, ſplendore Operum, munificentia, liberalitate, quae verè
„ Principem deceant, ſed ſcientiarum laude, fovendis literis,
„ provehendiſque propterea ingeniis ad immortalitatem hominis
„ factus, votis noſtris benignè annuens, ut ſacra illa monumenta
„ inſpicerentur, mandavit. Sed nihil indè lucis affulſit; omni-
„ bus, quotquot inſpecta ſunt, ad Hieronymi Canonem compa-
„ ratis.

„ De caeteris Eccleſiis longiùs in Italia ab Urbe ſemotis, Ci-
„ ſalpinae praeſertim Galliae, facilè eſſet ad rem, de qua agimus,
„ e vexato Epiphanii loco Haereſi LI. de Lucae in Italia, Gallia-

„ que

„ que praedicatione, aliquid comminiſci. Sed longiùs fortaſſe, „ quàm par eſt, & noſtris, & aliarum conjecturis indulſimus.

Haec ex Clariſs. Garbellio non ideo recitavimus, ut Praefationem noſtram alienis laboribus farciremus, ſed non alia de cauſa, quàm ut oſtenderemus quantùm vetuſtatis, Eccleſiaſticae Hiſtoriae cultoribus jucundiſſimae, quantùm lucis ad ſtabiliendam Evangeliorum Antehieronymianam Seriem ex Euſebiano Codice erui poſſit. Illud tamen ſilere non poſſumus fruſtra Druthmari locum citari, ac ad Codicem S. Hilarii Turonenſi in Urbe apud S. Gatiani Templum ſervatum trahi, cùm Druthmarus de Graeco loquatur Codice, & Turonenſis Latinè ſcriptus ſit, quemadmodum patet ex Variantibus a Vulgata Lectionibus ejuſdem Apographi, quas Eruditiſſimus Domnus Auguſtinus Calmet publici juris fecit ad calcem Commentariorum ſuorum in Acta Apoſtolorum, quae res nobis non modico fuit adjumento, ut in Notis, Lector optimè, ſatìs cognoſces. Codices verò alios, in queis eodem ordine, quo in noſtro reperiuntur, Matthaei primùm, mox Joannis, deinde Lucae, poſtremo autem Marci Evangelium, cùm requirat Garbellius doctiſſimus, ad ſtatuendum utrum in Eccleſiis Italicis ab Urbe ſemotis, & praeſertim Galliae Ciſalpinae Lucae Evangelium illud quod Marcus conſcripſit praeceſſerit ante invectum Sancti Hieronymi Canonem; facilè id percipere poterit ex hoc Euſebiano Exemplari inſigni antiquitatis teſtimonio. Tanti ponderis monumento oh utinam liceret praelaudatum Turonenſem S. Gatiani Apographum addere! Sed cùm Clariſs. Calmet variantes illius Lectiones ab alio acceptas erudito Viro imprimendas curaverit non ſolas, ſed cum aliis mixtas, ſcire non licet an eadem Serie ibi Evangelia ſint conſcripta, qua nunc utimur nec ne. Caeterùm de Antehieronymiano Ordine Evangeliorum etiam in Codice hoc noſtro ſervato quaedam ſuperſunt Lectoribus exhibenda, quae advertit in jam citata Epiſtola ſua Clariſs. Blanchinus, ait enim: „ De ordine Evangeliorum Cl. Vir Philippus Ab„ bas Garbellius, eruditè de more, fuſoque ſtilo conſcripſit: qua„ re perpauca ſolùm adjiciam (ea tamen, uti arbitror, non in„ grata illi) ex quibus novum antiquitatis pondus Vindebonenſi

„ (di-

„ (dicam ego Vercellenſi) Codici accedet . In eo ergo , Te do- „ cente , cùm extet Lucas , deinde Marcus ſequatur (qui Manu- „ ſcripto Libro finem imponit) mihi etiam in mentem venit , „ Matthaeum , & Joannem (quorum priora Evangelia tempus „ edax abſumpſit in Cod.) ordine praeceſſiſſe ; ut in Veronenſi „ (de quo infra) in Cantabrigienſi , in Brixiano , aliiſque intue- „ mur . Apoſtolis nempe , ob eorum dignitatem , primus in Ca- „ none locus datus eſt , ut docet Tertullianus . Mos verò ille in „ Gallias etiam invectus eſt , quae Matthaeum primùm , tum Jo- „ annem , in Sacros Codices retulerunt . Id diſcimus ex recitato „ vetuſtiſſimo Abbatiae Corbejenſis Exemplari, quod Calmet con- „ tulit, atque laudavit, necnon ex altero Bibliothecae Patrum Be- „ nedictinorum S. Germani, Verſionem Italam Epiſtolarum Beati „ Pauli, ac e regione Graecum Textum exhibente, ad cujus cal- „ cem extat Catalogus Librorum Novi Teſtamenti , in quo ita „ legitur : *Matthaeus* (habet) *verſus* 2600. *Johannes verſus* 2000. „ *Marcus* 1600. *Lucas* 2900. In veteri quoque Stichometria Co- „ dicis Graeci Prophetarum Rupifucaldiani , ſcripta ante annos „ mille literis uncialibus , editâque a doctiſſimo Cotelerio in No- „ tis ad Barnabam , & ante illum a Morino , princeps Matthaei „ ac Joannis Evangelio locus adſcribitur . Quare autem Sacrorum „ Evangeliorum Canon ita in iis Codd. digeſtus fuerit, aperiamus. „ In Conſtitutionibus Apoſtolicis Lib. II. Cap. 57. haec habentur: *Lector in quodam loco excelſo ſtans legat libros Moſis , & Jeſu filii Navis , Judicum , & Regnorum , item Paralipomenon , & quae de populi reditu conſcripta ſunt : ad haec Jobi , & Salomonis volumina, ſimulque ſexdecim Prophetarum . Peractiſque per binos lectionibus , quidam alius Davidis hymnos pſallat , & populus extrema verſuum ſuccinat . Dein Acta noſtra recitentur , & Epiſtolae Pauli adjutoris noſtri , quas Sancti Spiritus ductu ad Eccleſias miſit . Poſtea Diaconus , vel Presbyter legat Evangelia , quae ego Matthaeus , & Johannes vobis tradidimus , & quae Auditores Pauli Lucas & Marcus accepta reliquerunt vobis* &c. „ Haec mihi videtur cauſa veriſ- „ ſima , cur Matthaeus & Joannes, Lucam , Marcumque in non- „ nullis antiquis Italae Verſionis Exemplaribus anteiverint .

De Ordine Evangeliorum haec ſatìs dicta ſint, alium nunc promamus antiquitatis argumentum nimirum ex nomine, quo in Euſebiano Exemplari Lucas Evangeliſta indigitatur. Hìc enim *Lucanus* dicitur non *Lucas*; id autem ideo factum credimus, quòd fortè id magìs Latinae linguae convenire Scriptor fuerit arbitratus, quemadmodum noſtro etiam ſaeculo non deſunt, qui Hebraica, vel cujuslibet alterius exteri Idiomatis vocabula latinè reddunt, ut pro Adam, David, Samuel, Noë, aliaque hujuſmodi, efferant Adamum, Davidem, Samuelem, Noacum &c. Quod quidem non tam proprium noſtri Codicis eſt, ut idem in aliis Apographis factum non fuerit. Teſtis eſt, quem ſemper honoris gratiâ nominabimus, Cl. V. Blanchinus, qui de Vindebonenſi Exemplari in jam ſaepiùs laudata Epiſtola, ait: „ Igitur in tuo Codice „ Caeſareo *Lucas* inſcribitur, *ſecundum Lucanum*. Quae inſcriptio „ eſt peculiaris duobus tantùm MSS. Libris Italae Verſionis, iiſque „ antiquitate caeteris procul dubio praeferendis. Primus eſt Ver„ cellenſis, ſeu Euſebianus; ut videre licet in ejus ſpecimine „ characterum impreſſo pag. CCCLXXV. Alter verò celebris Ab„ batiae Corbejenſis, cujus variantes lectiones dedit Cl. Vir Dom„ nus Auguſtinus Calmet poſt Acta Apoſtolorum, praemiſsâ hac „ eruditâ Praefatione a nobis minimè praetereundâ.

„ *Poſt noſtri in Sancti Matthaei Evangelium Commentarii edi„ tionem ad manus meas pervenit vetuſtiſſimus Abbatiae Corbejenſis „ Codex MS. num.* 195. *ſaeculo ſexto uncialibus literis exſcriptus, „ in quo verba ſaepiſſimè altera ab alteris ſejuncta non ſunt, & men„ dis diffluens eſt orthographia. Continet iſte quatuor Evangelia, „ qualia erant ante S. Hieronymi correctionem, ſeu interpretationem. „ Cum autem eo uterentur ad Evangelium in Miſſa canendum, plu„ res, praecipuè verò in S. Matthaeo, ſuperadditae fuerunt corre„ ctiones, quo S. Hieronymi Vulgatae conformior redderetur. Hae „ tamen correctiones, tum ob atramenti, cùm ob characteris diſcri„ men ab ipſo Opere facile diſcerni queunt. Quatuor autem Evange„ liſtae alio omnino ordine, ac in noſtris Exemplaribus, in illo col„ locantur. Occurrit primò S. Matthaeus, cujus priora undecim Ca„ pitula excidere; ſecundò S. Joannes; tertiò S. Lucas, vel Luca-*

„ *nus, ut ibi appellatur; & quartò S. Marcus. Praecipuas hujus „ MS. variantes lectiones collegimus; ſi enim omnes adnotare pla- „ cuiſſet, totus fuerat exſcribendus; nam in ſingulis ferme verſicu- „ lis, ſi verborum ordo, & vocabula aequivalentia ſpectentur, ob- „ viam habentur. Hujus MS. & aliorum, qui in antiquis Biblio- „ thecis adhuc inveniri poſſunt, auxilio, nullus dubito, quin veteris „ Italicae textus quoad Evangelia reſtitui poſſet. Lucas Brugenſis „ vetuſtum Abbatiae Malmundarienſis MS. veterem Vulgatam conti- „ nentem laudat. P. Martianaeus Congregationis S. Mauri Benedi- „ ctinus veterem S. Matthaei textum e duplici antiquo MS. S. Ger- „ mani de Pratis altero, & altero Corbejenſi, ſed a noſtro ob ejus „ antiquitatem, & characterem longè diverſo, depromptum edidit. „ Corbejenſis, qui in P. Martianaei manus incidit, 800. annorum „ antiquitatem non excedit, & literis Saxonicis, ſeu Merovingicis „ ſcriptus eſt; noſter verò exaratus characteribus Latinis, quadratis, „ uncialibus, & ſexto ſaeculo, ut doctiores opinantur. Martianaei „ Codex veterem S. Matthaei Italicam tantummodo, ut videtur, con- „ tinet; noſter quatuor Evangelia. Noſtrum autem conferentes MS. „ cum Martianaei Editione S. Matthaei; animadvertimus noſtrum „ cum MS. S. Germani de Pratis, cujus variantes ad oram ſuae Edi- „ tionis poſuit Martianaeus, magìs convenire. Has omnes variantes „ conferentibus patebit, quàm verè dixerit S. Hieronymus Praefat. „ in Evangelia tot olim variantes in Exemplaribus occurriſſe, ut tot „ diverſa Exemplaria cenſeri poſſent, quot Codices haberentur:* „ Si „ Latinis Exemplaribus fides eſt adhibenda, reſpondeant, qui- „ bus? Tot enim ſunt Exemplaria penè quot Codices.

Laudatiſſimi hujus Viri Praefationem hanc poſt Cl. Blanchinum libentes exſcripſimus, nam multa continet, quae Codici noſtro Euſebiano, paucis immutatis, aptari poſſunt. Haec eruditi Lectores, nobis vel tacentibus, facili negotio percipient. Adde, quòd Corbejenſis Codicis notitiam illamque exactiſſimam Domnus Calmet in hac Praefatione dedit, nos quodammodo hoc onere levans, id enim nobis faciendum erat, cùm de his agemus Exemplaribus, unde Notas & conſonantes aliorum Apographorum cum Euſebiano Lectiones hauſimus. Illud interim ſilere non

decet,

decet, Vercellenſem Codicem noſtrum caeteros omnes, qui hactenus viſi ſunt Eruditis, & Literariae Reipub. innotuere, Italicae veteris Vulgatae Antehieronymianae Verſionis antiquitate praecedere, ideoque tanti a doctiſſimo Blanchino jure habitum, ut cum Quadruplicis Evangelii ſpecimen exhiberet, primo loco Euſebianum collocaverit, e regione poſito Veronenſi, in quo etiam Evangeliſtarum Ordo cum noſtro conſonat, mox Corbejenſi, & demum Brixiano, additis poſtmodum variantibus Lectionibus MS. Codicis S. Germani de Pratis. Quod quidem Eruditiſſimi Viri conſilium adeo ſuſpicimus, ut votis omnibus integram hujuſcemodi Evangeliorum Editionem exoptemus, ſperantes fore, ut hoc pacto (quod Doctiſſimus Auguſtinus Calmet in Praefatione paulò ante exhibita ſcribebat) Textum integrum Vulgatae veteris Italicae, quoad Evangelia, aliquando reſtitutum ſaeculo noſtro poſteri debeant.

Sed undè paulatim divertimus revertentes alio magni momenti argumento Euſebiani Exemplaris vetuſtatem confirmemus. Deſiderantur in eo duodecim primi verſiculi Cap. VIII. Evangelii ſecundum Joannem, quibus Hiſtoria mulieris adulterae a Phariſaeis, atque Scribis in fragranti crimine depraehenſae, & Redemptori oblatae, ut quid de ea fieri opus eſſet reſponderet, continetur. Quamvis nemo Catholicorum ambigat de hujus Evangelicae Hiſtoriae veritate, praeſertim poſtquam Tridentinum Concilium Seſs. IV. de Scripturis Canonicis declaravit pro vero, & canonico habendum quidquid in hodierna Vulgata Bibliorum Editione reperitur, ita ut haec quoque Evangelii ſecundum Joannem pars ſit pro canonicâ, & authenticâ habenda, prout talem remotioribus ſaeculis etiam agnoverunt Tatianus, Ammonius, Sanctus Ambroſius Lib. III. de Spiritu Sancto Cap. 2. & Lib. VII. Epiſt. 58. ac Lib. IX. Epiſt. 76. Sanctus Auguſtinus in Joannem Tract. XXXII. & Lib. II. de Adul. Conjug. Cap. 6. & 7. & Lib. de Conſen. Evangeliſt. Cap. 10. multiſque aliis in locis, ut etiam idem ſenſere plures non infimi ſubſellii veteres Interpretes; tamen temporibus Antehieronymianis hanc Hiſtoriam non in omnibus lectam fuiſſe Evangelicis Codicibus teſtem habemus ipſum S Hiero-

nymum Lib. II. contra Pelag. Cap. 6. ſcribentem : *In Evangelio ſecundum Joannem in multis & Graecis , & Latinis Codicibus non invenitur de adultera muliere* &c. Neque defuerunt Viri eruditione celeberrimi, qui excitaverint quaeſtionem utrum Hiſtoria, de qua agimus , Apoſtoli Joannis manu ſcripta primùm fuerit , an poſtmodum Papias ipſius Joannis diſcipulus ex ore Magiſtri auditam Evangelio adjecerit , quod innuere videtur Euſebius Lib. III. Cap. 39. addens in Evangelio , quod ſecundum Hebraeos inſcribitur , hujuſce rei narrationem reperiri . Certè Armeni eam Hiſtoriam ex Bibliis ſuis penitus ſuſtulere, & Syriaca Verſio in Polyglotis Pariſienſibus, & Londinenſibus edita hanc non legit, quemadmodum neque vetus Gothicus Interpres . Cauſam autem cur Graeci praeſertim hanc narrationem ex Evangelio delendam putaverint, apertè prodit citatus S. Auguſtinus de Adulter. Conjug. Lib. II. Cap. 7. non quod authenticam & canonicam non exiſtimarent , ſed quod impunitatem peccandi dare mulieribus malè intellecta videretur . Idipſum de aliis aliarum gentium Interpretibus pronunciandum cenſemus ; ideo ſcilicet eam de Codicibus ſuis ſuſtuliſſe , quòd Hiſtoriam hanc coram populo legi expedire non arbitrarentur . Nullus profecto Evangelii locus , magis quàm hic varias habet lectiones , immò & in vetuſtis quibuſdam Graecis MSS. Codicibus & loco mota eſt , de qua tractamus , Hiſtoria ; nam in Codice quodam Leiceſtrenſi extat ad calcem Cap. XXI. Evangelii ſecundum Lucam , in geminis verò Regis Francorum num. 1879. & 1883. rejecta eſt ad finem Evangelii ſecundum Joannem . At in Codice item Regio num. 2861. abeſt omnino , integrâ relictâ paginâ vacuâ eo loci , ubi collocanda erat . In Codicibus num. 2241. 2242. 2867. & 3424. notulis quibuſdam in margine notata conſpicitur . In aliis minutioribus quibuſdam literis exprimitur , vel in margine ipſo Codicum ſcripta reperitur . Ideo Euthymius , qui ſaeculo XII. ineunte adhuc erat inter mortales, in Commentariis ſuis, quibus Evangelium Joannis interpretatus eſt , Hiſtoriam quidem hanc adulterae mulieris explicuit , monendos tamen Lectores duxit eam in melioris notae Apographis deſiderari , vel obelis obſignatam ſe illam advertiſſe. Id ſaeculo

culo IV. fieri coepiſſe arbitratus eſt Joannes Millius in Prolegomenis ad Novum Teſtamentum Graecum num. 251. & ſeqq. conjiciens ſtudioſum quempiam conjectis oculis in locum Euſebii citatum Lib. III. Hiſt. Evang. quo Hiſtoria mulieris multorum criminum apud Dominum accuſatae, quam expoſuit Papias, ex Evangelio ſecundum Hebraeos ſumpta dicitur, putantem illico, id quod planè res erat, eandem fuiſſe hanc cum Hiſtoria Adulterae apud Joannem, protinus ſecum ſtatuiſſe intruſam eam hìc fuiſſe a Scriba aliquo ex Evangelio Hebraeorum, eamque ideo ut ſpuriam, & addititiam obelis confixiſſe. Obelus poſtmodum in alios tranſiit Codices, donec audaculus aliquis librarius in partem hanc ob ſigna illa ſuſpectam incidens, integram praetermiſit, ejuſque exemplum alii poſtmodum ſunt ſecuti. Longè tamen abeſſe aſſerit Millius ipſe, ut ex Hebraeorum Evangelio Periocha Adulterae deſumpta ſit, cum revera nihil aliud quàm Pericopes iſti conſimilis, quae in Evangelio ſecundum Hebraeos extabat, mentio ab Euſebio facta, hanc partem in ſuſpicionem primùm adduxerit. Haec omnia in medium protulimus, non ut hujuſmodi Hiſtoriam pro canonica non habendam arbitremur, eam enim Eccleſiae Catholicae judicium venerantes totis ulnis amplectimur, ſed quòd plurimùm valeant ad oſtendendam Sacroſancti Codicis Euſebiani vetuſtatem, quae Sancti Hieronymi aetatem praeceſſerit. Sanè Hiſtoriam ipſam pro verâ, atque genuinâ Evangelii ſecundum Joannem parte habitam (etiam ſi alia deeſſent, quae ſupra dedimus argumenta) primis Fidei Chriſtianae temporibus, uſque adeo certum eſt, ut citatus Ammonius, qui anno ſalutis noſtrae CCXX. adeoque intra annum CXX. ab obitu Sancti Apoſtoli, & Evangeliſtae Joannis, florebat, eandem in Harmoniam ſuam Evangelicam, e qua Euſebius ipſe Canones ſuos, ſeu Canonum Tabulas conſtruxit, inferre non dubitaverit. *Ut ut eſt* (inquit Janſenius Gandavenſis Conc. Cap. LXXVI.) *quamquam aliquando de Hiſtoriae hujus firmitate dubitare licuerit, nunc tamen propter Eccleſiae conſenſum dubitare non licet, ſicut nec de Hiſtoria Suſannae.*

Verùm non illa ſolùm, quae in pretioſiſſimo tanti Martyris Exemplari deſiderantur, ejuſdem antiquitatem poſteritati commen-

mendant; ſed illa etiam idem praeſtant, quae hìc ſcripta cernimus, & in Vulgata Sacrorum Evangeliorum Lectione non occurrunt. Aliquot ex his hoc loco promemus, nam de reliquis quae minoris ſunt negotii paucis in Notis agemus. In Evangelio ſecundum Matthaeum Cap. III. col. 21. legitur in noſtro Codice: *Et cùm baptizaretur, lumen ingens circumfulſit de aqua, ita ut timerent omnes, qui advenerant.* Haec quidem verba non habemus in Vulgato Textu, verumtamen illa olim in Sacris Evangeliorum Exemplaribus extitiſſe teſtatur Codex antiquae Vulgatae, qui in Bibliotheca S. Germani de Pratis etiamnum aſſervatur, ubi teſtante Dupinio in Diſſertatione praeliminari ad Biblia Lib. II. Cap. 2. haec leguntur: *Et cùm baptizaretur Jeſus, lumen magnum fulgebat de aqua, ita ut timerent omnes, qui congregati erant.* Et ne quis fortè ſuſpicetur haec verba utpote Codicis, cujus aetas tempora Antehieronymiana non pertingat, integram vetuſtae lectionis fidem non facere, accedet auctoritas Juvenci Presbyteri, qui certè S. Hieronymo fuit antiquior (anno enim Chriſti CCCXXIX. vel circiter Evangelicam Hiſtoriam, ipſa quantum licuit per metri leges Evangeliſtarum verba ſecutus, carmine heroico reddidit) & ab eo in Commentariis in Matthaeum citatur; Hiſpanus ille piiſſimus Vates de Salvatoris noſtri agens Baptiſmate ſatìs perſpicuè oſtendit in Exemplaribus Evangelicis ſui temporis haec verba fuiſſe, ea enim ſic exponit:

Haec memorans vitreas penetrabat fluminis undas.
Surgenti manifeſta Dei praeſentia claret.
Scinditur auricolor coeli ſemptemplicis aethra &c.

Sed de hoc additamento, quod in Codice noſtro extat, majora dabimus in Notis ad col. 21. ſupradictam, quae in aliis habentur vetuſtis Scriptoribus, argumenta.

In eodem Evangelio ſecundum Matthaeum, eodemque Cap. III. in fine col. 22. Codicis noſtri verba aeterni Patris Filium poſt Baptiſmum e coelo alloquentis ſic leguntur: *Tu es Filius meus dilectus, in quo bene complacui*; mox duae ſubſequuntur lineae, quas con-

conſumpſit antiquitas. In his, niſi noſtra nos fallit opinio, olim ſcriptum fuiſſe ſuſpicamur id, quod citat ex vetuſtiſſimo Evangelio ſecundum Hebraeos Sanctus Epiphanius Haereſi XXX. Ebionit. §. 13. ibi enim ſic: *Tu es Filius meus dilectus, in te mihi complacui. Et iterum. Ego hodie genui te.* Conjecturam noſtram juvant Sanctus Juſtinus Martyr, aliique Patres in Notis citandi apud quos varia eſt Lectio hujus loci, & vel ex integro, vel ex parte hujuſmodi verba juxta id, quod aſſerimus, referunt; qua de re quaedam etiam animadvertit Sanctus Auguſtinus in Lib. de Concordiâ Evangeliſtarum Cap. XIV. Praelaudati autem Juvenci aetate ita legiſſe Codices Evangelicos liquet ex ejus metrica Paraphraſi, ubi:

Tunc vox miſſa Dei longum per inane cucurrit,
Ablutumque undis Chriſtum, Flatuque perunctum
Alloquitur: Te Nate hodie per gaudia teſtor
Ex me progenitum; placet haec mihi gloria prolis.

Ex quibus dubio procul carminibus apertiſſimè noſcere poſſumus veterem hujus loci Verſionem, quae ante S. Hieronymi Emendationem in uſu erat, atque Codici huic Euſebiano antiquitatis pondus apponitur.

Sed & in Cap. XX. ipſius Sancti Matthaei Evangelii col. 219. additio alia lectoribus obvia eſt his concepta verbis: *Vos autem quaeritis de puſillo creſcere, & de majore minores eſſe. Intrantes autem & rogati ad coenam nolite recumbere in locis eminentioribus ne fortè clarior te ſuperveniat, & accedens qui ad coenam vocavit te dicat tibi: adhuc deorſum accede & confundaris. Si autem in loco inferiori recubueris, & ſupervenerit humilior te, dicet tibi qui te ad coenam vocavit, accede adhuc ſuperiùs, & erit hoc tibi utilius.* De hoc additamento nonnulla dicenda reſervamus in Notis, hìc tamen illius antiquitatem confirmabimus ex praelaudati Juvenci carminibus, ejus ſenſum ſic dantibus:

At

At vos ex minimis opibus tranſcendere vultis ;
Et ſic e ſummis lapſi comprenditis imos .
Si vos quiſque vocat coenae convivia ponens ,
Cornibus in ſummis devitet ponere membra ,
Quiſque rapit , veniet forſan ſi nobilis alter ,
Turpiter eximio cogetur cedere cornu ,
Quem tumor inflati cordis per ſumma locarat .
Sin contentus erit mediocria prendere loca ,
Inferior dehinc ſi mox conviva ſubibit ;
Ad potiora pudens tranſibit ſtrata tororum .

Additionem aliam in Capite III. Evangelii ſecundum Joannem col. 375. pluribus illuſtravit Cl. Blanchinus , cujus ſupra retulimus eruditiſſimam de Codice noſtro ſententiam ; & ab ipſo citatum Sancti Ambroſii teſtimonium de Arianorum temeritate in ea ex Evangelicis Exemplaribus abradenda . Doctiſſimi Viri ſequentes veſtigia quaedam hìc & nos ex tenui penu promemus , ut additionis antiquitatem oſtendentes, Codicem quoque noſtrum ex hac parte, pretiumque illius Lectoribus commendemus . *Quod natum eſt de Spiritu , Spiritus eſt , quia Deus Spiritus eſt , & ex Deo natus eſt* : adhuc legitur in Vercellenſi Codice, triumphante quodammodo rurſus de Arianis hoſtibus ſuis infenſiſſimis Magno Euſebio . Sacrilegi enim Evangelii corruptores , quamvis & ex ſuis , & ex Eccleſiarum etiam Codicibus *Quia Deus Spiritus eſt* S. Ambroſio teſte delere potuerint , ad Vercellenſem tamen eorum pervenire non potuit audacia . Id tribuendum non minùs diligentiſſimae cuſtodiae , qua Vercellenſis Baſilicae Clerus pretioſiſſimam Beatiſſimi Patris haereditatem ſemper ſervavit , quàm divinae Providentiae prodigio , quae ſemper non ab eo tantùm Templo , ſed etiam ab Urbe illa Arianâ peſte pollutos homines poſt invicti Martyris glorioſiſſimam mortem arcuit. In Actis enim illius circa finem haec habemus : *Ad ſepulchrum verò S. Euſebii tunc & deinceps divina panduntur miracula . Nam eo die quo interfectus eſt , tanta coruſcatio, tantaque nubila facta ſunt , ut vix ullus*

Aria-

Arianorum crederetur evadere : ſicque gratia divina conceſſum eſt, ut in ipſa civitate deinceps nullus Arianus vivere queat, nec in Eccleſiam illius ingredi valeat. Caeterùm teſtificationi S. Ambroſii de hujus loci antiqua Antehieronymiana lectione addere licet, & Verſionem metricam Juvenci ſic eam verſu reddentis:

Terrenum corpus terreno corpore natum eſt.
Spiritus haud aliter ſimilem generat ſibi flatum.
Spiritus hic Deus eſt, cui parent omnia mundi.

Antequam verò ab additionibus ad alia in hoc Codice animadvertenda tranſeamus, ex hujus clariſſimi Chriſtiani Poëtae Paraphraſi lectionem illam ſtatuemus, quae occurrit in Evangelio ſecundum Matthaeum col. 329. in qua pro Vulgatae verbis: *Exuentes eum, chlamydem coccineam circumdederunt ei*: habemus in noſtro Exemplari: *Et induerunt eum tunicam purpuream, & clamydem coccineam circumdederunt ei.* Ita legiſſe Veteres ante Sanctum Hieronymum docet Juvencus canens:

Purpureamque illi tunicam, chlamydemque rubentem
Inducunt.

Inſuper Clariſs. V. Joſeph Antonius Saxius Ambroſianae Bibliothecae, & Collegii noſtri Praefectus eruditione celeberrimus inſignem apud ſe habet MS. Codicem pergamenum, qui omnium, quos hactenus vidimus, Ambroſiani Ritus Miſſas continentium vetuſtiſſimus eſt, conſcriptus enim cenſetur Saeculo IX. vel forſitan VIII. Quoniam verò, ut paſſim in hujuſmodi ſacrae vetuſtatis reliquiis ſolet evenire, haud pauca hujus Apographi Miſſalis folia praeſertim in principio interiere, ſupplevit quae deſunt recentior quidam Librarius Saeculo XIII. quod ſiglarum forma indicat. In hoc ſupplemento occurrit inter alia additamentum quoddam, quod Euſebianus Codex noſter exhibet in Evangelio ſecundum Lucanum col. 796. & ſeq. ubi legitur: *Dixit autem ad illum* (Joannem ſcilicet) *Jeſus: Sinite illum, &*

nolite prohibere . Qui enim non eſt adversùs vos , pro vobis eſt . Nemo eſt enim , qui non faciat virtutem in nomine meo , & poterit malè loqui de me . In Miſſali verò Doctiſſimi Saxii in Feſto S. Romani Martyris , quem Ambroſiana Eccleſia XIV. Kal. Decemb. colit, proponitur Evangelium ſecundum Lucam; ubi haec verba Domini ad Joannem ſic habemus : *Sinite eum , & nolite prohibere . Qui enim non eſt adversùm vos , pro vobis eſt . Nemo eſt enim qui faciat virtutem in nomine meo , & poterit malè loqui de me .* In eodem Feſto S. Romani legit nunc Eccleſia Ambroſiana Evangelium deſumptum ex Cap. IX. ſecundum Marcum, ut videre licet in Miſſali impreſſo anno MDCXL. juſſu Caeſaris Cardinalis Montii Archiepiſcopi, ubi in fine juxta Vulgatum Textum ipſius S. Marci ferè ſimilia habentur . Hujuſcemodi certè mutatio , quantùm conjicimus , facta eſt ab Eccleſia Mediolanenſi ne vel tranſverſum digitum , ut par eſt , a Vulgata Sacri Textus Lectione poſt Tridentinum Canonem in publica Evangelii pronunciatione recederet ; nihilominus tamen id ſaltem nobis praeſtat vetus ille Miſſalis Codex , ut doceamur additamentum , de quo agimus , in eadem Eccleſia ad XIII. Saeculum perduraſſe etiam in Evangelio ſecundum Lucam, in quod fortaſſe, ut non ſemel in aliis accidit, Librarii Antehieronymiani illud ex Marco tranſtulerant . Alia quaedam hujuſce generis exhibet Codex Clariſs. Saxii , quae tunc promenda in lucem reſervamus , cùm typis trademus quae de Ambroſiana Liturgia jubente Eminentiſſimo Cardinali & Archiepiſcopo Joſeph Puteobonello conſcribimus .

Cùm igitur & Characteris forma vetuſtiſſima ſit , & ex illarum Notarum genere , quas Clariſs. Mabillonius ſecundae aetatis Romanas appellavit in Opere ſuo de Re Diplomatica , cùm plurima ſint in hoc Euſebiano venerabili Codice , unde aetas illius Antehieronymiana liquidò comprobatur , nullus jure ambigere poſſe videtur de Traditione Vercellenſis Eccleſiae , quae ſacrum hoc Monumentum Sancti Patris ſui manu conſcriptum fuiſſe ſemper credidit , & credit . Quam quidem Traditionem confirmat teſtimonium Scriptoris Anonymi Actuum ipſius Beatiſſimi Martyris

ris Euſebii, (verba jam ſupra allata ſunt) cujus Opuſculum in vetuſtiſſimo Codice Monaſterii Nonantulani ſe reperiſſe Ferdinandus Ughellus in ſua Italia Sacra Tom. IV. in Epiſcopis Vercellenſibus teſtatus eſt, credid itque ſe omnium primum in vulgus emiſiſſe, editum tamen fuerat jam anno MDV. in Breviario Euſebiano ad uſum Vercellenſis Eccleſiae Venetiis impreſſo per Bernardinum de Liſona. Eadem inſuper Acta vidimus in Tabulario locupletiſſimo ipſius Vercellenſis Baſilicae in Codice MS. pergameno, cujus aetas annos mille excedit, & altero recentiore Bibliothecae Ambroſianae Saeculi XI. in quo poſtremo praeſertim multò correctius eſt Opuſculum, quàm in Nonantulano, niſi in editionem Ughelli Typographorum incuria errores invexerit. Habemus in antiquiſſimis hiſce Actis & Sanctum Praeſulem Euſebium quatuor Evangeliorum Codicem propria manu exaraſſe, & Sacroſanctum Volumen in Baſilica Vercellenſi aſſervatum divinis prodigiis clareſcere, quorum oculatum teſtem ipſe Auctor ſe prodit, nam ait: *Cujus miraculum in eodem Codice IV. Evangeliorum, non ſolùm verbis Chriſti, ſed & ejuſdem Patris tanta virtus coruſcat, ut ſi aliquis ſeductus a Diabolo, falſum ſuper eum ſacramentum fecerit, citiùs ſuper eum plaga corporis oſtenditur &c.* vel ſaltem innuit ea prodigia tempore ſuo accidere, ſacrumque Codicem apud Vercellenſes Canonicos tunc cuſtodiri. Perſeverabat hujuſcemodi traditio ſeculo nono, quod ſatis comprobat Berengarii Regis in venerabili Volumine jam vetuſtate ſoluto reparando, & exornando munificentia. Perſeverabat ſequenti ſaeculo decimo ut patet ex teſtimonio Attonis Vercellenſis Eccleſiae Epiſcopi ad eam Sedem evecti poſt Norgandum anno Chriſti Redemptoris DCCCCXLV. ejuſque verba jam ſuperiùs ſunt recitata. Accedat hiſce traditionis teſtibus Auguſtinus Ferrerius & ipſe Vercellenſis Antiſtes, qui ſaeculo decimoſexto ineunte eam regens Eccleſiam detractum ex Sacroſancto Codice folium unà cum Martyrii inſtrumento, lapide ſcilicet, Helvetiis Oratoribus Sancti Euſebii Magni reliquias ad ſacrum Templum in Lauſanenſi Dioeceſi ipſi dicatum transferendas poſcentibus tradidit. Licet enim Ferrerius Praeſul arbitratus fuerit venerabile Volumen anno Redemptionis noſtrae

CCCLXXI. conſcriptum a beatiſſimo Martyre, quod quàm ſit a veritate alienum jam oſtendimus (hìcque adhuc negamus, cùm annus ille poſtremus Euſebio fuerit, & multò ante jam Evangelia exaraſſet) tamen conſtanter credebat Codicem ideo veneratione dignum, quòd Euſebium ipſum Scriptorem habuiſſet, & de ipſius Codicis identitate minimè ambigebat.

Et hoc quidem Ferrerii Epiſcopi factum probare non poſſumus, cùm abſque indignatione Eruditorum nemo id audire queat, ſed tamen danda venia homini amplificandi tanti Martyris cultus ſtudioſiſſimo, praecipuè cum ea tempeſtate nondum detectum fuiſſet ſacroſanctum Euſebii corpus (quod contigit Vercellenſem Eccleſiam adminiſtrante Joanne Franciſco Bonomio S. Caroli Borromaei Diſcipulo, & Imitatore egregio) ut ex ejus venerandis oſſibus, vel cineribus quid poſſet rogantibus elargiri; neque deeſſent exempla aliorum Praeſulum, qui ſacrorum hujuſmodi Monumentorum partes reliquiarum loco donarent. Inter caeteros Nicolaus Patriarcha Aquilejenſis anno ſalutis MCCCLV. quemadmodum refert poſt Clariſſimos Continuatores Bollandi ad diem XXV. Aprilis in Commentario praevio ad Acta Sancti Marci Evangeliſtae §. II. n. 8. Doctiſſimus Vir Joannes Franciſcus Bernardus Maria de Rubeis Ord. Praed. in Monumentis Eccleſiae Aquilejenſis Cap. II. n. 2. & ſeqq. ex Codice vetuſtiſſimo, qui Evangelii S. Marci Autographum Exemplar credebatur, in Eccleſia ſua ſervato quaternos, ut vocant, duos ultimos exſecuit, & Carolo IV. Romanorum Regi id magnis precibus expoſcenti largitus eſt. Quod donum tanti habuit Auguſtus, ut folia illa *in tabulis certis auro, gemmis, margaritis pretioſis mirabiliter, & magnificè ornatis repoſuerit*, atque Erneſto Archiepiſcopo, & Capitulo Metropolitanae Eccleſiae Pragenſis laetus miſerit, ut ibi debitus tanto pignori cultus impenderetur. Quid mirum ergo ſi Auguſtinus Ferrerius, ejuſque Vercellenſe Capitulum, viſis Literis Principis ſui hoc ab eis poſtulantis ut Helvetiis Oratoribus fieret ſatìs, ne eorum vota irrita forent, folium ſacri Codicis duxerint ipſis donandum?

Atque oh utinam unicum hoc ſenſiſſet detrimentum Codex noſter! Alia inſuper ablata ſunt folia, quemadmodum ſuis adnotavimus locis, immo tres poſtremae Evangelii ſecundum Marcum columnae in ipſo Volumine adeo diverſi ſunt a reliquo characteris, ut ſtatim primo aſpectu quodammodo clament ſe Euſebii manu conſcriptas non fuiſſe; quapropter eas additamentum potius exiſtimamus ſaeculi noni exeuntis, tunc videlicet adjectum cùm Berengarius Rex ſolutum antiquitate Codicem reparandum curavit. Caeterùm columnae ipſae poſtremae, de quibus agimus, certiſſimè poſthieronymianis temporibus ſunt exaratae, cùm omnino exhibeant Vulgatam Editionem, qua nunc utitur Eccleſia Catholica, ſi perpauca excipias, quae adnotavimus.

Si tamen integrum ſaltem hoc loco haberemus Volumen, fortaſſe obvium foret decidere an pars illa Evangelii ſecundum Marcum, quae in hodierna Vulgata legitur in Capite poſtremo a verbis illis: *Surgens autem manè primâ Sabbathi*: uſque ad finem ipſius Capitis in Ciſalpinae Galliae Eccleſiis recepta foret ea tempeſtate, qua Sanctus Pater noſter Euſebius erat inter mortales. Etenim, teſtante Sancto Hieronymo ad Helbidiam qu. 3. & Sancto Gregorio Nyſſeno Orat. II. de Reſurrectione, in pluribus Exemplaribus tam Graecis, quàm Latinis, eis viventibus praedicta verba deſiderabantur. Quapropter Bernardus Lamius in Apparatu Biblico, ſive Manuductione ad Scripturam Sacram Lib. II. Cap. 2. triplicem ſtatuit Sacrorum Librorum ordinem hiſce verbis: *In primo reponunt* (nimirum Sixtus Senenſis, & Bellarminus) *Libros, de quorum authoritate nulla unquam fuit inter Catholicos homines diſceptatio. In ſecundo cenſentur ii, quorum non aequè certa & explorata eſt authoritas.* Mox poſt pauca inquit: *In novo Teſtamento cenſentur ſecundi ordinis Marci Caput ultimum &c.* Probabiliùs tamen cenſendum eſt haec verba ex Evangelio Marci exſcripta fuiſſe a beatiſſimo Praeſule in Codice ſuo, quod conjicimus ex Diplomate Nicolai Patriarchae Aquilejenſis, quod poſt Joannem Petrum de Ludewig rurſus publici juris fecit Eruditiſſimus de Rubeis in Monumentis Eccleſiae Aquilejenſis Cap. II. §. V. In eo enim Diplomate deſcribens partem poſtremam foliorum, quae

ut

ut paulò ante dicebamus, ex Evangelico vetuſtiſſimo Codice, qui Autographus S. Marci credebatur, abſtracta Carolo Auguſto ſacri muneris loco fuerat elargitus, ita Nicolaus teſtatur: *Finis autem talis eſt*. Illi autem profecti praedicaverunt ubique, cooperante & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis. Amen. *In cujus rei teſtimonium &c.* Quamvis enim Codex ille jure in dubium revocetur utrùm S. Marci manu fuerit conſcriptus; certiſſimè tamen adeo vetuſtus eſt, ut inter Antehieronymianos merito computetur; adeoque oſtendit jam in Italia eam Evangelii partem ante Sancti Hieronymi aetatem pro vera, & canonica fuiſſe habitam, prout ipſam pro legitima amplexi ſunt S. Irenaeus Lib. III. Cap. XI. Euſebius in Demonſtrat. Evangelica; Ammonius in Monoteſſaro, & S. Athanaſius in Synopſi. Eadem inſuper extat in vetuſtiſſimo Codice MS. Corbejenſi, quemadmodum etiam in Apographo S. Gatiani Turonenſis.

Permulta quoque in Euſebiano Codice ita temporis edacitatem ſenſere, ut literarum formae penitus evanuerint; ideoque nullo pacto, vel ratione legi poſſint. Ea punctis quibuſdam lineas efformantibus exhibere neceſſe fuit, ut & lacunas indicaremus, & verſuum & paginarum, immo & verborum numerus ſibi conſtaret. Sed & praedictas Evangelii ſecundum Marcum recentiore manu, & minutioribus literis additas, minutiore charactere exprimendas curavimus columnas, ut hac etiam in re Lectoribus ſatisfieret, eorumque oculis ipſa ſacroſancti Voluminis ſpecies exhiberetur.

Et haec quidem de Auctore, & Antiquitate ſacri hujus Codicis dicta ſint; nunc verò noſtrum eſſe arbitramur monere Lectores candidos, ut cùm in eo perlegendo incident in voces quaſdam, in queis Graecorum more *v* pro *b* invenient, ut *davitur* pro *dabitur*, ac hujuſce generis alia, quae non pauca ſunt, meminerint haec obvia eſſe in aliis pervetuſtis Exemplaribus, quod in ea palaeſtra vel modicum initiati non ignorant. Audiendus hac de re iterum ſupra laudatus Struvius de Criteriis Manuſcriptorum §. XVII. *Immutationes praeterea vel tranſpoſitiones literarum non infrequentes erant C in G, F in E, D in L, I in E, vel alia immutando, loco V etiam ponendo OV, cujus exempla ſaepiùs*

in

in nummis occurrunt, *& plura adducit Scioppius de Arte Critica pag.* 39. Si quis autem hujus rei in antiquis Apographis majora fortaſſe cupit lumina, adeat Clariſs. Blanchinum in Epiſtola ad Garbellium inter Vindicias edita Tom. I. pag. ccxvii. ibi enim multa conſcripſit Eruditiſs. Vir ad hanc ſcribendi rationem pertinentia e puriſſimis fontibus hauſta, quae haud modicum lucis hac in arena verſantibus afferunt. Verumtamen cùm perſaepe occurrant in Codice noſtro nonnulla, quae Grammaticorum leges violare videntur, ut propterea non defuturos praevideamus, qui in Evangelicum iſtud Volumen linguas acuant ex illorum ſcilicet numero, qui Priſcianum ſummis tantummodo labris deguſtarunt, ſeque idcirco Minervae componere audent, & velut e tripode Oracula ructant; quaedam hac etiam de re duximus nobis eſſe differenda; praeſertim cùm ut plurimum hujuſcemodi ſcioli eos inter numerentur, & abundent, qui a Catholicae Matris Eccleſiae communione abhorrent. Quale ſit hominum hujus farinae ingenium novimus ex Reſcio in Atheiſ. pag. 17. cùm in Evangeliſtas quoque inſurgere auſi fuerint. Inquit enim Reſcius: *Beza Lucae Evangeliſtae ſoloeciſmos objicit*; *ubi enim Lucas loquitur de Sanguine Domini*, quod pro vobis effundetur, *ait Beza*: *Cum haec verba neceſſariò non ad Sanguinem*, *ſed ad poculum pertineant*, *neque tamen de vino*, *neque de poculo intelligi poſſunt*, *aut manifeſtum eſt ſolaecophantes*, *aut ex margine in ſcriptum irrepſerunt*. Et Beza ipſe in Annotationibus Novi Teſtamenti Genevae: *Neque cauſam video cur ſolaecophantes Lucas uſurparet*. Vetus eſt non Haereticorum modò, ſed Ethnicorum quoque in divinos Codices querela, quòd in eis barbarus ſit ſtylus, & aliquid perſaepe inveniatur contra Syntaxeos regulas peccatum. His tamen omnibus optimè reſpondit Arnobius Lib. I. adversùs Gentes, cujus verba cùm integram rem perficiant, quamvis longiuſculum ſit tanti Viri teſtimonium, hìc lubet exſcribere: *Sed ab indoctis hominibus*, *& rudibus ſcripta ſunt*; *& idcirco non ſunt facili auditione credenda*. *Vide ne magìs haec fortior cauſa ſit*, *cur illa ſint nullis coinquinata mendaciis*, *mente ſimplici prodita*, *& ignara lenoniciis ampliare*. *Trivialis & ſordidus ſermo eſt*. *Nunquam enim veritas ſectata*

ctata eſt fucum, nec quod exploratum & certum eſt circumduci ſe patitur orationis per ambitum longiorem. Collectiones, Enthymemata, Definitiones, omniaque illa ornamenta, quibus fides quaeritur aſſertionis, ſuſpicantes adjuvant, non veritatis lineamenta demonſtrant. Caeterùm qui ſcit, quod ſit illud quod dicitur, nec deffinit, nec colligit, nec alia ſectatur artificia verborum, quibus capi conſueti ſunt audientes, & ad conſenſum rei circumſcriptionis neceſſitate traduci. Barbariſmis, ſolaeciſmis obſitae ſunt, inquit, res veſtrae, & vitiorum deformitate pollutae. Puerilis ſanè, atque anguſti pectoris reprehenſio: quam ſi admitteremus, ut vera ſit, abjiciamus ex uſibus noſtris quorundam fructuum genera, quòd cum ſpinis naſcuntur, & purgamentis aliis, quae, nec alere nos poſſunt, nec tamen impediunt perfrui nos eo, quod principaliter antecellit, & ſaluberrimum nobis voluit eſſe natura. Quid enim officit, quaeſo, aut quam praeſtat intellectui tarditatem, utrumne quid grave, an hirſuta cum aſperitate promatur? inflectatur quod acui, an quatiatur quod oportebat inflecti? aut quia minùs id quod dicitur, verum eſt, ſi in numero peccetur, aut caſu, propoſitione, participio, conjunctione? Pompa iſta ſermonis, & oratio miſſa per regulas, concionibus, litibus, foro, judiciiſque ſervetur, deturque illis immò, qui voluptatum delinimenta quaerentes, omne ſtudium ſuum verborum in lumina contulerunt. Cùm de rebus agitur ab oſtentatione ſubmotis, quod dicatur ſpectandum eſt, non quali cum amoenitate dicatur; nec quid aures commulceat, ſed quas afferat audientibus utilitates; maximè cùm ſciamus etiam quoſdam ſapientiae deditos, non tantùm abjeciſſe ſermonis cultum; verùm etiam cùm poſſent ornatiùs, atque uberiùs eloqui, trivialem ſtudio humilitatem ſecutos, ne corrumperent ſcilicet gravitatis rigorem, & ſophiſtica potiùs oſtentatione jactarent. Enimvero diſſoluti eſt pectoris in rebus ſeriis quaerere voluptatem: & cùm tibi ſit ratio cum malè habentibus, atque aegris, ſonos auribus infundere dulciores, non medicinam vulneribus exhibere. Preſſiùs tamen idem Arnobius cit. loco ſciolis reſpondet hiſce verbis: *Nullus ſermo natura eſt integer, vitioſus ſimiliter nullus. Quaenam eſt enim ratio naturalis, aut in mundi conſtitutionibus lex ſcripta, ut hic paries dicatur, & haec ſella? cum neque ſexus habeant foemininis generi-*

neribus, maſculiniſque diſcretos, neque quiſquam docere doctiſſimus me poſſit, ipſum hic, & haec quid ſint, aut cur ex his unum ſexum virilem deſignet, foemininis generibus id quod ſequitur applicetur. Humana iſta ſunt placita, & ad uſum ſermonis faciendi non ſanè omnibus neceſſaria. Nam & haec paries forſitan, & hic ſella dici ſine ulla reprehenſione potuiſſent, ſi ab initio ſic dici placuiſſet, & a ſequentibus ſaeculis communi eſſet in ſermocinatione ſervatum. Et tamen, o iſti, qui pollutas res noſtras vitiorum criminamini foeditate, ſtribiligines & vos iſtas Libris illis in maximis atque admirabilibus non habetis? Nonne alius haec utria, alius dicit hos utres? coelus, & coelum? non item filus, & filum? non item crocus, & crocum? non item fretus, & fretum? non item apud vos eſt poſitum hoc pane, & hic panis? hic ſanguis, hoc ſanguen? candelabrum & jugulum ratione eadem jugulus, & candelaber? Nam ſi ſingula nomina non poſſunt genera plura habere, quàm ſingula: neque eadem poſſunt hujus eſſe generis, & illius, genus enim tranſire genus in alterum non poteſt, tam peccat qui genera maſculina foemininis pronunciat legibus, quàm ab eo peccatur, qui articulos maſculinos foemininis generibus anteponit. Atqui vos conſpicimus & res maſculinas foemininè, & foemineas maſculinè, & quas eſſe dicitis neutras, & illo, & hoc modo ſine ulla diſcretione depromere. Aut igitur nulla eſt culpa indifferenter his uti, & fruſtra nos dicitis ſoloeciſmorum obſcenitate deformes: aut ſi certum eſt ſingula quibus debeant rationibus explicari, in ſimilibus vitiis vos quoque verſamini; quamvis Epicadios omnes, Caeſellios, Verrios, Scauros teneatis, & Niſos.

Verumtamen cùm Sacri Evangeliorum Codices vel ex Hebraeo, vel ex Graeco ſermone in Latinam converſi linguam fuerint, plura, quae errata primâ fronte videntur, non ſoloeciſmi cenſenda ſunt, ſed vel Hebraiſmi, vel Helleniſmi. Caeterùm in divinis Voluminibus non verborum corticem, ſed ſenſuum medullam contemplari debent Chriſti cultores. Sanè Maretus, quo nullus magìs in Ciceronis verba juraverat, eorum tamen aequiſſimo jure importunam carpit curioſitatem, qui Religionis noſtrae aſſerta non aliis audent quàm puris putis Latinis verbis exprimere. Scribit enim: *Uſque eò antiquitatis ſtudioſi ſunt, ut voces quo-*

que Chriſtianae Religionis proprias fugiant, *&* *in earum locum alias ſubſtituant*, *quarum nonnullae etiam impietatem olent*; *qui non* Fidem, *ſed* Perſuaſionem, *non* Sacramentum Corporis Dominici, *ſed* Sanctificatum cruſtulum, *non* excommunicare, *ſed* diris devovere, *non* Angelos, *ſed* Genios, *non* baptizare, *ſed* abluere *dicunt*; *aliaque eodem modo depravant*, *qui*, *ut opinor*, *niſi ſibi metuerent*, *etiam pro* Chriſto Jovem optimum maximum *dicerent*: *eſt enim magìs Ciceronianum*. Cave igitur, optime Lector, quos in hoc pervolutando Codice grammaticales errores repereris, Magno Euſebio tribuas, quem & Latinis, & Graecis literis doctiſſimum nobis oſtendunt & quae ipſe conſcripſit Opera, & quae ab aliis conſcripta vel expurgavit, vel tranſtulit; Pſalmorum enim Origenis Commentarios emendavit, & Euſebii Caeſareenſis Latio reddidit. Id etiam teſtantur ſaepè ſuperiùs citata illius Acta, ubi de ipſo adhuc adoleſcente, necdum ſacris Ordinibus initiato haec habentur: *Dum floreret verò vir beatus Euſebius Fide Chriſti & ope*, *inſtructus eſt ſapientiâ artium liberalium*, *& Sacram Scripturam intelligens docebat*. *Nam quantùm aetate plus provectus eſt*, *terque quaterque ſapientiâ*; quibus ex verbis cuique compertum eſſe poteſt adeo eruditum fuiſſe a prima adoleſcentia Magnum Euſebium, ut fieri nullo pacto poſſit eum in barbariſmos, & ſoloeciſmos incidiſſe, quibus identidem Codex iſte ſcatet.

At quem tandem habent Auctorem, ſi Euſebio haec tribuenda non ſunt? Reſpondebo breviſſimè. Jam pridem invecta fuerat in Evangelicos priſcae Verſionis Codices hujuſcemodi rubigo, eamque nondum Eccleſia detergendam curaverat, quod aliquot poſt annos praeſtitit juſſu Damaſi Sanctus Hieronymus. Cùm igitur Codicem ſuum ſcriberet beatiſſimus Praeſul Euſebius, utpotè ſummae humilitatis Vir, nihil ſibi licere arbitratus eſt abſque Eccleſiae auctoritate in Apographo ſuo immutare; adeout, quamvis admirabili praeditus eſſet eloquentia, atque linguarum, & literarum peritie, ac nemo fortaſſe illo aptior ad Evangelici Voluminis correctionem illa tempeſtate viveret, humillimè tamen de ſe ipſo ſentiens, ab omni purgatione ſibi cenſuerit abſtinendum. Quemadmodum enim in antiquiſſimis ſignis, atque num-

nummis aerugo ipſis adhaerens ſi tollatur, vetuſtas ipſa laedi videtur, quae pretium conciliat; ita Sanctiſſimus Euſebius ſibi piaculo duxit grammaticalia ſphalmata e Codice ſuo tollere, quae illud ipſum eo tempore praeſtabant, quod in aereo ſigno a ſe empto Plinius junior in Epiſt. VI. Lib. III. animadvertebat: *A tergo aes ipſum, quantùm verus color indicat, vetus & antiquum.* Qua in re pudorem offudit jampridem noſtrum ſaeculorum Novatoribus ille, qui priorum Haereticos profligavit Euſebius, tam religiosè Evangelium Chriſti exſcribens, ut ne verba quidem immutaverit, in queis Syntaxeos regulas quandoque laeſas offendebat; dum hi tantùm ſibi tribuunt interim, ut ſibi privatis liberum arbitrentur in divinis Voluminibus & verba, & ſententias pro ingenii libidine invadere, tollere, permutare. Sciebat profectò Euſebius quod poſtmodum ſcripſit Sanctus Ambroſius Lib. I. Comment. in Lucam in illa verba: *Agnovit bos poſſeſſorem ſuum, & aſina praeſepe Domini*; inquiens: *immo* praeſepium *dixerim, ſicut ſcripſit qui tranſlulit: nihil enim apud me diſtat in verbo, quod non diſtat in ſenſu. Nam ſi Orator illorum, qui phaleras verborum ſequuntur, neget in hoc poſitas eſſe fortunas Graeciae, hoc, an illo verbo uſus ſit, ſed rem ſpectandam putat. Sed ipſi Philoſophi eorum, qui totas dies in diſputatione conſumunt, minùs Latinis, & receptis uſi ſermonibus ſunt, ut propriis uterentur: quantò magìs nos negligere verba debemus, ſpectare myſteria, quibus vincit ſermonis vilitas, quod operum miracula divinorum, nullis venuſtata ſermonibus, veritatis ſuae lumine refulſerunt.* Cui conſonant illa etiam, quae habet Sanctus Auguſtinus Lib. II. de Conſenſu Evangeliſtarum Cap. XXVIII. *Neque miſeri aucupes vocum apicibus quodammodo literarum putent ligandam eſſe veritatem, cùm utique non in verbis tantùm, ſed etiam in caeteris omnibus ſignis animorum, non ſit niſi ipſe animus inquirendus.*

Et hanc quidem, qua uſus eſt Sanctus Pater noſter Euſebius in Codice ſuo conſcribendo, diligentiam apud Sanctiſſimos alios Epiſcopos olim fuiſſe teſtantur vetuſti, qui adhuc poſt tot ſaecula ſuperſunt, illorum manu exarati Evangelici Textus; in queis non rarò multa reperiuntur, quae Grammaticorum repugnant placitis.

tis. Conſueverant optimi Praeſules ſacratos Libros ideo propriis manibus ſcribere, ne ſcilicet Librariorum incuria in eos a vetuſtis alienum Autographis quid inferret; vel ſciolus aliquis divina corrumperet Oracula, dum emendare ſibi liberum putaret, quod minus accuratis vocibus in eis erat expreſſum. De Sancto Hilario Pictavienſi Euſebii noſtri Synchrono, & in Arianorum impugnatione Collega nonnulla ſuperiùs ex Clariſs. Garbellio dedimus, eum nimirum Evangeliorum Volumen manu ſua deſcripſiſſe; ſcribitque Fortunatus ad rem noſtram in ejus Actis: *Dum ſuperſtes fuit in ſaeculo, aut ſcripſit Eccleſiaſticae Fidei documenta, aut pugnando calcavit haeretica crimina, aut petenti tribuit miraculorum ſuffragia*. Quid autem intellexerit Fortunatus per illa verba: *Scripſit Eccleſiaſticae Fidei documenta*: praeter Opera eruditiſſima, quae omnium teruntur manibus, omnium praeconiis celebrantur, illud etiam ſignificari cenſemus, Hilarium Sacra Divinae Scripturae Volumina, Evangelia praeſertim exaraſſe. Id evincit ab eodem Garbellio Viro doctiſſimo citatus Codex, qui ex ſupremis Tabulis Sancti Perpetui Turonenſis Epiſcopi anno Chriſti CCCCLXXIV. confectis, quaeque extant in Tomo V. Spicilegii Lucae Dacherii, Euphronio Auguſtodunenſi Praeſuli legatus reperitur. In eo etenim Teſtamento memoratur Liber Evangeliorum, *quem ſcripſit Hilarius Pictavienſis quondam Sacerdos*. Sanctus quoque Anſcharius Bremenſis Antiſtes ſequioribus ſaeculis (ad eam etenim dignitatem evectus eſt anno reparationis humanae DCCCXXXIII.) ſacros Codices ſuis ipſe manibus deſcripſiſſe fertur teſte Gualdone Monacho Corbejae Veteris in ejus Vita metro compoſita, quam ex MS. Pariſienſi S. Germani de Pratis vulgarunt ad diem III. Februarii Viri Clariſs. Continuatores Bollandi. Ibi Cap. XV. haec leguntur:

Quàm ferens in amore Dei fuit & ſtudioſus
Indicio libros, quos ipſe notavit, habemus,
In quibus Omnipotentis laus aeterna reſultat.

Sed & Sanctus Rembertus ejus in Hamburgenſi Archiepiſcopatu Succeſſor Cap. item XV. Actuum ejuſdem Sancti Anſcharii a

lau-

laudatis Sociis Bollandianis in vulgus editorum habet: *Porrò ad devotionem ſibi in Dei amore acuendam quàm ſtudioſus fuerit, teſtantur Codices Magni apud nos, quos ipſe propriâ manu per notas conſcripſit*. Quid autem hiſce Libris comprehenderetur Gualdo in ſuperioribus Carminibus ſatis explicare videtur, nimirum ut eis ſacra contineretur Oracula, undè Omnipotentis gloriam omnes agnoſcunt, & concelebrant.

Accedebat & alia ratio, cur etiam inter Epiſcopales curas, & perpetua pro Orthodoxiâ tuendâ cum Haereticis praelia, id ſibi laboris aſſumerent beatiſſimi Antiſtites, ut in exſcribendis divinis Voluminibus non modicum temporis inſumerent, ne ſcilicet, ut ſemper in more habuerunt inimici hominis miniſtri, bono ſemini ſuperſeminarent zizania, erroreſque ſuos in agro dominico ſererent, ſacris Oraculis impia teoremata commiſcentes, vel, quemadmodum ſupra innuimus, illa abraderent, quibus eorum ſacrilegia, & nefanda dogmata in Evangelicis, aliiſque divini foederis paginis palam coarguebantur. Et quidem Praeſules vigilantiſſimos ab Apoſtolis, quorum ſucceſſores non ſolùm erant officio, ſed & virtute, hoc didiciſſe compertum eſt; ex Apoſtolis enim nonnullos Evangelii ſacros Codices ſuis exſcripſiſſe manibus vel ſolum Barnabae oſtendit exemplum, quod jam in Joannis Stephani Ferrerii Vercellenſis Eccleſiae quondam Epiſcopi verbis prolatum fuit; etenim vel mortuus Volumen Evangelii ſecundum Matthaeum, quod ipſe exaraverat, pectori impoſitum habebat in tumulo, ubi corpus ejus in Inſula Cypro repertum eſt primò. In hac porrò Sacrorum Codicum exſcriptione quis ambigat Summos illos, & ſaeculorum omnium laudibus dignos Viros omnem adhibuiſſe diligentiam, ut nihil ab Autographis Eccleſiae ſuae diverſum in Apographos Codices induceretur?

Baronius, atque alii ex Sozomeni Lib. I. Cap. II. de Viro Sanctiſſimo Spyridione Tremithuntis in Cypro Inſula Epiſcopo, qui inter eos floruit Confeſſores inclytos, quos Maximinus pro Chriſti Fide dextro oculo effoſſo, & ſiniſtro poplite ſucciſo ad metalla damnaverat; cùmque Sardicenſi Concilio anno CCCXLVII. celebrato ex S. Athanaſio Apologia II. interfuerit, Euſebii

bii noſtri Synchronus extitit, haec enarrant: *quod* poſt Synodum quamdam Cypriorum Epiſcoporum, *cùm Collecta celebraretur, rogatus Triphyllius* (erat is Ledrorum Epiſcopus profanae elocutionis ſtudioſiſſimus) *ut concionaretur ad populum, cùm neceſſe haberet in medium adducere dictum illud Salvatoris*: Tolle grabatum tuum, & ambula: *mutato nomine, pro* Grabato, Scimpodium *dixit. At Spyridion, indignatione commotus*; Num tu, *inquit*, praeſtantior es eo, qui Grabatum dixit, ut te pudeat ejus verbis uti? *Quo dicto ex Epiſcopali Solio exiliit ſpectante populo; hominem eloquentiae cauſa inſolentiùs ſe efferentem hac ratione ad modeſtiam revocans*. Qua profecto increpatione nos docemur quantùm vigilantiae ineſſet beatiſſimis illis Eccleſiae Antiſtitibus cùm de ſacris Codicibus, Evangelioque praeſertim conſcribendo ageretur, ſi tantam vel in dicendo etiam ex tempore diligentiam in Oratoribus requirebant, ut ne Synonimis quidem eos uti paterentur, ſed ea quae ex divinis citabantur Oraculis ipſiſſimis verbis recitari juberent.

Congruum nunc eſſe judicamus, ut de loco etiam, ubi Sanctiſſimus Pater Euſebius ſacrum exaravit Codicem, aliquantulum diſſeramus; non parva etenim in Monferratenſes meos redundat gloria ex eo quod in Regionis noſtrae apricis amoeniſque collibus Athleta Chriſti fortiſſimus diù commoratus venerabile Volumen ibidem ſcripſerit. Haud ſcio undè Joannes Stephanus Ferrerius, vir licet doctiſſimus, & Vercellenſis Eccleſiae adminiſtrationem merito nactus illa hauſerit, quae de loco aſſerit, de quo nunc diſputamus; ait nempe, ut ſupra jam legimus in Epiſtola doctiſſimi Canonici Ruggerii: *Conſtans traditio eſt, eum non modò ad occaſionem tollendam, qua populus Arianâ invidiâ ſeductus in eum peccaret; ſed etiam ardenti ſtudio vacandi ſibi, & Deo receſſiſſe in montes Oupae Bugellenſis ditionis, & ultra Padum ad Caſtrum Credonenſe tunc Dioeceſis Vercellenſis, diverſis temporibus; ut qui tot curis juvandorum aliorum gratiâ diſtinebatur, haberet ubi ſubinde ſe colligeret, ac ſpiritum e Coelo attraheret, majoreſque ei ad Dei gloriam provehendam vires ſuppeterent. Legitur enim in eadem Vita Manuſcripta Euſebium, dum in his locis religioſis, & ſanctis moraretur,*

retur, *ſuâ ipſius manu quatuor Evangelia ſcripſiſſe &c.* Seceſſum quidem beatiſſimi Patris in montes Bugellenſes, ubi ad haec uſque tempora colitur Deiparae Virginis Imago miraculis celeberrima, ultro fatemur; ſed cum Bugellenſibus gloriam Monſerratenſes dividere indignantur, ſeque ſolos locum ſanctiſſimum poſſidere gaudent, ubi Clariſſimus Martyr Evangelia ſcripſit. Acta etenim illa Manuſcripta vetuſtiſſima Sancti Euſebii de Bugellenſibus montibus ſilent omnino, cùm de hoc Codice verba faciunt; ibi namque habemus, ut etiam Eruditiſſimus Blanchinus adnotavit: *Pugnabat autem contra immaniſſimas beſtias Arriomanitas, quae eum expulerunt de Civitate, perſecutione populi contra eum excitatâ; at ille ne populus in eum peccaret, quos poſtea delectabatur habere filios, ſciens ſcriptum*: Si vos perſecuti fuerint in una Civitate, fugite in aliam: *ultra Padum tranſiit, & ad Caſtrum, quod dicitur Credonenſium, perveniens, ibi tribus menſibus degens Beatae Dei Genitricis conſtruxit Oratorium; ubi etiam adhuc longiùs degens Evangelium Chriſti propriâ manu ſcripſit*. Apud Caſtrum igitur Credonenſium, non verò in Bugellenſibus Alpibus ſcripſit Euſebius Sanctiſſimus Evangelium poſt aedificatum tribus menſibus Deiparae Virginis Oratorium longiùs ibidem morâ protractâ teſte vetuſtiſſimo illo Scriptore Actuum, qui tanti habitus eſt, tamque verax, ut ipſius Narratio ab Euſebiana Eccleſia publicè, ut ſupra innuimus, in Solemnitate, & Octava Sancti Patris Euſebii recitaretur.

Perſeverat adhuc in Montisferrati Ditione Oratorium illud, quod Dei Genitrici Virgini Euſebius olim condidit, ubi jam pridem diruto Caſtro, quod per ea tempora Credonenſium appellabatur, ſurgit nunc inſignis Baſilica Sanctae Mariae, quae Cretenſis perperam dicitur, cùm potius ex vetuſtate petito vocabulo, Credonenſis foret nuncupanda. Continens habet ea Baſilica Monaſterium Canonicorum Lateranenſium, quorum Praeſes Abbatis dignitate, & Pontificalibus fulget inſigniis; ac religioſiſſimi Sacerdotes omni pietatis & cultus ſignificatione Deiparam proſequuntur, cujus ſimulacrum in vetuſtiſſimâ Aediculâ haud procul ab Ara maxima Baſilicae ſitâ, & adhuc cum temporis voracitate luctante Euſebius collocaſſe communi Scriptorum teſtimonio, &

po

populorum traditione perhibetur. Editiſſimus Mons, in quo Templum aſſurgit, variis undique ornatus eſt aediculis, in quibus omnia ferè Virginis Matris, & Domini Redemptoris geſta plaſticis ſtatuis, quae ſuperinductis coloribus viventium ſpeciem praeferunt, exhibentur, non abſque piorum illuc e vicinis Urbibus, oriſque circumpoſitis religionis ergò confluentium admiratione, ſanctoque ſolatio. Ad radices verò Montis ipſius, ubi fons e ſaxo profluit, quem Sanctus Praeſul Euſebius non ſine prodigio arentibus hiſce in locis elicuiſſe traditur, Sacellum aſſurgit, in quo expreſſus eſt Antiſtes optimus Arianorum furore ſaxis impetitus tam ſcitè ſculptis ſimulacris, ut intuentes glorioſum Martyris agonem, & furentium beſtiarum impetum ſibi praeſentem contemplari videantur. Occurrit inſuper per majorem commodioremque viam aſcendentibus ad dexteram anguſta quaedam, & per abrupta ſaxorum viſcera deducta ſemita, quam divinitus Euſebium percurriſſe tradunt veſtigiis ejus cedentibus ſcopulis, cujus ad rei monumentum Sacellum aliud poſitum eſt, ubi Epiſcopus beatiſſimus Iconem Virginis flexis genibus colens aſpicitur.

Baſilicam verò pluribus ornavere donariis & Pontifices Maximi, & S. R. Eccleſiae Cardinales, & Montisferrati Principes, quorum beneficentiâ Monaſterium & praediis, & dignitatibus auctum eſt adeo, ut non infimum locum inter alias Regionis hujus religioſas Aedes jure ſibi vindicet. At ſuper caetera Principum munera huic Baſilicae collata eminet vivificae Crucis Ligni pars inſignis, quam in pretioſâ argenteâ auro ſuperinducto Thecâ incluſam Sibylla Jeroſolymorum Regina Guillielmi de Monteferrato, qui cognomine *Longaſpada* dictus eſt, quondam uxor venerabili huic Templo intulit, & in perenne pietatis ſuae teſtimonium ſervari praecepit. Hujus Thecae delineationem hìc apponere placuit ad nos miſſam a Reverendiſſimo, atque humaniſſimo Viro Domno Spiritu Caſtanea Caſalenſi, ejuſdem Sacri Monaſterii Abbate benemerito, id perjucundum Eruditis omnibus futurum arbitrati, plurimumque conducere & ad ſervandam inclytae Principis memoriam, & ad oſtendendum quanti priſcis etiam ſaeculis habitus meritò fuerit Credonenſis Mons Sanctiſſimi Paſtoris Euſebii olim morâ ſacratus.

Vix

Tl

P. LVI.

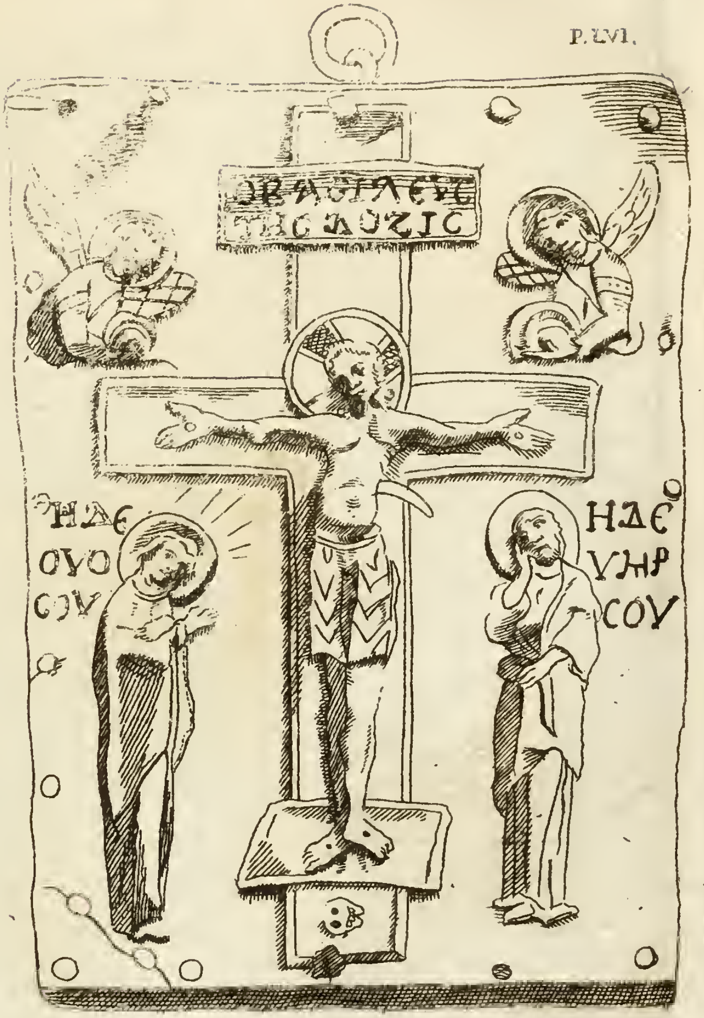

T.IV

P.LVI.

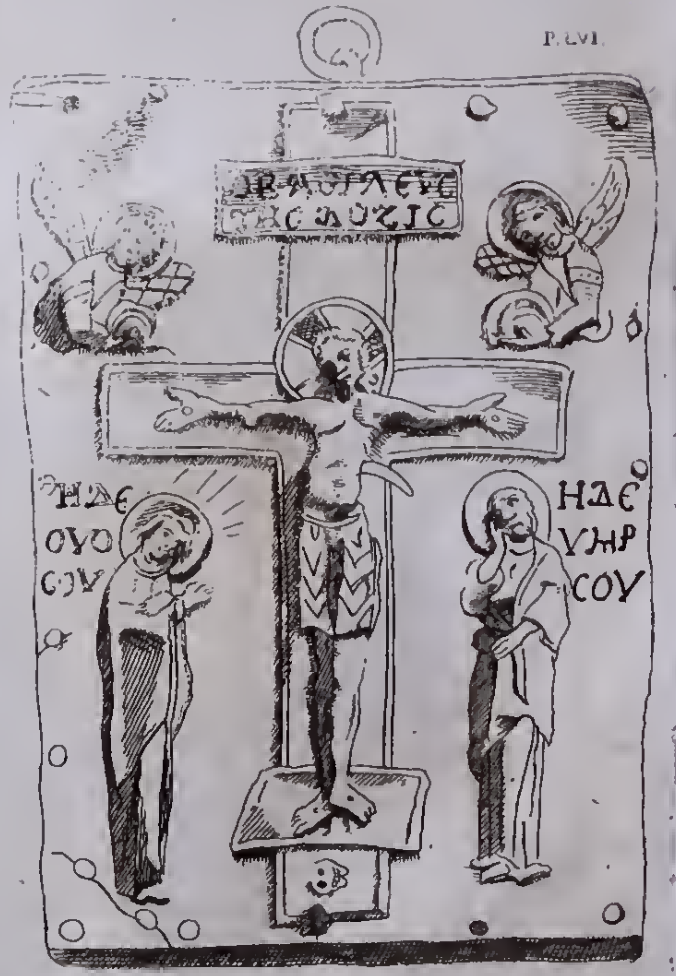

Vix certè credibile eſt quàm religiosè non Monferratenſes modò, ſed vicinarum quoque Provinciarum populi Montem hunc inviſere conſueſcant, recurrente praeſertim VI. Id. Septemb. Natali Deiparae die, & octo ſequentibus, ut ſpirituales theſauros, culparumque veniam Apoſtolicae Sedis largitione venerabilem locum piè viſitantibus Chriſtifidelibus indultam aſſequantur, & tam Virginis ſimulacrum, quàm Euſebii pedibus calcatam terram, ejuſque morâ, atque prodigiis decorata ſaxa venerentur. Neque Deus Optimus Maximus locum celeberrimum miraculis illuſtrare frequentiſſimis abnuit, quae tam multa ſunt, ut Templi majoris parietes a fundamentis ad fornicem uſque votivis tabellis & antiquiſſimis, & recentibus contecti, ornatique conſpiciantur. Columnas autem decorant loricae plures, & arma bellica, quibus uſos olim praeſertim in Jeroſolymitana expeditione Principes, Majoreſque noſtros fuiſſe vetus traditio docet. At de Sacro Credonenſi Monte, ubi Codex hic noſter Euſebii manu ſcriptus eſt, jam ſatìs dictùm, cùm non deſint, qui de eo multa poſteros ex inſtituto docuerint.

Unum adhuc ad rem omnino perficiendam ſupereſt, ut cùm hactenus de Codice, & ejus forma, antiquitate, Scriptore, & loco, ubi exaratus fuit, diſſeruerimus, quibus e fontibus Notas ad calcem Evangeliorum editas, hauriendas duximus, Lectoribus optimis ſignificemus. Summo nobis hoc in negotio fuit adjumento diligentiſſimus Sacrorum Bibliorum Interpres Domnus Auguſtinus Calmet, cui debere nos fatemur vetuſtiſſimorum Codicum a ſacro Textu Vulgato variantes, ſed cùm noſtro ut plurimum concordantes Lectiones. Eas Vir doctiſſimus edidit poſt Commentaria ſua in Actus Apoſtolorum Tom. VII. Edit. Pariſienſ. in fol. anno MDCCXXVI. Et quoniam permagni intereſt Codicum ipſorum antiquitatem noſſe, ſciant candidi Lectores Exemplar Corbejenſe ſexto ſaeculo conſcriptum ejuſdem Calmet judicio fuiſſe, majoribus literis, & quatuor exhibere juxta Antehieronymianam Verſionem Evangelia, cùmque eo uterentur Volumine Monachi Corbejenſes ad legendum inter Miſſarum Solemnia Evangelium, monet Clariſſimus Editor multis in locis, in Matthaeo praeſertim,

adjectas fuiſſe Hieronymianae Verſionis verba, quae tamen ex atramento recentiore, & literarum ductibus a primaevo charactere diverſis facilè dignoſcantur. De Turonenſi Apographo Sancti Gatiani, & alio Majoris Monaſterii ſcribit idem Calmet priorem quidem Codicem mille annis ab Eruditis donari; alterum verò octingentis. Quod attinet ad Verſionem Italicam Evangelii ſecundum Matthaeum, quam P. Martianaeus e Congregatione S. Mauri Monachus adornavit, aſſerit laudatus Calmet hauſtam eam fuiſſe ex duobus MSS. Exemplaribus, uno ſcilicet Sancti Germani de Pratis aetatem illius non indicans, & alio Corbejenſi, quod tamen ſit ab eo diverſum, cujus ſupra meminimus, cùm annos octingentos non excedat, & Saxonicis, ſive Merovingicis literis fuerit exaratus. Debemus quoque plurimùm F. Lucae Brugenſis laboribus; conſulens enim ille varios Eccleſiarum MSS. Codices, & Orientalium linguarum Verſiones magno nos onere levavit. Quae autem ille magno ſudore collegit habentur edita Londini MDCLVII. in Appendice ad Sacra Biblia Polyglotta, quae Tomum VI. conſtituit. Verſiones demum alias Variantes a Textu Vulgato, quaeve habent cum noſtro Analogiam aliquam, vel omnino conſentiunt ex Sanctorum Patrum, qui vel Sancto Hieronymo antiquiores ſunt, vel ſaltem coaevi, Operibus diligentiſſimè quantùm licuit pervolutatis ipſi deduximus, citatis eam ob rem locis ſingulorum, ne quid ſedulitatis in nobis Lector deſideraret. Qua in re ſi fortaſſe minutiora etiam perſecuti videbimur, cujuſmodi ſunt conjunctiones, & hujus generis alia, meminerint qui nos carpunt, eorum quae Sanctus Hieronymus in Cap. Matth. VI. & Cap. III. Epiſt. ad Epheſios ſcripſit: *Singuli ſermones, ſyllabae, apices, puncta, in divinis Scripturis plena ſunt ſenſibus*. Conſonat Hieronymo Chryſoſtomus nón uno loco; nam Hom. XXVI. in Geneſim habet: *In divinis Scripturis, etiam in parva dictione ſenſuum gravitas, & immenſae inveniuntur divitiae*. Et Hom. XXVIII. item in Geneſim: *Nihil enim in divina Scriptura continetur, quod non aliqua ratione dictum ſit, quae non & latentem in ſe habeat utilitatem*. Et poſt pauca: *Nihil enim in Sacra Scriptura, ſicut dixi, invenire licet, quod abſque ratione*
ali-

aliqua ſit. ſcriptum. Sanctus etiam Epiphanius in Expoſitione Fidei tantam exigit, & quidem merito, in minutis etiam rebus erga Dei Oracula reverentiam, ut ſic monuerit: *Etenim ubicumque numerus concipitur, oſcitanter praetermitti non debet; neque quod ita comprehenditur vanum quiddam, & inane videri aut otioſum exiſtimari*. Demumque S. Baſilius Magnus Cap. II. Comment. in Eſaïam Prophetam ſic pronunciavit: *Nihil otioſum eſt in Spiritus Sancti verbis*.

Aequi conſulturos confidimus Lectores Eruditos, quòd pretioſum hunc Evangelicum Codicem in publicum protulerimus; quare, ſi hujuſmodi ſtudiis laboribuſque noſtris favere perrexerint, alia habemus jam typis parata ex ditiſſimo celeberrimae Vercellenſis Baſilicae Carthophylacio exſcripta, quibus nedum ipſius Eccleſiae proprius quondam Ritus Euſebianus dictus Doctorum Virorum oculis rurſus exhibeatur, ſed & aliarum Eccleſiarum res Liturgicae illuſtrentur. Interim ne quid Eruditorum commodis in hac Editione deſit, ſubjicimus Indiculum Capitum, in quae diviſa ſunt Evangelia juxta Vulgatae ordinem, indicantes qua columnâ, & lineâ ſingula incipiant, ne illa quaerentes fatigentur.

SECUNDUM MATTHAEUM.

Cap. I.	Col. 1.	lin. 1.
II.	8.	3.
III.	16.	11.
IV.	23.	1.
V.	30.	18.
VI.	45.	6.
VII.	56.	2.
VIII.	64.	20.
IX.	75.	11.
X.	87.	21.
XI.	101.	7.
XII.	111.	4.
XIII.	127.	10.
XIV.	146.	6.
XV.	156.	14.
XVI.	167.	24.
XVII.	177.	11.
XVIII.	187.	1.
XIX.	199.	8.
XX.	209.	21.
XXI.	222.	1.
XXII.	239.	6.
XXIII.	252.	6.
XXIV.	265.	9.
XXV.	280.	*
XXVI.	295.	3.
XXVII.	321.	1.
XXVIII.	342.	3.

SECUNDUM JOHANNEM.

Cap.	Col.	lin.
I.	349.	1.
II.	365.	10.
III.	373.	13.
IV.	385.	12.
V.	401.	21.
VI.	417.	12.
VII.	440.	6.
VIII.	456.	7.
IX.	472.	5.
X.	484.	21.
XI.	497.	1.
XII.	514.	4.
XIII.	530.	19.
XIV.	542.	14.
XV.	552.	12.
XVI.	561.	16.
XVII.	572.	5.
XVIII.	580.	12.
XIX.	595.	10.
XX.	611.	4.
XXI.	620.	23.

SECUNDUM LUCANUM.

Cap. I.	Col. 630.	lin. 1.
II.	655.	6.
III.	673.	11.
IV.	685.	7.
V.	701.	7.
VI.	718.	6.
VII.	735.	20.
VIII.	754.	18.
IX.	777.	14.
X.	801.	12.
XI.	816.	18.
XII.	833.	17.
XIII.	846.	1.
XIV.	859.	14.
XV.	872.	15.
XVI.	885.	1.
XVII.	898.	3.
XVIII.	909.	14.
XIX.	924.	20.
XX.	941.	19.
XXI.	956.	24.
XXII.	969.	10.
XXIII.	991.	3.
XXIV.	1009.	16.

SECUNDUM MARCUM.

Cap. I.	Col. 1027.	lin. 1.
II.	1037.	20.
III.	1048.	23.
IV.	1060.	10.
V.	1074.	*.
VI.	1089.	2.
VII.	1110.	14.
VIII.	1123.	15.
IX.	1137.	24.
X.	1156.	13.
XI.	1175.	24.
XII.	1188.	10.
XIII.	1205.	1.
XIV.	1217.	4.
XV.	1241.	18.
XVI.	*.	*.

Initia Capitum aſteriſco notata vel temporis, vel hominum injuriâ periere.

Die 12. Novembris 1748.

I M P R I M A T U R:

Fr. H. Todeſchini Inquiſitor Generalis Mediolani.

F. Curionus Archipresbyter S. Euſebii pro Eminentiſs. & Reverendiſs. D. D. Card. Archiepiſcopo.

Vidit Julius Caeſar Berſanus pro Excellentiſs. Senatu.

SECUNDUM MATTHAEUM.

1

LIBER GENE
RATIO - - - - XP̆TI FI
LII DA - - - - LII ABR - -
- - - - - - - - ABRA
HAM - - - - IT ISAAC
- - - - - VIT IACOB
- - - - AVTEM GENVIT
- - - - - - ET FRATRES
- - - - IVDAS AVTEM
- - - - IT PHARES ET ZA
RA DE THAMAR PHA
RES - - - - EM GENVIT ES
ROM . ESROM - - - - GE
NVIT A - - - - - - - -
TEM - - - - IT A - - - -
- - - - - - - - - - -
IT N - - - - - - - AS - - -
AVTEM GENVIT SAL
MON . SALMON AVTĔ.
(a) GENVIT BOOZ . (1) BOOZ
AVTEM GENVIT OBED
EX RVTH . OBED AVT̆.
GENVIT IESSE . IESSE

2

A - - - - - - - - - - -
- - - - - DA - - - - EM
RE - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - ASA AV
- - - - - GENV - - IOSAPHAT
IOSAPHAT - - - - GE
- - - - - - - - - IORAM
AVTEM GENV - - OZIAM
OZIAS AVT - - - - - GENVIT
IOATHAM - - - ATHAM
AVTEM GENVIT ACHAZ
ACHAZ AV - - - M GENV
IT ESECHIAM . ESE
- - - AS AVTEM GENV
IT MANASSEN .
MANASSES AVTĔ.
GENVIT AMON
AMON AVTEM GENVIT
IOSIAM . IOSIAS AVT̆.

(1) Vulgata addit. *de Rabab.*

GENVIT IECHONIAM
ET FRATRES EIVS
IN TRANS - - - - - -
TIONE B - - - - - -
ET POST - - - - - - MI
GRA - - - - - - BILO
NIS IE - - - - - GE
NVIT SALA - - - -
SALATHIEL AVTEM
GENVIT ZOROBA
BEL . ZOROBABEL
AVTEM GENVIT
ABIVD . ABIVD
AVTEM GENVIT
(1) ELIACHIM
ELIACHIM AVTEM
GENVIT AZOR .
AZOR AVTEM
GENVIT SADOC .
SADOC AVTEM
GENVIT ACHIM .
ACHIM AVTEM
GENVIT ELIVD .
ELIVD AVTEM

GENVIT ELEAZAR .
ELEAZAR AVTEM
GENVIT MATTHAN .
MATTHAN AVTEM
GENVIT IACOB .
IACOB AVTEM GENV
(a) IT IOSEPH (2) CVI DE
SPONSATA VIRGO
MARIA GENVIT
(b) IHM QVI DICITVR
XPS .
OMNES (3) ERGO GENE
RA' 'ONES AB ABRA
HA . VSQVE AD
DA VID GENERA
TIONES XIIII.
ET A DAVID VSQVE
AD TRANSMI
GRATIONEM
BABILONIS
GENERATIONES
(4) SVNT QVAT
TVOR
DECIM

---

(1) Vulg. *Eliacim*
(2) *Virum Mariae, de qua natus eſt Jeſus, qui vocatur Chriſtus.*
(3) Vulg. *Itaque*
(4) Non habet *ſunt.*

ET A TRASMIGRA
TIONE BABYLONIS
VSQVE AD XPM
GENERATIONES
(1) SVNT QVATTVOR
DECIM
XPI AVTEM GENE
RATIO SIC ERAT
(2) CVM DESPONSA
TA ESSET MATER
EIVS MARIA IO
SEPH (3) PRIVSQVA
CONVENIRENT
INVENTA EST
IN VTERO HA
BENS DE SPIRI
TV SANCTO
IOSEPH AVTEM
VIR EIVS CVM
(a) ESSET (4) HOMO IVS
TVS ET NOLLET
EAM TRADVCE-
RE VOLVIT (5) EAM
OCCVLTE - - - - - -

TERE
HAEC (6) COGITAN
TE EO (7) ANGELVS
DMI APPARVIT (8)
EI IN SOMNIS DI
CENS IOSEPH FI
LI D - - - D NOLI TI
MERE ACCIPERE
MARIAM CONIV
GEM TVAM QVOD
(a) ENIM (9) EX EA NAS
CETVR DE - - - - -
SANCTO - - - - - -
ET AV - - - - - - - -
VM - - - - - - - - -
NOM - - - - - - - - - -
IHM - - - - - - - - - -
SAL - - - - - - - - - -
P - - - - - - - - - - - -
A PE - - - - - - - - - - -
HOC - - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - - -

(1) Vulg. non habet *ſunt*.
(2) *Cum eſſet deſponſata &c.*
(3) *Antequam*.
(4) Non habet *Homo*.
(5) *Occultè dimittere eam*.
(6) Vulg. addit : *autem*.
(7) Addit : *Ecce*.
(8) *In ſomnis ei dicens :*
(9) *In ea natum eſt*.

PER (1) ESEIAM PRO
PHETAM DICEN
TEM
ECCE - - - - - GO
IN V - - - - RO (2) CON
CIPIET - - - PARI
ET FILI - - - - ET
VOCAB - - NT
NOMEN EIVS
EMMANVEL
QVOD EST IN
- - - RPRAETA
- - - - - NOVIS
- - - - - S.
- - - - - - - AVTEM
- - - - - - - OMNO
- - - - - - - PRAE
- - - - - - NGE
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

VIT NOMEN EIVS
IHM.
CVM ERGO NATVS
ESSET IHS IN BE
THLEM (3) CIVITATE
(a) IVDAEAE IN DIE
BVS HERODIS RE
GIS ECCE MAGI AB
BORIENTE VENE
RVNT (4) HIEROSO
LYMA. DICENTES
VBI EST QVI NATVS
EST REX IVDAEO
RVM VIDIMVS
ENIM STELLAM
(b) EIVS (5) IN ORIEN
TEM ET VENIMVS
ADORARE EVM.
AVDIENS AVTE.
HERODES REX TVR
BATVS EST ET OM
NIS HIEROSOLY
MA CVM (6) IPSO ET
- - - - - - - - (7) GAVIT

(1) Vulg. non habet *Eſaiam*.
(2) *In utero habebit.*
(3) *Juda in diebus &c.*
(4) *Jeroſolymam.*
(5) Vulg. *In Oriente &c.*
(6) *Illo*
(7) *Congregans.*

OMNES PRINCI
PES SACERDOTV̆.
ET SCRIBAS POPV
LI (1) ET INTERROGA
BIT AB EIS VBI XP̆S
(2) NASCITVR AD ILLI
DIXERVNT IN BE
(a) THLEM (3) IVDAEAE
SIC ENIM SCRIP
(b) TVM EST PER (4) ESE
IAM PROPHETĂ.
DICENTEM
ET TV BETHLE
EM (5) IVDAEAE
NON ES MINI
MA INTER PRĬ.
CIPES IVDA EX
(c) TE ENIM EXI
ET REX QVI RE
GAT POPVLVM
MEVM ISTRA
HEL.
(d) TVM HERODES. (6) OC
CVLTE VOCAVIT

(a) MAGOS ET DILI
GENTES EXQVI
SIVIT AB EIS TEM
PVS - - - - - - PA
RVIT EIS STELLA
ET MISIT ILLOS IN
BETHLEM (7) DICENS
ITE INTERROGA
TE DILIGENTER DE
PVERO ET CVM
INVENERITIS
(8) NVNTIATE MI
(b) HI VT ET EGO VENI
AM ET ADOREM
EVM
QVI CVM AVDIS
SENT REGEM ABI
ERVNT ET ECCE
STELLA QVAM VI
DERANT (9) IN ORIĔ.
TEM ANTECEDE
BAT - - - - - - VE
\- - - - - - - - - - -
PRA - - - - - -

(1) Vulg. *Sciſcitabatur ab eis.*
(2) *Naſcitur. At illi dixerunt ei.*
(3) *Judae.*
(4) Reticet nomen Prophetae proprium.
(5) *Terra Juda nequaquam minima es in principibus Juda, ex te enim exiet Dux.*
(6) Vulg. *Clam vocatis Magis, diligenter didicit ab eis tempus ſtellae, quae apparuit eis. Et mittens illos.*
(7) *Dixit: Ite & interrogate.*
(8) *Renuntiate mibi, ut & ego veniens adorem eum.*
(9) *In Oriente &c.*

ER .
VIDENTES AVTĒ.
STELLAM GAVI
SI SVNT GAVDI
O MAGNO VALDE
ET INTRANTES (1) IN
DOMVM VIDE
RVNT PVERVM
CVM (2) MARIAM
MATRE EIVS ET (3) PRO
CEDENTES ADO
RAVERVNT EV̄.
ET APERTIS THEN
SAVRIS SVIS OBTV
LERVNT EI MVNE
RA AVRVM THVS
(a) ET (4) MVRRA ET AD
MONITI IN SOM
NIS NE REDIRENT
AD HERODEM PER
ALIAM VIAM (5) RE
GRESSI SVNT IN
- - - AM REGIONĒ.
QVI CVM RECES

SISSENT ECCE AN
GELVS DM̄I. AP
PARVIT IN SOM
NIS IOSEPH DI
CENS SVRGE ET
ACCIPE PVERVM
ET MATREM EIVS
ET FVGE IN AEGYP
TVM ET ESTO IBI
VSQVE DVM DI
CAM TIBI FVTV
RVM EST ENIM
VT HERODES
(a) QVAERAT (6) PVE
RVM ISTVM PER
DERE
(b) SVRGENS AVTĒ.
IOSEPH A SOM
NO ACCEPIT PV
ERVM ET MA
TREM EIVS ET
(c) ABIIT IN AEGYP
TVM ET ERAT IBI
VSQVE AD MOR

---

(1) Vulg. *Intrantes domum invenerunt &c.*
(2) *Maria.*
(3) *Procidentes.*
(4) *Myrrham, & reſponſo accepto in ſomnis &c.*

(5) Vulg. *Reverſi ſunt in regionem ſuam.*
(6) *Puerum ad perdendum eum. Qui conſurgens accepit puerum, & Matrem ejus nocte, & ſeceſſit in Aegyptum. Et erat ibi uſque ad obitum &c.*

TEM HERODIS
VT ADIMPLERE
TVR QVOD DIC
TVM EST A DMO
PER PROPHETAM
DICENTEM
EX AEGYPTO VO
CAVI FILIVM ME
VM TVNC HE
RODES (1) VT VIDIT
QVONIAM DE
LVSVS EST A MA
GIS IRATVS EST
VALDE ET MISIT
ET OCCIDIT OM
NES PVEROS
QVI ERANT IN
BETHLEM ET IN
OMNIBVS RE
GIONIBVS EIVS
A BIMATV ET IN
FRA SECVNDV.
TEMPVS QVOD
EXQVISIERAT

A MAGIS
TVNC ADIMPLE
TVM EST QVOD
DICTVM EST
PER HIEREMI
AM PROPHETAM
DICENTEM
VOX IN RHA
MA AVDITA
EST (2) FLETVS
ET VLVLATVS
MVLTVS RA
CHEL PLORANS
FILIOS SVOS
ET NOLVIT CO.
SOLARI QVI
A NON SVNT
DEFVNCTO AV
TEM HERODE
ECCE ANGELVS
DMI APPARV
IT IN SOMNIS
IOSEPH IN - - - -
GYPTO - - - - - NS

---

(1) Vulg. *Videns quoniam illuſus eſſet a Magis iratus eſt valde, & mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem, & in omnibus Rivibus ejus.*

(2) Vulg. *Ploratus.*

SVRGE ET ACCIPE
PVERVM ET MA
TREM EIVS ET VA
DE IN TERRAM
(a) ISTRAHEL (1) DEFVNC
TVS EST ENIM
QVI QVAEREBAT
ANIMAM PVE
RI ET SVRGENS
ACCEPIT PVERVM
ET MATREM EIVS
ET VENIT IN TER
RAM ISTRAHEL
AVDIENS AVTEM
QVOD ARCHELAVS
REGNARET IN
IVDEA PRO HERO
DE PATRE SVO TI
MVIT ILLO IRE
ET ADMONITVS
IN SOMNIS SE
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -

VIT IN CIVITATE
QVAE VOCATVR
NAZARETH VT
ADIMPLERETVR
QVOD DICTVM
EST PER PROPHE
TAM
QVONIAM (2) NA
ZOREVS VOCA
BITVR
IN ILLIS AVTEM
DIEBVS VENIT IOHANNES
BAPTISTA PRAE
DICANS IN DE
SERTO IVDEAE
ET DICENS PAE
NITENTIAM A
GITE ADPROPIN
QVAVIT ENIM
REGNVM CAE
LORVM HIC EST
ENIM (3) DE QVO
DICTVM EST PER
- - - - - - - - PHE

(1) Vulg. *Defuncti ſunt enim, qui quaerebant animam pueri. Qui conſurgens.*

(2) Vulg. *Nazaraeus.*

(3) *Qui dictus eſt.*

TAM DICENTEM
VOX CLAMAN
TIS IN DESER
TO PARATE VI
AM DMI REC
TAS FACITE SEMI
(a) TAS EIVS (1) OM
NIS VALLIS
IMPLEBITVR
ET OMNIS
MONS ET COL
LIS HVMILIA
BITVR ET ERVNT
OMNIA PRA
VA IN DIREC
TA ET ASPERA
IN VIAS PLA
NAS ET VIDE
BIT OMNIS
CARO SALV - -
- - - REM DI
IPSE AVTEM IO
HANNES - - - - - - -
BAT - - - - - - - - - -

(2) SVVM DE PILIS
CAMELLORVM
(3) ET ZONA PELLI
CIA CIRCA LVM
BOS EIVS ESCA
AVTEM EIVS
ERAT (4) LOCVSTA
ET MEL SILVES
TRAE
TVNC (5) EGREDIE
BATVR AD EV.
OMNIS HIERO
SOLYMA ET OM
NIS IVDEA ET
OMNIS CONFI
NIS REGION - - -
IORDANIS ET
BAPTIZABAN - - -
AB ILLO IN IOR
DANEN CO - - - -
TEN - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

(1) Quae ſequuntur verba Prophetae non habentur in Vulgata.
(2) Vulg. non habet *ſuum*.
(3) *Et Zonam pelliceam circa lumbos ſuos.*
(4) Vulg. habet *Locuſtae*
(5) *Exibat ad eum Jeroſolyma, & omnis Judaea & omnis regio circa Jordanem, & baptizabantur ab eo in Jordane.*

SAEORVM ET
SADDVCEORVM
VENIENTES AD
BAPTISMVM SV
VM DIXIT (1) ILLIS PRO
GENIES VIPERA
RVM QVIS DE
MONSTRAVIT VO
BIS FVGERE (2) AB I
RA VENTVRA FA
CITE ERGO (3) FRVC
TOS DIGNOS PHE
NITENTIAE ET NO
LITE EXISTIMA
RE DICENTES IN
TER VOS PATRĔ.
HABEMVS ABRA
HAM DICO ENIM
VOBIS QVONIAM
POTENS EST DS (4) EX
LAPIDIBVS ISTIS
SVS - - - - - E FI
\- - - - - - - - - - -
IAM - - - - - - -

(a) RIS AD (5) RADICES
ARBORVM POSI
TA EST OMNIS ER
GO ARBOR QVAE
NON FACIT FRVC
TVM BONVM EX
CIDETVR ET IN IG
NEM MITTETVR
EGO QVIDEM BAP
TIZO VOS IN AQVA
IN PAENITENTIAM
QVI AVTEM (6) VE
NIT FORTIOR ME
EST CVIVS NON
SVM DIGNVS CAL
CIAMENTA POR
TARE IPSE VOS BAP
TIZABIT IN SPV.
SANCTO ET IGNI (7)
HABENS VENTI
LABRVM IN MA
NV SVA ET MVN
DAVIT AREAM
\- - AM ET CONGRE

(1) Vulg. *eis*.
(2) *A ventura ira.*
(3) *Fructum dignum poenitentiae. Et ne velitis dicere intra vos.*
(4) *De lapidibus.*
(5) Vulg. *Ad radicem.*
(6) *Qui autem poſt me venturus eſt.*
(7) *Cujus ventilabrum in manu ſua, & permundabit.*

(a) GAVIT (1) TRITICVM
IN HORREO PA
LEAS AVTEM CO.
BVRET IGNI IN
EXTINGVIBILI
TVNC VENIT IHS.
A GALILAEA IN
IORDANEN AD
IOHANNEM VT
BAPTIZARETVR
AB EO (2) ET PROHI
BEBAT EVM IO
HANNIS DICENS
EGO A TE DEBEO
BAPTIZARI ET TV
VENIS AD ME
RESPONDENS AV
TEM IHS. DIXIT (3) IL
LI SINE MODO SIC
ENIM DECET NOS
IMPLERE OMNE.
IVSTITIAM TVNC
(b) DIMISIT EVM (4) ET
CVM BAPTIZA

RETVR LVMEN
INGENS CIRCVM
FVLSIT DE AQVA
ITA VT TIMERENT
OMNES QVI AD
VENERANT ET
BAPTIZATO IHV.
CONFESTIM ASCE.
DIT DE AQVA ET EC
CE APERTI SVNT EI
CAELI ET VIDIT SPM.
DI DESCENDEN
TEM (5) DE CELO SI
CVT COLVMBA
(a) VENIENTE IN
IPSVM ET ECCE
VOX DE CAELIS
DICENS AD EVM
TV ES FILIVS
MEVS DILEC
(b) TVS IN QVO - - E
NE COM - - - - -
\- - - - - - - - - - -
\- - - - - - - - - - -

(1) Vulg. *Congregabit triticum ſuum in horreum.*
(2) *Joannes autem prohibebat eum dicens.*
(3) *ei.*
(4) Verba quae ſequuntur non habentur, ſed ſtatim adjungitur: *Baptizatus autem Jeſus confeſtim aſcendit de aqua.*
(5) Vulg. *Deſcendentem ſicut columbam, & venientem ſuper ſe. Et ecce Vox de coelis dicens: Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi complacui.*

TVNC IHS DVCTVS
EST (1) IN DESER
TO AB SPV. VT
TEMPTARETVR
A DIABOLO
ET CVM IEIVNAS
SET XL. DIEBVS
ET XL. NOCTIBVS
POSTEA ESVRIIT (2) ET
ACCESSIT AD EVM
TEMPTATOR ET
DIXIT ILLI SI FILI
VS DI ES DIC VT
LAPIDES ISTI FIANT
PANES . AD ILLE
RESPONDENS
DIXIT SCRIPTV.
- - - - - NON IN
(a) - - - - LO PANE VI
BET HOMO
SED IN OMNI
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - .
- - - - - - - - - -

IN SANCTAM
CIVITATEM ET
STATVIT EVM (3)
SVPRA PINNA.
TEMPLI ET AIT IL
LI SI FILIVS DI ES MIT
TE TE DEORSVM
SCRIPTVM EST
ENIM
QVIA ANGE
LIS SVIS MAN
(a) DAVIT (4) VT
CVSTODIANT
TE ET IN MANI
BVS TOLLANT TE
NE FORTE OF
FENDAS AD LA
PIDEM PEDE.
TVVM
AIT ILLI (5) ITERVM IHS
SCRIPTVM EST
NON TEMPTABIS
DOMINVM DE
VM TVVM

(1) Vulg. *In deſertum .*
(2) *Et accedens tentator dixit ei : Si Filius Dei es , dic ut lapides iſti panes fiant . Qui reſpondens dixit : Scriptum eſt : Non in ſolo pane vivit homo .*
(3) Vulg. *Super pinnaculum Templi . Et dixit ei .*
(4) *De te , & in manibus tollent te .*
(5) *Ait illi Jeſus : Rurſum ſcriptum eſt .*

ITERVM ADSVMP
SIT EVM DIABO
LVS IN MONTE.
EXCELSVM VAL
DE ET OSTENDIT EI
OMNIA REGNA
MVNDI ET GLO
RIAM EORVM
ET DIXIT (1) ILLI HAEC
OMNIA TIBI DA
BO SI PROCEDENS
ADORAVERIS ME
TVNC AIT ILLI IHS
(a) VADE RETRO
SATANAS SCRIP
TVM EST ENIM
DOM. DM. TV
VM ADORA
BIS ET IPSI SO
LI SERVIES
TVNC - - - - LIQVIT
EVM - - - - - - -
ET - - - - - - -
- - - - - - - - - -

ET MINISTRA
BANT EI
CVM (2) AVDISSET
AVTEM IHS.
(a) QVOD IOHAN
NES TRADITVS
EST SECESSIT IN
GALILAEAM ET
RELICTA CIVITA
TE NAZARETH VE
NIT, ET HABITAVIT
IN CAPHARNAV.
MARITIMA IN
FINIBVS (3) ZABVL
ET NEPTHALIM VT
(4) TIMPLERETVR
QVOD DICTV - - - - -
RAT PER ES - - - -
PROPHETAM
TERRA ZA - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -

(1) Vulg. *Dixit ei : Haec omnia tibi dabo, ſi cadens adoraveris me . Tunc dicit ei Jeſus : Vade Satana : Scriptum eſt enim : Dominum Deum tuum adorabis , & illi ſoli ſervies .*

(2) Vulg. *Cùm autem audiſſet Jeſus , quod Joannes traditus eſſet .*

(3) *Zabulon .*

(4) *Ut adimpleretur , quod dictum eſt .*

GALILAEAE GĒ.
TIVM POPVLVS
QVI SEDEBAT
IN TENEBRIS
(1) LVCEM VIDE
RVNT MAGNĀ.
ET QVI SEDEBANT
IN VMBRA
MORTIS LVX OR
TA EST ILLIS
EX INDE COEPIT
IH̄S PRAEDICA
RE ET DICERE PE
NITENTIAM AGI
TE ADPROPINQVA
VIT ENIM REG
NVM COELORV̄.
(2) CVM TRANSIRET
AVTEM IH̄S. SE
CVS MARE GALI
- - - AE VIDIT DV
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

DREAM FRATRĒ.
EIVS MITTEN
(2) TES (3) RETIAM
IN MARE ERANT
ENIM PISCATO
RES .
(4) ET AIT ILLI IH̄S.
VENITE POST
ME ET FACIAM
VOS FIERI PIS
CATORES HOMI
NVM (5) AD ILLI CŌ.
TINVO RELICTIS
RETIIS SVIS SE
CVTI SVNT EVM
ET PROCEDENS
INDE VIDIT A
LIOS DVOS FRA
TRES IACOBV̄.
ZEBAEDEI ET
IOHANNEM
FRATREM EIVS
IN NAVI CVM
ZEBA - - - EO PA

(1) Vulg. *Vidit lucem magnam : & ſedentibus in regione umbrae mortis lux orta eſt eis .*
(2) *Ambulans autem Jeſus juxta mare .*
(3) Vulg. *Rete .*
(4) *Et ait illis .*
(5) *At illi continuo relictis retibus .*

TRE (1) SVO REFICI
ENTES RETIAS
SVAS ET VOCA
VIT ILLOS AD ILLI
RELICTA NAVE
ET PATRE SECV
TI SVNT EVM
ET CIRCVIBAT IHS.
TOTAM GALILAE
AM DOCENS IN
SYNAGOGIS EO
RVM ET PRAEDI
CANS EVANGELI
VM REGNI ET
(2) CVRANS OM
NEM LANGVO
REM ET OMNE.
INFIRMITATE.
IN PLEBE
ET ABIIT OPINIO
EIVS IN TOTAM
SYRIAM E - PTV
LERVNT - - - - - -
NES - - - - - - - - -

TES VARIIS LAN
GVORIBVS (3) TOR
MENTIS AD PRAE
HENSOS ET QVI
DEMONIA HABE
BANT ET LVNA
TICOS ET PARALY
TICOS (4) ET OMNES
CVRAVIT
ET SEQVEBANTVR
EVM TVRBAE
MVLTE A GALILEA
ET AD DECAPOLI ET
AB HIEROSOLY
MIS ET A IVDAE
A ET TRANS IORDA
NEM .
VIDENS AVTEM
IHS (5) TVRBAM AS
CENDIT IN MO.
TEM ET CVM SE
DISSET - - - - ESSE
RVNT AD E - - - -
- - - - - - - - S

(1) Vulg. *Eorum reficientes retia ſua : & vocavit eos . Illi autem ſtatim relictis retibus & patre .*
(2) *Sanans omnem languorem , & omnem infirmitatem in populo .*
(3) *Et tormentis comprehenſos .*
(4) Vulg. *Et curavit eos . Et ſecutae ſunt eum turbae multae de Galilaea, & Decapoli , & de Jeroſolymis, & de Judaea , & de trans Jordanem .*
(5) *Turbas .*

(2) ET (1) APERVIT OS
SVVM ET DOCE
BAT EOS DICENS
BEATI PAVPERES
SPV QVONIAM
IPSORVM EST REG
NVM CAELORVM
BEATI MITES QVO
NIAM IPSI (1) HE
REDITATE POS
SIDEBVNT TER
RAM
BEATI QVI LVGENT
QVONIAM IPSI
CONSOLABVN
TVR
BEATI QVI ESVRI
VNT ET SITIVNT
IVSTITIAM QVO
NIAM IPSI SATV
RABVNTVR
BEATI - - - - SERI
\- - - - - - - - - -
\- - - - - - - - - -

(a) (3) REBITVR DS
BEATI MVNDO
CORDE QVONI
AM IPSI DM VI
DEBVNT
BEATI PACI - - - - -
QVONIAM FILII
DEI BOCABVN
TVR
BEATI QVI PERSE
CVTIONEM PA
TIVNTVR PROP
TER IVSTITIAM
QVONIAM IPSO
RVM EST REG
NVM CAELORVM
(b) BEATI ESTIS (4) CVM
VOS MALEDI
CENT ET PERSE
QVENTVR ET
DICENT OMNE
\- - - - - - - - - -
\- - - - - - - - - -
\- - - - - - - - - -

(1) Vulg. *Et aperiens os ſuum docebat eos dicens.*
(2) Non habet *baereditate.*
(3) Vulg. *Quoniam ipſi miſericordiam conſequentur.*
(4) *Cum maledixerint vobis, & perſecuti vos fuerint, & dixerint &c.*

(1) IVSTITIAM GAV
DETE ET EXVLTA
TE QVONIAM MER
CES VESTRA CO
PIOSA EST IN (2) CAE
LO . SIC ENIM PER
SECVTI SVNT
PROPHETAS QVI
(3) ERANT ANTE VOS
VOS ESTIS SAL TER
RAE QVOD SI SAL
EVANVERIT
(4) QVO SALLIETVR
AD NIHILVM VA
(a) LET NISI VT MIT
TATVR FORAS ET CŎ.
CVLCETVR AB HO
MINIBVS .
VOS (5) ESTIS LVX HV
IVS MVNDI NŎ.
POTEST CIVITAS
ABSCONDI SV
PRA MONTEM
SITA NEQVE AC

CENDVNT LVC
CERNAM ET PO
NVNT EAM SVB
(6) MODIVM SED
SVPER CANDE
LABRVM VT LV
CEAT OMNIBVS
QVI IN DOMO
SVNT SIC LVCE
ET LVX VESTRA
CORAM HOMI
NIBVS VT VIDE
ANT OPERA VES
TRA BONA ET
(a) (7) MAGNIFICENT
PATREM VES
TRVM QVI EST
IN CAELIS
NOLITE PVTARE
QVONIAM VE
NI SOLVERE LE
GEM AVT PRO
PHETAS NON
VENI SOLVERE

---

(1) Vulg. *Propter me, gaudete.*
(2) *In Coelis.*
(3) *Fuerunt ante vos.*
(4) *In quo ſalietur? Ad nihilum valet ultra, niſi &c.*
(5) Vulg. *Vos eſtis lux Mundi. Non poteſt Civitas abſcondi ſupra montem poſita.*
(6) *Modio.*
(7) *Glorificent patrem veſtrum, qui in Coelis eſt.*

SED ADIMPLE
RE . AMEN (1)
DICO VOBIS DO
NEC TRANSEAT
CAELVM ET TER
RA IOTA VNV̆.
(2) VEL VNVS APEX
NON PRAETER
IBIT A' LEGE DO
NEC OMNIA
FIANT QVI (3) ENĬ.
SOLVERIT VNV̆.
DE MANDATIS
ISTIS MINIMIS
ET DOCVERIT
SIC HOMINES
MINIMVS VO
CABITVR IN REG
NO CAELORV̆.
QVI AVTEM FECE
RIT, ET DOCVE
RIT (4) SIC MAG
NVS VOCABI
TVR IN REGNO

CAELORVM
DICO (5) AVTEM VO
BIS NISI ABVN
DABERIT IVSTI
TIA VESTRA PLVS
QVAM SCRIBA
RVM ET PHARIS
EORVM NON
INTRABITIS IN
(6) REGNO CAELO
RVM .
AVDISTIS QVIA
DICTVM EST AB Ă.
TIQVIS NON OC
CIDES QVI AV
TEM OCCIDE
RIT REVS ERIT
IVDICIO
EGO AVTEM DI
CO VOBIS (7) QVOD
(a) OMNES QVI IRAS
CITVR FRATRI
SVO SINE CAV
SA REVS ERIT

(1) Vulg. *Amen quippe dico .*
(2) *Aut unus apex .*
(3) *Qui ergo ſolverit .*
(4) *Hic magnus .*

(5) Vulg. *Dico enim vobis quia niſi .*
(6) *Regnum coelorum .*
(7) *Quia omnis, qui iraſcitur fratri ſuo , reus erit .*

IVDICIO QVI AV
TEM DIXERIT FRA
TRI SVO (1) RACHA
REVS ERIT CON
CILIO QVI AV
TEM DIXERIT FA
TVE REVS ERIT
GEHENNAE IG
NIS . SI ERGO
(2) OFFERES MVNVS
TVVM AD ALTA
RE ET IBI REME
MORATVS FVE
RIS QVIA FRATER
TVVS HABET ALI
QVID ADVERSVM
TE RELINQVE
IBI MVNVS TV
VM ANTE ALTA
RE ET VNDE PRI
(a) VS (3) RECONCILIA
RE FRATRI TVO
ET TVNC VENI
ENS OFFERS MV

NVS TVVM
ESTO (4) CONSENTI
ES ADVERSARI
O TVO CITO DVM
ES CVM ILLO IN
VIA NE FORTE
TRADAT TE ADVER
SARIVS IVDICI ET
IVDEX TRADAT TE MI
NISTRO ET IN CAR
CEREM MITTA
RIS
AMEN DICO TIBI
NON EXIES IN
DE DONEC RED
DAS NOVISSI
MVM QVADRĂ.
TEM . AVDIS
TIS QVIA DICTV̆.
(5) EST NON MOE
CAVERIS E - - O - - -
AVTEM D - - - - - - - -
VOBIS QV - - - - - - - -
N - - - - IS QVI

(1) Vulg. *Raca .*
(2) *Si ergo offers munus tuum ad Altare, & ibi recordatus fueris.*
(3) *Reconciliari fratri tuo , & tunc veniens offeres munus tuum .*
(4) Vulg. *Conſentiens adverſario tuo cito dum es in via cum eo .*
(5) *Eſt antiquis non .*

VIDERIT MVLI
EREM AD CON
CVPISCENDVM
EAM IAM MOE
CATVS EST EAM
IN CORDE SVO
QVOD SI OCVLVS TV
VS DEXTER SCAN
DALIZAT TE ERVE
EVM ET PROICE
ABS TE . EXPEDIT
ENIM TIBI VT
PEREAT VNVM
MEMBRORV̆.
TVORVM QVAM
TOTVM CORPVS
TVVM (1) EAT IN GE
HENNAM .
. - - - - - DEXTERA MA
N - - - TVA SCA - - -
D - - AT TE - - - - -
- - EAM ET PRO
- - - - S TE - - - -
DIT - - - - - - - - - -

VT PEREAT VNV̆.
MEMBRORVM
TVORVM QVAM
TOTVM CORPVS
TVVM EAT IN GE
HENNAM
DICTVM EST AV
TEM QVICVM
QVE DIMISERIT
VXOREM SVAM
(2) DET ILLI REPVDI
VM EGO AVTEM
DICO VOBIS QVI
CVMQVE DIMI
SERIT VXOREM
SVAM EXCEPTA
CAVSA FORNI
CATIONIS FACIT
EAM MOECA
(a) RI . ITERVM
AVDISTIS QVIA
DICTVM EST (3) AB Ă.
- - - - - - NON - -
- - - - - ABIS RED

(1) Vulg. *Mittatur in gehennam .*
(2) *Det ei libellum repudii. Ego autem dico vobis : quia omnis qui dimiſerit uxorem ſuam excepta fornicationis cauſa , facit eam moechari : & qui dimiſſam duxerit adulterat .*
(3) Vulg. *Dictum eſt antiquis .*

DES AVTEM
DMO IVRAME.
TA TVA EGO AV
TEM DICO VOBIS
NON IVRARE O.
NINO NEQVE
PER CAELVM
QVIA TRHONVS
DI EST NEQVE
PER TERRAM
QVIA SCABELLV.
EST PEDVM EIVS
NEQVAE PER
HIEROSOLYMA.
QVIA CIVITAS
EST MAGNI RE
GIS NEQVE PER
CAPVT TVVM IV
RAVERIS QVIA
NON POTES VNV.
CAPILLVM AL
BVM FACERE
AVT NIGRVM
SIT AVTEM SER

MO VESTER EST
EST NON NON
QVOD AVTEM
(1) AMPLIVS EST
A MALO EST
AVDISTIS QVIA
DICTVM EST OCV
LVM PRO OCV
(a) LO (2) DENTEM PRO
DENTEM . EGO
AVTEM DICO
VOBIS NON RE
SISTERE MALO
SED SI QVIS TE
PERCVSSERIT
IN DEXTERAM
(3) MAXILLAM PRAE
VE ILLI ET SINIS
- - - AM ET QVI
- - - - ET - LE - -
DICI - - - - - - - -
D - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - RE

(1) Vulg. *Autem his abundantius eſt.*
(2) Addit *Et dentem.*

(3) Vulg. *In dexteram maxillam tuam, praebe illi & alteram. Et ei, qui.*

(1) REMITTE EI ET
PALLEVM ET QVI
TE ANGEARIAVE
RIT MILLE PASSVS
VADE CVM ILLO
ADHVC ALIA DVO
OMNI PETENTI
TE TRIBVE ET VO
LENTI MVTVA
RI A TE NE AVER
TERIS TE
AVDISTIS QVIA
DICTVM EST DI
LIGES PROXIMV̆.
(2) TVVM ET (2) ODIES
INIMICVM
TVVM EGO AV
TEM DICO VOBIS
DILIGITE - - - NIM
COS VESTROS
B - - - - - - ACITE
H - - - - (3) ODIVNT
VO - ET O - - - - - -
PRO (4) CAL - - - - -

ANTIBVS ET PER
SEQVENTIBVS VOS
VT SITIS FILI
PATRIS VESTRI
QVI (5) EST IN CAELIS
QVI SOLEM SV
VM ORIRI IVBET
SVPER BONOS
ET MALOS ET PLV
ET SVPER IVSTOS
ET INIVSTOS
SI ENIM DILIGI
TIS EOS QVI VOS
DILIGVNT QVAM
MERCEDEM
HABEBITIS NŎ.
NE ET PVBLICA
NI HOC FACIVNT
ET SI (6) SALVTATIS
FRATRES VESTROS
TANTVM QVOD
AMPLIVS FACI
TIS NON NE ET TH
NICI HOC FACIVNT

(1) Vulg. *Dimitte ei & pallium. Et quicumque te angariaverit mille paſſus, vade cum illo, & alia duo. Qui petit a te, da ei: & volenti mutuari a te, ne avertaris.*
(2) *Et odio habebis.*
(3) *Oderunt.*
(4) Vulg. *Pro perſequentibus, & calumniantibus vos.*
(5) *Qui in Coelis eſt: qui Solem ſuum oriri facit ſuper bonos, & malos: & pluit.*
(6) *Salutaveritis fratres veſtros tantum, quid amplius.*

ESTOTE ERGO VOS
PERFECTI (1) SICVT
PATER VESTER CAE
LESTIS PERFEC
TVS EST
ATTENDITE NE IVS
TITIAM VESTRA.
FACIATIS CORAM
HOMINIBVS VT
VIDEAMINI AB EIS
ALIOQVIN MERCE
DEM NON HA
BEBITIS APVT PA
TREM VESTRVM
(2) QVI EST IN CAE
LIS . CVM ER
GO FACIS ELEMO
SYNAM NOLI TV
BA CANERE AN
TE TE SICVT HYPO
CRITE FACIVNT
IN SYNAGOGIS
ET IN VICIS VT
HONORIFICE.

TVR AB HOMINI
BVS AMEN DICO
VOBIS (3) HABENT
MERCEDEM
SVAM
TE AVTEM (4) FACI
ENTEM ELEMO
SYNAM NESCI
AT SINISTRA TVA
QVID FACIAT DEX
TERA TVA VT SIT
ELEMOSYNA
TVA IN ABSCON
SO ET PATER TV
VS QVI VIDET
IN ABSCONSO
(a) REDDET TIBI (5) IN
PALAM
CVM (6) AVTEM ORA
TIS NON ERITIS
SICVT HYPOCRI
TE QV - - - MANT
STARE IN SYNA
GOGIS ET IN AN

(1) Vulg. *Sicut & Pater .*
(2) *Qui in Coelis eſt ;*
(3) *Receperunt .*
(4) *Faciente .*

(5) Vulg. non habet *In palam .*
(6) *Et cum oratis , non eritis ſicut hypocritae, qui amant in ſynagogis .*

GVLIS PLATEARV̆.
STANTES ORARE
VT VIDEANTVR
AB HOMINIBVS
AMEN DICO VO
BIS (1) HABENT MER
CEDEM SVAM
(2) TV AVTEM CVM
ORAS INTRA IN
CVBICVLVM TV
VM ET CLVSO
OSTIO ORA PATRĔ.
TVVM IN ABSCŎ.
SO ET PATER TVVS
QVI VIDET IN ABS
CONSO REDDET
TIBI IN PALAM
ORANTES AVTEM
NOLITE MVLTV̆.
LOQ - - - SICVT ETH
NI - - PV - - NT ENIM
QVOD - - - MVLTI
LOQVIO SVO AV
DIANTVR - - - - - -

NOLITE ERGO (3) SIMI
LIARE ILLIS SCIT
ENIM PATER VES
TER QVID OPVS
SIT VOBIS ANTE
QVAM PETATIS
(4) AB EO SIC AVTEM
ORABITIS ILLVM
PATER NOSTER
QVI ES IN CAELIS
SANCTIFICETVR
NOMEN TVVM
ADVENIAT REG
NVM TVVM FI
AT VOLVNTAS TVA
(5) IN CAELO ET IN TER
RAM PANEM NOS
(3) TRVM COTTIDIA
NVM - - - NOBIS
HODIE ET REMIT
TE NOBIS DEBI
TA NOSTRA SICVT ET
- - DEBITORIBVS NOSTRIS
ET NE NOS INDVCAS
IN TEMPTATIO

(1) Vulg. *Receperunt .*
(2) *Tu autem cum oraveris , intra in cubiculum tuum , & clauſo oſtio , ora Patrem tuum in abſcondito ; & Pater tuus , qui videt in abſcondito , reddet tibi.*
(3) *Aſſimilari eis . Scit enim .*
(4) Vulg. *Petatis eum . Sic ergo vos orabitis .*
(5) *Sicut in Coelo , & in Terra . Panem noſtrum ſuperſubſtantialem da nobis hodie . Et dimitte nobis debita noſtra , ſicut & nos dimittimus .*

NEM SED LIBE
(a) RA NOS A MALO (1)
SI ENIM DIMISE
RITIS HOMINI
BVS PECCATA EO
RVM DIMITTET (2)
VOBIS PATER VES
TER QVI EST IN
CAELIS SIN AVTEM
NON REMISERIT - -
HOMINIBVS
NEC PATER VES
TER REMITTET
VOBIS PECCATA
VESTRA .
CVM AVTEM IE
IVNATIS NOLITE
FIERI SICVT HY
POCRITAE TRIS
TES EXTERMINANT
ENIM FACIES
(b) SVAS VT (3) PARE
ANT HOMINI
BVS IEIVNAN

TES . AMEN
(a) DICO VOBIS (4) HA
BENT MERCE
DEM SVAM
VOS - - - TEM CV̆.
IEIVNATIS VN
GVITAE CAPVT
VESTRVM ET FA
CIEM VESTRAM
LABATE NE PA
REATIS HOMINI
BVS IEIVNĂ.
TES SED PATRI VES
TRO QVI EST IN
(b) ABSCONSO ET PA
TER VESTER QVI
VIDET IN ABSCŎ.
SO REDDET VO
BIS IN PALAM
NOLITE THENSAV
- - - - - - RE VOBIS
(c) THENSAVROS IN TERRA
VBI ERVGO ET
TINEA (5) EXTER

(1) Vulg. addit *Amen* .
(2) *Et vobis Pater veſter coeleſtis delicta veſtra . Si autem non dimiſeritis hominibus : nec Pater veſter dimittet &c.*
(3) *Appareant* .

(4) Vulg. *Quia receperunt mercedem ſuam. Tu autem cum jejunas , unge caput tuum , & faciem tuam lava , ne videaris hominibus jejunans , ſed Patri tuo , qui eſt in abſcondito, & Pater tuus, qui videt in abſcondito , reddet tibi.*
(5) *Demolitur* .

MINAT ET VBI
FVRES EFFODI
VNT ET FVRAN
TVR THENSAVRI
ZATE AVTEM VO
BIS THENSAVROS
(1) IN CAELIS VBI
NEQVE ERVGO
NEQVE TINEA
EXTERMINAT
ET VBI FVRES NON
EFFODIVNT ET
FVRANTVR VBI
ENIM EST THEN
SAVRVM TVVM
(a) IBI ERIT ET COR
TVVM .
LVCERNA CORPO
RIS TVI EST OCV
LVS TVVS SI OCV
LVS TVVS (2) SIM
PLEX EST TOTVM
CORPVS TVVM
LVCIDVM EST

(3) SI AVTEM OCVLVS
TVVS NEQVĂ. EST
TOTVM CORPVS
TVVM - - - - TE
NEBROSVM
EST TENEBRAE
(a) TVAE QVANTAE
SVNT .
NEMO POTEST
DVOBVS DOMI
NIS SERVIRE
AVT ENIM VNV̆.
(4) ODIET ET ALTE
RVM AMABIT
AVT VNVM PA
TIETVR ET ALTERVM
CONTEMNET
NON POTESTIS
DEO SERVIRE
ET MAMONAE .
IDEO DICO VOBIS
(5) NE COGITETIS
IN CORDE VES
TRO QVID MAN

(1) Vulg. *In coelo, ubi neque aerugo, neque tinea demolitur: & ubi fures non effodiunt, nec furantur. Ubi enim eſt theſaurus tuus, ibi eſt & cor tuum.*

(2) *Fuerit ſimplex: totum corpus tuum lucidum erit.*

(3) Vulg. *Si autem oculus tuus fuerit nequam: totum corpus tuum tenebroſum erit. Si ergo lumen, quod in te eſt, tenebrae ſunt: ipſae tenebrae quantae erunt?*

(4) *Odio habebit, & alterum diliget: aut unum ſuſtinebit, & alterum contemnet.*

(5) *Ne ſolliciti ſitis animae veſtrae.*

DVCETIS NEQVE
CORPORI VESTRO
(1) QVID INDVATIS
NONE ANIMA
PLVS EST QVAM ESCA
(a) ET CORPVS (2) QVAM
VESTIMENTVM
RESPICITE VOLA
TILIA CAELI QVO
NIAM NON SE
RVNT NEQVE
METVNT NEQVE
CONGREGANT
(3) IN HORREIS
ET PATER VESTER
CAELESTIS PAS
CIT ILLA NONNE
VOS MAGIS PLV
RIS ESTIS ILLIS
(4) QVI ENIM POTEST
ADICERE AD STATVRAM
SVAM CVBITVM
VNVM ET DE VES
TIMENTO (5) SOL - -

CITI ESTIS
CONSIDERATE
LILIA AGRI QVO
MODO CRESCVNT
NON L - BORANT
N - - - - - - EVNT
(6) DICO - - TEM VOBIS QVIA
NEC SOLOMON
IN OMNI GLO
(a) RIA SVA VESTIE
BATVR SICVT
VNVS EX ISTIS .
QVOD SI FOENVM
AGRI QVOD HO
DIE EST ET CRAS
IN CLIBANVM
MITTITVR DS.
SIC VESTIT QVA.
TO MAGIS VOS
MODICAE FIDEI
NOLITE ERGO SOL
- - - CITI ESSE DI
C - - - - - - - - QVID
- - - - - - - - VCABI

(1) Vulg. *Quid induamini* .
(2) Addit *plus* .
(3) *In horrea* .
(4) *Quis autem veſtrum cogitans poteſt adjicere* .

(5) Vulg. addit *quid* .
(6) *Dico autem vobis quoniam nec Salomon in omni gloria ſua coopertus eſt, ſicut unum ex iſtis. Si autem &c.*

MVS AVT QVID
BEBIMVS AVT
QVO OPERIE
MVR HEC (1) E - - - -
GENTE - - - - - - I
RVNT - - - - - - - -
PATER VESTER
QVOD HORVM
OMNIVM I -
DIGETIS
QVAERITE ERGO
PRIMVM REG
NVM DEI ET IVS
TITIAM EIVS
ET (2) OMNIA HAEC
PRAESTA SVNT
VOBIS
NOLITE SOLLICI
TI ESSE IN CRAS
TINVM CRAS
TINVS ENIM
DIES SOLLICI - - -
ERIT S - - - - - - -
SVFFI - - - - - - - -

MALITIA SVA
NOLITE IVDICA
RE (3) VT NON IN
DICETVR DE VO
BIS IN QVO ENIM
IVDICIO IVDICA
VERITIS IVDICA
BITVR DE VOBIS
ET IN QVA MEN
SVRA MENSI FVE
RITIS METIETVR
VOBIS .
QVID AVTEM
VIDES FESTVCAM
IN OCVLO FRA
TRIS TVI (4) ET TRA
BEM QVAE IN
OCVLO TVO EST
NON CONSIDE
RAS .
AVT QVOMODO
DICIS FRATRI
TVO SINE EICI
AM FESTVCAM

---

(1) Vulg. *Enim omnia gentes inquirunt . Scit enim Pater veſter , quia his omnibus indigetis .*

(2) *Et haec omnia adjicientur vobis .*

(3) Vulg. *Ut non judicemini . In quo enim judicio judicaveritis , judicabimini : & in qua menſura menſi fueritis , remetietur vobis .*

(4) *Et trabem in oculo tuo non vides?*

DE OCVLO TVO ET
(a) - - ECCE (1) TRABIS
EST IN OCVLO TVO .
HYPOCRITA EI
CE PRIMVM
TRABEM DE OCV
LO TVO ET TVNC
VIDEBIS EICE
RE FESTVCAM
DE OCVLO FRA
TRIS TVI .
NOLITE DARE SANC
TVM CANIBVS
NEQVE (2) MISERI
TIS MARGARI
TAS VESTRAS
ANTE PORCOS
NE FORTE CON
CVLCEN - - - S PE
DIBVS SVIS ET
(3) CONVERSI - - - -
DIRVM - - - - - - - - -
PETITE ET - - - - -
TVR VO - - - - - -

RITE ET INVE
NIETIS PVLSA
TE ET APERIETVR
VO - - S OMNIS
ENIM QVI PE
TIT ACCIPIT ET QVI
QVERIT INVE
NIT ET PVLSAN
TI APERIETVR
(4) AVT QVIS EX VOBIS
(a) HOMO EST A QVO
PETIT FILIVS EIVS
PANEM NVM
QVID LAPIDEM
PORRIGET EI - -
AVT SI - - - - EM
(5) PETIT NVMQVID
SERPENTEM
PORRIGIT EI SI
ERGO VOS CVM
SITIS MALI
NOSTIS BONA DA
- - - - - - - - - FILIIS
- - - - - - IS QVA.

(1) Vulg. *trabs* .
(2) *Mittatis* .
(3) *Dirumpant vos* .

(4) Vulg. *Aut quis eſt ex vobis homo , quem ſi petierit filius ſuus panem* .
(5) *Petierit , numquid ſerpentem porriget ei ?*

TO MAGIS PA
TER VESTER
QVI (1) EST IN CAELIS
DABIT BONA PE
TENTIBVS SE .
OMNIA ERGO QVAE
CVMQVE VVL
TIS VT FACIANT
VOBIS HOMINES
(a) (2) BONA ITA ET VOS
FACITE ILLIS HAEC
EST ENIM LEX ET
PROPHETAE
INTRATE PER AN
GVSTAM POR
TAM (3) QVAM LA
TA ET SPATIOSA
EST VIA QVAE
DVCIT AD PER
DITIONEM ET
MVLTI SVNT
QVI INTRANT
(4) PER ILL - - - - -
ANGVS - - - - - - - -

TA (5) EST VIA QVAE
DVCIT AD VITAM
ET PAVCI SVNT
QVI INVENIVNT
EAM
ADTENDITE A FAL
SIS PROPHETIS
QVI VENIVNT
AD VOS (6) IN VES
TITV OVIVM
AB INTVS AVTEM
SVNT LVPI RAPA
CES A FRVCTIBVS
EORVM COGNOS
CETIS EOS
NVMQVID COLLI
GVNT DE SPINIS
VVAS AVT DE TRIBO
LIS FICVS SIC OM
NIS ARBOR BO
NA (7) BONOS FRVC
- VS FACIT MALA
- VTEM ARBOR
- - RVCTVS MALOS

(1) Vulg. *Qui in Coelis eſt .*
(2) *Et vos facite illis .*
(3) *Quia lata porta , & ſpatioſa via eſt .*
(4) *Per eam . Quam anguſta porta , & arcta .*
(5) Vulg. *Via eſt .*
(6) *In veſtimentis ovium , intrinſecus autem .*
(7) *Fructus bonos facit : mala autem arbor malos fructus .*

FACIT.
NON POTEST AR
BOR BONA MA
LOS FRVCTVS FA
CERE NEQVE
ARBOR MALA BO
NOS FRVCTVS
FACERE OMNIS
ARBOR QVAE NŌ.
FACIT FRVCTVM
BONVM EXCI
DITVR ET IN IG
NEM MITTETVR
IGITVR EX FRVC
TIBVS EORVM
COGNOSCETIS
EOS. NON OM
NIS QVI DICIT
MIHI DN̄E DN̄E
INTRABIT IN REG
NVM CAELORV̄.
SED QVI FACIT
VOLVNTAT - - - -
PATRI - - - - - - -

IN CAELIS EST IP
SE INTRAVIT (1) IN
REGNO CAELO
RVM. MVL
TI DICENT MIHI
IN ILLA DIE DM̄E
DM̄E NON NE IN
NOMINE TVO
PROPHETAVI
MVS ET IN NO
MINE TVO DAE
MONIA EIECI
MVS (2) ET TVNC DI
CAM ILLIS QVIA
NON NOVI VOS
DISCEDITE A ME
(a) OPERARII - - IQVI
TATIS.
OMNIS QVI AVDIT
VERBA MEA ET
FACIT EA SIMI
LIS EST VIRO SA
- - - - - ENTI QVI AE
- - - - - - CARIT DO

(1) Vulg. *In regnum coelorum.*
(2) *Ejecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis: quia nunquam novi vos. Diſcedite a me qui operamini iniquitatem. Omnis ergo, qui audit verba mea haec, & facit ea, aſſimilabitur &c.*

MVM SVAM SV
PRA (1) PETRA DES
CENDIT PLVVIA
ADVENERVNT
FLVMINA FLAVE
RVNT VENTI ET
OFFENDERVNT
IN DOMVM ILLĂ.
ET NON CECIDIT
FVNDATA ENIM
ERAT SVPRA PE
TRAM .
ET OMNIS QVI AV
DIT VERBA (2) MEA
HAEC ET NON FA
CIT EA SIMILIS
EST - IRO STVL
TO - - - EDIFICA
VIT DOMVM SV
AM SVPER - - - -
RENAM ET DES - -
DIT PLVVIA - - - -
NERVNT - - - - - -
(3) MINA - - - - - -

RVNT VENTI (4) ET
OFFENDERVNT IN
DOMVM ILLAM
ET CECIDIT ET FAC
TA EST RVINA EIVS
MAGNA .
ET FACTVM EST
CVM CONSVM
MASSET IH̆S VER
BA HAEC (5) MIRA
BANTVR TVR
BAE SVPER DOC
TRINAM EIVS
ERAT ENIM DO
CENS EOS SICVT
POTESTATEM HA
(a) BENS (6) NON SICVT
SCRIBAE EORV̆.
ET PHARISEI .
(7) ET DESCENDENT - -
- - - E - - - - - - - -
- - - - - - - - - - - NT
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

(1) Vulg. *Petram, & deſcendit pluvia, & venerunt flumina, & flaverunt venti, & irruerunt &c.*

(2) *Mea haec, & non facit ea, ſimilis erit &c.*

(3) *Et venerunt flumina, & flaverunt.*

(4) Vulg. *Et irruerunt in domum illam, & cecidit, & fuit ruina illius magna.*

(5) *Admirabartur turbae ſuper doctrina ejus.*

(6) *Addit &.*

(7) *Cum autem deſcendiſſet de Monte.*

LEPROSVS (1) QVI
DAM VENIENS
ADORABAT EVM
DICENS DNE SI
VIS POTES ME
MVNDARE ET
EXTENDENS
(2) MANVM IHS
TETIGIT EVM DI
CENS VOLO MVN
DARE ET (3) CONTI
NVO MVNDA
TA EST LEPRA EIVS
ET AIT ILLI IHS VI
DE NEMINI DI
XERIS SED VADE
OSTENDE TE SA
CERDOTI ET (4) OF
FERS MVNVS
QVOD PRAECE
PIT MOYSES IN
TESTIMONIVM
ILL - - -
(5) POST - - - - - - -

CVM INTROIS
SET CAPHARNA
VM ACCESSIT
AD EVM (6) QVI
DAM CENTV
RIO ROGANS EVM
ET DICENS DNE
PVER MEVS IA
CET IN DOMO
PARALYTICVS
ET MALE TORQVE
TVR ET AIT
ILLI IHS EGO (7) VE
NIENS CVRA
BO EVM ET RES
PONDENS CEN
TVRIO AIT (8) ILLI
DNE NON SVM
DIGNVS VT IN
TRES SVB TECTV.
MEVM SED TA.
TVM DIC VER
B - - - - - - NABI - -
- - - - - AM ET EGO

(1) Vulg. non habet *quidam*.
(2) *Jeſus manum*.
(3) *Confeſtim*.
(4) *Offer*.
(5) Vulg. *Cum autem*.
(6) *Quidam* non legitur.
(7) *Veniam, & curabo eum*.
(8) Non habet *illi*.

HOMO SVM SVB
(1) POTESTATEM
CONSTITVTVS
HABENS SVB ME
MILITES ET DICO
HVIC VADE ET VADIT
(2) ALIO VENI ET
VENIT ET SERVO
(a) MEO (3) DICO FAC
HOC ET FACIT
AVDIENS AVTEM
IHS MIRATVS
EST ET SEQVEN
TIBVS SE DIXIT
AMEN DICO VO
(b) BIS (4) QVIA IN
NVLLO TANTAM
FIDEM INVE
NI IN ISTRAHEL
DICO AVTEM VO
BIS QVOD MVL
TI AB ORIENTE
ET OCCIDENTE
VENIEN - - - - - -

(5) CVMBVNT CVM
ABRAHAM ET
ISAC ET IACOB
IN REGNO CAE
LORVM FILI AV
TEM REGNI (6) IBVNT
IN TENEBRAS
EXTERIORES I
BI ERIT FLETVS
ET STRIDOR DE.
TIVM .
ET DIXIT (7) CENTV
RIONI VADE SI
CVT CREDIDISTI
FIAT TIBI ET SANA
TVS EST PVER EX IL
LA HORA .
ET CVM VENIS
SET IHS IN DO
MVM PETRI VI
DIT SOCRVM EIVS
IACENTEM ET FE
BRICITANTEM
ET TETIGIT MA

(1) Vulg. *Poteſtate .*
(2) *Et alii .*
(3) Non habet *dico .*
(4) *Non inveni tantam fidem .*
(5) Vulg. *Recumbent .*
(6) *Ejicientur .*
(7) *Jeſus Centurioni : Vade & ſicut &c.*

NVM EIVS ET (1) RE
MISIT EAM FE
BRIS ET SVRRE
XIT ET MINIS
TRABAT EIS.
VESPERE AVTEM
FACTO OPTVLERVNT
(2) ILLI MVLTOS DAE
MONIA HABĒ
(a) TES ET EICIEBAT
S̄PS INMVNDOS
VERBO ET OM
NES MALE HABĒ
TES CVRAVIT VT AD
IMPLERETVR
QVOD DICTVM
EST PER ESEIAM
PROPHETAM DI
CENTEM
(3) QVIA IPSE IN
FIRMITATES
NOSTRAS SVS
CEPIT ET LAN
GVORES NOS

TROS PORTA
VIT.
VIDENS AVTEM
IH̄S TVRBAS
MVLTAS CIR
CVM SE IVSSIT
(a) (4) DISCIPVLOS SV
OS IRE TRANS
FRETVM ET AC
CEDENS (5) QVI
DAM SCRIBA
AIT ILLI MAGIS
TER SEQVAR TE
QVOCVNQVE
IERIS.
(b) (6) DICIT EI IH̄S VVL
PES FOVEAS HA
BENT ET VOLV
CRES CAELI NI
(c) DOS (7) VBI REQVI
ESCANT FILIVS
AVTEM HOMI
NIS N - N HABET
(d) VBI CAPVT (8) SVV̄.

---

(1) Vulg. *Dimiſit eam.*
(2) *Ei multos daemonia habentes: & ejiciebat ſpiritus verbo.*
(3) *Ipſe infirmitates noſtras accepit, & aegrotationes noſtras portavit.*
(4) Vulg. *Juſſit ire trans fretum.*
(5) *Unus Scriba.*
(6) *Et dicit.*
(7) Non habet *Ubi requieſcant*.
(8) *Suum* non habet.

RECLINET
ALIVS AVTEM (1) DIS
CIPVLORVM
AIT ILLI DM̆E PER
MITTE MIHI PRI
MVM IRE ET SE
PELIRE PATREM
MEVM
(2) ET AIT ILLI IH̆S SE
QVERE ME ET
(3) RE - - ITE MOR
TVOS SINE MOR
TVI SEPELIANT
MORTVOS SV
OS - - - - - ASCĔ.
DENTEM EO IN
NAVICVLAM
SECVTI SVNT EV̆.
DISCIPVLI EIVS
ET E - - E MOTVS
MAGNVS FAC
TVS EST IN MA
RI ITA - - - - AVI
CVLA OPERIRE

TVR (4) A FLVCTIBVS
IPSE VERO DOR
MIEBAT ET ACCES
(a) SERVNT (5) ET SVS
CITAVERVNT
EVM DICENTES
DN̆E LIBE - - - OS
PERIMVS AIT IL
(b) LIS QVID TIMIDI
ESTIS MODICAE
FIDEI
TVNC SVRGENS
IMPERA - - - - -
(6) TO ET MARI ET
FACTA EST TRAN
QVILLITAS MAG
NA (7) ILLI AVTEM
HOMINES MI
RATI SVNT DICĔ.
TES QVALIS - - - -
HIC QVOD VEN
TVS ET MARE OB -
- IVNT IP - - - -
ET CVM - - - - - -

---

(1) Vulg. *De diſcipulis ejus .*
(2) *Jeſus autem ait illi .*
(3) *Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos . Et aſcendente eo .*
(4) Non habet *a .*
(5) Vulg. *Ad eum diſcipuli ejus , & ſuſcitaverunt eum dicentes: Domine ſalva nos,perimus.Et dicit eis Jeſus.*
(6) *Ventis .*
(7) *Porro homines mirati ſunt dicentes : qualis eſt hic , quia venti & mare obediunt ei ?*

SET TRANS FRE
TVM IN REGIO
NEM G - - - - SOE
NORVM OCCVR
RERVNT EI DVO
(1) - - - MONIA HA
BENTES DE MO
NVMENTIS EX
EVNTES PERICV
LOSI NIMIS ITA
VT NEMO POS
S - - - - TRANSIRE
PER VIAM ILLA.
(2) ET ESCLAMA
VERVNT DICEN
TES QVID NOBIS
ET TIBI IHV FILI
- - - - NISTI HVC
- - TE TEMPVS
- - - - - ERE NOS
E · AT AVTEM NO.
LONGE AB ILL - - -
- - - PORCORVM
MVL - - - - - VM

(a) (3) PASCENTIVM
DAEMONES AV
TEM ROGABANT
EVM DICENTES
(b) SI EICIS NOS (4) MIT
TE NOS IN GRE
GEM PORCORVM
ET AIT ILLIS ITE AD
ILLI EXEVNTES
ABIERVNT IN
PORCOS ET EC
CE IMPETV ABI
IT TOTVS GREX
PER PRAECEPS
IN MARE ET MOR
TVI SVNT IN A
QVIS.
(5) HI AVTEM QVI
EOS PASCEBANT
FVGERVNT ET
VENIENTES
IN CIVITATE
- - - - - - AVE
RVNT OMNIA

---

(1) Vulg. *Habentes daemonia, de monumentis exeuntes, ſaevi nimis.*
(2) *Et ecce clamaverunt dicentes:*
(3) Vulg. *paſcens.*
(4) Addit *hinc.*
(5) *Paſtores autem fugerunt: & venientes in Civitatem.*

(1) ET DE HIS QVI DE
MONIA HABE
BANT.
ET ECCE TOTA CIVI
TAS EXIIT OBVI
AM IHV. ET VI
SO EO ROGABANT
VT TRANSIRET
A FINIBVS EO
RVM.
ET ASCENDENS
(2) IN NAVICVLA
TRANSFRETA
VIT ET VENIT IN
CIVITATEM
(3) IVDEAE ET OF
TVLERVNT EI
PARALYTICVM
IACENTEM IN
LECTO.
(4) VIDENS AVTEM
IHS. FIDEM IL
LORVM - - - - IT
PARALYTICO

(5) CONSTANS ESTO
FILI REMISSA
SVNT TIBI PECCA
TA TVA
QVIDAM AVTEM
DE SCRIBIS DI
XERVNT INTRA
SE HIC BLASFE
MAT QVIS POTEST
REMITTERE
PECCATA NISI
VNVS DS.
VIDENS AVTEM
IHS COGITATIO
NES EORVM DI
XIT VT QVID
COGITATIS MA
LA IN CORDIBVS
VESTRIS QVID
EST FACI - - - VS
DICERE (6) REMIS
SA SVNT TIBI
PECCATA TVA
AVT DICERE

(1) Vulg. *Et de eis, qui daemonia babuerant.*
(2) *In naviculam.*
(3) *Suam. Et ecce offerebant.*
(4) *Et videns Jeſus.*
(5) Vulg. *Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam de Scribis dixerunt intra ſe: bic blaſpbemat. Et cum vidiſſet Jeſus &c.*
(6) *Dimittuntur tibi peccata tua; an dicere &c.*

SVRGE ET AM
BVLA .
(1) VT SCIATIS AVTĒ.
QVIA FILIVS HO
MINIS POTESTA
TEM HABET SVPER TERRAM
REMITTERE PECCATA TVNC
AIT PARALYTI
CO (2) SVRGE ET TOL
LE GRABATTVM
TVVM ET VADE
IN DOMVM TV
AM ET SVRGENS
ABIIT IN DOMV̄.
SVAM .
VIDENTES AVTEM
TVRBAE TIMVE
RVNT ET (3) HONO
. - - - ICAVERVNT
DŌM QVI DEDIT
TALEM POTESTA
TEM HOMINI
BVS ET CVM
TRANSIRET

INDE IH̄S VIDIT
HOMINEM SE
DENTEM IN TE
LONEO MATTHE
VM NOMINE
ET AIT ILLI SEQVE
RE ME ET SVR
GENS SECVTVS
EST EVM .
ET FACTVM EST
(4) RECVMBEN
TE EO IN DOMO
ECCE MVLTI PV
BLICANI ET PEC
CATORES (5) RECV̄.
BEBANT CVM
IH̄V. ET CVM
DISCIPVLIS EIVS
ET VIDENTES
FARISAEI DICE
BANT DISCIPV
LIS EIVS EIVS
Q - - - - CVM PV
BLICANIS ET PEC

1) Vulg. *Ut autem ſciatis , quia filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata .*

2) *Surge , tolle lectum tuum , & vade in domum tuam . Et ſurrexit , & abiit &c.*

(3) Vulg. *Glorificaverunt Deum , qui dedit poteſtatem talem .*

(4) *Diſcumbente .*

(5) *Venientes diſcumbebant cum Jeſu, & diſcipulis ejus .*

(1) CATORES RECV.
BEBANT CVM
IHV ET CVM DIS
CIPVLIS EIVS ET
VIDENTES FARI
SAEI DICEBANT
DISCIPVLIS EIVS
QVARE CVM
PVBLICANIS ET
PECCATORIBVS
M - - - - VCAT (2)
(3) ET IHS - - SPONDENS
DIX - - - - S NO.
EST OPVS SANIS
MEDICVS SED
MALE HABEN
TIBVS EVNTES
AVTEM DISCITE
QVID EST MI
SERICORDIAM
VOLO ET NON
SACRIFI - - - - - -
NON - - - - - - - -
NI VOCARE - - - -

TOS SED PECCA
TORES
TVNC ACCESSE
RVNT AD EVM
DISCIPVLI IOHA.
NIS DICENTES
QVARE NOS ET
PHARISAEI IE
IVNAMVS FRE
QVENTER DIS
CIPVLI AVTEM
TVI NON IEIV
NANT .
ET AIT ILLIS IHS
NVMQVID POS
SVNT FIL - - - - - -
SI (4) IEIVNA - E
QVANDIV CV.
ILL - - ST SPO - - -
SVS V - NIENT
AVTEM DIES
CVM AVFE - - -
- - - - AB EIS - - (5)
- - - - - - VNT ET

(1) Haec verba uſque ad lineam undecimam redundant in Autographo, cui tamen nihil detractum voluimus.

(2) Vulg. addit *Magiſter veſter ?*

(3) Vulg. *At Jeſus audiens ait : non eſt opus valentibus medicus.*

(4) *Lugere.*

(5) *Sponſus, & tunc jejunabunt.*

(a) IEIVNABVNT
(1) IN ILLIS DIEBVS
NE - - - - - - - - - M
(2) EO - - - - MITTIT CO.
MISSVRAM PA.
NI RVDIS IN VES
TIMENTVM VE
TVS TOLLIT ENIM
PLENITVDINEM
(3) EIVS ET PEIOR FIT
SCISSVRA NE
- - - - - MITTVNT
- - - - NVM NOVV.
IN VTRES VETE
RES ALIOQVIN
R - - - VNTVR
VTRES ET VINV.
(b) (4) PERIBIT SED VI
- VM NOVVM
IN VTRES NO
VOS MITTVNT
ET AMBO SER
VANTVR
HAEC - - - - - N

TE AD (5) ILLOS EC
CE PRINCEPS
VNVS ACCESSIT
ET ADORABAT
EVM DI - - NS (6)
(a) FILIA MEA - - - O
DO DEFV - - - A
EST SED - - - NI
(7) IMPONES MA
(b) NVM SV - - R
EAM ET VI - - ET
ET SVRGENS
IHS SE - - VEBA
TVR EVM (8) CVM
DISCIPVLIS SV
IS ET ECCE
MVLIER QVAE
SANGVINIS
PRAEFLVVIVM
HABEBAT XII.
ANNIS ACCES
- - IT RETRO ET
- - - - - - VESTI
- - - - - NTVM

(1) Vulg. non habet *In illis diebus*.
(2) *Immittit*.
(3) *A veſtimento, & pejor ſciſſura fit*.
(4) *Et vinum effunditur, & utres pereunt. Sed vinum novum in utres novos mittunt, & ambo conſervantur*.
(5) Vulg. *Eos*.
(6) Addit *Domine*.
(7) *Impone manum tuam*.
(8) *Et diſcipuli ejus. Et ecce mulier quae ſanguinis fluxum patiebatur duodecim annis, acceſſit retro, & tetigit fimbriam veſtimenti &c.*

EIVS DICEBAT
ENIM INTRA SE
SI TETIGERO (1)
VESTIMENTV.
EIVS SALVA ERO
(2) AD ILLE CONVER
SVS VIDENS EA.
D - - - T CONSTANS
ES - O FILIA FIDES
TVA TE SALVAM
FECIT ET SALVA
FACTA EST MV
LIER EX ILLA HO
RA. ET CVM
VENISSET IHS
IN DOMVM
PRINCIPIS (3) VI
(a) DENS TVBICI
NIS ET TVRBAM
TVM - LTVAN
TEM DICEBAT
RECEDITE NO.
EST EN - - - O - -
TVA PVELL - SED

DORMIT ET DERI
DEBANT EV.
SED CVM EIEC -
TA ESSET TVRBA
(4) VENIT ET TENV
IT MANVM
EIVS ET SVRRE
XIT PVELLA ET
EXIIT FAMA
HAEC IN VNI
VERSAM TER
RAM ILLAM
ET TRANSEVNTE
INDE IHV SECV
TI SVNT EVM
DVO CAECI CLA
MANTES (5) MISE
RERE NOBIS
FILI DAVID ET
VENIT IN DO
MVM ET ACCES
SERVNT AD EV.
DVO CAECI QVI
BVS AIT IHS CRE

(1) Vulg addit *tantùm*.
(2) *At Jeſus converſus, & videns eam, dixit: Confide filia.*
(3) *Et vidiſſet tibicines.*
(4) Vulg. *Intravit*.
(5) *Et dicentes: miſerere noſtri. Cum autem veniſſet domum, acceſſerunt ad eum caeci. Et dicit eis Jeſus:*

DITIS (1) QVOD POS
SVM HOC FACE
RE VOBIS DICVNT
EI VTIQVE DN̆E.
TVNC TETIGIT
OCVLOS EORVM
DICENS SECVN
DVM FIDEM
VESTRAM FI
AT VOBIS ET (2) STA
TIM APERTI SVNT
OCVLI EORVM
ET COMMINA
TVS EST ILLIS IH̆S
DICENS VIDETE
NE QVIS SCIAT
ILLI AVTEM EXE
VNTES DIFFAMA
VERVNT (3) IN TO
TAM TERRAM
ILLAM.
EGRESSIS AVTEM
ILLIS ECCE OPTV
LERVNT EI H-

(a) MINEM MV
TVM (4) ET SVRDVM
DAEMONIVM
HABENTEM
ET EIECTO DAE
MONIO LOCV
TVS EST MVTVS
ET MIRATAE
SVNT TVRBAE
DICENTES (5) QVIA
NVNQVAM SIC
APPARVIT IN
ISTRAHEL.
(6) ET CIRCVMIBAT IH̆S.
CIVITATES OM
NES ET CASTEL
LA DOCENS IN
SYNAGOGIS
EORVM ET PRAE
DICANS EVAN
GELIVM REG
NI ET CVRANS
OMNEM (7) INFIR
(b) MITATEM ET

(1) Vulg. *Quia hoc poſſum facere vobis?*
(2) Non habet *Statim*.
(3) *Eum in tota terra illa*.
(4) *Et ſurdum* non habet.
(5) *Numquam apparuit ſic in Iſrael.*
(6) Vulg. addit *Phariſaei autem dicebant: In principe daemoniorum ejicit daemones*; tum ſubdit: *Et circuibat Jeſus omnes Civitates.*
(7) Addit *Languorem, & omnem infirmitatem*; ibique deſunt verba ſequẽtia: *& multi ſecuti ſunt eũ.*

MVLTI SECVTI
SVNT EVM
VIDENS AVTEM
TVRBAS MISER
TVS EST (1) QVOD ES
SENT VEXATI
ET - ACENTES
SICVT OVES NON
HABENTES PAS
TOREM .
TVNC (2) DIXIT DIS
CIPVLIS SVIS
MESSIS QVIDEM
MVLTA OPERA
RI AVTEM PAV
CI (3) PETITE ITAQVE
DN̆VM MESSIS
VT MITTAT OPER
RAR - OS SVOS
AD MESSEM SV
AM ET CON
VOCATIS XII.
DISCIP - - - S SV
IS DEDIT (4) EIS PO

TESTATEM SPV̆VM
IMMVNDORVM
VT EICERENT
EOS ET CVRARENT
OMNEM LAN
GVOREM ET OM
NEM INFIRMI
TATEM .
DVODECIM AV
TEM APOSTOLO
RVM (5) HAEC SVNT
NOMINA PRI
MVS SIMON
QVI DICITVR PE
TRVS ET ANDRE
AS FRATER EIVS
IACOBVS ZEBE
DEI ET IOHAN
NIS FRATER EIVS
PHILIPPVS ET
(a) (6) THOLOMEVS
ET MATTHEVS
PVBLICANVS
- - - IACOBVS AL

(1) Vulg. *Eis ; quia erant vexati.*
(2) *Dicit .*
(3) *Rogate ergo Dominum meſſis , ut mittat operarios in meſſem ſuam.*
(4) Vulg. *Illis .*
(5) *Nomina ſunt haec .*
(6) *Bartholomaeus , Thomas , & &c.*

(a) PHEI ET (1) IVDAS ZE
LOTES ET THOMAS
ET SIM - - - - HA
NANAEVS ET IVD
D - - - - - (2) RIOTH
- VI ET TRADIDIT
EVM.

HOS XII. MISIT
IHS PRAECIPI
ENS EIS ET DICENS
IN VI
AM GENTIVM
NE ABIERITIS
(3) ET IN CIVITATI
BVS SAMARITA
NORVM NE IN
TRAVERITIS SED
POTIVS ITE AD O
VES (4) PERDITAS
DOMVS ISTRA
HEL EVNTES AV
TEM PRAEDICA
TE DICENTES QVIA
ADPROPINQVA
VIT REGNVM
CAELORVM IN
FIRMOS CVRA
TE MORTVOS SVS
CITATE LEPRO
SOS MVNDATE
DAEMON - -
EICITE GRATIS
ACCEPISTIS GRA
TIS DATE.

NOLITE POSSIDE
RE AVRVM NE
QVE ARGENTVM
NEQVE PECVNI
AM IN ZONIS
VESTRIS NON
PERAM IN VIA
NEQVE DVAS TV
NICAS NEQVE
CALCIAMENTA
NEQVE (5) VIRGAS
IN MANIBVS
VESTRIS DIGNVS
EST ENIM OPERA

(1) Vulg. *Thaddaeus, Simon &c.*
(2) *Iſcariotes.*
(3) *In Civitates.*
(4) Vulg. *Quae perierunt.*
(5) *Virgam; dignus enim eſt,*

RIVS (1) MERCEDĒ.
SVAM.
IN QVACVMQVE CI
VITATEM INTRA
VERITIS INTER
ROGATE QVIS IN
EA DIGNVS EST
ET IBI MANETE
DONEC EXEATIS.
INTRANTES AVTEM
IN DOMVM SA
LVTATE EAM DI
CENTES PAX HVIC
DOMVI ET SI (2) FVE
RIT DOMVS ILLA
DIGNA VENIET
PAX VESTRA SV
PER EAM SI AVTĒ.
NON FVERIT
DIGNA PAX VES
TRA (3) AD VOS RE
VERTETVR.
ET QVICVMQVE
NON RECEPE
RIT VOS NEQVE
AVDIERIT SER
MONES VESTROS
EXEVNTES (4) FORIS
DE DOMO VEL CIVI
TATE EXCVTITE
PVLVEREM DE
PEDIBVS VES
TRIS.
AMEN DICO VO
BIS TOLERABILI
VS ERIT TERRAE
SODOMORVM
ET GOMORRAE
ORVM IN DIE
IVDICII QVAM
ILLI CIVITATI.
ECCE EGO MITTO
VOS SICVT OVES
IN MEDIO LV
PORVM ESTOTE
ERGO PRVDEN
TES SICVT SER
PENTES ET SIM

(1) Vulg. *Cibo ſuo. In quamcumque autem Civitatem, aut Caſtellum intraveritis, interrogate quis in ea dignus ſit.*

(2) Vulg. *Si quidem.*

(3) *Revertetur ad vos.*

(4) *Foras.*

PLICES SICVT CO
LVMBAE.
(1) ATTENDITE VOBIS
AB HOMINIBVS
TRADENT ENIM
VOS IN CONCILI
IS ET (2) FLAGELLA
BVNT VOS ET AN
TE REGES ET PRAE
(a) SIDES STABITIS
PROPTER ME IN
TESTIMONIVM
ILLIS ET GENTIBVS
CVM AVTEM TRA
DENT VOS NOLI
TE COGITARE (3) QVIT
LOQVAMINI DA
BITVR VOBIS IN
ILLA HORA QVID
LOQVAMINI
NON ENIM VOS
ESTIS QVI LOQVI
MINI SED SPS.
PATRIS VESTRI

QVI LOQVITVR
IN VOBIS
TRADET AVTEM
FRATER FRATRE.
IN MORTEM ET
PATER FILIVM ET
INSVRGENT FILI
IN PARENTES
ET MORTE EOS
ADFICIENT ET
ERITIS ODIO OM
NIBVS (4) GENTIB
PROPTER NOME.
MEVM QVI
AVTEM PERSEVE
RAVERIT VSQVE
(5) AD FINEM HIC
SALVVS ERIT
CVM AVTEM
PERSEQVENTVR
VOS IN (6) CIVITA
TEM ISTAM FV
GITE IN ALIAM
(a) QVOD SI IN ALTE

---

(1) Vulg. *Cavete autem ab hominibus.*
(2) *Et in Synagogis ſuis flagellabunt vos : & ad Praeſides, & ad Reges ducemini.*
(3) *Quomodo, aut quid loquamini : dabitur enim vobis.*
(4) Vulg. non habet *Gentibus*.
(5) *In finem.*
(6) *Civitate iſta fugite in aliam.* Quæ ſequuntur deſunt uſque ad *Amen dico vobis*.

RAM PERSEQVE.
TVR VOS FVGITE
IN ALIAM.
AMEN DICO VOBIS
NON CONSVM
MABITIS CIVI
TATES ISTRAHEL
DONEC VENIAT
FILIVS HOMINIS
NON EST DISCIPV
LVS (1) SVPRA MA
GISTRVM NEQVE
SERVVS SVPER
DOM SATIS EST
DISCIPVLO VT SIT
SIC SICVT MAGIS
TER EIVS ET SER
VVS SICVT DNS
EIVS. SI PA
TREM FAMILI
(a) AS BEELZEBVL
VOCAVERVNT
QVANTO MAG - - -
DOMEST - COS

EIVS NE ERGO
TIMVERITIS EOS
NIHIL ENIM OPER
TVM (2) EST QVOD
NON REVE - -
BITVR (3) OCCVL
TVM QVOD N -
SCIETVR QVOD
DICO VOBIS - - - -
NEBRIS DICITE
IN LVMINE ET
QVOD IN AVRE
(4) AVDISTIS PRAE
DICATE SVPER
TECTA ET NOLI
TE TIMERE EOS
QVI OCCIDVNT
CORPVS ANIMA.
AVTEM NON POS
SVNT OCCIDE
RE SED POTIVS (5)
EVM TIMETE
QVI POTEST - - - -
MAM ET - - - - - -

(1) Vulg. *Super Magiſtrum, nec ſervus ſuper Dominum ſuum. Sufficit diſcipulo ut ſit ſicut Magiſter ejus: & ſervo ſicut Dominus ejus. Si Patrem familias Beelzebub.*

(2) Vulg. non habet *eſt*.

(3) Addit &.

(4) *Auditis*.

(5) *Timete eum*.

PVS PERDERE IN
GEHENNAM
NON NE DVO PAS
SERES ASSE VE
- - - NT ET VNVS
- - - - IS NON CA
- - - - SVPER TER
(a) - - - M SINE (1) VO
- - - - TATE PATRIS
(b) - - - - TRI SED ET
CAPILLI CAPITIS
- - TRI NVME
- - - - SVNT OM
NES NOLITE ER
- - - - - MERE MVL
- - - - - MELIO
- - - - - - PASSE
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

PATRE MEO (2) QVI
EST IN CAELIS
QVI AVTEM NE
GAVERIT ME
CORAM HOMI
NIBVS NEGABO ET EGO
EVM CORAM
PATRE MEO (3) QVI
EST IN CAELIS
NOLITE (4) ARBITRA
RE QVIA VENI
MITTERE PACEM
IN TERRAM NŌ.
VENI PACEM
MITTERE SED GLA
DIVM VENI
ENIM SEPARA
- - - - - - - AD
- - - - PATREM
- - - - - - FILI
- - - - ADVERSVS
MATREM SVĀ.
- - - - - - - VM
- - - - - - SVS SO

(1) Vulg. *Sine patre veſtro . Veſtri autem capilli capitis omnes numerati ſunt . Nolite ergo timere : multis paſſeribus .*

(2) Vulg. *Qui in coelis eſt .*

(3) *Qui in coelis eſt .*

(4) *Nolite arbitrari , quia pacem venerim mittere in terram .*

CRVM SVAM
ET INIMICI HO
MINIS DOMES
TICI EIVS
QVI (1) DILIGIT PATRĔ.
AVT MATREM
PLVSQVAM ME
NON EST ME DIG
NVS ET QVI (2) DI
LIGIT FILIVM
(a) AVT FILIAM PLVS
QVAM ME NŎ.
EST ME DIGNVS
ET QVI NON AC
CIPIT CRVCEM
SVAM ET SEQVI
TVR ME NON
EST ME DIGNVS
QVI INVENE - - -
ANIMAM - - - - R
DET ILLAM - T QVI
PERDIDERI - - - - -
ANIMA - - -
AM PR - - - - - -

ME INVENIET
EAM QVI RECI
PIT VOS ME RE
CIPIT ET QVI (3) RE
CIPIT ME RECI
PIT EVM QV - - -
MISIT
QVI RECIPIT - - - -
PHETAM IN - -
MINE PRO - -
TAE MERCEDĔ.
PROPHETHE AC
CIPIET ET QVI RE
CIPIT IVSTVM
IN NOMINE
IVSTI MER - -
DEM IVS - - - -
CIPIET .
ET QVI - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

(1) Vulg. *Amat* .
(2) *Et qui amat filium , aut filiam ſuper me* .
(3) Vulg. *Qui me recipit* .

TANTVM IN NO
MINE DISCIPV
LI AMEN
DICO VOBIS (1) QVIA
NON PERIVIT
MERCES EIVS
ET FACTVM EST
CVM CONSVM
MASSET IHS.
PRAECIPIENS
XII. DISCIPVLIS
SVIS TRANSIIT
INDE VT DOCE
RET ET PRAEDI
CARET IN CIVI
TATIBVS EORVM
IOHANNES AVTEM
(a) CVM AVDISSET
(2) IN CARCERE
OPERA - - - MIT
TENS (3) DI - - - PV
L - S SVOS AIT TV
ES Q - I VENTV
RV - - - S A - - -

VM EXPECTA
MVS
RESPONDENS (4)
AVTEM IHS
DIXIT ILLIS EV.
TES RENVNTIA
TE IOHANNI QVAE
(a) AVDISTIS ET (5) VI
DETIS CAECI VI
DENT ET CLAVDI
AMBVLANT LE
PROSI MVNDA.
TVR ET SVRDI
AVDIVNT ET MOR
TVI RESVRGVNT
ET PAVPERES
EVANGELIZA.
TVR - - - - ATVS
- - - - VI IN ME
- - N FVERIT
SCANDALIZA
TVS - - - - BEVNTI
- - - - VTEM IL
- - - - AEPIT IHS DI

(1) Vulg. *Non perdet mercedem ſuam .*
(2) *In vinculis .*
(3) *Duos de diſcipulis ſuis , ait illi :*
(4) *Et reſpondens Jeſus , ait illis .*

(5) Vulg. *Vidiſtis . Caeci vident , claudi ambulant , leproſi mundantur , ſurdi audiunt , mortui reſurgunt , pauperes evangelizantur : & beatus eſt , qui non fuerit ſcandalizatus in me . Illis autem abeuntibus .*

CERE AD TVR
BAS DE IOHAN
NE (1) BAPTISTA
(2) QVID EXISTIS IN
DESERTO VIDE
RE HARVNDI
NEM A VENTIS
AGITARI SED QVID
EXISTIS VIDERE
HOMINEM MOL
LIBVS VESTITV.
ECCE QVI MOL
LIBVS VESTIVN
TVR IN DOMI
BVS REGVM
SVNT SED QVID
EXISTIS VIDE
RE PR - - ETA - - -
(3) VTIQVE - - - -
VOBIS ECC - - - -
PLVSQVA - - - - -
PROPHE - - - - -
HIC EST - - - - -
DE QVO DI - - - -

EST ECCE EGO
MITTO AN
GELVM ME
VM ANTE
(a) FACIEM (4) ME
AM ET PARA
VIT VIAM
TVAM AN
TE TE
AMEN DICO VO
BIS NON SVR
EXIT INTER
NATOS MVLIE
RVM MAIOR
IOHANNE
BAPTISTA QVI
AVTEM MINO -
EST IN REGNO
CAELORVM - - -
M - - - R EST IL
LO - - D - EBVS - -
HANNIS BA - - -
- - - AE - - -
- - - - - M CO

(1) Vulg. non habet *Baptiſta*.
(2) *Quid exiſtis in deſertum videre? arundinem vento agitatam?*
(3) Vulg. *Etiam dico vobis, & pluſquam Prophetam. Hic eſt enim, de quo ſcriptum eſt.*
(4) *Tuam, qui praeparabit viam tuam.*

(1) GITVR ET COGE
(a) TES DERIPIVNT
ILLVD OMNES
ENIM PROPHAE
TAE ET LEX VSQVE
AD IOHANNEM
PROPHETAVE
RVNT ET SI VVL
TIS (2) SCIRE IPSE
EST HELIAS QVI
VENTVRVS
EST QVI HABET
AVRES AVDIEN
DI AVDIAT
CVI AVTEM SI
MILEM AESTIMA
BO GENERATIO
NEM ISTAM SI
MILIS EST PVE
RIS SEDENTIBVS
IN FORO (3) ET AD
- - - - MANTIBVS
INVICEM E - - -
- - - - - - - -

MVS VOBIS ET
NON SALTASTIS
LAMENTAVIMVS
(4) VOBIS ET NON
PLANXISTIS
VENIT ENIM IO
HANNES NEQVE
MANDVCANS
NEQVE BIBENS
ET DICVNT DAE
MONIVM HA
BET VENIT FILI
VS HOMINIS
MANDVCANS
ET BIBENS ET
DICVNT ECCE
HOMO VORAX
ET POTATOR (5) PV
BLICANORVM
ET PECCATO
RVM AMICVS
ET IVSTIFICA
TA EST SAPIEN
TIA A FILIIS SVIS

---

(1) Vulg. *Vim patitur, & violenti rapiunt illud.*
(2) *Recipere.*
(3) Vulg. *Qui clamantes coaequalibus, dicunt.*
(4) Non habet *vobis.*
(5) Addit *vini.*

TVNC CAEPIT (1) IN
PROPERARE CI
VITATIBVS IN
QVIBVS FACTAE
SVNT PLVRIMAE
VIRTVTES EIVS
(2) QVOD NON EGE
RINT PAENITĒ
TIAM
(3) VAE TIBI CORAEZA
IN ET BEDSAIDA
QVIA SI IN TYRO
ET SIDONE FAC
TAE ESSENT VIR
TVTES QVAE FAC
TAE SVNT IN VO
BIS OLIM IN CI
LICIO ET (4) CINE
REM PAENITĒ
TIAM EGISSENT .
(5) AMEN DICO VO
BIS TYRO ET SI
DONE REMIS
SIVS ERIT IN

DIE IVDICII QVĀ
VOBIS .
ET T - - N CAPHAR
NAVM NVM
QVID VSQVE IN
CAELVM EXAL
TAVERIS (6) AVT
VSQVE IN INFER
NVM DESCEN
DES QVIA SI IN
SODOMIS FAC
TAE FVISSENT
VIRTVTES QVAE
FACTAE SVNT
IN TE FORTAE
MANSISSENT VS
QVE IN (7) HODIER
NVM DIEM .
TAMEN DICO VO
BIS QVIA TERRAE
SODOMORVM
REMISSIVS ERIT
IN DIE IVDICII
QVAM (8) VOBIS

---

(1) Vulg. *Exprobrare.*
(2) *Quia non egiſſent poenitentiam.*
(3) *Vae tibi Corozain, vae tibi Bethſaida.*
(4) *Cinere.*
(5) Vulg. *Verumtamen dico vobis: Tyro, & Sidoni.*
(6) Non habet *aut.*
(7) *Hanc diem. Verumtamen dico vobis:*
(8) *Tibi.*

IN ILLO TEMPORE
RESPONDENS
IHS DIXIT CON
FITEOR TIBI PA
TER DNE CAE
LI ET TERRAE
QVIA ABSCO.
DISTI HAEC
A SAPIENTI
BVS ET PRV
DENTIBVS
ET REVELAS
TI EA PARVV
LIS ITA PATER
QVONIAM
SIC F - - T PLA
CITVM AN
TE TE
OMNIA MIHI
TRADITA SVNT
A PATRE MEO
ET NEMO NO
VIT FILIVM
NISI PATER NE
QVE PATREM
QVIS NOVIT
NISI FILIVS
ET CVI VOLVE
RIT FILIVS RE
VELARE
VENITE AD ME
OMNES QVI
LABORATIS
ET ONERATI
ESTIS ET (1) EGO
VOS REFICI
AM TOLLITE
IVGVM ME
VM SVPER
VOS ET DISCI
TE A ME QVIA
MITIS SVM
ET HVMILIS
CORDE ET IN
VENIETIS RE
QVIEM (2) ANI
MIS VESTRIS
IVGVM ENIM

(1) Vulg. *Ego reficiam vos* .

(2) Vulg. *Animabus veſtris* .

MEVM SVA
VE EST ET ONVS
MEVM LEVE
(1) EST IN ILLO
TEMPORE - - -
IT IHS - - - - - - -
(2) CO - - - - - - - -
TIS DISCIPVLI
AVTEM EIVS
ESVRIENTES
COEPERVNT
(3) EVELLERE SPI
CAS ET MANDV
CARE FAR - - - -
AVTEM VIDE.
TES - - - - DIXE
RVNT - - - - - - -
DISCIPVLI TVI
FACIVNT QVOD
NON LICET - -
CERE SABBA
TIS - - - - - - - - - -
(4) SE DIXIT EIS
NON LEGISTIS

QVID (5) FECIT DA
VID CVM ESV
R - IT IPSE - -
QVI CVM ILLO
ERANT QVOMO
DO INTRAV - -
IN DOMVM D - -
ET PANES PROPO
SITIONIS (6) MAN
DVCAVIT QV - S
NON LICEBAT - - -
- - MANDVCA
- - - - HIS QVI
CVM ILLO ERANT
- ISI SACE - - - - -
BVS
AVT NON - - - - - -
TIS IN - - - - - - -
SABB - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -

(1) Vulg. non habet *eſt* .
(2) *Per Sata Sabbato* .
(3) *Vellere* .
(4) *At ille* .
(5) Vulg. *Fecerit David quando eſurit , & qui cum eo erant ?*
(6) *Comedit , quos non licebat ei edere , neque his , qui cum eo erant , niſi ſolis Sacerdotibus ?*

DICO AVTEM VO
BIS QV - - TEMPLO
MAIOR EST HIC
(1) SI ENIM SCIRE
TIS QVID EST MI
SERICORDIAM
VOLO ET NON
SACRIFICIVM
NVMQVAM
CONDEMNAS
SETIS INNOCĒ.
(a) TES (2) DN̄S EST ENĪ.
SABBATI FIL - - -
HO - INIS - - - -
- - - - - - DE TRA
- - - - - VENIT
- - - - - - GAM
- - - - - - ECCE
- - - MO (3) ERAT IBI
- - - - NVM HA
- - - - A - - IDAM
ET INTE - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

SABBATIS CVRA
RE VT ACCVSA
RENT EVM
IPSE AVTEM DI
XIT ILLIS QVIS
(4) - - - OBIS QVI HA
B - - - - - M ET SI
CECIDERIT IN
FOVEAM SABBA
TO NON TENE
BIT EAM ET LE
VAVIT QVANTO
MAGIS MELIOR
EST HOMO (5) OVI
ITAQ LICET SAB
- ATIS BENEFA
CERE
- - - - - - - HOMI
- - - - - XTENDE
- - NVM TVĀ.
- - - - - TENDIT
(6) - - - - - M SVĀ.
- - - - - - TITVTA
- - - SICVT (7) ET

(1) Vulg. *Si autem ſciretis.*
(2) *Dominus enim eſt.*
(3) Non habet *erat ibi.*

(4) Vulg. *Erit ex vobis homo, qui habeat ovem unam, & ſi ceciderit haec Sabbatis in foveam, nonne tenebit, & levabit eam?*
(5) *Ove.*
(6) Non habet *manum ſuam.*
(7) Non legit *&.*

ALTERA
(1) ET EXEVNTES PHA
RISAEI CONSI
LIVM FACIEBANT
ADVERSVS EV.
VT EVM PERDE
RENT IHS. AVTE.
SCIENS SECCES
SIT INDE ET SE
QVEBANTVR
EVM MVLTI ET
CVRAVIT EOS
OMNES AVTE.
QVOS CVRAVIT
PRAECEPIT EIS
NE DIVVLGA
RENT ILLVM
VT ADIMPLERE
TVR QVOD DIC
TVM EST PER E
SEIAM PROPHE
TAM DICENTEM
ECCE PVER
MEVS QVE.

ELEGI (2) DILEC
TVS IN QVO
BENE PLACV
IT ANIMA MEA
PONAM SPM
MEVM SV
PER EVM ET
IVDICIVM
GENTIBVS AD
NVNTIAVIT
NON CON
TENDET NE
QVE CLAMA
VIT NEQVE
AVDIET ALI
QVIS IN PLA
TEIS VOCEM
EIVS HARVN
DINEM QVAS
SATAM NON
CONFRIN
GET ET LINV.
(a) (3) FVMIGAN
TEM NON EX

(1) Vulg. *Exeuntes autem Phariſaei conſilium faciebant adversùs eum, quomodo perderent eum. Jeſus autem ſciens receſſit: & ſecuti ſunt eum multi, & curavit eos omnes: & praecepit eis ne manifeſtum eum facerent.*

(2) Vulg. *Dilectus meus, in quo bene complacuit animae meae.*

(3) *Fumigans.*

(a) TINGVET DO
NEC EICIAT
(1) IN VICTORIA
IVDICIVM
ET IN NOMI
NE EIVS GE.
TES SPERA
BVNT.
TVNC OBLATVS
(b) EST EI (2) HOMO DAE
MONIVM HA
BENS CAECVS
ET MVTVS ET CV
RAVIT EVM ITA
VT LOQVERETVR
ET VIDERET ET
STVPEBANT OM
NIS TVRBAE ET
DICEBANT NV.
QVID HIC EST FI
LIVS DAVID
PHARISAEI AV
TEM AVDIEN
TES DIXERVNT

HIC NON EICIT
(3) DAEMONIA
(a) NISI IN BEELZE
BVL PRINCIPE.
DAEMONIORV.
IHS AVTEM SCI
ENS COGITATIO
NES EORVM
DIXIT EIS (4) OM
NEM REGNV.
DIVISVM CON
TRA SE DESOLA
BITVR ET OM
NIS CIVITAS
VEL DOMVS DI
VISA CONTRA
SE NON STAVIT
(5) SI SATANAS SA
TANAN EICIT
ADVERSVM
SE DIVISVS EST
QVOMODO ER
GO STAVIT REG
NVM EIVS

(1) Vulg. *Ad victoriam*.
(2) Non habet *Homo*:
(3) *Daemones, niſi in Beelzebub*.
(4) Vulg. *Omne*.
(5) *Et ſi Satanas Satanam ejicit, adversùs ſe*.

(1) QVOD SI EGO IN BE
ELZEBVL EICIO
DAEMONIA FI
LII VESTRI IN QVO
EICIVNT IDEO
(a) IPSI IVDICIS ERVNT
VESTRI SI AVTE.
IN SPV DI EGO
EICIO DAEMO
NIA VTIQ. ADPRO
PIAVIT IN VOS
REGNVM DI
AVT QVOMODO
POTEST QVIS IN
TRARE IN DO
MVM FORTIS
ET VASA EIVS
DIRIPERE NISI
PRIVS ALLIGAVE
RIT FORTEM ET
TVNC DOMVM
ILLIVS DIRIPI
ET QVI NO.
EST MECVM

CONTRA ME EST
ET QVI NON CON
GREGAT MECV.
(2) DISPARGIT -
DEO DICO VO - - -
OMNE PE - - -
TVM ET BLASPHE
MIA REMITIE
TVR HOMINIBVS (3)
ET QVICVMQVE
DIXERIT VER
BVM CONTRA
FILIVM HOMI
NIS REMITTE
TVR EI QVI AVTE.
DIXERIT CONTRA
SPM SANCTV.
NON REMITTE
TVR EI (4) NEC IN
HOC SAECVLO NE
QVE IN FVTVRO .
AVT FACITE - - - BO
- - - M BONAM
(5) ET FRVCTVS EIVS

(1) Vulg. *Et ſi ego in Beelzebub ejicio daemones, filii veſtri, in quo ejiciunt? ideo ipſi Judices veſtri erunt. Si autem ego in Spiritu Dei ejicio daemones, igitur pervenit in vos regnum Dei, aut quomodo poteſt quiſquam &c.*

(2) Vulg. *Spargit.*

(3) Addit *Spiritus autem blaſphemiae non remittetur. Et quicumque &c.*

(4) *Neque.*

(5) *Et fructum ejus.*

(1) BONOS AVT FACI
TE ARBOREM MA
LAM ET FRVCTVS
EIVS MALOS EX
FRVCTV ENIM
ARBOR COGNOS
CETVR
PROGENIES VIPE
RARVM QVOMO
DO POTESTIS BO
NA LOQVI CVM
SITIS MALI EX A
BVNDANTIA
ENIM CORDIS
OS LOQVITVR
BONVS HOMO
DE BONO THEN
SAVRO (2) BONA PRO
FERET ET MALVS
HOMO DE MALO
THENSAVRO
MALA PROFERT
DICO AVTEM VO
BIS QVONIAM

OMNE VERBV̆.
OTIOSVM QVOD
LOCVTI FVERINT
HOMINES RED
DENT (3) DE EO RA
TIONEM IN DIE
IVDICII VNVS
QVISQVE ENIM
(a) EX VERBIS SV
IS IVSTIFICABI
TVR AVT CON
DEMNABITVR
TVNC RESPONDE
RVNT EI QVIDĂ.
(4) SCRIBARVM
ET PARISAEORV̆.
DICENTES MA
GISTER VOLV
MVS A TE SIGNV̆.
- - - - - - - - (5) AV
TEM RESPON
DENS AIT ILLIS
GENERATIO MA
LA ET ADVLTERA SIG

---

(1) Vulg. *Bonum : aut facite arborem malam , & fructum ejus malum : Siquidem ex fructu arbor agnoſcitur .*

(2) *Profert bona: & malus homo de malo theſauro profert mala.*

(3) Vulg. *Rationem de eo in die judicii . Ex verbis enim tuis juſtificaberis , & ex verbis tuis condemnaberis .*

(4) *De Scribis , & Phariſaeis .*

(5) *Qui reſpondens ait illis :*

NVM QVAERIT ET
SIGNVM NON
DAVITVR EI NI
SI SIGNVM IO
NAE PROPHETAE
SICVT ENIM FV
IT IONAS IN VĒ.
TRE CETI TRIBVS
DIEBVS ET TRIBVS
NOCTIBVS (1) ITA
ERIT ET FILIVS
HOMINIS IN COR
DE TERRAE TRI
BVS DIEBVS ET
TRIBVS NOCTI
(a) BVS (2) VIRI NI
NEVITAE RESVR
GENT IN IVDI
CIO CVM GENE
RATIONE ISTA
ET CONDEM
NABVNT EAM
QVIA PENITEN
TIAM EGERVNT
IN PRAEDICA
TIONE IONAE
(3) ET ECCE PLVS HIC
QVAM IONAS SA
BA REGINA
AVSTRI RESVR
GET IN GENERA
TIONE ISTA IN
IVDICIO ET CON
DEMNABIT EĀ.
QVIA VENIT AB
(a) VLTIMIS PARTI
BVS TERRAE AV
DIRE SAPIENTI
AM SOLOMONIS
ET ECCE PLVS HIC
QVAM SOLOMŌ.
CVM AVTEM IM
MVNDVS SP̄S
EXIERIT AB HO
MINE AMBV
LAT PER LOCA
ARIDA QVERENS
REQVIEM ET
NON INVENIT TVNC

(1) Vulg. *Sic erit Filius hominis* .
(2) *Viri Ninivitae ſurgent* .
(3) *Et ecce pluſquam Jonas hic . Regina Auſtri ſurget in judicio cum generatione iſta , & condemnabit eam : quia venit a finibus terrae audire Sapientiam Salomonis , & ecce pluſquam Salomon hic* .

DICIT REVER
TAR IN DOMVM
MEAM VNDE
(1) EXIIT VENIENS
(a) INVENIT VACA.
TEM ET MVN
DATAM ET OR
NATAM TVNC
VADIT ET ADSV
MIT SECVM VII.
SPS ALIOS NEQVI
(b) ORES QVAM SE
ET INTRANTES
HABITANT IN EA
ET FIVNT NOVIS
SIMA HOMI
(c) NIS ILLIVS PEIO
RA MAGIS QVA.
PRIORA SIC ERIT
GENERATIONI
HVIC PESSIMAE
(d) HAE - - - - OQVE -
TE A - - - VRBAS
EC - - MATER

EIVS ET FRATRES
STABANT FORIS
QVERENTES
(a) LOQVI (2) CVM EO
DIXIT AVTEM
VNVS ILLI ECCE
MATER TVA ET
FRATRES TVI
STANT FORIS
QVAERENTES
TE VIDERE
RESPONDENS
AVTEM IHS DI
XIT ILLI QVI SE
CVM LOQVEBA
TVR QVAE EST
MATER MEA
AVT QVI SVNT
FRATRES MEI
- - - - EXTENDENS
MANVM AD
DISCIPVLOS
SVOS DIXIT
ECCE MATER

(1) Vulg *Exivi . Et veniens invenit eam vacantem , ſcopis mundatam , & ornatam . Tunc vadit , & aſſumit ſeptem alios Spiritus ſecum nequiores ſe, & intrantes habitant ibi , & fiunt noviſſima hominis illius pejora prioribus . Sic erit & generationi huic peſſimae . Adhuc eo loquente .*

(2) Vulg. *Ei . Dixit autem ei quidam : Ecce mater tua , & fratres tui foris ſtant quaerentes te . At ipſe reſpondens dicenti ſibi ait : Quae eſt mater mea , & qui ſunt fratres mei ? Et extendens manum in diſcipulos ſuos dixit :*

MEA ET FRATRES
MEI QVICVM
QVE ENIM FECE
RIT (1) VOLVNTA
TE PATRIS MEI
QVI IN CAELIS EST
IPSE MEVS FRA
TER ET SOROR
ET MATER EST .
(a) (2) EO DIE EXIIT IHS
ET SEDEBAT SE
CVS MARE ET
CONGREGATAE
SVNT TVRBAE
AD EVM ITA VT
(b) IN NAVICVLA
ASCENDERET
ET OMNES TVR
BAE STABANT - -
- - - - - - - - -
CVTVS EST AD
EOS MVL - - -
PARABO - - -
CENS - - - - -

ECCE EXIIT QVI
SEMINAT SEMI
NARE ET (3) CVM
SEMINAT QVAE
DAM CECIDE
RVNT SECVS
VIAM ET VENE
(a) RVNT VOLVCR - - -
ET COMEDE
RVNT EA - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -

(1) Vulg. *Voluntatem .*

(2) *In illo die exiens Jeſus de domo, ſedebat ſecus mare. Et congregatae ſunt ad eum turbae multae, ita ut in naviculam aſcendens ſederet : & omnis turba ſtabat in litore : & locutus eſt eis multa in parabolis .*

(3) Vulg. *Dum .*

HABEBANT RADI
CEM ARVERVNT
ALIA AVTEM CECI
DERVNT IN SPI
NAS ET CREVE
RVNT SPINAE
ET SVFFOCAVE
RVNT EA ALIA
VERO CECIDE
RVNT IN TER
RAM BONAM
ET DABANT FRVC
TVM (1) QVAEDAM
CENTESIMVM
ALIVT LX ALIVT
XXX (2) QVIA HA
BET AVRES AV
- - - - - - - - - - - - - ET AC
CEDENTES DIS
CIPVLI (3) EIVS DI
XERVNT EI QVA
RE IN PARABO
- - - LOQVERIS
(4) AD EOS

(5) AD IPSE RESPON
DENS AIT ILLIS
QVIA VOBIS DA
TVM EST NOS
SE (6) MYSTERIVM
(a) REGNI ILLIS AV
TEM NON EST
DATVM QVI ENI.
HABET DAVITVR
EI ET ABVNDA
VIT QVI AVTEM
NONHABET ^ET QVOD HABET^ AV
FERTVR AB EO
IDEO IN PARAVO
LIS LOQVOR ILLIS
(7) VT VIDENTES
NON VIDEANT
ET AVDIENTES
NON AVDIANT
(b) ET TVNC INPLE
TVR PROPHE
TIA ESEIAE DICE.
TIS VADE DIC PO
PVLO HIC AVRE

(1) Vulg. *Aliud centeſimum.*
(2) *Qui.*
(3) Non habet *ejus.*
(4) *Eis.*
(5) *Qui reſpondens.*
(6) *Myſteria regni coelorum:*

(7) Vulg. *Quia videntes non vident, & audientes non audiunt, neque intelligunt Et adimpletur in eis prophetia Iſaïae dicentis: Auditu audietis, & non intelligetis, & videntes videbitis, & non videbitis.*

AVDIETIS ET NŌ.
INTELLIGETIS (1) IN
CRASSA COR
POPVLI HVIVS
AVRES ET OCV
LOS EORVM
GRAVA NE QVĀ.
DO CONVERTAN
TVR ET SANEM
IN EOS . VESTRI
AVTEM BEATI O
CVLI QVI VIDENT
ET AVRES QVAE
AVDIVNT
AMEN DICO VO
BIS QVOD MVL
TI PROPHETAE
ET IVSTI CVPIE
RVNT VIDERE
QVAE VIDETIS
ET NON AVDIE
RVNT ET AV
DIRE QVAE AV
DITIS ET NON

AVDIERVNT
VOS ERGO AVDI
TE PARABOLAM
SEMINANTIS
OMNIS QVI AV
DIT VERBVM
REGNI ET NON
INTELLIGIT VE
NIT MALVS ET
RAPIT QVOD SE
MINATVM EST
IN CORDE (2) ILLI
VS HIC EST QVI
SECVS VIAM
SEMINATVS
EST QVI AVTEM
(3) SVPRA PETRA
SEMINATVS
EST HIC EST QVI
VERBVM AV
DIT ET CONTI
NVO CVM GAV
DIO ACCIPIT (4) IL
LVM SED NON

---

(1) Vulg. *Incraſſatum eſt enim cor populi hujus, & auribus graviter audierunt, & oculos ſuos clauſerunt: ne quando videant oculis, & auribus audiant, & corde intelligant, & convertantur, & ſanem eos. Veſtri autem beati oculi, quia vident, & aures veſtræ, quia audiunt: Amen quippe dico vobis, quia multi Prophetae, & juſti cupierunt videre, quae videtis, & non viderunt.*

(2) Vulg. *Ejus.*

(3) *Super petroſa.*

(4) Legit *Illud: non habet autem.*

HABET IN SE RA
DICEM SED EST
TEMPORALIS
FACTA AVTEM TRI
BVLATIONE (1) VEL
PERSECVTIONE
PROPTER VER
BVM CONTINVO
SCANDALIZATVR
QVI AVTEM (2) IN
SPINIS SEMINA
TVR HIC EST QVI
VERBVM AV
(a) DIT ET SOLLICI
TVDINE SAECV
LI ET VOLVNTA
TES DIVITIARV̆.
SVFFOCAT VER
BVM ET INFRVC
TVOSVS FIT
QVI VERO IN TER
RAM BONAM
SEMINATVS
EST HIC EST QVI

AVDIT VERBVM
ET INTELLIGIT
(3) TVNC FRVCTV̆.
ADFERET ET FA
CIT ALIVT QVI
DEM · C · ET ALIVT
SEXAGESIMVM
ALIVD XXX.
ALIAM PARAVO
LAM PROPOSVIT
ILLIS DICENS
SIMILE (4) EST REG
NVM CAELO
RVM HOMI
NI QVI SEMI
NAVIT BONV̆.
SEMEN IN A
GRO SVO CVM
AVTEM DORMI
RENT HOMI
NIS VENIT INI
MICVS EIVS
ET SVPERSEMI
NAVIT ZIZANIA

---

(1) Vulg. *Et*, non *vel*.
(2) *Qui autem ſeminatus eſt in ſpinis, hic eſt, qui verbum audit, & ſolicitudo ſaeculi iſtius, & fallacia divitiarum, ſuffocat verbum, & ſine fructu efficitur.*

(3) Vulg. *Et fructum affert, & facit aliud quidem centeſimum, aliud autem ſexageſimum, aliud vero trigeſimum.*
(4) Addit *factum*.

(1) IN TRITICVM
ET ABIIT SED CV̆.
CREVISSET HER
BA ET FRVCTVM
FECISSET TVNC
APPARVIT ZIZA
NIA ACCES
SERVNT AVTEM
SERVI PATRIS
FAMILIAS ET DI
XERVNT EI DME
NON NE BONVM
SEMEN SEMI
NASTI IN AGRO
TVO VNDE ER
GO HABET ZIZA
NIA ET AIT ILLIS
INIMICVS HO
MO (2) FECIT HOC
DICVNT ET SER
VI VIS IMVS
ET COLLIGIMVS
EA DIXIT EIS
NON NE FORTE

COLLIGENTES
ZIZANIA ERA
DICETIS SIMVL
(3) ET TRITICVM
SED SINITE VTRA
Q. CRESCERE
VSQVE AD MES
SEM ET IN TEM
PORE MESSIS
DICAM MESSO
RIBVS COLLIGI
TE PRIMVM
(a) ZIZANIA ET (4) COL
LIGATE EA FASCI
CVLOS AD COM
BVRENDVM
TRITICVM AV
TEM CONGRE
GATE IN HORRE
VM MEVM ALI
AM PARABOLA.
(5) LOCVTVS EST
EIS DICENS SI
MILE EST REG

---

(1) Vulg. *In medio tritici, & abiit. Cum autem creviſſet herba, & fructum feciſſet, tunc apparuerunt & zizania. Accedentes autem ſervi patris familias dixerunt ei.*

(2) Vulg. *Hoc fecit. Servi autem dixerunt ei: Vis imus, & colligimus ea? Et ait: non:*

(3) *Cum eis & triticum. Sinite &c.*

(4) *Alligate.*

(5) *Propoſuit eis.*

NVM CAELORVM
GRANO SINAPIS
QVOD - - - - PI
ENS HOMO SE
MINAVIT (1) IN A
GRVM SVVM
QVOD MINI
MA QVIDEM
EST OMNIBVS
SEMINIBVS
CVM AVTEM
(a) CREVERIT MA
IVS (2) FIT OMNI
BVS HOLERIBVS
ET FIT ARBOR
TANTA ITA VT
VOLVCR - - CAE
LI VENIANT ET
HABITENT IN R -
- IS EIVS
- LIAM PARABO
- - M (3) DIXIT EIS
- - - - - - EST REG
NVM - AELO

RVM FERMĔ.
TO QVOD ACCEP
TVM MVLIER
ABSCONDIT (4) IN
(a) FARINAM MĔ.
SVRIS TRIBVS
DONEC FERMĔ.
TATVM EST TO
TVM
HA - - - - NIA
- - - - TVS EST
IHS. IN PARAVOLIS
- - - - - - - - PARA
VOLIS NON LO
QVEBATVR EIS
VT ADIMPLERE
TVR - VOD DIC
- - - ERA - PER
PRO - - ETAM
DICENTEM APE
RIAM IN PARA
BOLIS
OS MEVM
ERVCTVA
(b) BO (5) ABSCŎ.

(1) Vulg. *In agro ſuo . Quod minimum .*
(2) *Eſt omnibus oleribus , & fit arbor , ita ut &c.*
(3) Vulg. *Locutus eſt eis .*
(4) *In farinae ſatis tribus ;*
(5) *Abſcondita .*

SA (1) ANTE CONSTI
TVTIONEM MV̆.
DI TVNC
DISMISSIS TVR
BIS (2) ABIIT IN DO
MVM ET ACCES
SERVNT AD EV̆.
DISCIPVLI EIVS
DIC - - - ES - - - -
(3) NARR - - - - - S
(a) PARABO - - -
TRITICI ET ZIZA
NIORVM AGRI
AD IH̆S RESPON
DENS AIT QVI
SEMIN - - BO
NVM SE - - -
FILIVS HOMI
NIS EST AGER
AVTEM EST HIC
MVNDVS BO
NVM E - - - - -
MEN HI SVNT
FILI REGNI ZIZA

(a) NIA AVTEM FI
LII SVNT (4) NEQVI
TIAE INIMICVS
AVTEM QVI SE
MINAVIT EA
(5) DIABOLVS EST
MESSIS VERO
COMSVMMA
TIO SAECVLI EST
MESSORES AV
TEM ANGELI
SVNT SICVT ER
GO COLLIGVNTVR
ZIZANIA ET IG
NI COMBVRV̆.
TVR SIC ERIT IN
CONSVMMA
TIONE SAECV
LI MITTET FILI
- - HOMINIS
ANGELOS SVOS
ET COLLIGE - -
DE REGNO E - - -
OMN - - SCAN

---

(1) Vulg. *A conſtitutione Mundi :*
(2) Legit *venit .*
(3) *Ediſſere nobis parabolam zizaniorum agri . Qui reſpondens ait illis : Qui ſeminat bonum ſemen eſt filius hominis . Ager autem eſt Mundus . Bonum vero ſemen .*
(4) Vulg. *Nequam .*
(5) *Eſt diabolus .*

DALA ET EOS QVI
FACIVNT INI
QVITAT - - - ET
ET MITTE - - - OS
IN CAMINVM
IGNIS IBI ERIT
FLETVS ET STR -
DOR DENTIVM
TVNC IVSTI FVL
GEBVNT SICVT
SOL IN REGNO
PATRIS EORV̆.
QVI HABET AV
RES (1) AVDIAT
SIMILE EST REG
NVM CAELO
RVM THENSAV
RO (2) ABSCONSO
(a) IN AGRO QVEM
CVM IN - - - -
- IT HOMO AB - -
- - - - - - - - - -
ET PRAE - - -
DIO ILLIVS VA
DIT (3) VENDIT VNI
VERSA QVAE HABET
- - - MIT AGRVM
ILLVM
ITERVM SIMI
LE EST REGNVM
CAELORVM
(a) HOMINI NEGO
- - - - - - - - - VAE
- - - - - - - - (2) NAM
MARGARITAM
INVENTA AV
TEM PRAETIO
- - - - - MARGA
- - - - - - IIT ET VĔ.
D - - - - VAECV̆.
QVE - - EVIT
ET EMIT EAM
ITERVM SIMI
LE EST REGNV̆.
CAELORVM
(5) RETIAE MIS
(b) SAE IN MARI
QVAE EX OMNI

(1) Vulg. *Audiendi* .
(2) *Abſcondito in agro : quem qui invenit &c.*
(3) Addit & .
(4) Vulg. *Bonas margaritas , inventa autem una pretioſa margarita , abiit, & vendidit omnia , quae habuit , &c.*
(5) *Sagenae miſsae in mare , & ex omni &c.*

GENERE PISCI
(a) VM C - - - - - - - - - -
(1) CVM AVT - -
EST - - - - TA E
DVXERVNT EA.
AD LITVS ET SE
DENTES ELEG -
RVNT OPTIMOS
PI - - - - - - - - -
SV - - - - - - - - -
TE - - - - - - - MI
SERVNT SIC ERIT
IN CONSVM
MATIONE
SAECV - - - - - - - - -
AN - - - - - - - - -
RA - - - - - - - - -
LOS - - - - DIO
IVSTORVM ET
MITTENT EOS - -
(2) CAMINO IGN - -
IBI - - - - FLETVS
ET STR - - - - - - - -
TIVM (3) ET DIXIT

INTELLEXISTIS
HAEC OMNIA
(a) DIC - - - EI (4) VTIQVE
DI - - - - - - - ILLIS
IDEO OMNIS SCR
- - A DOCTVS - -
- - - - - - - - - - - - ORVM
SIMILIS EST HO
MINI PATRI FA
MILIAS QVI P - -
FERET DE TEN
SAVRO SVO NO
VA ET VETERA
ET FACTVM EST
CVM CONSVM
MASSET IHS PA
RAB - - AS ISTAS
TRA - - IIT INDE
ET VE - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

(1) Vulg. *Quam cum impleta eſſet, educentes, & ſecus litus ſedentes, elegerunt bonos in vaſa.*
(2) Vulg. *Caminum.*
(3) Non habet *& dixit :*
(4) *Etiam. Ait illis.*

VNDE HVIC (1) SA
PIENTIAM ET VIR
TVTEM - - NNE
(a) HIC EST FILIVS IO
SEPH FABRI NŌ.
- - - MATE - EIVS
DICITVR MARIA
ET FRAT - - - EIVS
IACOBVS ET IO
SEPH ET SIMON
ET IVDAS ET SORO
RES EIVS NON
NE OMNES - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - -
- - - - IN PATR - -
ET IN - - - - - -

(a) (2) IDEO NON FECIT
TIBI VIRTVTES
- - - - AS PROP
TER IN - - EDV
LITATE - - - - ORV̆.
IN ILLO TE - PO
RE AV - - - - HE
RODE - - - - AR
- - - - - - M
- - - - - - - -
PV - - - - - HIC
EST IO - - - ES
BA - - - - - TE
- - - - - - - VI
- - - - - - - ET
- - - - - - - -
- - - - - - - ES
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - IM
- - - - - - HAN
- - - - - - - -
- - - - - IN CAR
CEREM PROP

(1) Vulg. *Sapientia haec, & virtutes? Nonne hic eſt Fabri filius?*

(2) Vulg. *Et non fecit ibi.*

TER HERODIA
DEM VXOREM
FRATRIS SV - DI
CEBAT ENIM IL
LI IOHANNIS NŌ.
LICE - - TIBI HABERE
EA - - T VOLENS
ILLVM OCCIDE
RE - - - - IT PO
PV - - - - IA SI
C - - - - - HETAM
(1) H - - - - - - NT EV̆.
DI - - - - - NA
TA - - - - - -
V - - - - - - - -
(a) H - - DIS IN MEDIO (2) TRICLINIO
ET PLACVIT HERODI - - -
TO - - - - - -
ES - - - - - - -
CV - - - - - - -
LASS - - - - - -
ILLA - - - - - -
NITA A - - TRE
SVA (3) DIXIT DA MI

HI (4) IN HOC DISCO
CAPVT IOHAN
NIS BAPTISTAE
ET CONTRISTA
(a) TVS REX HERO
DES PROPTER IV
RAMENTVM
ET PROPTER SI
MVL RECVM
BENTES IVSSIT
DARI
MISIT AVTEM ET
- - - COLAVIT IO
- - - - EN IN CAR
- - - M ET - - -
- - - M EV - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - (5) SER - -
DISCIPVLI EI - -
ET TVLERVNT COR

(1) Vulg. *Eum habebant .*
(2) Non habet *Triclinio* .
(3) *Da mihi , inquit ;*
(4) *Hic in diſco caput Joannis Baptiſtae . Et contriſtatus eſt Rex : propter juramentum autem , & eos qui pariter incumbebant , juſſit dari . Miſitque & decollavit &c.*
(5) Vulg. *Et accedentes diſcipuli ejus , tulerunt corpus &c.*

(a) PVS (1) ET SEPELIE
RVNT ILLVM
ET VENERVNT
ET RENVNTIA
VERVNT IHV.
(b) QVO AVDITO IHS
RECESSIT INDE
IN NAVICVLAM
IN LOCVM DESER
TVM SEORSVM
ET CVM AVDIS
SENT TVRBAE SE
CVTI SVNT EVM
(2) PEDIBVS DE CIVI
TATIBVS.
(c) ET VT VIDIT IHS
TVRBAM MVL
TAM MISERTVS
EST ILLIS ET CV
RAVIT LANGVI
DOS EORVM
VESPERE AVTE.
FACTO ACCES
SERVNT AD EVM

DISCIPVLI EIVS
DICENTES DE
SERTVS (3) LOCVS
EST ET ORA IAM
PRAETERIIT
DIMITTE TVR
BAM ET EVN
TES IN CASTELLA
EMANT SIBI ES
CAS
IHS AVTEM DIXIT (4)
NON HABENT
NECESSE IRE
DATE ILLIS VOS
MANDVCARE
RESPONDERVNT
EI NON HABE
MVS (5) NISI V. PA
NES ET DVOS PI
SCES (6) ET AIT IHS AD
FERITE EOS AD
ME ET CVM
IVSSISET TVRBA.
DISCVMBERE

(1) Vulg. *Ejus, & ſepelierunt illud, & venientes nuntiaverunt Jeſu. Quod cum audiſſet Jeſus ſeceſſit inde in navicula.*

(2) *Pedeſtres de Civitatibus. Et exiens vidit turbam multam, & miſertus eſt eis.*

(3) Vulg. *Deſertus eſt locus, & hora jam praeteriit: dimitte turbas, ut euntes &c.*

(4) Additur *Eis.*

(5) Addit *Hic.*

(6) *Qui ait eis: Afferte mihi illos huc.*

(1) SVPRA FAENV.
ACCEPTIS V. PA
NIBVS ET DVO
BVS PISCIBVS AS
PICIENS IN CAE
LVM BENEDIXIT
ET F - - - - - ET DE
DIT DISCIPVLIS
(2) SVIS PANES DIS
CIPVLIS SVIS PA
NES DISCIPVLI
AVTEM TVRBIS
ET - - NDVCA
VERVNT OM
NES ET SATVRATI
SVNT (3) ET RELI
QVIAS COLLEGE
RVNT XII. COPHI
NOS PLENOS
MANDVCANTI
VM AVTEM FV
IT NVMERVS
QVINQVE MILIA
VIRORVM EX

(a) CEPTIS (4) PVERIS
ET MVLIERIBVS
ET STATIM IHS IVS
(b) SIT DISCIPVLIS
SVIS ASCENDE
RE IN NAVICV
(c) LA ET PRAECEDE
RE TRANS FRE
TVM DONEC IP
SE DIMITTERET
TVRBAS
ET DIMISSA TVR
BA ASCENDIT IN
MONTE SOLVS
ORARE VESPE
RE AVTEM FAC
TO SOLVS ERAT
IBI NAVICVLA
AVTEM IN
MEDIO MARI
IACTABATVR
(5) A FLVCTIVVS
(d) ERAT AVTEM
ILLIS VENTVS

---

(1) Vulg. *Super foenum* .
(2) *Diſcipulis panes, diſcipuli autem turbis* ; cetera inſerta redundant .
(3) *Et tulerunt reliquias , duodecim cophinos fragmentorum plenos* .

(4) Vulg. *Mulieribus , & parvulis . Et ſtatim compulit Jeſus diſcipulos aſcendere in naviculam , & praecedere eum trans fretum , donec dimitteret turbas . Et dimiſſa turba , aſcendit in montem* .
(5) *Fluctibus : erat enim contrarius ventus* .

CONTRARIVS
QVARTA AVTEM
VIGILIA NOCTIS
VENIT AD EOS
(1) IHS AMBVLANS
SVPRA MARI VI
DENTES AVTEM
ILLVM SVPRA
MARE AMBV
LANTEM TVRBA
TI SVNT DICEN
TES QVIA FAN
THASMATA EST
ET PRAE TIMO
RE CLAMAVE
RVNT STATIM
QVE IHS LOCV
TVS EST EIS DI
(a) CENS (2) CONSTA.
TES ESTOTE NO
LITE TIMERE E
GO SVM
RESPONDENS AV
TEM PETRVS

DIXIT. DNE. SI
TV ES IVVE ME
(3) VENIRE AD TE
(a) SVPER AQVAM
ET IPSE AIT VENI
ET DESCENDENS
PETRVS DE NA
VICVLA AMBV
LABAT (4) SVPRA A
QVAM VT VENI
RET AD IHM
VIDENS VERO VE.
TVM VALIDVM
TIMVIT ET CVM
COEPISSET MER
GI CLAMAVIT
DICENS DNE.
SALVVM ME FAC
ET CONTINVO
IHS EXTENDENS
MANVM ADPRE
HENDIT EVM
ET AIT ILLI MODI
CAE FIDEI QVARE

(1) Vulg. *Ad eos ambulans ſuper mare. Et videntes eum ſuper mare ambulantem turbati ſunt dicentes : quia phantaſma eſt .*

(2) Vulg. *Habete fiduciam : Ego ſum , nolite timere .*

(3) *Ad te venire ſuper aquas . At ipſe ait :*

(4) *Super aquam .*

DVBITASTI ET
CVM ASCENDIS
SENT IN NAVI
CVLAM CESSA
VIT VENTVS
QVI AVTEM IN
NAVICVLA ERANT
VENERVNT
ET ADORAVE
RVNT EVM DI
CENTES VERE
FILIVS DI ES
ET CVM TRANS
FRETASSENT
(1) INVENERVNT
IN TERRAM
GENNESAR ET
(2) CVM COGNO
VISSENT ILLV.
VIRI LOCI ILLI
VS ADORABANT
EVM ET CON
FESTIM MISE
RVNT IN VNI
VERSAM REGIO
NEM ILLAM ET
OPTVLERVNT
EI OMNES MA
LE HABENTES
ET ROGABANT
EVM VT VEL FI.
BRIAM VESTI
MENTI EIVS TA.
GERENT ET QVI
CVMQVE TETIGE
RVNT SALVI FAC
TI SVNT
TVNC ACCESSE
RVNT AD EVM (3)
SCRIBAE ET PHA
RISAEI AB HIERO
SOLYMA DICEN
TES QVARE DIS
CIPVLI TVI TRANS
GREDIVNTVR
TRADITIONEM
SENIORVM
NON ENIM LA

(1) Vulg. *Venerunt* .
(2) *Cum cognoviſſent eum Viri loci illius, miſerunt in univerſam &c.*
(3) Vulg. *Ab Jeroſolymis Scribae, & Phariſaei dicentes :*

VANT MANVS
SVAS CVM PA
NEM MANDV
CANT .
IPSE AVTEM RES
PONDENS AIT
ILLIS QVARE ET
VOS TRANSGRE
DIMINI MAN
DATVM DI. PROP
TER TRADITIO
NEM VESTRAM
NAM DS. DIXIT
(1) HONORA PA
(a) TREM TV
VM ET MA
TREM TVAM
ET QVICVM
QVE MALE
DICIT PATRI
MORTE MO
RIETVR .
VOS AVTEM DI
CITIS QVICVM
QVE DIXERIT
PATRI VEL MA
TRI (2) MVNVS
(a) QVODCVMQVE
EX ME TIBI PRO
(b) DERIT NON HO
NORIFICAVIT
PATREM SV
VM ET INRITV.
(c) FECISTIS VER
BVM DI PROP
TER TRADITIO
NEM VESTRA.
HYPOCRITAE BE
NE PROPHETA
VIT DE VOBIS
ESEIAS DICENS
(d) (3) PLEBS HAEC
LABIIS ME
HONORAT
COR AVTEM
EORVM LO.
GE EST A ME
SINE CAVSA

(1) Vulg *Honora patrem, & matrem: qui maledixerit patri, vel matri, morte moriatur.*

(2) Vulg. *Munus quodcumque eſt ex me, tibi proderit: & non honorificabit patrem ſuum, aut matrem ſuam: & irritum feciſtis mandatum &c.*

(3) *Populus hic.*

AVTEM (1) ME
COLVNT DO
CENTES DOC
TRINAS ET MĂ.
DATA HOMI
NVM
ET CONVOCATIS
AD SE TVRBIS
DIXIT EIS AVDI
TE ET INTELLIGI
TE NON QVOD Ĭ.
(a) TRAT IN OS (2) INQVI
NAT HOMINEM
SED QVOD PRO
CEDET DE ORE
INQVINAT HO
MINEM
TVNC ACCEDEN
TES DISCIPVLI
EIVS DIXERVNT
EI SCIS (3) QVOD PHA
RISAEI AVDITO
HOC VERBO
SCANDALIZATI

SVNT
(4) ET IHS RESPON
DENS AIT OM
NIS PLANTATIO
QVAM NON PLAN
TAVIT PATER ME
VS CAELESTIS
ERADICABITVR
(a) SINITE ILLOS CAE
CI SVNT (5) DVCES
CAECORVM CAE
CVS AVTEM SI
CECO DVCATV̆.
PRAESTET AM
BO IN FOVEAM
CADVNT
RESPONDENS
AVTEM PETRVS
DIXIT EI (6) ENAR
RA NOBIS PARA
BOLAM ISTAM
AD ILLE DIXIT AD
HVC ET VOS SI
NE INTELLECTV

(1) Vulg. *Colunt me .*
(2) *Coinquinat hominem : ſed quod procedit ex ore, hoc coinquinat hominem .*
(3) Vulg. *Quia Phariſaei audito verbo hoc &c*
(4) *At ille reſpondens ait .*
(5) Addit *Et .*
(6) *Ediſſere nobis .*

ESTIS NON IN
TELLEGITIS QVIA
OMNE (1) QVOD
IN OS INTRAT IN
VENTREM VA
DIT ET IN SECES
SV EMITTITVR
QVAE AVTEM
PROCEDVNT DE
ORE DE CORDE
EXEVNT ET EA
COINQVINANT
HOMINEM
DE CORDE ENIM
EXEVNT COGI
TATIONES MALE
HOMICIDIA (2) FOR
NICATIONES FVR
TA FALSA TESTI
MONIA BLASPHE
MIAE HAEC SVNT
QVAE COINQVI
NANT HOMINE.
NON LOTIS AVTEM

MANIBVS MA.
DVCARE NON
COINQVINAT
HOMINEM
ET EGRESSVS IN
DE IHS SECES
SIT IN PARTES
TYRI ET SIDONIS
ET ECCE MVLI
ER CANANEA
A FINIBVS ILLIS
EGRESSA CLA
MAVIT DICENS (3)
MISERERE MEI
DNE FILI DA
VID FILIA MEA
(4) SEVISSIME A
DEMONIO
VEXATVR . (5) IHS
AVTEM NON
RESPONDIT EI
VERBVM
ET ACCEDENTES
DISCIPVLI EIVS

---

(1) Vulg. *Quia omne quod in os intrat, in ventrem vadit, & in ſeceſſum emittitur.*
(2) Addit *Adulteria.*
(3) Vulg. addit *Ei.*
(4) *Malè a daemonio &c.*
(5) *Qui non reſpondit ei verbum.*

ROGABANT EVM
DICENTES DIMIT
TE EAM QVIA
CLAMAT POST
NOS : IPSE
AVTEM RESPŎ.
DENS AIT NON
SVM MISSVS
NISI AD OVES
QVAE (1) PERIE
RANT DOMVS
ISTRAHAEL AD IL
LA VENIT ET A
DORAVIT EVM
DICENS (2) ADIV
VA ME DN̆E.
IPSE AVTEM
RESPONDENS AD
(a) EAM DIXIT NŎ.
LICET ACCIPE
RE PANEM FILIO
RVM ET DARE
CANIBVS AD IL
LA DIXIT VTIQVE

DN̆E NAM ET
(3) CANES EDVNT
DE MICIS QVAE
CADVNT DE MĔ.
SA DOMINORV̆.
SVORVM
TVNC RESPON
DENS IH̆S AIT (4)
O MVLIER MAG
NA EST FIDES
TVA (5) CONTINGAT
TIBI SICVT VIS
ET SANATA EST
FILIA EIVS EX IL
LA HORA
ET CVM TRAN
SIRET INDE
IH̆S VENIT (6) ITE
RVM SECVS MA
RE GALILAEAE
ET ASCENDENS
IN MONTEM
SEDEBAT IBI ET
ACCESSERVNT

(1) Vulg. *Perierunt*.
(2) *Domine adjuva me. Qui reſpondens ait: Non eſt bonum ſumere panem filiorum, & mittere canibus. At illa dixit: etiam &c.*
(3) Vulg. *Catelli*.
(4) Addit *Illi*.
(5) *Fiat tibi*.
(6) Non habet *Iterum*.

AD EVM TVRBAE
MVLTAE HABĒ.
(a) TES SECVM (1) CLO
DOS CAECOS DE
BILES MVTOS
ET ALIOS MVL
TOS ET PROIECE
RVNT EOS AN
TE PEDES EIVS
ET CVRAVIT EOS
ITA VT TVRBAE
MIRARENTVR
(b) VIDENTES (2) ET
MAGNIFICABANT
DM̄ ISTRAHAEL
IH̄S AVTEM CON
VOCATIS DISCI
PVLIS (3) DIXIT MI
SEREOR TVRBIS
(c) QVIA TRIDVO
EST IAM QVOD
PERSEVERANT
MECVM ET NŌ.
HABENT ESCAM

ET DIMITTERE
EOS IE - - NOS
NOLO NE DEFI
CIANT IN VIA
(4) DICVNT AVTEM
EI DISCIPVLI
VNDE ERGO IN
DESERTO PANES
(a) TANTOS - - - SA
TVRE - - - R TAN
TAE TV - - AE
ET AIT ILLIS IH̄S
QVOD PANES HA
BETIS AD ILLI DI
XERVNT VII. ET
PAVCOS PISCI
(b) CVLOS ET PRAE
CEPIT (5) TVRBIS
DISCVMBERE
IN TERRAM
ET ACCEPIT IH̄S
PANES ET PIS
CES ET GRATIAS
EGIT ET DEDIT

(1) Vulg. *Mutos, caecos, claudos, debiles, & alios multos, & projecerunt eos ad pedes ejus.*

(2) Addit *Mutos loquentes, claudos ambulantes, caecos videntes.*

(3) *Suis dixit: Miſereor turbae, quia triduo jam perſeverant mecum, & non habent quod manducent.*

(4) Vulg. *Et dicunt ei diſcipuli: Unde ergo nobis in deſerto panes tantos, ut ſaturemus turbam tantam? Et ait illis Jeſus: Quot habetis panes?*

(5) *Turbae, ut diſcumberent ſuper terram. Et accipiens ſeptem panes & piſces, & gratias agens, fregit &c.*

DISCIPVLIS SV
IS ET - - - CIPVLI
DEDERVNT PO
PVLO ET (1) MAN
DVCAVERVNT
OMNES ET SA
TVRATI SVNT
ET QVOD ABVN
DAV - T DE PANI
BVS - - - - - RVNT
SEPTEM SPORTAS
PLENAS ERA - -
AVTEM QVI MĀ.
DVCAVERVNT
IIII MILIA HO
MINVM EX
TRA (2) PVEROS ET
MVLIERES ET
DIMISSA TVR
BA ASCENDIT
IN NAVICVLA.
ET VENIT (3) IN FI
(a) NIBVS MAGE
DAMK ET ACCES

SERVNT AD EVM
FARISAEI ET SAD
DVCAEI TEMP
TANTES ET ROGA
VERVNT EVM
VT SIGNVM DE
CAELO (4) ILLIS OSTĒ.
DERET
AD IPSE RESPON
DENS AIT CVM
SERO FACTVM
EST DICITIS SERE
(a) NVM ERIT RV
BICVNDVM EST
ENIM CVM NV
BIBVS CAELVM
ET MANE HO
DIE TEMPESTAS
ERIT QVIA RV
BICVNDVM EST
CAELVM FACI
EM QVIDEM
CAELI NOSTIS
(b) AESTIMARE SIG

(1) Vulg. *Comederunt omnes , & ſaturati ſunt . Et quod ſuperfuit de fragmentis .*
(2) *Parvulos .*
(3) *In fines Magedan .*

(4) Vulg. *Oſtenderet eis . At ille reſpondens, ait illis : facto veſpere dicitis : Serenum erit , rubicundum eſt enim Coelum ; & mane : hodie tempeſtas : rutilat enim triſte Coelum . Faciem ergo Coeli dijudicare noſtis :*

NA AVTEM TEM
PORVM NON PO
TESTIS (1) NOSSE
GENERATIO MA
LA SIGNVM QVAE
RIT ET SIGNVM
NON DAVITVR
EI NISI SIGNVM
IONAE PROPHE
TAE ET RELICTIS
ILLIS ABIIT (2) ET CV.
VENISSET TRANS
FRETVM OBLITI
SVNT DISCIPV
LI EIVS PANES
ACCIPERE
IHS AVTEM DIXIT
ILLIS ADTENDI
TE VOBIS A FER
MENTO PHARI
SEORVM
TVNC COGITABANT
INTRA SE DICEN
TES QVIA PANES

NON ACCEPI
MVS
(a) (3) QVIBVS COGITAN
TIBVS DIXIT ILLIS
IHS QVID COGI
TATIS INTRA VOS
MODICAE FIDEI
QVIA PANES NO.
HABETIS NON
DVM INTELLE
- - - (4) N - QVE ME
MINIS - - - QVI.
QVE PANVM
ET QVINQVE
MILIVM HOMI
NVM ET QVOD
COPHINOS SVMP
SISTIS NEQVE
(b) SEPTE. PANVM
ET IIII MILIA HO
MINVM ET
QVOD SPORTAS
SVMPSISTIS QVA
RE NON INTEL

(1) Vulg. *Scire? Generatio mala, & adultera &c.*

(2) *Et cum veniſſent diſcipuli ejus trans fretum obliti ſunt panes accipere. Qui dixit illis: Intuemini, & cavete a fermento Phariſaeorum, & Sadducaeorum. At illi cogitabant &c.*

(3) Vulg. *Sciens autem Jeſus dixit: quid &c.*

(4) *Neque recordamini quinque panum in quinque millia hominum, & quot cophinos ſumpſiſtis? Neque ſeptem panum in quatuor millia hominum, & quot ſportas &c.*

LEGITIS QVIA NŌ.
DE PANE DIXI (1)
ADTENDITE A FER
MENTO PHARI
SAEORVM ET SAD
DVCAEORVM
TVNC INTELLE
XERVNT QVIA
NON (2) DIXIT IL
LIS VT ABSTINE
RENT S - - - - -
MENTO SED
A DOCTRINA PHA
RISAEORVM
ADTENDERENT
SIBI
VENIT AVTEM
IH̆S IN PARTEM
CAESAREAE
PHILIPPI ET IN
TEROGABAT
DISCIPVLOS SV
(2) OS DICENS QVĒ.
(3) ME HOMINES

DICVNT ESSE FI
LIVM HOMINIS
AD ILLI DIXERVNT (4)
IOHANNEM BAP
TISTAM ALII AV
TEM HELIAM ALII
VERO IEREMI
AN AVT VNVM
EX PROPHETIS
(5) DIXIT ILLIS VOS AV
TEM QVEM ME
DICITIS ESSE RES
PONDENS SIMŌ.
PETRVS DIXIT
TV ES XP̆S FILIVS
D̆I VIVI
(6) RESPONDENS
IH̆S DIXIT ILLI
BEATVS ES SIMŌ.
BAR IONA QVIA
CARO ET SAN
GVIS NON RE
VELAVIT TIBI
SED PATER ME

(1) Vulg. *Vobis : Cavete a fermento &c.*
(2) *Dixerit cavendum a fermento panum, ſed a doctrina Phariſaeorum, & Sadducaeorum. Venit autem Jeſus in partes &c.*
(3) Vulg. *Quem dicunt homines eſſe filium hominis ?*
(4) Addit *Alii.*
(5) *Dicit illis Jeſus : Vos autem quem me eſſe dicitis ?*
(6) *Reſpondens autem Jeſus, dixit ei:*

VS QVI (1) EST IN CAELIS
EGO ENIM TIBI
DICO QVONIAM
TV ES PETRVS ET
SVPER HANC PE
TRAM AEDIFI
CABO AECLESI
AM MEAM ET
(a) PORTAE (2) INFER
NI NON VINCENT
EAM ET DABO
TIBI CLAVES REG
NI CAELORVM
(b) ET QVODCVM
QVE ADLIGAVE
RIS IN TERRAM
ERIT ALLIGATV.
IN CAELIS ET QVOD
CVMQVE SOL
VERIS IN TER
RAM ERIT SOLV
TVM IN CAELIS
TVNC IMPERA
VIT DISCIPVLIS

SVIS VT NEMI
NI DICERENT
(3) QVOD IPSE ES
(a) SET XPS.
EXINDE COEPIT
IHS OSTENDE
RE DISCIPVLIS
SVIS QVIA OPOR
TET EVM IRE
(4) HIEROSOLYMA
ET MVLTA PATI A
SENIORIBVS (5) ET PRI
CIPIBVS SACERDOTVM
(b) ET OCCIDI ET (6) POS-
TERTIVM DI
EM RESVRGE
RE ET AD
SVMENS EV.
PETRVS COE
(c) PIT INCREPA
RE (7) ET DICERE
(d) PROPITIVS TI
BI DNE NON
ERIT ISTVT AD

---

(1) Vulg. *Qui in coelis eſt. Et ego dico tibi, quia tu es &c.*

(2) *Inferi non praevalebunt adversùs eam, & tibi dabo claves regni coelorum. Et quodcumque ligaveris ſuper terram, erit ligatum & in coelis; & quodcumque ſolveris ſuper terram, erit ſolutum & in coelis. Tunc praecepit &c.*

(3) Vulg. *Quia ipſe eſſet Jeſus Chriſtus.*

(4) *Jeroſolymam.*

(5) Addit *Et Scribis.*

(6) *Et tertia die reſurgere.*

(7) *Increpare illum dicens: Abſit a te, Domine: nō erit tibi hoc. Qui &c.*

(1) IPSE CONVER
SVS PETRO DI
(a) XIT VADE RETRO
POST ME SATA
NAS SCANDALV̆.
ES MIHI QVIA
NON QVAE DĬ.
SVNT SAPIS SED
QVAE HOMINV̆.
TVNC - - - - DIXIT
DISCIPVLIS SV
IS SI QVIS VVLT
(b) POST ME VENI
RE ABNEGET
(2) SE - - - - ET TOL
LAT CRVCEM
SVAM ET SEQV
- - VR ME QVI
ENIM VOLVE
VERIT ANIMAM
SVAM SALVAM
FACERE PER
DET EAM QVI
AVTEM PERDI

DERIT ANIMĂ.
SVAM PROPTER
ME INVENIET
EAM
QVID ENIM PRO
DE EST HOMI
NI SI (3) TOTVM MV̆.
DVM LVCRETVR
ANIMAE SVAE
VERO DETRI
MENTVM PATIA
TVR AVT QVAM
DABIT HOMO
(a) COMMVTATIO
NEM (4) ANIMAE
SVAE
NAM FILIVS HO
MINIS VENTV
(b) RVS EST IN MA
IESTATE PATRIS
SVI CVM ANGE
LIS EIVS ET RED
DET VNICVIQVE
SECVNDVM

---

(1) Vulg. *Qui converſus, dixit Petro: Vade poſt me Satana, ſcandalum es mihi: quia non ſapis ea, quae Dei ſunt, ſed ea, quae hominum.*

(2) *Semetipſum.*

(3) Vulg. *Si mundum univerſum lucretur, animae verò ſuae &c.*

(4) *Pro anima ſua? Filius enim hominis venturus eſt in gloria Patris ſui cum Angelis ſuis: & tunc reddet &c.*

OPERA EIVS
AMEN DICO VOBIS
SVNT (1) ALIQVI DE
ISTIS ADSTANTI
BVS QVI NON GVS
TABVNT MORTE.
DONEC VIDEANT
FILIVM HOMI
NIS VENIENTE.
(2) IN MAIESTATE
(a) SVA ET FAC
TVM EST POST DIES
SEX ADSVMPSIT
IHS PETRVM
ET IACOBVM ET
IOHANNEM
FRATREM EIVS
(3) ET DVXIT ILLOS
IN MONTEM
EXCELSVM SE
ORSVM ET TRANS
FIGVRATVM
EST IHS ANTE
EOS ET RESPLE.

DVIT FACIES
EIVS SICVT SOL
VESTIMENTA
AVTEM EIVS
FACTA SVNT AL
BA SICVT NIX ET
(a) ECCE (4) APPARVIT
ILLI MOYSES ET
HELIAS CVM
EO LOQVENTES
RESPONDENS
AVTEM PETRVS
DIXIT AD IHM
DNE BONVM
EST NOS HIC
ESSE SI VIS FA
CIAMVS HIC
TRIA TABERNA
CVLA TIBI VNVM
(b) (5) ET MOYSI VNV.
ET HELIAE VNVM
ADHVC EO LO
QVENTE ECCE
(c) (6) NVBS LVCIDA

---

(1) Vulg. *Quidam de hic ſtantibus &c.*
(2) *In regno ſuo. Et poſt dies ſex aſſumit &c.*
(3) *Et ducit illos in Montem excelſum ſeorſum: & transfiguratus eſt ante eos.*
(4) Vulg. *Apparuerunt illis.*
(5) Non habet *Et*.
(6) *Nubes.*

(a) (1) INVMBRAVIT
EOS ET ECCE VOX
DE NVBE AVDI
TA EST DICENS
HIC EST FILI
VS MEVS DILEC
TVS IN QVO MI
HI BENE COM
PLACVI IPSVM
AVDITE
ET AVDIENTES
DISCIPVLI CE
CIDERVNT IN
FACIEM SVAM
ET TIMVERVNT
VALDE ET AC
CESSIT IHS. ET
TETIGIT EOS DI
XITQVE EIS SVR
GITE ET NOLITE
TIMERE LEVA.
TES AVTEM OCV
LOS SVOS NE
MINEM VIDE

RVNT NISI SOLV.
IHM ET DES
CENDENTIBVS
ILLIS DE MON
TE PRAECEPIT
EIS IHS DICENS
(2) VIDETE NEMI
(a) NI DIXERITIS
VISVM DONEC
FILIVS HOMINIS
A MORTVIS RE
SVRGAT.
ET INTERROGA
VERVNT EVM
DISCIPVLI DI
CENTES (3) QVO
MODO ERGO SCRI
BAE DICVNT
QVOD HELIAM
OPORTET PRI
MVM VENI
RE (4) AD IPSE
RESPONDENS
AIT HELIAS QVI

(1) Vulg. *Obumbravit eos. Et ecce vox de nube, dicens:*

(2) Vulg. *Videte* non habetur. Sequitur autem *Nemini dixeritis viſionem.*

(3) *Quid ergo.*

(4) *At ille reſpondens, ait eis:*

DEM VENTVRVS
(a) EST (1) COMPONE
RE OMNIA DICO
AVTEM VOBIS
QVOD HELIAS
QVIDEM IAM
VENIT ET NŌ.
COGNOVERVNT
(b) EVM SED FECE
RVNT EI QVAN
TA VOLVERVNT
TVNC INTELLE
XERVNT DISCI
PVLI QVOD DE
IOHANNE BAP
TISTA DIXIT IL
(c) LIS SIC ET ET FILI
VS HOMINIS
NECESSE HA
BET PATI AB EIS
ET CVM VENIS
SET AD TVRBĀ.
ACCESSIT AD EVM
HOMO GENIBVS

(2) PROBOLVTANS
ANTE EVM DI
CENS DM̄E
MISERERE
FILIO MEO QVIA
LVNATICVS
EST ET MALE PA
TITVR NAM SAE
PE CADIT IN IG
(a) NEM ET (3) ALI
QVANDO IN A
QVAM ET OP
TVLI EVM DIS
CIPVLIS TVIS ET
NON POTVE
RVNT CVRA
RE EVM.
(4) ET RESPONDENS
IH̄S AIT O GE
NERATIO IN
CREDIBILIS
ET PERVERSA
(b) QVOVSQVE PATI
AR VOS QVOVSQVE

(1) Vulg. *Et reſtituet omnia. Dico autem vobis, quia Elias jam venit, & non cognoverunt eum, ſed fecerunt in eo quaecumque voluerunt. Sic & filius hominis paſſurus eſt ab eis. Tunc intellexerunt diſcipuli, quia de Joanne Baptiſta dixiſſet eis. Et cum veniſſet &c.*

(2) Vulg. *Provolutus.*

(3) *Et crebro in aquam.*

(4) *Reſpondens autem Jeſus ait: O generatio incredula, & perverſa, quouſque ero vobiſcum: uſquequo patiar vos!*

ERO VOBISCV.
(1) ADDVC - TE HOC
ILLVM AD ME
ET INCREPAVIT
EVM IHS ET
EXIIT AB EO DAE
MONIVM ET
CVRATVS EST
PVER EX ILLA
HORA
TVNC ACCESSE
RVNT DISCI - -
LI AD IHM. SE
CRETO ET DIXE
(a) RVNT (2) EI QVA
RE NOS NON
POTVIM - - EI
CERE ILLVM
DIXIT ILLIS (3) PROP
TER INCREDV
LITATEM VES
TRAM
AMEN (4) DICO VO
BIS SI HABVE

RITIS FIDEM
SICVT GRANV.
SINAPIS DICE
TIS MONTI HVIC
TRANSI HINC
ILLVC ET TRAN
SIBIT ET NIHIL
INPOSSIBILE
ERIT VOBIS HOC
AVTEM GENVS
(5) DAEMONII NO.
EICITVR NISI
PER ORATIONE.
ET IEIVNIVM
(6) IPSIS AVTEM CO.
VERSANTIBVS
IN GALILAEA
DIXIT ILLIS IHS
(a) FVTVRVM EST
VT FILIVS HOMI
NIS TRADATVR
IN MANVS - -
- - NVM ET
OCCIDENT EV.

---

(1) Vulg. *Afferte hùc illum ad me . Et increpavit illum .*
(2) Non habet *Ei* .
(3) Addit *Jeſus* .
(4) *Quippe* additur .
(5) Vulg. non habet *Daemonii* .
(6) *Converſantibus autem eis in Galilaea , dixit illis Jeſus: Filius hominis tradendus eſt* .

(1) ET POST TERTIV̆.
DIEM RESVR
GET QVO AVDI
TO CONTRISTA
TI SVNT VEHE
MENTER
ET CVM VENIS
SENT CAFARNA
VM ACCESSE
RVNT (2) AD PETRVM
(a) QVI TRIBVTVM
EXIGEBANT ET
DIXERVNT EI
MAGISTER VES
TER NON SOL
VIT TRIBVTVM
(b) AIT ET ILLE VTI
QVE ET INTRAN
TES IN DOMVM
PRAEVENIT
EVM IH̆S DICENS
QVID TIBI VIDE
\- - - - - - -
REGES - - - RAE

A QVIBVS ACCI
PIVNT TRIBV
TVM VEL CEN
\- - M A FILIIS SV
IS (3) AVT AB ALIE
NIS ET ILLE DI
XIT AB ALIENIS
DIXIT ILLI IH̆S
ERGO (4) LIBERA
TI SVNT FILII
VT AVTEM NON
SCANDALIZE
MVS EOS VADE
AD MARE ET MIT
TE HAMVM ET
EVM PISCEM
QVI PRIMVS
ASCENDERIT
TOLLE ET APERTO ORE
EIVS INVE
NIES (5) IBI STATE
REM ILLVM SV
MENS DA EIS
PRO ME ET TE

---

(1) Vulg. *Et tertia die reſurget. Et contriſtati ſunt vebementer.*
(2) *Qui didracbma accipiebant, ad Petrum: & dixerunt ei: Magiſter veſter non ſolvit didracbma? Ait: etiam. Et cum intraſſet in domum:*
(3) Vulg. *An.*
(4) *Liberi.*
(5) *Ibi* non legit.

IN ILLA (1) DIE ACCES
SERVNT DISCI
PVLI AD IHM
DICENTES - - IS
PVTAS MAIOR
EST IN REGNO
CAELORVM
(a) (2) ET IHS. VOCA
VIT AD SE PVE
RVM ET STATV
IT EVM IN ME
DIO EORVM ET
DIXIT
AMEN DICO VO
BIS NISI CONVER
(b) SI FVERITIS ET
EFFICIAMINI
SICVT (3) PVERI
NON INTRABI
TIS IN REGNO
CAELORVM QVI
CVMQVE ERGO
HVMILIAVE
(c) RIT SE SICVT (4) PVE

R ISTE HIC (5) ERIT
MAIOR IN REG
NO CAELORVM
ET QVI (6) ACCIPE
(a) RIT VNVM PVE
RVM TALEM ME
ACCIPIT QVI AV
TEM SCANDALI
ZAVERIT VNVM
DE PVSILLIS (7) QVI
IN ME CREDVNT
EXPEDIT EI VT
SVSPENDATVR
MOLA ASINARIA
IN COLLO EIVS
ET DEMERGA
TVR IN PROFV.
DVM MARIS
(b) (8) VAE AVTEM HVIC
MVNDO A SCA
DALIS NECE EST
ENIM VENIR -
SCANDALA V - - - -
TAM - - VAE HO - - - -

---

(1) Vulg. *Hora* .
(2) *Et advocans Jeſus parvulum, ſtatuit &c.*
(3) *Parvuli , non intrabitis in regnum coelorum* .
(4) *Parvulus* .
(5) Vulg. *Eſt major* .
(6) *Suſceperit unum parvulum talem in nomine meo , me ſuſcipit* .
(7) Addit *Ihs* .
(8) *Vae Mundo a ſcandalis . Neceſſe eſt enim ut veniant ſcandala : verumtamen &c.*

ILLI PER QVEM
SCANDALVM
VENIT
(1) QVOD SI MANVS
TVA VEL PES TV
VS SCANDALI
ZAT TE ABSCIDE
EVM ET PROICE
(a) ABS TE BONVM
TIBI EST (2) IN VI
TAM VENIRE
DEBILEM VEL
CLODVM QVAM
DVOS PEDES VEL
DVAS MANVS
HABENTEM
MITTI IN IGNĒ
AETERNVM
ET SI OCVLVS TVVS SCĀ
DALIZAT TE ERVE
EVM ET PROICE
ABS TE BONVM
(b) TIBI EST (3) OCV
LVM VNVM
HABENTEM
(a) (4) IN VITAM VE
NIRE QVAM
DVOS OCCVLOS
HABENTEM
MITTI IN GEHĒ
NAM IGNIS
VIDETE NE CON
TEMNATIS VNV̄
EX HIS PVSILLIS
DICO ENIM
VOBIS (5) QVOD AN
GELI EORVM
IN CAELIS SEM
PER VIDENT FA
CIEM PATRIS
MEI QVI IN CAE
LIS EST (6) VENIT
AVTEM FILIVS
HOMINIS SAL
VARE QVOD PE
RIERAT
QVID (7) AVTEM VO
BIS VIDETVR

(1) Vulg. *Si autem manus tua*.
(2) *Ad vitam ingredi debilem, vel claudum, quàm duas manus, vel duos pedes habentem*.
(3) *Cum uno oculo*.
(4) Vulg. *In vitam intrare*.
(5) *Quia Angeli*.
(6) *Venit enim*.
(7) Non habet *Autem*.

SI FVERINT ALI
CVI (1) HOMINI
CENTVM OVES
ET (2) SI ERRAVERIT
VNA EX EIS NŌ.
NE RELINQVET
(a) XCVIIII IN
MONTIBVS
ET VADIT QVAE
RERE EAM QVAE
ERRAVIT ET SI
CONTIGERIT
VT INVENIAT
EAM
AMEN DICO VO
(b) BIS (3) QVOD GAV
DEBIT IN EAM
MAGIS QVAM
IN XCVIIII QVAE
NON ERRAVE
RVNT SIC NON
EST VOLVNTAS
ANTE PATREM
VESTRVM QVI
(4) EST IN CAELIS VT
PEREAT VNVS
DE PVSILLIS IS
TIS (5) QVOD
SI PECCAVERIT
IN TE FRATER
TVVS VADE ET
CORRIPE EVM
INTER TE ET IP
SVM SOLVM
SI TE AVDIERIT
LVCRATVS ERIS
FRATREM TVVM
(a) SI AVTEM NON
(6) TE AVDIERIT AD
HIBE TECVM
ADHVC (7) ET VNVM
VEL DVOS VT IN
ORE DVORVM (8)
TESTIVM VEL
TRIVM STET OM
NE VERBVM
QVOD SI NON
AVDIERIT EOS

---

(1) Vulg. non habet *Homini* .
(2) *Et erraverit una ex eis : nonne relinquit &c.*
(3) *Quia gaudet ſuper eam magis* .
(4) Vulg. *Qui in coelis eſt* .
(5) *Si autem peccaverit* .
(6) Non habet *Te* .
(7) *Adhuc unum , vel duos* .
(8) *Duorum vel trium teſtium ſtet &c.*

DIC ECCLESIAE
SI AVTEM ECCLE
SIAM NON AV
DIERIT SIT TIBI
SICVT ETHNI
CVS ET PVBLICA
NVS. AMEN
DICO VOBIS QVAE
CVMQVE ALLIGA
VERITIS SVPER
TERRAM ERVNT
(1) ALLIGATA IN CAE
LO ET QVAECVM
QVE SOLVERI
TIS SVPER TERRĂ.
ERVNT (2) SOLVTA
IN CAELO
(3) I - - RVM AMEN
(a) DICO VOBIS QVIA
SI DVOBVS CON
VENERIT SVPER
TERRAM DE OM
NI RE QVACV̆.
QVE PETIERINT

FIET ILLIS A PATRE
MEO QVI IN CAE
LIS EST VBI ENIM
SVNT DVO VEL
TRES CONGRE
GATI IN NOMI
(a) NE MEO (4) IBI ET
EGO SVM IN ME
DIO EORVM (5) TVNC
ACCEDENS AD EV̆.
PETRVS - - XIT
(b) EI DM̆E. SI PEC
CAVERIT IN ME
FRATER MEVS
QVOTIENS RE
MITTAM EI VS
QVE SEPTIES.
DICIT ILLI IH̆S. NŎ.
DICO TIBI VSQVE
SEPTIES SED VS
QVE SEPTVA
GIES SEPTIES
(c) (6) IDEO SIMILE EST
HABITVS REG - -

(1) Vulg *Ligata & in coelo.*
(2) *Soluta & in coelo.*
(3) *Iterum dico vobis, quia ſi duo ex vobis conſenſerint ſuper terram &c.*

(4) Vulg. *Ibi ſum in medio eorum.*
(5) *Tunc accedens Petrus ad eum dixit: Domine quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei?*
(6) *Ideo aſſimilatum eſt regnum &c.*

M CAELORVM
HOMINI REGI
QVI VOLVIT RA
TIONEM PONE
RE CVM SERVIS
SVIS ET CVM
COEPISSET RA
TIONEM PONE
RE OBLATVS EST
EI VNVS QVI DE
BEB - - - - - ECEM
MILIA TALEN
TA CVM AVTE.
NON HABERET
VNDE REDDE
RET IVSSIT EV.
DMS. (1) VENVN
DARI ET VXO
REM EIVS ET FI
LIOS ET OMNIA
QVAE HABEBAT
(a) ET REDDI (2) DEBI
TVM. PRO
CIDENS AVTE.

SERVVS ILLE (3) AD
PEDES DMI. SVI
ORABAT EVM
DICENS PATIE.
TIAM HABE IN
ME ET OMNIA
REDDAM TIBI
MISERTVS AV
TEM DMS. SER
VI ILLIVS DIMI
SIT EVM ET DE
BITVM (4) REMI
SIT EI.
EGRE SVS AV
TEM SERVVS
ILLE INVENIT
VNVM (5) EX CO.
SERVIS SVIS
QVI DEBEBAT
EI CENTVM
DENARIOS ET
TENENS SVF
FOCABAT EVM
DICENS RED

(1) Vulg. addit *Ejus*.
(2) Non habet *Debitum*.
(3) Vulg. *Servus ille, orabat eum dicens:*
(4) *Dimiſit ei*.
(5) *De*.

DE QVOD DEBES
ET PROCIDENS
CONSERVVS
EIVS ROGABAT
EVM DICENS
(a) PATIENTIAM
HABE IN ME
ET (1) REDDAM
TIBI ILLE (2)
NOLVIT SED ABI
IT ET MISIT EV̄.
IN CARCERE
DONEC REDDE
RET DEBITVM
VIDENTES AVTEM
CONSERVI EIVS
QVAE FIEBANT
CONTRISTATI
SVNT (3) ET VENE
RVNT ET NAR
RAVERVNT
DOMINO SVO
OMNIA QVAE
FACTA (4) ERANT

(5) TVNC VOCAVIT
EVM DM̄S
SVVS ET AIT IL
LI SERVE NE
QVA OMNE DE
BITVM REMI
SI TIBI QVONIĀ.
ROGASTI ME
NON ERGO OPOR
TVIT ET TE QVO
QVE MISERE
RI CONSERVO
TVO SICVT ET
EGO TVI MISER
TVS SVM
ET IRATVS DM̄S. (6)
TRADIDIT EVM
TORTORIBVS
QVO AD VSQVE
REDDERET VNI
VERSVM DE
BITVM
(7) SIC ET VOBIS FA
CIET PATER ME

(1) Vulg addit *Omnia*.
(2) *Ille autem noluit, ſed abiit, & miſit eum in carcerem.*
(3) *Valde* additur.
(4) *Fuerant*.
(5) *Tunc vocavit illum Dominus ſuus, & ait illi: Serve nequam, omne debitum dimiſi tibi, quoniam rogaſti me: nonne ergo oportuit, & te miſereri conſervi tui.*
(6) Vulg. addit *Ejus*.
(7) *Sic & pater meus coeleſtis faciet vobis.*

VS QVI IN CAE
LIS ET SI NON
REMISERITIS
VNVSQVISQVE
FRATRI SVO DE
CORDIBVS VES
TRIS .

(a) ET FACTVM EST
CVM (1) LOCVTVS
ESSET SERMO
NES ISTOS IHS
TRANSTVLIT SE
A GALILAEA ET
VENIT IN FINI
BVS IVDEAE ET
TRANS IORDA
NEN ET SECV
TAE SVNT EVM
TVRBAE MVL
TAE (2) ET CVRAVIT
ILLOS - - -

ET ACCESSERVNT
AD EVM FARI
SAEI TEMPTAN
TES (3) ET DICEN
TES SI LICET HO
MINI DIMIT
TERE VXOREM
SVAM QVACV.
QVE EX CAVSA

(4) ET RESPONDENS
IHS AIT NON
LEGISTIS QVIA
(a) QVI FECIT AB I
NITIO MASCV
LVM ET FEMI
NAM FECIT ET
DIXIT .

PROPTER HOC
(b) REMITTET
HOMO PA
TREM ET MA
TREM ET HE
REBIT VXO
RI SVAE ET
ERVNT DVO
IN CARNE
VNA .

(1) Vulg. *Conſummaſſet Jeſus ſermones iſtos, migravit a Galilaea , & venit in fines Judaeae trans Jordanem .*

(2) *Et curavit eos ibi .*

(3) Addit *Eum* .

(4) Vulg. *Qui reſpondens ait eis : non legiſtis , quia qui fecit hominem ab initio , maſculum & foeminam fecit eos? Et dixit : Propter ho. dimittet homo patrem , & matrem , & adhaerebit &c.*

ITAQVE IAM NŎ.
SVNT DVO SED
VNA CARO.
(a) (1) QV́OD ERGO DE
VS CONIVNXIT
IN VNVM NŎ.
LICET SEPARA
RI DICVNT ILLI
QVID ERGO MOY
SES MANDAVIT
(b) DARI (2) LIBRVM
REPVDII ET DI
MITTERE.
(3) AIT ILLIS IH̆S. QVO
NIAM AD DVRI
TIAM CORDIS
VESTRI PERMI
SIT VOBIS MOY
SES DIMITTERE
VXORES VES
TRAS AB INITIO
AVTEM NON
FVIT SIC
DICO AVTEM VO
BIS (4) QVIC̄VM
QVE DIMISERIT
VXOREM SVAM
(a) NISI OB CAVSĂ.
FORNICATIO
NIS ET ALIAM
DVXERIT MOE
CATVR (5)
DICVNT EI DIS
(b) CIPVLI EIVS (6) SI
SIC EST CAVSA
VIRI CVM VXO
RE NON EXPE
DIT NVBERE
DIXIT AVTEM
ILLIS IH̆S. NON
OMNES CAPI
VNT VERBVM
ISTVT SED QVI
BVS DATVM
(c) EST SVNT ENIM
(7) SPADONES QVI
DE MATRIS VTERO
SIC NATI SVNT

(1) Vulg. *Quod ergo Deus conjunxit, homo non ſeparet.*
(2) *Libellum.*
(3) *Ait illis: quoniam Moyſes ad duritiam cordis veſtri permiſit vobis dimittere &c.*
(4) *Quia quicumque dimiſerit uxorem ſuam, niſi ob fornicationem &c.*
(5) Vulg. addit *Et qui dimiſſam duxerit moechatur.*
(6) *Si ita eſt cauſa hominis cum uxore, non expedit nubere. Qui dixit illis.*
(7) *Eunuchi.*

ET SVNT (1) SPA
DONES QVI
FACTI SVNT AB
HOMINIBVS
ET SVNT (2) SPADO
NES QVI SE
(a) IPSOS EVNV
CIZAVERVNT
PROPTER REG
NVM CAELORV.
QVI POTEST
CAPERE CAPIAT
TVNC OBLATI SVNT
EI (3) INFANTES
VT MANVS EIS
IMPONERET ET
CVRARET DIS
CIPVLI AVTEM
EIVS PROHIBE
BANT EOS
IHS. VERO AIT SI
NITE PVEROS
ET NOLITE EOS
PROHIBERE AD

ME VENIRE TA
LIVM EST ENI.
REGNVM CAE
LORVM ET (4) IN
POSITA ILLIS MA
NV ABIIT INDE
ET ECCE VNVS
ACCESSIT AD EV.
ET DIXIT ILLI
(a) MAGISTER QVID
BONI FACIAM
VT HABEAM
VITAM AETER
NAM AD IHS.
DIXIT EI QVID
ME INTERRO
GAS DE BONO
VNVS EST BO
(b) NVS SED VIS
IN VITAM VE
NIRE SERVA
PRAECEPTA
DICIT ILLI QVAE
IHS. AVTEM DIXIT

(1) Vulg. *Eunuchi .*
(2) *Eunuchi , qui ſe ipſos caſtraverunt .*
(3) *Parvuli , ut manus eis imponeret, & oraret . Diſcipuli autem increpabant eos . Jeſus verò ait eis: Sinite parvulos .*

(4) Vulg. *Cum impoſuiſſet eis manus , abiit inde Et ecce unus accedens , ait illi : Magiſter bone quid boni faciam , ut habeam vitam aeternam ? Qui dixit ei : Quid me interrogas de bono ? Unus eſt bonus Deus . Si autem vis ad vitam ingredi , ſerva mandata .*

(a) (1) NON OCCI
DES NON
MOECABE
RIS NON A
DVLTERABIS
NON FACI
ES FVRTVM
NON FALSV.
TESTIMONI
VM DICES
HONORA
PATREM TV
VM ET MA
TREM TVA.
ET DILIGES
PROXIMV.
TVVM SI
CVT TE IPSV.
(2) DIXIT AVTEM
ILLI ADVLESCENS
OMNIA HAEC
CVSTODIVI A IV
VENTVTE MEA
QVID ADHVC
MIHI DEEST
AIT ILLI IHS. SI
VIS PERFECTVS
(a) ESSE VADE VE.
DE (3) BONA TVA
ET DA PAVPE
RIBVS ET HABE
BIS THENSAV
RVM IN CAE
LO ET VENI SE
QVERE ME
CVM AVDISSET
AVTEM ADV
LESCENS (4) HOC
VERBVM ABI
IT TRISTIS ERAT
ENIM HABENS
MVLTAS POS
SESSIONES.
IHS. AVTEM DI
XIT DISCIPV
LIS SVIS AMEN
DICO VOBIS
(5) QVOD DIVES

(1) Vulg. *Non homicidium facies: non adulterabis:*
(2) *Dicit illi adoleſcens.*
(3) Vulg. *Quae habes.*
(4) Non habet *Hoc.*
(5) *Quia dives.*

DIFFICILE IN
TRAVIT IN REG
NO CAELORVM
(1) ITERVM DICO VO
BIS FACILIVS
EST CAMELLV̆.
PER FORAMEN
ACVS TRANSI
RE QVAM DIVI
TEM INTRARE
(a) (2) IN REGNO CAE
LORVM
HIS AVTEM AV
DITIS DISCIPV
LI MIRABAN
TVR ET TIME
BANT VALDE DI
CENTES QVIS
ERGO POTERIT
SALVVS ESSE
ASPICIENS AV
TEM IH̆S. DIXIT
ILLIS APVT HO
MINES - - - HOC

INPOSSIBILE
EST APVD DM̆.
(3) VERO OMNIA
POSSIBILIA SVNT
TVNC RESPONDENS
PETRVS DIXIT
EI ECCE NOS RE
LIQVIMVS OM
NIA ET SECVTI
SVMVS TE QVID
ERGO ERIT NO
BIS IH̆S. AV
TEM DIXIT ILLIS
AMEN DICO VO
BIS QVOD VOS
QVI SECVTI ES
TIS ME IN REGE
NERATIONE CV̆.
SEDERIT FILIVS
HOMINIS IN
SEDE MAIES
TATIS SVAE SE
DEBITIS ET VOS
SVPER SEDES

(1) Vulg. *Et iterum .*
(2) *In regnum coelorum . Auditis autem his , diſcipuli mirabantur valde dicentes .*

(3) Vulg. *Autem .*

XII. IVDICANTES
XII. TRIBVS IS
TRAHEL .
ET OMNIS QVI RE
LIQVERIT DOMV̆.
VEL FRATRES
(a) AVT SORORES
AVT PATREM
AVT MATREM (1)
AVT FILIOS AVT
AGROS PROPTER
NOMEN ME
VM CENTVPLV̆.
ACCIPIET ET VI
TAM AETERNĂ.
POSSIDEBIT MVL
TI AVTEM (2) SVNT
PRIMI NOVIS
SIMI ET NOVIS
SIMI PRIMI
(b) SIMILE EST (3) ENĬ.
- - - - VM CAELO
RVM HOMINI
PATRIFAMILIAS

QVI EXIIT PRI
MO MANE CŎ.
DVCERE OPERA
RIOS IN VINE
AM SVAM CON
VENTIONE
AVTEM FACTA
CVM OPERARI
IS EX DENARIO
DIVRNO MI
SIT EOS IN VINE
AM SVAM
ET EGRESSVS
(4) ITERVM CIRCA
HORAM TERTI
(a) AM (5) INVENIT
ALIOS STANTES
IN FORO OTIO
SOS ET DIXIT IL
LIS ITE ET VOS
IN - - NEAM
M - - - QVOD
- - - - - M FVE
RIT DABO VO

(1) Vulg. addit *Aut uxorem* .
(2) *Erunt* .
(3) *Enim* deſideratur .
(4) Vulg. non habet *Iterum* .
(5) *Vidit* .

BIS ILLI AVTEM
ABIERVNT.
ITERVM (1) EXIIT CIR
CA SEXTAM ET
NONAM HORĀ.
(2) FECIT SIMILITER
CIRCA VNDE
CIMA (3) AVTEM
EXIIT ET INVE
NIT ALIOS STĀ.
TES ET (4) DICIT IL
LIS QVID HIC
STATIS TOTA
DIE OTIOSI DI
CVNT EI QVIA
NEMO NOS
CONDVXIT
DICIT ILLIS
ITE ET VOS IN
VINEAM ME
AM CVM
SER - - - - - - M
FACTVM - - SET
DICIT DMS.

VINEAE PRO
CVRATORI SVO
VOCA OPERA
RIOS ET RED
DE ILLIS MER
CEDEM INCI
PIENS A NOVIS
SIMIS VSQVE
AD PRIMOS.
CVM VENISSENT
ERGO QVI CIR
CA VNDECI
MAM HORAM
VENERANT
ACCEPERVNT
SINGVLOS DE
NARIOS VE
NIENTES AV
TEM ET PRI
MI ARBITRA
TI SVNT QVOD
PLVS ESSE - -
ACCEPTVRI AC
CEPERVNT

(1) Vulg. addit *Autem*..
(2) Additur *Et*.
(3) Vulg. *Verò*.
(4) *Dixit*.

AVTEM ET IPSI
SINGVLOS DE
NARIOS.
(a) ET ACCIPIENTES
(1) MVRMVRA
VERVNT ADVER
SVS PATREM
FAMILIAS DICĔ.
- - - HI NOVISSI
- - VNA HORA
- - - ERVNT ET
PARES (2) EOS NO
BIS FECISTI QVI
- - - - - VIMVS
- - - - VS DIEI
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -

CVM TOLLE (3) ITA
QVE QVOD TV
VM EST ET VA
DE VOLO AVTEM
ET HVIC NOVIS
SIMO DARE
SICVT ET TIBI
- VT NON LICET
MIHI QVOD
(a) VOLO FACERE (4)
- - - - MEIS AN
- - - - VS TVVS
- - QVA EST
QVIA EGO BO
- - - SVM - -
- - - - RVNT NO
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -

(1) Vulg. *Murmurabant*.
(2) *Illos*.
(3) Vulg non habet *Itaque*.
(4) Nullis interpoſitis: *An oculus tuus nequam eſt*.

IHS (1) IN HIERO
SOLYMA ADSVMP
SIT XII. DISCI
PVLOS SVOS (2) IN
VIA SEORSVM
ET AIT ILLIS EC
CE ASCENDI
MVS (3) HIE - -
SOLYMA ET FI
LIVS HOMIN - -
TRADETVR - - - -
CIPIBVS - - - - -
DOTVM ET SC
RIBIS ET COND - -
NABVNT - - -
MORTE - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -

ACCESSIT AD EV.
MATER FILIO
RVM ZEBEDAEI
CVM FILIIS SV
IS ADORANS ET
PETENS (4) ALIQVID
DARI - - - - - - -
TEM DIXIT
QVID VIS A - -
ILLA DIC VT - -
DEANT (5) DVO
- - - - - - EI VN - -
AD DEXTR - -
ALIVS AD SINIS - - - -
TVAM - - - - -
NO TVO
RESPO - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -

(1) Vulg. *Jeſus Jeroſolymam .*
(2) *Secretò .*
(3) *Jeroſolymam .*
(4) Vulg. *Aliquid ab eo . Qui dixit ei : Quid vis ? Ait illi :*
(5) *Hi duo filii mei , unus ad dexteram tuam , & unus ad ſiniſtram , in regno tuo .*

SVMVS
AIT ILLI (1) IH̆S CA
LICEM QVIDEM
MEV - - - - E
TIS SEDE - - - -
TEM AD DEX
TRAM MEAM
(2) AVT AD SINISTRĂ.
NON EST ME
VM DARE VO
BIS SED QVIBVS
DATVM EST -
- ATRE MEO
- - - - - - - - NTES
- - - - - - CON
TRISTATI SVNT
DE DVOB - -
FRATRIB - - - -
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

EORVM ET
- - - - - - - RES
NTP - - - ESTA
- EM EXERCENT
(3) IN EIS NON ITA
ERIT INTER VOS
- - - - - - QVI - - -
- - - - - - - ERIT
- - - - - - - ISMA
- - - - - - - ERIT
- - - - - - - - - - NI -
TER ET QVI VO
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

(1) Vulg. non legit *Jeſus*.
(2) *Vel ſiniſtram non eſt meum dare vobis, ſed quibus paratum eſt a Patre meo. Et audientes decem indignati ſunt de duobus fratribus.*
(3) Vulg. *In eos*.

(1) TIS VOS AVTEM
(a) QVAERITIS DE
PVSILLO CRES
CERE ET DE MA
IORE MINORES
ESSE INTRA.
TES AVTEM ET
ROGATI AD CE
NAM N - - - - -
RECVMBE - -
IN LOCIS E - -
NENTIORIB - -
NE FORTE CLA
RIOR TE SV - - -
VENIAT - - - - -
CEDE - S QVI AD
CENAM VOCA
VIT TE DICAT TI
BI ADHVC DE
ORSVM - - CE
DE ET CONFVN
DA - - - - - - TE
IN LOCO IN - - RIO
RI RECVBV - - -

RIS ET SVPER
VENERIT HV
MILIOR TE DI
CET TIBI QVI TE
AD CENAM VO
CAVIT ACCEDE
ADHVC SVPERI
VS ET ERIT HOC
TIBI VTILIVS
(2) ET EGREDIENTI
BVS EIS AD HIE
RICCHO SECV
TA EST EVM - - -
BA MVLTA ET
ECCE DVO CAE
CI SEDENTES
SECVS VIAM
- - - - IERVNT
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

(1) Haec in Vulg. non habentur uſque ad verba illa: *Et egredientibus* col. ſeq.

(2) Vulg. *Et egredientibus illis ab Hierico.*

TVRBA AVTEM
INC - - PABAT
EOS VT TAC - - - NT
AD ILLI MA - - -
CLAMABA - -
DICENTE -
MISE - - - -
NOBIS FILI - -
VID ET STE - - -
IHS. ET VOCA
VIT EOS (1) AD SE
ET AIT ILLIS QVID
- - - TIS FACIAM
- - - - - DICVNT
- - DME. VT
- - ERIANTVR
- - - LI NOSTRI
- - - ER - - - - -
COR - - - - - - -
- - GIT OC - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

ET CVM ADPRO
- - - - - - - - - - - HIE
ROSOLYMIS ET
VEN - - - - - IN
BETH - - - - -
M - - - - M OLI
VETI
- VNC IHS MISIT
DVOS - - SCIPV
LOS - ICENS
EIS - - - - - - - -
CASTEL - - -
QVOD - - - TRA
VOS EST ET - -
VENIETIS - - -
NAM - - - - - -
AM - - - - - -
- - - - - - - -
SOL - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
e - - - - - - -

(1) Vulg *Eos , & ait : quid vultis ut faciam vobis ?*

(a) (1) OPERA EORVM
DES - - - - - - -
CON - - - - - - RE
M - - - - - OS .
HOC - - - - - FAC
TVM - - - VT AD
IMPLERETVR
QVOD DICTVM
(b) EST PER (2) ZACH -
RIA - - - - PHE - - -
- - CENTEM
DIC - - - - - LIAE SI
ON - - ECCE
REX TVVS
(3) VENTVRVS
- - - AD TE
SEDENS - -
PER AS - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
EVNTES AVTE͝

DISCIPVLI FE
- - - - - - - - CVT
- - - - CEPIT ILLIS
- - - ET ADDVXE
- - - - ASINAM
- - - - - - - -
- - - - - - - -
(a) SVPER (4) EVM
VESTIMENTA
SVA ET SED - -
SVPER EA
PLVRIMA A - - - -
TVRBA ST - - - -
RVNT - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg. *His Opus habet, & confeſtim dimittet eos.*
(2) *Zachariam* non legit.
(3) *Venit tibi manſuetus.*
(4) Vulg. *Eos veſtimenta ſua, & eum deſuper ſedere fecerunt.*

(a) TES (1) OSSANA FI	SAS NVMVLA
LI DAVID BENE	RIORVM ET CA
DICTVS QVI VE	TEDRA - - - -
NIT IN NOM -	DEN - - - - - -
NE DMI - - - -	LVMBA - - - ER
- - - - - - - -	TIT (3) ET DIXIT
- - - - - - CV.	- - - SCRIPTVM
INTRASSET (2) IN HIE	EST - - - - - - MVS
- - SOLYMIS CO.	- - - DOMVS
MOTA EST VNI	- - - - IONIS
- ERSA CIVITAS	- - - - - - TVR
DICENTES QVI -	- - - - - - - -
- - T HIC MV - -	- - - - - - - -
AVTEM DIXE	- - - - - - - -
RVNT HIC EST	- - - - - - - -
- ROFETA	- - - - - - - -
- - ZARET GAL -	- , - - - - - -
- - - AE - - - -	- - - - - - - -
- - - - TRAVIT IHS	- - - - - - - -
- - TEMPLVM	- - - - - - - -
DEI ET EICIE	- - - ENTES AV
- - - OMNES VE.	- - - PRINCI
- - - - - - - -	- - - - SACERDO
- - - - - - MEN	TVM ET SCRI

(1) Vulg. *Hoſanna filio David :*
(2) *Jeroſolymam commota eſt univerſa Civitas, dicens: Quis eſt hic? Populi autem dicebant : hic eſt Jeſus Propheta &c.*
(3) Vulg. *Et dicit eis :*

BAE MIRABI
LIA QVAE FECIT
(1) IHS ET PVEROS
CL - - - - TES
IN TEMPLO ET
(a) DICENTES (2) OS
SANNA FILI DA
VID INDIGNA
TI SVNT ET DI
XER - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
FECISTI LA - - - -
ET RELICTIS (3) E - -
ABIIT FO - - - -
EXTRA CI - - - -
TEM IN BET - -
NIAM (4) ET IBI

MANSIT
(5) MANE AVTEM
FACTO TRANSI
ENS IHS. IN CI
VITATEM ESV
RIIT ET - - - - NS
(a) FICVS AR - - RE.
VNAM SECVS
VIAM VENIT
AD EAM ET NI
HIL INVENIT
IN EA NISI FOLIA
TANTVM (6) ET - -
LEDIXIT - LLA -
DMS SED ET DIX - -
ILLI NVNQV - -
EX TE FRVC - - -
NASCATVR - -
AETERNVM
ET AREFAC - - -
EST CONTIN - -
FICVLNEA
\- - - - - - - -
SCIPVLI MIRA

(1) Vulg. non habet *Jeſus* .
(2) *Hoſanna filio David* .
(3) *Illis* .
(4) *Ibique* .
(5) Vulg. *Mane autem revertens in Civitatem eſuriit ; & videns fici arborem* .
(6) *Et ait illi : nunquam ex te fructus naſcatur in ſempiternum* .

TI SVNT DICEN
TES QVOMODO
CONTINVO
\- - - - - - - -
RESPONDENS
AVTEM IHS.
AIT (1) ILLIS AMEN
DICO VOBIS
SI HABVERITIS
FIDEM ET NON
AESITAVERITIS
NON SOLVM
DE FICVLNEA
FACIETIS SED ET
SI MONTI HVIC
(a) DIXERITIS TOL
E TE ET IACTA
TE IN MARE
FIET E - OMNIA
QVAECVNQVE
PETIERITIS IN
ORATIONE CRE
DENTES ACCI
PIETIS ET CVM

VENISSET IN
TENPLVM AC
CESSERVNT
AD EVM (2) PRIN
CIPES SACER
DOTVM ET SE
NIORES POPV
LI DICENTES
IN QVA POTES
TATE HAEC FA
CIS ET Q - - S - TI
\- - DED - - - NC
\- - - - - TATEM
\- - - - - - ONDENS
\- - - - - - (3) ILLIS
\- - - - - - ROGA
\- - - - - - - O
(a) (4) VNVM VER
BVM QVEM
DICITE MIHI
ET EGO VOBIS
DICAM IN QVA
POTESTATE
HAEC FACIO

(1) Vulg. *Eis* .
(2) Addit *Docentem* .
(3) *Eis* .

(4) Vulg. *Unum ſermonem : quem ſi dixeritis mihi* .

(a) (1) BAPTISMVM
IOHANNIS V̆.
DE EST DE CAE
LO AN EX HOMI
NIBVS .
AD ILLI COGITA
BANT INTRA
SE DICENTES
(2) SI DIXERIMVS
DE CAELO DI
- - - - OBIS QVA
RE - - - CRE
DIDISTI - - - -
SI AVTE - - - - -
XE - - - - - - -
HOMI - - - - - -
TI - - - - - - -
TV - - - - OM
NE - ENIM
HABEBANT
IOHANNEM
SICVT PROPHE
TAM ET
RESPONDEN

TES (3) AD IH̆M
DIXERVNT
NESCIM - - AIT ILLIS ET IHS NEC EGO
VOBIS DICO IN QVA
VIRTV - - - AC - -
FACIO
QVID AV - - - - -
BIS VIDETVR
HOMO QVI - - -
HABEBAT DVOS
FILIOS ET AC
CEDENS AD PRI
MVM DIXIT (4)
ILLI VADE HO
DIE OPERARI
IN VINEAM
ILLE AVTEM
RESPONDE - -
AIT (5) NON ET
POSTEA PAENI
TENTIA MO
TVS ABIIT IN
VINEAM
ACCESSIT AVTEM
AD ALTERVM

(1) Vulg. *Baptiſmus Joannis unde erat ? E coelo &c.*
(2) *E coelo .*
(3) *Jeſu dixerunt : Neſcimus. Ait illis & ipſe : nec ego dico vobis, in qua poteſtate haec facio .*
(4) Vulg. *Fili vade hodie operari in vinea mea .*
(5) *Nolo . Poſtea autem poenitentia motus abiit . Accedens autem ad alterum .*

(1) ET DIXIT SIMI
LITER AD ILLE
RESPONDENS
AIT EO DOMI
NE ET NON - - CIT
(a) (2) QVIS EX DVO
BVS FECIT PA
TRIS VOLVNTA
TEM DICVNT
EI NOVISSIMVS
DIXIT ILLIS IHS
AMEN DICO VO
BIS QVOD MERE
TRICES ET - -
(b) BLICANI PRAE
CEDVNT VOS
- - REGNO DEI
- - NIT ENIM
- - - - - - - OS IOHAN
NIS IN VIA
IVSTITIAE ET
NON CREDI
D - - TIS EI PVBLI
CANI AVTEM

ET MERETRI
CES CREDIDE
(a) RVNT EI VOS
AVTEM VIDE
TES NEC PAE
NITENTIAM
HABVISTIS
POSTEA (3) QVOD
NON CREDI
DISTIS EI
ALIAM - - - A
- - - - M DI
- - - - - - ERAT
- - - R FA - - -
- - - - PLAN - -
- - - - - NE - -
- - - - - - E - -
- - - - - MDE -
- - - - ET FODIT
IN EAM TOR
CVLAR (4) ET AE
DIFICAVIT TVR
REM ET LOCA
VIT EAM COLO

(1) Vulg. non habet *Et*.
(2) *Quis ex duobus fecit voluntatem Patris? Dicunt ei: primus; dicit illis Jeſus: Amen dico vobis, quia Publicani, & Meretrices praecedunt vos in regnum Dei.*
(3) Vulg. *Ut crederetis ei.*
(4) *Et aedificavit turrim, & locavit eam agricolis.*

NIS ET PEREGRE
PROFECTVS
EST. (1) CVM
TEMPVS AVTẼ.
FRVCTVM AD
PROPINQVAS
SET MISIT SER
VOS SVOS AD CO
(a) LONOS VT ACCI
PERET DE FRV
CTIBV - EIVS ET
CO - - - - - AD
PR - - - - - - -
SERVIS - - - - - -
CECI - - - - - -
ALIV - - - - - -
LAP - - - - - - - -
ALIVM AVT - -
OCC - - - - - - - - -
ITERVM MI
SIT ALIOS SER
VOS PLVRES (2)
ET FECERVNT
ILLIS SIMILI

TER NO
VISSIME AV
TEM MISIT (3) IL
LIS FILIVM SV
VM VNICVM
DICENS VERE
BVNTVR FILI
VM MEVM
(4) COLONI AVTEM
VIDENTES FI
LIVM DIXERVNT
INTER SE HIC
EST HERES VE
- - - - OCCIDA
MVS EVM
ET HABEBIMVS
HEREDITA - - -
EIVS.
(5) ET AD PRE - - -
(a) - - M EVM OC
CIDERVNT
ET EIECERVNT
EXTRA VINE
AM CVM ERGO

(1) Vulg. *Cum autem tempus fructuum appropinquaſſet, miſit ſervos ſuos ad agricol s, ut acciperet fructus ejus. Et agricolae apprehenſis ſervis ejus, alium ceciderunt, alium occiderunt, alium verò lapidaverunt.*

(2) Vulg. addit *Prioribus*.

(3) *Ad eos filium ſuum dicens:*

(4) *Agricolae autem videntes filium, dixerunt intra ſe:*

(5) *Et apprehenſum eum ejecerunt extra vineam, & occiderunt.*

VENERIT DMS.
VINEAE QVID
(a) FACIET (1) COLONIS
ILLIS AIVNT IL
LI MALOS MALE
PERDET ET VI
NEAM LOCAVIT
ALIIS COLONIS
QVI REDDENT
EI FRVCTVM
- - M - - RIB - -
- - - - - - - - - -
DICIT - - - - - -
NVM - - - - -
LEGISTIS - - - - -
- - - - - LAPI
- - - - QVEM RE
PROBAVE
RVNT AE
- - FICAN
TES HIC FAC
TVS EST IN
CAP - - - - - -
- - - - - DMO.

(a) (2) FACTVS EST
EST EST MIRA
BILIS - - OCV
LIS - - - - - RIS.
IDEO D - - - - - -
BIS QVIA AVFE
RETVR A VO
BIS REGNVM
DEI ET DABI
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
QVOD DE - - -
- - - - - - - -
QVAEREN
TES EVM TENE
RE TIMVE

(1) Vulg. *Agricolis? Ajunt illi: malos male perdet; & vineam ſuam locabit aliis agricolis, qui reddant &c.*

(2) Vulg. *Factum eſt iſtud, & eſt mirabile in oculis noſtris?*

RVNT TVRBAS
QVONIAM SI
CVT - - - ETĂ.
- - - - HABE
B - - -
ET RESPONDENS
IHS DIXIT
(1) ILLIS ITERVM
IN PARA - OLIS
DIC - - - - - -
SIMI - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
QVI FECIT NVPTIAS
FILIO SVO ET MISIT
SERVOS - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
SERVOS - - - -
DICITE INVI
TATIS ECCE - - Ă.
DIVM MEVM

(a) PARAVI TAVRI
MEI ET (2) SAGINA
TA OCCISA SVNT
ET OMNIA PARA
TA SVNT VENI
TE AD NVPTIAS
ILLI AVTEM N -
GLEXERVNT
ET ABIERVNT
- - - - - - - - VILLA -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
- - - - - - QVI
- - - - - - TEM
- - - - - SERVOS
(b) EIVS ET CONTV
MEL - - - - ADFEC
TOS OCC - - - - - - -
(c) (3) ILLE AVTEM RE -
CVM - - - - - -
- - - - SSET IRA
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -

(1) Vulg. *Dixit iterum in parabolis eis dicens :*

(2) Vulg. *Altilia occiſa ſunt , & omnia parata : venite ad nuptias .*

(3) *Rex autem .*

(1) SVVM ET PER
DIDIT HOMICI
DAS ILLOS ET CI
VITATES EORV̆.
INCENDIT
- - VNC AIT SERVIS
SVIS NVPTIAE
- VIDEM PARA
TAE SVNT SED
(2) QVI ERANT IN
VITATI NON
- VERVNT DI
- - I ITE ERGO
- - EXITVS VIA
- VM ET QVOS
CVNQVE IN
VENERITIS
VOCATE AD NVP
TIAS .
ET EGRESSI SER
- - EIVS IN VI
- - - CONGREGA
- ERVNT OM
(a) NES (3) QVOD QVOD

INVENERVNT
MALOS ET BO
NOS ET IMPLE
TAE SVNT N - -
TIAE (4) A DIS - - -
BENTIBVS
INTRAVI - -
TEM REX - -
VIDERET - - -
CVMBEN - - -
ET VIDIT IB -
HOMINEM
NON VESTI - - -
(5) VESTIME - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
(6) MENTVM
NVPTIALEM
AD ILLE OMMV
TVIT

(1) Vulg. *Exercitibus ſuis perdidit - - - - & civitatem illorum ſuccendit .*
(2) *Qui invitati ſunt .*
(3) *Omnes quos invenerunt .*
(4) Vulg. *Diſcumbentium .*
(5) *Veſte nuptiali .*
(6) *Veſtem .*

(1) TVNC DIXIT REX
MINISTERIS
(a) - - - - TE ILLVM
- - - - BVS ET MA
- - BVS ET MITTI
- - - VM IN TE
- - BRAS EXTE
- - - RES IBI E
- - - FLETVS ET
- - RIDOR DEN
- - VM (2) MVLTI
(b) AVTEM SVNT
- - CATI PAV
- - AVTEM ELECT
- - - - - RVNT E
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
IN SERMONE
(3) ET MISERVNT
AD EVM DIS
CIPVLOS SVOS

CVM ERO
DIANIS DICĒ.
TES MAGIS
TER SCIMVS
QVIA VERAX
ES ET VIAM DEI
IN VERITATE
DOCES ET NON
EST TIBI CVRA
DE ALIQVO NŌ.
ENIM RESPI
CIS PERSONĀ.
HOMINVM
(4) QVID TIBI VI
DETVR LICET
TRIBVTVM
DARI CAESARI
AVT NON
COGNITA AVTEM
IH̄S NEQVITIA
EORVM AIT
QVID ME TE -
TATIS HIPOCR -
TAE OSTENDITE

(1) Vulg. *Tunc dixit Rex Miniſtris : ligatis manibus , & pedibus ejus , mittite eum &c.*
(2) *Multi enim ſunt vocati , pauci verò electi . Tunc abeuntes Phariſaei .*
(3) Vulg. *Et mittunt ei diſcipulos &c.*
(4) *Dic ergo nobis : quid tibi videtur , licet cenſum dare Caeſari an non ?*

MIHI NOMIS
MA CENSVS
AD - - LI OPTVLE
- - - T EI DENA
- - VM ET AIT
ILLIS IHS CV
- - S EST IMA
- - - - - C ET SV
PER SCRIPTIO
DICVNT EI CAE
SARIS .
TVNC AIT ILLIS
(1) IHS REDDITE
QVAE SVNT CAE
SARIS CAESA
RI ET QVAE SVNT
DEI DEO ET (2) IL
LI AVDIENTES
- - - - - - I SVNT
- - - - TO EO
- - - - - - - VNT
- - - DIE AC
C - - - ERVNT
AD EVM SAD

DVCEI QVI
DICVNT NON
ESSE RESVR
RECTIONEM
ET INTERRO
GAVERVNT
EVM DICEN
TES MAGIS
TER MOYSES
DIXIT SI QVIS
MORTVVS FVE
RIT NON HA
- - NS - - - -
- - - DVC - - -
- - - EIVS VXO
- - - - - - LIVS
- - - - - T SEM
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
VXORE DVC
TA DEFVNCTVS
EST (3) NON HA
BENS SEMEN

(1) Vulg. non habet *Jeſus* .
(2) *Et audientes* .
(3) Vulg. addit *Et non habens* .

RELIQVID VXO
REM SVAM
FRATRI (1) SVO SI
MILITER SE - - -
DVS ET TERTI
VS VSQVE AD
SEPTIMVM
NOVISSIMA
AVTEM OMNI
VM ET MVLIER
DEFVNCTA EST
IN - - - SVR - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - ESCIEN
TES SCRIPTV
RAS NEQVE
VIRTVTEM DI

(2) IN RESVRREC
TIONEM
NEQVE - - - - -
NEQVE - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
ANGELI - - - - -
LO - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
TVORVM - - -
- - - QVOD DIC
TVM EST - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg. non habet *Suo*.

(2) Vulg. *In reſurrectione enim*.

BANTVR IN DOC
TRINA EIVS - -
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

MVM ET PRI
MVM MAN
DATVM SECVN
DVM AVTEM
- - - - ILE EST HVIC
DILIGES PRO
XIMVM
. . . .
. . . .
- N HIS DVOBVS
MANDATIS
- - - - ERSA LEX
PENDET ET PRO
FETAE
CONGREGATIS
AVTEM - - - -
. . . .
. . . .
. . . .
. . . . . VOBIS
. . . . R DE
XPO (1) DICVNT
FILIVS EST DI
CVNT EI DAVID

(1) Vulg. *Cujus filius eſt?*

AIT ILLIS QVOMO
DO ERGO DAVID
IN SPV VOCAT
EVM D - - - DI
CENS DI - - -
DNVS DNO
MEO SE - -
A DEXTR - -
MEIS DO
NEC PONAM
INIMI - - -
TVO - - - -
BELLVM
PEDVM
TVORVM
(1) SI ERGO DAVID
(a) EVM IN SPV
VOCAT DNVM
QVOMO - - - -
LIVS - - - - - - -
(2) ET NEMO - -
TERAT RESPO.
DERE EI VER
BVM NEQVE

(3) AVSVS EST QVIS
QVAM EX ILLA
HORA EVM AM
PLIVS INTER
ROGARE
TVNC IHS - - - V
TVS E - - AD TVR
- - - - - - - - - ISCIPV
- OS DICENS
- - - - - CATHE
DRAM MOYSI
SEDERVNT SCRI
BAE ET - - - - - - - -
OMNIA - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - E DICVNT -
NIM ET NO.
FACIVNT ALLI

---

(1) Vulg. *Si ergo David vocat eum Dominum.*
(2) *Et nemo poterat ei reſpondere verbum.*
(3) Vulg. *Auſus fuit quiſquam ex illa die.*

(a) GANT (1) AVTEM
ONERA GRA
VIA ET IMPO
NVNT IN HV
MEROS HOMI
NVM DIGITO
AVTEM SVO
NOLVNT EA
MOVERE (2) OPE
RA VERO SVA
FACIVNT VT
VIDEANTVR
AB HOMINI
BVS DILATANT
ENIM FILACTE
RIA SVA ET MAG
NIFICANT FI.
(b) BRIAS (3) PRI
MOS DISCVBITVS
IN CONVI
VIIS ET PRIMAS
CATHEDRAS
IN SINAGOGIS

ET SALVTATIO
NES IN FORO ET
VOCARI AB HO
MINIBVS RAB
BI VOS AVTEM NO
LITE VOCARI
RABBI (4) VNVS
ENIM EST MA
GISTER VESTER
OMNES ENIM
VOS FRATRES
ESTIS.
ET PATREM NO
LITE VOCARE
VOBIS SVPER
TERRAM VNVS
ENIM EST PA
TER VESTER
QVI IN CAELIS
EST NEC VOCE
MINI MAGIS
TRI QVIA MA
GISTER VESTER
(5) EST XPVS.

---

(1) Vulg. *Enim onera gravia, & importabilia.*
(2) *Omnia verò.*
(3) *Amant autem primos recubitus in coenis.*
(4) Vulg. *Unus eſt enim Magiſter veſter, omnes autem vos &c.*
(5) Addit *Unus.*

(1) QVI VVLT MA
IOR IN VOBIS
ES - - - - - - - - VES
TER QVI AVTEM
SE EXALTAVE
R - - - - - - - - - -
BITVR ET QVI SE
HVMILIAVE
RIT EXALTABI
TVR VE AV
TEM VOBIS SCRI
BAE ET PHARI
- - - - HYPOC - -
TAE - - - - - - - - -
DITIS - - - - - - - -
CAE - - - - - - - - -
ANTE HO - -
NES - - - - - - -
NON INTRA
TIS NEC INTRO
EVNTES SINI
(2) TIS INTRARE (2)
VE VOBIS SCRI
BAE ET PHARISEI

HYPOCRITAE
QVIA CIRCVI - - -
MARE (3) ET A
RIDA VT FACI
ATIS VNVM
PROSELYTVM
ET CVM FVE
RIT FACTVS FA
CITIS EVM FI
LIVM GEHEN
NAE (4) DVPLICI
VS QVAM VOS
VE VOBIS DV
CES CAECI QVI
DICITIS (5) QVI
CVMQVE IV
RAVERIT IN
TEMPLO NIHIL
EST QVI AVTEM
IVRAVERIT
(3) IN AVRO TEM
PLI DEBITOR EST
STVLTI ET CAE
CI QVID ENIM

(1) Vulg. *Qui major eſt veſtrum, erit miniſter veſter.*

(2) Addit: *Vae vobis Scribae, & Phariſaei hypocritae, quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes: propter hoc amplius accipietis judicium.*

(3) Vulg. *Et aridam.*

(4) *Duplo quam vos.*

(5) *Quicumque juraverit per templum, nihil eſt: qui autem juraverit in auro templi, debet.*

MAIVS EST AV
RVM AN TEM
PLVM QVOD
SANTIFICAT
AVRVM ET
QVICVMQVE
IVRAVERIT
(a) (1) IN ALTARIO NI
HIL EST ET QVI
CVMQVE IV
RAVERIT IN
- - RO QVOD
- - - SVPER IL
(b) LVD DEBITOR
EST CAECI
Q - - D ENIM
MAIVS EST
DONVM AN
ALTARE QVOD
SANTIFICAT
DONVM QVI
E - GO (2) IVRAVE
RIT IN ALTARI
IVRAT IN EO

ET IN OMNI
BVS (3) QVAE SVNT
SV - - - - - - - D
ET QVI IV - - VE
RIT IN - - - - LO
IVRAT - - - - - -
ET IN - - - - - -
HABIT - - IN IP
SO ET (4) QVI - -
RAVERIT IN
CAELO IVRAT
IN TRHONO
DĬ ET IN - - - QVI
- - - - - - - R
EVM
VE - - - - - SCRI
BAE - - - - - - -
SAEI HYPOCRI
TAE QVIA DE
CIMA - - S MĔ
TAM ET ANE
TVM (5) ET RELI
QVISTIS QVAE
GRAVIORA

(1) Vulg. *In altari nibil eſt ; quicumque autem juraverit in dono, quod eſt ſuper illud, debet.*
(2) *Jurat.*
(3) Vulg. *Quae ſuper illud ſunt. Et quicumque &c.*
(4) *Qui jurat.*
(5) Addit *Et cyminum.*

SVNT LEGIS IV
DICIVM - - - RDIAM
ET FIDEM
(1) HAEC AVTEM - -
O - - - TVIT FA
CERE ET ILLA
NON OMITTE
RE DVCES CAE
(a) CI (2) L - QVANTES
CVLICEM CA
MELLVM AV
TEM TRAGLVT
TIENTES
VE VOBIS SCRI
BAE ET - - - RI
SAEI HYPOCRI
TAE (3) QVONI
AM MVNDA
TIS QVOD DE
FORIS EST CA
(b) LICIS ET PARAB
SIDIS INTVS
(c) AVTEM PLE

(4) NA SVNT RA
PINA ET INTĔ.
PERANTIA
PHARISAEE
CAECE MVN
DA PRIMVM QVOD
INTRA CALICĔ.
(a) EST VT FIAT ET
DEFORIS EIVS
MVNDVM
VE VOBIS S - - -
BAE ET FARI
SEI HYPO - - -
TAE QVIA SIM -
LES ESTIS SE
PVLCRIS - E
ALBATIS QVAE
A FORIS PARENT
HOMINIBVS
SPECIOSA IN
TVS VERO PLE
NA SVNT - S
SIBVS MOR
TVORVM ET

(1) Vulg. *Haec oportuit facere .*
(2) *Excolantes culicem , camelum autem glutientes .*
(3) *Quia mundatis quod de foris eſt calicis , & paropſidis : intus autem pleni &c.*

(4) Vulg. *Pleni eſtis rapina , & immunditia . Pharifaei caeci , munda prius quod intus eſt calicis , & paropſidis , ut fiat id , quod de foris eſt , mundum .*

OMNI SPVR
CITIA SIC ET VOS
A FORIS QVIDE.
PARETIS HOMI
NIBVS IVSTI
INTVS AVTEM
PLENI ESTIS
HYPOCRISI ET
INIQVITATE
VE VOBIS SCRI
BAE ET FARISAEI
HYPOCRITAE
- VI AEDIFICA
- IS SEPVLCRA
- ROFETARVM
- T ORNATIS
MONVMEN
- A IVSTORVM
ET DICITIS (1) QVIA
SI FVISSEMVS
IN - - - EBVS PA
- - VM NOS
TRORVM NO.
ESSEMVS SO

CII EORVM
IN SAN - VI
NE PRO - - - TA
RVM.
(2) ITAQVE TESTIMO
NIVM RED
DITIS VOBIS
QVIA FILII ES
TIS EORVM QVI
PROFETAS - C
CIDERVNT
ET VOS IMP - E
TE MENS - - A
PATRV.
VESTRO - - M
SERPEN - - - - -
(a) (3) GENER - - - -
VIPER - - - -
QVOM - - - -
FV - - - S A IV
DICIO GEHEN
NAE IDEO EC
CE EGO MITTO
AD VOS PROFE

(1) Vulg. *Si fuiſſent in diebus &c.*

(2) Vulg. *Itaque teſtimonio eſtis vobis metipſis.*

(3) *Genimina.*

TAS (1) SAPIEN
TES - - SCRIBAS
ET - - - - S OC
CI - - - - - ET CRV
C - - - - - - - - S ET
P - - - - - - -
M - - - DE CIVI
TA - - IN CIVI
TA - - - - T VENI
A - - VPER VOS
O - NIS SAN
G - IS IVSTVS
- - - (2) EFFVNDI
T - - - VPER - - - - AM
A - - NQVINE A
B - - - - - - - VS
Q - - - - ZACHA
RI - - - - LII BA
RAC - - - - - VE
OCCIDISTIS
INTER TEM
PLVM ET ALTA
RE . AMEN

DICO VOBIS
VENIENT HAEC
OMNIA SVPER
GENE - - - IO
NE. ISTAM
IERVSALEM
IERVSALEM
QVAE OCCIDIS
PROFETAS ET
LAPIDAS EOS
QVI AD TE MIS
SI SVNT QVO
TIENS VOLV -
CONGREGA
RE FILIOS T -
OS (3) SICVT G - -
LINA CONG - -
GAT PVLLOS - -
(a) OS SVB ALAS
- VAS ET NOL -
IS - - - - - - -
RELINQ - - - - -
VOBIS DO - - -
VESTRA DE

(1) Vulg. *Et Sapientes, & Scribas, & ex illis occidetis, & crucifigetis, & ex eis flagellabitis in ſynagogis veſtris.*

(2) Vulg. *Qui effuſus eſt.*

(3) *Quemadmodum gallina congregat pullos ſuos ſub alas, & noluiſti.*

SERTA
(1) DICO AVTEM VO
BIS QVIA NON
ME - - - - BITIS
AMODO DONEC
DICATIS BENEDICTVS QVI VE
NIT IN NOMI
NE DNI.
ET EGRESSVS IHS
DE TEMPLO IBAT
ET ACCESSERVNT
DISCIPVLI EIVS (2)
AD EVM VT OS
TENDERENT
(a) EI STRVCTVRA.
TEMPLI
- - S AVTEM RES
- ONDENS DI
XIT ILLIS VIDE
TIS HAEC OM
NIA AMEN DI
CO VOBIS QVOD
NON RELIN
QVETVR HIC
LAPIS SVPER LA
PIDEM QVI
NON D - - TRV
ATVR.
SEDE - - - - - -
TEM - - - - - - -
PER M - - - - -
OLIVE - - - - CCES
SERVNT - D EV.
DISCIPV - - - E
CRETO - - - EN
TES DIC NO - - S
QVANDO - - EC
ERVNT E - - - OD
SIGNVM - -
VENTVS - - -
ET CON - - -
MATIO - - -
SAECV - -
ET RESPONDENS
IHS DIXIT (3) VI
DETE NE QVIS
(a) VOS SEDVCAT
VLLO MODO

(1) Vulg. *Dico enim vobis : non me videbitis .*
(2) *Diſcipuli ejus, ut oſtenderent ei aedificationes Templi . Ipſe autem reſpondens dixit illis: Videtis haec omnia ? Amen dico vobis : Non relinquetur &c.*
(3) Vulg. *Dixit eis : Videte ne quis vos ſeducat . Multi enim &c.*

MVLTI ENIM
VENIENT IN
NOM - - - - EO DICĒ.
TES - - - SVM
XP̆VS E MVLTOS
SEDVCENT
(1) AVDIENTES
AVTEM PRAE
LIA - T OPINIO
NES PRAELIO
R - M VIDETE
N - TVRBEMI
N - - - PORTET ENĪ.
FI - - - - - - - - SED NON
D - - - EST FINIS
(2) EX - RGET ENIM
GE - - ADVER
SVS - ENTEM
ET - - - NVM
CONTRA REG
(a) NVM ET ERVNT
FAMES ET TER
RAEMOTVS
PER LOCA OM

(3) NIA HAEC INI
TIA SVNT DO
LORVM .
TVNC TRADENT
VOS IN TRIBV
LATIONE ET OC
CIDENT VOS
ET ERITIS ODIO
OMNIBVS GĒ.
TIBVS PROPTER
NOMEN ME
VM ET TVNC
SCANDALIZA
BVNTVR MVL
(a) TI ET (4) INVICEM
SE TRADENT ET
ODIO SE HABE
BVNT INVICĒ.
ET MVLTI PSEV
DOPROFETAE
EXVRGENT
ET SEDVCENT
MVLTOS ET QVO
NIAM ABVN

(1) Vulg. *Audituri enim eſtis praelia .*
(2) *Conſurget enim gens in gentem , & regnum in regnum , & erunt peſtilentiae , & fames , & terraemotus per loca . Haec autem omnia &c.*
(3) Vulg. *Haec autem omnia initia ſunt &c.*
(4) *Invicem tradent , & odio habebunt invicem . Et multi Pſeudoprophetae ſurgent &c.*

(1) DAT INIQVITAS
REFRIGESCET
CARITA - MVL
TO - - - - VI
A - - - M RE
MANSERIT IN
FINEM HIC SAL
VVS ERIT ET PRAE
DICABITVR E
VANGELIVM
REGNI IN VNI
VERSO ORBE
IN TESTIMO
NIO OMNIBVS
GENTIBVS ET
TVNC VENIET
CONSVMMA
TIO. CVM
ERGO VIDERI
(a) TIS ABOMINA
TIONEM DE
SOLATIONIS
(2) QVOD DICTVM
EST A DANIEL

PROFETA STĀ.
TEM IN LOCO
SANCTO QVI LE
GIT INTELLEGAT.
TVNC QVI IN IVDEA
(a) SVNT (3) FVGI
ANT IN MON
TIBVS ET QVI
IN TECTO NON
DESCENDAT
TOLLERE ALIQVID
(4) DE DOMO ET
QVI IN AGRO
NON REVER
TATVR TOLLE
RE TVNICAM
SVAM.
VE AVTEM PREG
NANTIBVS ET
(5) LACTANTIBVS
IN ILLIS DIEBVS
ORATE AVTEM
VT NON FIAT FV
(b) GA VESTRA (6) HI

---

(1) Vulg. *Abundavit iniquitas, refrigeſcet charitas multorum. Qui autem perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit. Et praedicabitur hoc Evangelium regni in univerſo orbe, in teſtimonium &c.*

(2) Vulg. *Quae dicta eſt a Daniele.*
(3) *Fugiant ad montes.*
(4) *De domo ſua.*
(5) *Nutrientibus.*
(6) *In hyeme.*

EME VEL SAB
BATO . ERIT ENĪ.
TVNC TRIBVLA
TIO MAGNA QVA
LIS NON FVIT
(a) AB INITIO (1) SAE
CVLI VSQVE MO
DO NEQVE FIET
ET NISI (2) BREVIA
TI ESSENT DIES
ILLI NON ESSET
SALVA OMNIS
CARO SED PROP
TER ELECTOS
BREVIABVN
TVR DIES ILLI .
TVNC SI QVIS VO
BIS DIXERIT EC
(b) CE (3) HIC XPS AVT
ECCE ILLIC NO
LITE CREDERE
EXVRGENT
ENIM PSEVDO
XPI ET PSEVDO

PROFETAE ET DA
BVNT SIGNA
MAGN - (4) ET PRO
D - - - - - - - VT
IN - - - - - - - - - NDV
- - - - - ETIĀ.
- - - - - ECCE
PRAEDIXI VO
BIS . (5) SI AVTĒ.
DIXERINT EC
CE IN DESERTO
EST NOL - - - EXI
RE ECCE IN PE
NETRALIBVS
NOLITE CREDE
RE SICVT ENĪ.
FVLGVR EXIT
AB ORIENTE
ET PARET VSQVE
(6) IN OCCIDENTE
ITA ERIT ADVĒ
TVS FILII HOMI
NIS VBIC - -
QVE FVERIT

(1) Vulg. *Mundi .*
(2) *Breviati fuiſſent dies illi , non fieret ſalva &c.*
(3) *Hic eſt Chriſtus , aut illic : nolite credere . Surgent enim Pſeudochriſti .*
(4) Vulg. *Et prodigia , itaut in errorem inducantur (ſi fieri poteſt) etiam electi .*
(5) *Si ergo dixerint vobis .*
(6) *In occidentem ; ita erit & adventus &c.*

CORPVS ILLIC CON
(a) GREGABVNTVR
AQVILAE - - - -
STA - - - - - - - -
POST - - - BVLA
TIONEM DIE
RVM ILLORVM
SOL OBSCVRA
BITVR ET LVNA
NON DABIT LV
MEN SVVM
ET STELL - - CA
DENT DE CAE
LO ET VIRTV
- - - - - - - - - -
- - - - - - - - - -
BVNT - - - -
TVNC PARE
BIT - - GNVM
FILII HOMINIS
(b) IN CAELO (1) ET PLA
- - - NT SE TVNC
- - NES TRI
BVS TERRAE ET

VIDEBVNT (2) FI
LIVM HOMI
N - - - DVENI
ENTEM IN NV
BIBVS CAELI
CVM VIRTVTE
MVLTA ET MA
IESTATE ET MIT
TET ANGELOS
(a) SVOS CVM TV
BA ET VOCE
MAGNA ET CON
GREGABVNT
- - - - - - - EIVS
A QVA - - - - VĔ.
TIS A SVMMIS
CAELORVM (3) VS
QVE AD VLTI
MVM EORVM
(b) A FICVS AVTEM
ARBORE DIS
CITE PARABO
LAM CVM IAM
RAMVS EIVS TE

(1) Vulg. *Et tunc plangent omnes Tribus.*
(2) *Filium hominis venientem.*
(3) Vulg. *Uſque ad terminos eorum. Ab arbore autem fici diſcite &c.*

NER FVERIT
(a) (1) ET FOLIA NAS
CVNTVR SCI
TIS QVIA PROPE
EST AESTAS ITA
ET VOS CVM VI
DERITIS HAEC
OMNIA (2) FIE
RI SCITOTE QVIA
PROPE EST IN
IANVIS .
AMEN VOBIS
DICO QVIA (3) NŌ.
PRAETERIBIT
HAEC GENERA
TIO DONEC
HAEC OMNIA
FIANT CAELVM
ET TERRA TRĀ.
SIBVNT VER
BA AVTEM
MEA NON PRAE
TERIBVNT .
DE DIE AVTEM
ILLA ET HORA
NEMO SCIT
(4) NEQVE ANGE
LI CAELORVM
(a) NEQVE FILI
VS NISI PATER
SOLVS SICVT
AVTEM IN DIE
BVS NOE ITA E
RIT ET (5) ADVEN
TVS FILII HOMI
NIS NAM SICVT
ERAT IN DIEBVS
DILVII MAN
DVCABANT ET
BIBEBANT ET
VXORES DVCE
BANT VSQVE IN
ILLVM DIEM
QVO NOE IN
GRESSVS EST
IN ARCAM ET
NON COGNOVE
RVNT DONEC

(1) Vulg. *Et folia nata .*
(2) Non habet *Fieri .*
(3) *Non praeteribit generatio haec , donec omnia haec fiant .*
(4) *Neque Angeli coelorum , niſi ſolus pater .*
(5) Vulg. *Adventus filii hominis . Sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes , & bibentes , nubentes , & nuptiis tradentes , uſque ad eum diem , quo intravit Noe in Arcam .*

(1) VENIT CATA
CLYSMVS ET TV
LIT OMNES SIC
ERIT ADVEN
TVS FILII HOMINIS
TVNC DVO ERVNT
IN AGRO VNVS
ADSVMETVR
ET VNVS RELIN
QVETVR (2) DV
- - - OLENTES
VNA ADSVME
- - R ET VNA
RE - - - - VETVR
(3) DVO IN TECTO
VNVS ADSV
METVR ET
VNVS RELIN
QVETVR VI
- - - - - - ERGO
- - IA NESCITIS
- - - HORA DMS.
VESTER (4) VEN
TVRVS EST.

ILLVD AVTEM
SCITOTE QVO
NIAM SI SCI
RET PATER FA
MILIAS (5) QVA
(a) HORA F - - - E
NIT VIGILARET
VTIQVE ET NO.
(b) SINERET (6) PER
FODIRI DOMV.
SVAM IDEO
ET VOS ESTO
(c) TE PARATI (7) QVIA
NESCITIS QVA
HORA FILIVS
HOMINIS VE.
TVRVS EST.
(d) (8) QVISNAM EST
FIDELIS SER
VVS ET PRV
DENS QVEM
CONSTITVIT
DMS SVPER
FAMILIAM

(1) Vulg. *Venit diluvium, & tulit omnes; ita erit & adventus filii hominis.*
(2) *Duae molentes in mola.*
(3) Non habet *Duo in tecto unus adſumetur, & unus relinquetur.*
(4) *Venturus ſit.*
(5) Vulg. *Qua hora fur venturus eſſet.*
(6) *Perfodi.*
(7) *Quia qua neſcitis hora.*
(8) *Quis putas eſt fidelis ſervus, & prudens, quem conſtituit Dominus ſuus ſuper &c.*

SVAM VT DET
ILLIS CI - - M
IN - - - - - - -
(1) - - - TVS - - -
(a) VVS ILLE QV -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
NIET SIC FACI
ENTEM
AMEN DICO VO
BIS QVONIAM
SVPER OMNIA
BONA SVA CONS
TITVET EVM
- - - - - - DIXE
RIT MAL - - - ILLE
- - - - - - - -
CORDE - - - -
MOR - - - - - -
CIT DMS. - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
PER - - - - - -
CONSERVOS

SVOS (2) MANDV
CARE AVTEM
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - EXI

(1) Vulg. *Beatus ille ſervus, quem cum venerit Dominus ejus invenerit ſic facientem.*

(2) Vulg. *Manducet autem &c.*

ERVNT OBVIĂ.
SPONSO ET SPŎ.
SAE - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -

AVTEM - - -
ET - - - - - -
T - - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - -

. . . TE NON SVF
. . . . IS
. . . . PO
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

VOS (1) EVIGILATE
ITAQVE QVIA
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

(1) Vulg. *Vigilate* ;

QVE TALENTA
ACCEPERAT ET
OPERATVS EST
IN EIS ET LVCRA
TVS EST ALIA
QVINQVE SIMI
LITER ET QVI
DVO ACCEPE
RAT LVCRATVS
EST (1) IN EIS ALIA
DVO (2) QVI AVTEM
VNVM TALEN
TVM ACCEPE
RAT FODIT IN
TERRAM ET
ABSCONDIT PE
CVNIAM DMI
SVI . POST
MVLTVM VE
RO TEMPORIS
VENIT DMS
SERVORVM
ILLORVM ET
POSVIT RATIONEM CVM

EIS ET ACCE
DENS QVI QVI.
QVE TALEN
TA ACCEPERAT
(3) POSVIT ALIA QVI.
QVE TALEN
TA DICENS DME
(4) QVINQVE TA
LENTA MIHI
TRADIDISTI
ECCE ALIA QVI.
QVE QVAE SVPER
LVCRATVS
SVM
AIT ILLI DMS.
EIVS (5) EVGE BO
NE SERVE ET
FIDELIS QVIA
SVPER PAVCA
FVISTI FIDELIS
SVPER MVLTA
TE CONSTITV
AM INTRA IN
GAVDIVM

---

(1) Vulg. non habet *In eis* .
(2) *Qui autem unum acceperat, abiens fodit in terram* .
(3) *Obtulit* .
(4) Vulg. *Quinque talenta tradidiſti mihi, ecce alia quinque ſuperlucratus ſum* .
(6) *Euge ſerve bone , & fidelis* .

DM̆I TVI
(1) ACCEDENS AVT
EM QVI VNV̆.
TALENTVM
ACCEPERAT
AIT DME SCIĔ
BAM QVIA HO
MO DVRVS ES
METES VBI NŎ.
SEMINASTI
ET CONGRE
GAS VBI NŎ.
SPARSISTI ET TI
MENS ABII ET
ABSCONDI TA
LENTVM TV
VM IN TER
RA ECCE HA
BES QVOD TV
VM EST
RESPONDENS
AVTEM DMS̆
EIVS DIXIT EI
(a) SERVE (2) NEQVĂ.

ET PIGER SIE
BAS QVOD ME
TO VBI NON SE
MINO ET CON
GREGO VBI NŎ.
SPARGO OPOR
TVIT ERGO TE
COMITTE
RE PECVNIAM
MEAM (3) NVM
MVLARIS ET
VENIENS EGO
RECEPISSEM
(a) VSVRIS QVOD
MEVM EST
TOLLITE ITAQVE
AB EO TALEN
TVM ET DATE
EI QVI HABET
DECEM TALEN
TA OMNI ENĬ.
HABENTI DA
BITVR (4) EI AVTEM
QVI NON HABET

(1) Ante haec Vulg legit : *Acceſſit autem & qui duo talenta acceperat, & ait: Domine, duo talenta tradidiſti mihi, ecce alia duo lucratus ſum. Ait illi Dominus ejus : Euge ſerve bone, & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſuper multa te conſtituam, intra in gaudium Domini tui*. Tum ſic proſequitur : *Accedens autem & qui unũ talentum acceperat, ait: Domine, ſcio, quia homo durus es: metis ubi &c.*

(2) Vulg. *Serve male, & piger, ſciebas quia meto, ubi non ſemino, & congrego, ubi non ſparſi.*

(3) *Numulariis, & veniens ego recepiſſem utique, quod meum eſt, cum uſura.*

(4) Addit *Et abundabit*.

(a) ET QVOD (1) HABET
AVFERETVR
AB EO ET NEQVA͝
SERVVM PROI
CITE FORAS IN
TENEBRAS EX
TERIORES ILLIC
ERIT FLETVS
ET STRIDOR DE͝
TIVM .
CVM AVTEM
VENERIT FILI
VS HOMINIS
IN MAIESTA
TE SVA ET OM
NES ANGELI
CVM EO TVNC
SEDEBIT SVPER
SEDEM MA
IESTATIS SVAE
ET CONGREGA
BVNTVR ANTE
EVM OM
NES GENTES ET

SEPARAVIT EOS
AB INVICEM
- - - - - - - -
SEGREGAT - VES
AB ED - - - - - - -
ET OVES - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - TEM
(2) AD SIN - - - - - -
TVNC DICET REX
HIS QVI A DEX
TRIS EIVS (3) SVNT
VENITE BENE
DICTI PA - - - - -
MEI POSS - - - -
TE P - - - -
TVM - - - - - -
REG - - - - - -
CO - - - - - - - -
N - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -

(1) Vulg. *Et quod videtur habere , auferetur ab eo . Et inutilem ſervum ejicite in tenebras exteriores .*

(2) Vulg. *A ſiniſtris .*

(3) *Erunt .*

DEDISTIS MI
HI BIBERE HOS
PES - - - - - - - - ME
C - - - - - ISTIS ME
- - - - - ET (1) OPER
- - - - - - ME - - -
FIR - - - - - - - - -
SIT - - - - - - - - -
CA - - - - - ERĂ
ET VENISTIS
AD ME
TVNC RESPON
DEBVNT EI
- - - - - DICEN
- - - DM̆E QVĂ.
- - - - - - - DIMVS
- - - - - - - TEM
- - - - - - - MVS
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -
- - - - - - - - -

HOSPITEM (2) ET
SVSCEPIMVS
TE AVT NVDVM
(a) ET VESTIVIMVS
AVT QVANDO
TE VIDIMVS
INFIRMVM
AVT IN CARCE
REM ET VENI
MVS AD TE .
ET RESPONDENS
DICIT ILLIS
AMEN DICO
VOBIS QVAN
DIV FECIS - - S
VNI HORVM
FRATRVVM
MEORVM MI
NIMORVM
MIHI FECISTIS .
TVNC DICIT HIS
QVI AD SINIS
TRIS SVNT DIS
CEDITE A ME

---

(1) Vulg. *Cooperuiſtis me .*

(2) *Et collegimus te , aut nudum , & cooperuimus te ? Aut quando te vidimus infirmum , aut in carcere , & venimus ad te ? Et reſpondens Rex dicet illis : Amen dico vobis , quandiu feciſtis uni ex his fratribus meis minimis , mihi feciſtis : Tunc dicet & his , qui a ſiniſtris erunt .*

MALEDICTI IN
IGNEM AETER
(a) NVM (1) QVOD PA
RAVIT PATER
MEVS DIABOLO
ET ANGELIS EIVS
ESVRII ENIM
ET NON DEDIS
TIS MIHI MAN
DVCARE (2) SITII
ET NON DEDIS
TI MIHI POTV̆.
HOSPES ERAM
ET NON COLLE
GISTIS ME NV
DVS ET NON
(3) OPERVISTIS
ME INFIRMVS
ET IN CARCE
REM ET NON
VISITASTIS ME
TVNC RESPON
DEBVNT ET IP
SI DICENTES

DM̆E. QVAN
DO TE VIDIMVS
ESVRIENTEM
(4) AVT SITIENTĔ.
AVT NVDVM AVT
OSPITEM AVT
INFIRMVM
AVT IN CARCE
REM ET NON
MINISTRAVI
MVS TIBI .
TVNC RESPON
DEBIT ILLIS DI
CENS (5) AMEN
VOBIS DICO
QVANDIV NŎ.
FECISTIS VNI
DE MINIMIS
HIS NEC MIHI
FECISTIS ET
IBVNT HI IN
IGNEM AE
TERNVM IVS
TI AVTEM IN

---

(1) Vulg. *Qui paratus eſt diabolo, & Angelis ejus . Eſurivi enim .*
(2) *Sitivi .*
(3) *Cooperuiſtis me ; infirmus, & in carcere .*
(4) Vulg. *Aut ſitientem, aut hoſpitem, aut nudum, aut infirmum , aut in carcere*
(5) *Amen dico vobis : quandiu non feciſtis uni de minoribus his , nec mihi feciſtis . Et ibunt hi in ſupplicium aeternum .*

VITAM AETER
NAM .
ET FACTVM EST
(1) POSTQVAM
CONSVMMA
VIT IHS SER
MONES - - - - -
HOS OMNES
DIXIT DISCIPV
LIS SVIS SCITIS
QV - - POST BI
DVVM PASCHA
FIET ET FILIVS
HOMINIS TRA
DETVR VT CRV
CIFIGATVR .
TVNC CONGRE
GATI SVNT PRI.
CIPES SACER
DOTVM ET SE
NIORES POPVLI
IN ATRIVM
PRINCIPIS SA
CERDOTVM

QVI DICEBATVR
CAIPHAS ET CON
SILIVM FECE
RVNT VT IHM
DOLO TENERENT
ET OCCIDERENT
DICEBANT AV
TEM (2) VT NON
IN DIE FESTO
NE FORTE TV
MVLTVS FIERET
IN POPVLO .
(3) CVM AVTEM
ESSET IHS IN
BETHANIA IN
DOMO SIMO
NIS LEPROSI
ACCESSIT AD E
VM MVLIER
HABENS ALABAS
TRVM VNGV
ENTI PRAETIO
SI (4) INFVDIT SV
PER CAPVD EIVS

(1) Vulg *Cum conſummaſſet Jeſus.*
(2) Non habet *Ut* .
(3) Vulg *Cum autem Jeſus eſſet.*
(4) *Et effudit* .

(a) (1) RECVMBEN
TE IPSO .
VIDENTES AVTĔ.
DISCIPVLI IN
DIGNATI SVNT
DICENTES (2) VT
QVID PERDI
TIO HAEC VN
GVENTI POTVIT
ENIM ISTVD
VENVNDARI
PRAETIO ET DA
RI PAVPERI
(b) BVS . QVOD
- - - - - OGNOVIT
- - - - XIT ILLIS
QVID MOLESTI
ESTIS MVLIERI
OPVS BONVM
OPERATA EST
IN ME NAM
SEMPER PAV
PERES HABETIS
VOBISCVM

ME AVTEM
NON - - - PER
HABEBI - - - - - -
TENS EN - M HAEC
(3) VNGVENTVM
IN CORPVS ME
VM AD SEPELI
ENDVM ME
FECIT .
AMEN DICO VO
BIS VBICVM
QVE PRAEDI
CATVM FVE
RIT HOC EVAN
GELIVM IN
TOTO MVNDO
DICETVR ET
QVOD HAEC FE
CIT IN MEMO
RIAM (4) SVI .
TVNC ABIIT VNVS
(5) DE DVODECIM
DISCIPVLIS QVI
(a) DICI - - - IVDAS

---

(1) Vulg. *Recumbentis .*
(2) *Ut quid perditio haec? Potuit enim iſtud venumdari multo , & dari pauperibus . Sciens autem Jeſus, ait illis : quid moleſti eſtis huic mulieri ? Opus enim bonum .*
(3) Vulg. *Unguentum hoc .*
(4) *Ejus .*
(5) *De duodecim , qui dicebatur .*

(1) SCARIOTH AD
PRI - - - PES SA
C - - - - TVM ET
A - T ILLIS QVID
VVLTIS MIHI
DARE (2) ET EGO
VOBIS ILLVM
TRADAM AD IL
LI STATVERVNT
(a) ILLI XXX. STA
TERES ET EXIN
DE QVAERERAT
OPPORTVNI
TATEM VT EVM
TRADERET .
PRIMA AVTEM
DIE AZYMO
RVM ACCES
SERVNT DIS
CIPVLI AD IHM.
DICENTES
(3) VBI VIS PRAE
PARE - VS TI
(b) BI MANDVCA

RE PASCHA
(4) IHS AVTEM DIXIT
EIS ITE IN CI
VITATE AD QVE.
DAM ET DICI
TE EI MAGIS
TER DICIT TEM
PVS MEVM
PROPE EST APVT
TE FACIO PASCHA
CVM DISCI
PVLIS MEIS ET
FECERVNT
(a) DISCIPVLI (5) SI
CVT PRAE - -
CEPERAT EI -
ET PARAVE
RVNT PASCHA .
CVMQVE SER -
ESSET FACTVM
(b) DISCVBVIT
CVM DVODE
CIM DISCI
PVLIS SVIS ET

---

(1) Vulg. *Iſcariotes .*
(2) *Et ego vobis eum tradam ? At illi conſtituerunt ei triginta argenteos .*
(3) *Ubi vis paremus tibi comedere paſcha ?*
(4) Vulg. *At Jeſus dixit : ite in civitatem ad quemdam .*
(5) *Sicut conſtituit illis Jeſus , & paraverunt paſcha . Veſpere autem facto , diſcumbebat cum duodecim &c.*

(1) MANDVCAN
TIBVS EIS DI
XIT AMEN DI
CO VOBIS QVIA
VNVS EX VO
BIS TRADET ME
ET VEHEMEN
TER CONTRIS
TATI COEPE
RVNT DICERE
SINGVLI NVM
QVID EGO SVM
DME. QVIBVS
RESPONDENS
IHS. DIXIT QVI
INTINGIT ME
CVM MANVM IN CATI
NVM HIC ME
TRADET FILIVS
QVIDEM HO
MINIS VADIT
SICVT SCRIPTV.
EST (2) DE EO.
VAE AVTEM HO
MINI ILLI (3) PER
QVEM - - - - VS
(a) HOMIN - - - - A
DI - - - - - - - - -
- - - RE AV - -
MVM - - - - -
SI NON - - - -
SET NAT - - - -
MO ILLE.
RESPONDENS
(b) IVDAS QVI TRA
DITVRVS ERAT
EVM DIXIT
NVMQVID
EGO SVM RAB
BI DICIT EI IHS
TV DIXISTI.
IPSIS AVTEM
CENANTIBVS
ACCEPIT IHS
PANEM ET CVM
BENEDIXIS
SET - - - GIT ET
D - - - - DISCIPV

(1) Vulg. *Edentibus illis dixit : Amen dico vobis, quia unus veſtrum me traditurus eſt. Et contriſtati valdè coeperunt ſinguli dicere : Numquid ego ſum Domine? At ipſe reſpondens ait : qui intingit mecum manum in paroſſide, hic me tradet.*

(2) *De illo.*

(3) Vulg. *Per quem filius hominis tradetur : bonum erat ei, ſi natus non fuiſſet homo ille. Reſpondens autem Judas, qui tradidit eum, dixit Numquid ego ſum Rabbi? Ait illi: Tu dixiſti. Coenantibus autem eis, accepit Jeſus panem, & benedixit, ac fregit, deditque diſcipulis.*

LIS SVIS (1) ET DIXIT
A - - - - - TE ET
- - - - - - - - - - HOC EST
E - - - - - RPVS
ME - M .
(2) ET A - - - - TO CA
(a) - - - - BENEDI
- - - - - GRATIAS
- - - - ET DE
DIT EIS DICENS
HIC EST SAN
GVIS MEVS
NOVI TESTA
MENTI QVI
PRO MVLTIS
(b) EFFVNDITVR
IN REMISSIO
NEM PECCA
TORVM DICO
AVTEM VOBIS
(3) NON BIBAM
(c) EX N - - - - -
TVRA - - - - - -
VSQV - - - IL

(4) LVM DIEM
CVM ILLVM
BIBAM VOBIS
CVM NOVVM
IN REGNO PA
TRIS MEI ET
HYMNO DIC
TO EXIERVNT
IN MONTEM
OLIVETI .
TVNC DICIT IL
LIS IHS OMNES
VOS SCANDA
LVM PATIEMI
NI IN ME (5) HAC
NOCTE SCRIP
TVM EST ENI
PERCVTIAM
PASTOREM - -
DISPARGEN
- - - OVES GRE
GIS .
VERVM - - - - - - -
TEA QVAM SVR

(1) Vulg. *Et ait :*
(2) *Et accipiens calicem, gratias egit, & dedit illis dicens : bibite ex hoc omnes . Hic eſt enim Sanguis meus novi teſtamenti, qui pro multis effundetur .*
(3) *Non bibam amodo de hoc genimine vitis .*
(4) Vulg. *In diem illum , cum illud bibam &c.*
(5) *In iſta nocte . Scriptum eſt enim : percutiam paſtorem, & diſpergentur oves gregis . Poſtquam autem reſurrexero .*

REXERO PRAE
CEDAM VOS IN
GALILAEAM
(1) IBI ME VIDE
BITIS.
RESPONDENS
AVTEM ILLI PE
TRVS DIXIT SI
OMNES SCAN
DALIZATI FVE
RINT IN TE EGO
NVMQVAM
SCANDALIZA
BOR. (2) AIT AV
TEM PETRO
IHS. AMEN DI
CO TIBI QVIA
NOCTE HAC AN
TE GALLI CANTVM
TER ME ABNE
GABIS.
AIT EI PETRVS
- - SI OPORTVE
RIT ME TECVM

MORI NON
TE NEGABO.
(3) SIMILITER ETI
- - - - - - ET OM
NES DISCIPV
LI DIXERVNT.
TVNC VENIT
IHS CVM EIS
IN LOCVM
QVI DICITVR
GEDSEMANI
ET DICIT DIS
CIPVLIS SVIS
SEDETE HIC
(a) DONEC EAM
ILLVC ORARE
ET ADSVMP
TO PETRO CVM
DVOBVS FILI
IS ZEBEDAEI
COEPIT TRIS
TIS ESSE ET AN
XIVS.
TVNC DIXIT

---

(1) Vulg. non habet *Ibi me videbitis*. Tum ſubdit: *Reſpondens autem Petrus ait illi: Et ſi omnes.*

(2) *Ait illi Jeſus: Amen dico tibi, quia in hac nocte antequam gallus cantet, ter me negabis. Ait illi Petrus: Etiamſi oportuerit me mori tecum &c.*

(3) Vulg. *Similiter & omnes diſcipuli dixerunt. Tunc venit Jeſus cum illis in villam, quae dicitur Gethſemani, & dixit diſcipulis ſuis: Sedete hic, donec vadam illuc, & orem. Et aſſumpto Petro, & duobus filiis Zebedaei, coepit contriſtari, & moeſtus eſſe. Tunc ait &c.*

(1) EIS IHS. TRISTIS
EST ANIMA ME
A VSQVE AD MOR
TEM MANETE
HIC ET VIGILA
TE MECVM
ET PROGRES
SVS MODICV.
POSITIS GENI
BVS PROCIDIT
IN FACIEM
SVAM ORANS
ET DICENS.
PATER OMNIA
TIBI POSSIBILIA
SVNT SI POTEST
FIERI TRANSE
AT A ME CALIX
ISTE SED TA
(1) MEN NON SI
CVT EGO VO
LO SED SICVT
TV VIS.
ET VENIT AD DIS

CIPVLOS SVOS
ET INVENIT
EOS DORMIE
TES ET (2) DIXIT PE
TRO SIC NON
POTVISTIS VNA HO
RA VIGILARE
MECVM VI
GILATE ET ORA
TE VT NON IN
TRETIS IN TEMP
TATIONEM.
SPIRITVS QVI
DEM PROMP
TVS EST CARO
AVTEM INFIR
MA. ITE
RVM SECVN
DO ABIIT ET O
RAVIT DICENS
(3) PATER NON
POTEST HOC PO
CVLVM TRAN
SIRE NISI ILLV.

(1) Vulg. *Illis : Triſtis eſt anima mea uſque ad mortem : Suſtinete hic, & vigilate mecum. Et progreſſus puſillum, procidit in faciem ſuam orans, & dicens : Pater mi, ſi poſſibile eſt, tranſeat a me calix iſte ; verumtamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Et venit &c.*

(2) Vulg. *Dicit.*

(3) *Pater mi, ſi non poteſt hic Calix tranſire, niſi bibam illum.*

BIBAM FIAT VO
LVNTAS TVA.
(1) ET CVM VENIS
SET RVRSVS
INVENIT EOS
DORMIENTES
ERANT ENIM
OCVLI EORVM
(1) SOMNO GRA
VATI.
ET RELICTIS EIS
ABIIT ET ORA
(b) - IT EVNDE.
SERMONEM
ITERATO.
- - NC VENIT AD
DISCIPVLOS
- - OS ET DICIT
- - S DORMITE
- - M ET REQVI
- - CITE ECCE
- - - ROPINQVA
- - - HORA ET FI
- - - - HOMINIS

TRADETVR (2) IN
MANIBVS PEC
CATORVM SVR
GITE EAMVS
H NC ECCE
ADPROPINQVA
VIT QVI ME
TRADET.
ADHVC EO LO
QVENTE ECCE
IVDAS VNVS
EX DVODECI.
VENIT (3) ET CVM
IPSO TVRBA
MVLTA CV -
GLADIIS ET - - -
TIBVS M - - - -
A PRI - - - - -
BVS - - - - - - -
TVM - - - - - -
O - - - - - - - -
P - - - - - - -
- - - - - - - EV.
D - - - - - S SIG

(1) Vulg. *Et venit iterum, & invenit eos dormientes; erant enim oculi eorum gravati Et relictis illis iterum abiit, & oravit tertio eundem ſermonem dicens.*

(3) Vulg. *In manus peccatorum. Surgite, eamus: ecce &c.*

(3) *Et cum eo turba.*

NVM DICENS
QVEMCVM
QV - OSCVLA
TVS - VERO IP
SE EST TENETE
EVM .
(1) ET STATIM AC
CESSIT AD IHM
ED DIXIT HABE RAB
BI ET OSCVLA
TVS EST EVM
DIXIT EI IHS.
(a) AD QVOD VE
. . . TI AMICE
. . NC INIECE
. . NT MAN
. . . . . HM ET
. . . . . . RVNT
. . . . . . ECCE
. . . . . . EX HIS
. . . . V.
. . . .
. . . .
. . . .

GLADIVM SV
VM (2) ET PERCVS
SIT SERVVM
PRINCIPIS SA
CERDOTVM
ET AMPVTAVIT
AVRICVLAM
EIVS .
TVNC AIT AD IL
LVM IHS CON
VERTE GLADI
VM TVVM IN
LOCVM SVV.
(3) OMNES QVI
ACCEPERINT
GLADIVM GLA
DIO PERIBV - -
(4) AVT NON . . . .
(a) TAS PO - - -
MODO RO - -
RE PATRE -
MEV - - - - -
HIBE - - - - -
HI PLVSQVAM

(1) Vulg. *Et confeſtim accedens ad Jeſum, dixit : Ave Rabbi : & oſcula tus eſt eum . Dixitque illi Jeſus : Amice ad quid veniſti ? Tunc acceſſerunt , & manus injecerunt in Jeſum .*

(2) Vulg. *Et percutiens ſervum Principis Sacerdotum, amputavit auriculam ejus . Tunc ait illi Jeſus :*

(3) *Omnes enim qui &c.*

(4) *An putas , quia non poſſum rogare Patrem meum , & exhibebit mihi modo .*

DVODECIM
LEGIONES AN
GELORVM QVO
MODO ERGO
IMPLEBVNTVR
SCRIPTVRAE
QVIA SIC OPOR
TET FIERI (1) IN ILLA
HORA IHS. DI
(8) XIT AD TVRBAM
QVASI AD LATRO
NEM VENIS
TIS AD ME CVM
GLADIIS ET FVS
TIBVS CONPRE
HENDERE ME
COTTIDIE
(2) APVT VOS SEDE
BAM IN TEM
PLO DOCENS
- - NON TENV
- - TIS ME .
HOC AVTEM TO
TVM - - - - - -

EST (3) VT IMPLE
ANTVR SCRIP
TVRAE P - OPHE
TARVM .
(a) TVNC DISCIPVLI
EIVS OMNES
RELICTO EO FV
GERVNT AD ILLI
TENENTES
IHM DVXE
RVNT AD CAI
PHAM PRINCI
PEM SACER
DOTVM VBI
SCRIBAE ET SE
NIORES CON
VENERANT
PETRVS AVTEM
SEQVEBATVR
EVM A LON
GE (4) VSQVE AD A
TRIVM PRIN
- - PIS SA - - -
- - - - - ET IN

---

(1) Vulg. *In illa hora dixit Jeſus turbis : tamquam ad latronem exiſtis cum gladiis , & fuſtibus .*

(2) *Apud vos ſedebam docens in Templo , & non me tenuiſtis .*

(3) Vulg. *Ut adimplerentur ſcripturae Prophetarum . Tunc diſcipuli omnes .*

(4) *Uſque in atrium .*

GRESSVS IN
TRO SEDEBAT
CVM MINIS
(a) TR (1) - - - T VIDE
RET EXITVM
REI PRINCEPS
VERO ET VNI
VERSVM CON
CILIVM QVAE
REBANT FAL
SVM TESTIMO
NIVM ADVER
SVS IHM. VT EV.
INTERFICERENT
(b) ET NON INVE
NERVNT CVM MVL
TIS FALSIS TES
TES ACCESSIS
SENT NON IN
VENERVNT
EXITVM REI.
POSTEA AVTEM
VENERVNT
DVO F - - - - TES

TES ET DIXERVNT
HIC DIXIT POS
SVM DESTRVE
RE TEMPLVM
DEI (2) ET IN TRI
BVS DIEBVS
(a) AEDIFICARE
ILLVD.
ET CVM SVR
EXISSET PRI.
CEPS SACERDO
TVM DIXIT ILLI
NON RESPON
DES AD EA QVAE
HI ADVERSVS
TE TESTIFICAN
TVR. IHS. AVTE.
TACEBAT (3) ET RES
PONDENS PRI.
CEPS SACERDO
TVM DIXIT EI
ADIVRO TE PER
DEVM VIVVM
VT DICAS NO

(1) Vulg. *Ut videret finem. Principes autem Sacerdotum, & omne Concilium, quaerebant falſum teſtimonium contra Jeſum, ut eum morti traderent. Et non invenerunt, cum multi falſi teſtes acceſſiſſent. Noviſſimè autem venerunt &c.*

(2) Vulg. *Et poſt triduum reaedificare illud. Et ſurgens Princeps Sacerdotum, ait illi: Nihil reſpondes ad ea, quae iſti adverſum te teſtificantur?*

(3) *Et Princeps Sacerdotum ait illi:*

BIS SI TV ES XPS.
FILIVS DI (1) AIT
IHS. TV DIXISTI.
VERVMTAME.
DICO VOBIS
AMODO VIDE
BITIS FILIVM
HOMINIS (2) SE
DENTEM AD
DEXTERAM VIR
(a) TVTIS ET VENI
ENTEM CVM
- - BIBVS - - -
- - - VNC - - -
- EPS SA - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

PHEMIAM QVID
VOBIS VIDE
TVR. (3) AD ILLI
(a) RESPONDERVNT
VNIVERSI ET
DIXERVNT
REVS EST MOR
TIS.
TVNC EXPVERVNT
IN FACIEM EIVS
(4) ET COLAFOS
DEDERVNT EI
(b) DICENTES PRO
FETIZA NOBIS
XPE QVIS EST
QVI TE PERCVS
S - - - - - PETRVS
- - - - - SEDE
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg. *Dicit illi Jeſus :*
(2) *Sedentem a dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus coeli.*

(3) Vulg. *At illi reſpondentes dixerunt : Reus eſt mortis.*
(4) *Et colaphis eum ceciderunt, alii autem palmas in faciem ejus dederunt, dicentes :*

(1) AVTEM NE
GAVIT IN CONS
PECTV OMNI
VM DICENS
NESCIO QVID
DICAS NEC NO
VI . EGRES
SVS AVTEM
AD IANVAM
VIDIT ILLVM
ALIA ANCHIL
LA ET AIT ILLI
QVI IBI ERANT
ET HIC ERAT
CVM IHV
NAZARENO
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -

ET DIXERVNT
PETRO (2) VERE
EX IPSIS ES ET
(a) TV NAM ET
LOQVELA TVA
SIMILIS EST . TVNC
COEPIT DEVO
TARE SE ET IVRA
RE QVIA NON
NOVI HOMINE .
ET CONFESTIM
GALLVS CANTA
VIT ET - -
CORDA - - - - - -
PETRVS - - -
(3) BVM - - - - -
QVOD - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -

(1) Vulg. *At ille negavit coram omnibus, dicens: Neſcio quid dicis. Exeunte autem illo januam, vidit eum alia ancilla, & ait his, qui erant ibi:*

(2) Vulg. *Verè & tu ex illis es; nam & loquela tua manifeſtum te facit. Tunc coepit deteſtari, & jurare, quia non noviſſet hominem. Et continuo gallus cantavit.*

(3) *Verbi.*

(1) CVMQVE MA
NE ESSET FAC
(a) TVM CONSILI
VM FECERVNT
OMNES PRIN
CIPES SACERDO
TVM ET SENIO
RES PLEBIS AD
VERSVS IHM.
VT EVM MOR
TI TRADERENT
(2) ET LIGATVM
EVM DVXERVNT
ET TRADIDE
RVNT PONTIO
PILATO PRAESI
DI. TVNC
VIDENS IVDAS
QVI TRADIDIT
(b) EVM QVIA DA.
NATVS EST. PAENI
TENTIA DVC
TVS RETTVLIT
TRIGINTA AGEN
TEOS PRINCIPI
BVS SACERDO
TVM ET SENIO
(a) RIBVS DICENS
(3) PECCAVI QVOD
TRADIDERIM
SANGVINEM
IVSTVM.
AD ILLI DIXE
RVNT QVID
AD NOS TV VI
DERIS ET PRO
IECTIS ARGE.
TIS IN TEMPLO
(b) (4) SECESSIT ET A
BIIT ET LAQVEO
SE SVSPENDIT
PRINCEPS AV
TEM SACERDO
TVM ACCEPTA
PECVNIA DIXE
RVNT NON LI
CET MITTERE
(c) EA IN CORBAM

(1) Vulg. *Mane autem facto conſilium inierunt omnes Principes Sacerdotum, & Seniores populi.*

(2) *Et vinctum adduxerunt eum, & tradiderunt Pontio Pilato Praeſidi. Tunc videns Judas, qui eum tradidit, quod damnatus eſſet.*

(3) Vulg. *Peccavi tradens ſanguinem juſtum.*

(4) *Receſſit; & abiens laqueo ſe suſpendit. Principes autem Sacerdotum, acceptis argenteis, dixerunt: Non licet eos mittere in corbonam.*

QVIA PRAETI
VM SANGVI
(a) NIS EST (1) CONSI
LIO AVTEM AC
CEPTO INTER
SE EMERVNT
AGRVM FIGV
LI AD SEPVLTV
RAM PEREGRI
NORVM PROP
TER HOC VO
CATVS EST AGER
(b) ILLE (2) ACHEL
DEMAE HOC
EST AGER SAN
GVINIS VSQVE
IN HODIER
NVM DIEM
TVNC IMPLE
TVM EST QVOD
DICTVM EST
(c) PER (3) PROPHE
TAM DICEN
TEM ET ACCE

(a) PERVNT TRI
GINTA ARGE
TEOS PRAETI
VM (4) AESTIMA
TI QVEM AES
TIMAVERVNT
A FILIIS ISTRA
HEL ET DEDE
RVNT EOS IN
AGRVM FIGV
LI IN SEPVLTV
RAM PEREGRI
NORVM .
IHS. AVTEM STE
TIT ANTE PRAE
SIDEM ET IN
TERROGAVIT
EVM PRAESES
DICENS TV ES
REX IVDAEO
RVM . (5) IHS. AV
TEM AIT TV DI
CIS ET CVM
ACCVSARETVR

(1) Vulg. *Conſilio autem inito, emerunt ex illis agrum figuli in ſepulturam peregrinorum.*
(2) *Haceldama.*
(3) Addit *Jeremiam.*
(4) Vulg. *Appretiati, quem appretiaverunt a filiis Iſrael, & dederunt eos in agrum figuli, ſicut conſtituit mihi Dominus.*
(5) *Dicit illi Jeſus:*

A PRINCIPIBVS
SACERDOTVM
ET SENIORIBVS
NIHIL RESPON
DIT . TVNC DI
CIT ILLI PILATVS
NON AVDIS
(1) QVANTA ADVER
SVS TE TESTIMO
NIA PERHIBENT
ET NON RES
PONDIT EI VLLV̄.
VERBVM ITA
VT MIRARE
TVR PRAESES
VALDE .
PER DIEM AV
TEM FESTVM
CONSVEVE
RAT PRAESES DI
MITTERE PO
PVLO VNVM VINC
TVM QVEM VOL
VISSENT TVNC

(a) (2) HABEBANT
INSIGNEM
VINCTVM
QVI DICEBA
TVR BARAB
BAS .
CONGREGATIS
AVTEM ILLIS DI
XIT PILATVS QVĒ.
VVLTIS VOBIS
DE DVOBVS MIT
TAM BARAB
BAN AN IHM.
QVI DICITVR
XP̄S . SCIEBAT
ENIM QVOD
PER INVIDIAM
(3) TRADIDERANT
EVM SEDEN
TE AVTEM ILLO
PRO TRIBVNA
LI MISIT AD EV́.
VXOR EIVS DI
(b) CENS (4) NIHIL SIT

---

(1) Vulg. *Quanta adverſum te dicunt teſtimonia? Et non reſpondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur Praeſes vehementer. Per diem autem ſolemnem conſueverat Praeſes populo dimittere unum vinctum, quem voluiſſent.*

(2) Vulg. *Habebat autem tunc vinctum inſignem, qui dicebatur Barrabas. Congregatis ergo illis, dixit Pilatus: quem vultis dimittam vobis.*

(3) *Tradidiſſent eum;*

(4) *Nihil tibi.*

TIBI ET IVSTO IL
LI MVLTA ENIM
PASSA SVM HO
DIE PER VISVM
(1) PROPTER ILLVM.
PRINCIPES AVTEM
SACERDOTVM
ET SENIORES
PERSVASERVNT
(a) (2) POPVLO VT PE
TERENT BARAB
BAN. IHM. VERO
PERDERENT.
RESPONDENS AV
TEM PRAESES AIT
ILLIS QVEM VVL
TIS VOBIS DE DVO
BIS (3) DIMITTAM
AD ILLI DIXERVNT
BARABBAN.
DICIT ILLIS PILATVS
(4) QVID ERGO FA
CIAMVS. IHM
QVI DICITVR

XPS. DICVNT O.
NES CRVCIFIGA
TVR AIT ILLIS PRAE
SES QVID ENIM
MALI FECIT AD IL
LI MAGIS CLA
MABANT (5) CRVCI
FIGATVR VIDENS
AVTEM PILATVS
QVI NIHIL PRO
(a) FICIT SED MAGIS
TVMVLTVM FIE
RI ACCEPTA AQVA
LAVIT MANVS
CORAM POPVLO
DICENS INNO
CENS EGO SVM
(b) A SANGVINE
(6) HVIVS VOS VI
DERITIS.
ET RESPONDENS
VNIVERSA TVR
BA DIXIT SAN
GVIS EIVS SV

(1) Vulg. *Propter eum.*
(2) *Populis.*
(3) *Dimitti.*
(4) *Quid igitur faciam de Jeſu.*

(5) Vulg. *Clamabant dicentes: Crucifigatur. Videns autem Pilatus, quia nihil proficeret, ſed magis tumultus fieret.*
(6) *Justi hujus: vos videritis. Et reſpondens univerſus populus, dixit:*

PER NOS E - SV
PER - - - IOS NOS
TROS.
TVNC DIMISIT ILLIS
(a) BARABBAN. (1) IHM
VERO FLAGEL
LIS CAESVM TRA
DIDIT EIS VT CRV
CI EVM FIGERENT.
TVNC MILITES PRAE
SIDIS SVSCEPE
RVNT. IHM. IN
PRAETORIO ET
CONGREGAVE
RVNT AD EVM
VNIVERSAM
COHORTEM ET I.
(b) DVERVNT EVM
TVNICAM PVR
PVREAM ET CLA
MYDEM COCCI
NEAM CIRCVM
DEDERVNT EI
ET CORONAM

DE SPINIS POSVE
RVNT SVPER CA
PVT EIVS ET HA
RVNDINEM IN
DEXTERA EIVS
(a) (2) ET ADGENICV
LANTES SE ANTE
EVM DELVDE
BANT EVM DICE.
TES HABE REX
IVDAEORVM
(b) ET EXPVEBANT
IN FACIEM EIVS
ET ACCEPERVNT
HARVNDINEM
ET PERCVTIEBANT
CAPVT EIVS.
ET POSTQVAM DE
LVSERVNT EVM
EXVERVNT EV.
CLAMYDEM ET
INDVERVNT
EVM VESTIME.
TA EIVS ET DV

---

(1) Vulg. *Jeſum autem flagellatum tradidit eis, ut crucifigeretur. Tunc milites Praeſidis ſuſcipientes Jeſum in Praetorium, congregaverunt ad eum univerſam cohortem; & exuentes eum, chlamydem coccineam circumdederunt ei; & plectentes coronam &c.*

(2) Vulg. *Et genuflexo ante eum, illudebant ei dicentes: Ave Rex Judaeorum. Et expuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus. Et poſtquam illuſerunt ei, exuerunt eum chlamyde, & induerunt eum veſtimentis ejus.*

XERVNT (1) VT CRV
CI EVM FIGERENT.
EXEVNTES AVTEM
INVENERVNT
(a) HOMINEM CY
RINEVM VE
NIENTEM OB
VIAM SIBI NOMI
NE SIMONEM
HVNC ANGA
RIAVERVNT
VT TOLLERET CRV
CEM EIVS
ET VENERVNT IN
LOCVM QVI DI
CITVR GOLGO
TAHA QVOD EST
CALVARIAE LO
CVS (2) ET DEDE
RVNT EI BIBE
RE VINVM CVM
FELLE MIXTVM
ET CVM GVSTAS
SET NOLVIT BI

BE - -
POSTQVAM AVTĒ.
CRVCIFIXERVNT
EVM (3) DIVISE
RVNT SIBI VES
TIMENTA EIVS
SORTEM MIT
(a) TENTES VT IM
PLERETVR QVOD
DICTVM EST PER
PROPHETAM (4)
DIVISERVNT
SIBI VESTIMĒ.
TA MEA
ET SVPER VES
TEM MEAM
MISERVNT
SORTEM
ET SEDENTES
SERVABANT
EVM (5) ET INPOSVE
RVNT EI SVPRA
CAPVT CAVSAM
EIVS SCRIPTAM

(1) Vulg. *Eum, ut crucifigerent. Exeuntes autem invenerunt hominem Cyreneum, nomine Simonem:*
(2) *Et dederunt ei vinum bibere cum &c.*
(3) Vulg *Diviſerunt veſtimenta ejus.*
(4) Addit *Dicentem.*
(5) *Et impoſuerunt ſuper caput ejus cauſam ipſius.*

(a) (1) HIC EST REX IV
DAEORVM
TVNC CRVCIFIXI
SVNT CVM EO
DVO LATRONES
VNVS A DEX
TRIS (2) ET ALTER
AD SINISTRIS
TRANSEVNTES
AVTEM BLASPHE
MABANT EVM
MOVENTES CA
PITA SVA ET DI
(b) CENTES (3) VA QVI
DESTRVEBAT TE.
PLVM DI. ET IN
TRIDVO ILLVD
REAEDIFICABAT
LIBERA TE SI FI
LIVS DI. ES TV
ET DESCENDE
DE CRVCEM SI
MILITER ET PRIN
CIPES SACERDO

TVM (4) DELVDEN
(a) TES CVM SCRIBIS
ET PHARISAEIS
DICEBANT ALI
OS SALVOS FECIT
SE IPSVM NON
POTEST SALVVM
FACERE SI REX
ISTRAHEL EST DES
CENDAT NVNC
DE CRVCE ET
CREDIMVS EI
(5) SI CONFIDET IN
(b) DO. LIBERET NVNC
EVM SI VVLT EV.
DIXIT ENIM
QVIA DI. FILIVS
SVM.
ID IPSVM AVTEM
ET LATRONES
QVI CRVCIFIXI
ERANT CVM
EO INPROPERA
BANT EI (6) ET POST

---

(1) Vulg. *Hic eſt Jeſus.*
(2) *Et unus a ſiniſtris. Praetereuntes autem.*
(3) *Vah qui deſtruis Templum Dei, & in triduo illud reaedificas: ſalva temetipſum: ſi Filius Dei es, deſcende de Cruce.*
(4) Vulg. *Illudentes cum Scribis, & Senioribus.*
(5) *Confidit in Deo: liberet nunc, ſi vult eum: dixit enim: quia Filius Dei ſum.*
(6) *A ſexta &c.*

(1) QVAM CRVCI
FIXVS EST AB HO
RA SEXTA TENE
BRAE FACTAE
SVNT SVPER V
NIVERSAM
TERRAM VSQVE
(2) IN ORAM NO
NAM.

CIRCA HORA AV
TEM NONAM
EXCLAMAVIT
IHS. VOCE MAG
NA DICENS HE
LI HELI LAMAZAH
THANI HOC EST
DS. MEVS DS. ME
VS VT QVID ME
DERELIQVIS
TI. QVIDAM
AVTEM ILLIC
STANTES ET AVDI
ENTES DICEBANT
HELIAM VOCAT
ISTE ET CONTI
NVO CVRRENS
VNVS EX EIS (3) AC
CEPTA SPONGIA
IMPLEVIT ACE
(a) TO ET INPOSVIT
IN HARVNDINE
ET DABAT EI BIBE
RE CETERI VERO
DIXERVNT SI
NE VIDEAMVS
(b) SI VENIT HELIAS
ET LIBERAVIT
EVM.

IHS. AVTEM ITE
RVM CLAMANS
VOCE MAGNA
EMISIT SPM. ET
ECCE VELVM
TEMPLI SCISSV.
EST IN DVAS
PARTES A SVM
MO VSQVE DE
ORSVM ET TER

(1) Vulg. *A ſexta autem hora.*
(2) *Ad horam nonam. Et circa horam nonam clamavit Jeſus voce magna dicens: Eli, Eli, lamma ſabacthani? Hoc eſt: Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquiſti me?*

(3) Vulg. *Acceptam ſpongiam implevit aceto, & impoſuit arundini, & dabat ei bibere. Caeteri verò dicebant: Sine videamus an veniat Elias liberans eum.*

(1) REMOTVM FAC
TVM EST MAG
NVM ET PETRAE
FISSE SVNT ET
MONVMEN
TA PATEFACTA
SVNT ET MVLT - -
(a) CORP - - A SANC
TORVM DORMI
- - - - VM SVR
- - XERVNT ET
- - EVNTES DE
- ONVMEN
- - - - OST RESVR
- - - - - ONEM
- - - - S VENE
- - - - IN SANC
- - - CIVITATE.
(2) - - - - LTIS APPA
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

VISO TERRAE
MOTV (3) ET EA QVAE
FIEB - - - TIMVE
- - - - - - - -
- - CENTES V -
RE DI. FILIVS ERAT
ISTE
- RAN - AVTEM
IBI MVLIERES
(a) MVLTAE (4) A LON
GE VIDENTES QVAE
SECVTAE FVE
RANT IHM A CANA GA
LILEA MINIS
TRANTES EI I -
TER QVAS ER - -
MARIA MAG
- ALENAE E -
MARIA IAC - - I
- - - - - - - -
- - - - - VM ZEBEDEI
- - - - - - - -
- - - - - - - -
ESSET VE - - - -

(1) Vulg. *Et terra mota eſt, & petrae ſciſſae ſunt, & monumenta aperta ſunt: & multa corpora Sanctorum, qui dormierant.*

(2) Vulg. *Et apparuerunt multis.*

(3) *Et his, quae fiebant.*

(4) *A longe, quae ſecutae erant Jeſum a Galilaea.*

QVIDAM HOMO
DIVES AB ARIMA
THIA NOMINE
- - - - - - - -
DISCIPVLI - - - -
ERAT IHV HIC A
- - - - - SIT AD PILA
- - M ET P - TIIT CO
- - VS IHV. TVNC
PILATVS IVSSIT
REDDI CORPVS
(1) ET CVM ACCEPIS
SET IOSE - - COR
PVS IHV INVOL
V - - - - - VD IN SY.
DONE MVNDA
ET POSVIT EV -
IN MONVM - - - -
- - VO NOV - - -
- - OD EXCIDE - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - AD OSTE

VM MONVME.
TI ET ABIIT ERAT
AVTEM IBI MA
RIA MAGDALE
NAE ET ALTERA
MARIA SEDEN
TES CON - - - SE
- - VLCR - -
ALTERA AVTEM
DIE QVAE - - -
POST PARAS - -
VE CONVE - -
RVNT PRIN - -
PES SACERD - - - -
ET PHAR - - - - -
AD PILATV - - -
CENTES - - - -
NE (1) REM - - -
RATI SV - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
(3) (2) TERTIVM - - - -

(1) Vulg. *Et accepto corpore, Joſeph involvit illud in Sindone munda, & poſuit illud &c.*

(2) Vulg. *Recordati.*

(3) Vulg. *Poſt tres dies.*

RESVRGAM
IVBE ERGO CVS
TODIRI SEPVL
CHRVM VSQVE
IN DIEM TERTI
VM NE FORTE
VENIANT DIS
CIPVLI EIVS ET
FVRENTVR EV.
ET (1) DICANT PLE
VI QVIA SVRRE
XIT A MORTVIS
ET ERIT NOVIS
SIMVS ERROR
PEIOR PRIORI
AIT ILLIS PILATVS
(a) (2) H - BETIS CVS
TODES ITE CVS
TODITE SICVT
SCITIS - - - I AVTE.
- - EVNTE - MV
- - - - - VNT SE
PVLCHRVM
SIGNANTES LA
PIDEM CVM
CVSTODIBVS
(a) (3) LXXIIII VESPE
RE AVTEM SAB
BATI QVAE LV
CESCIT IN PRI
MA SABBATI VE
NIT MARIA
MAGDALENAE
ET ALTERA MA
RIA VIDERE SE
PVLCHRVM
ET ECCE TERRAE
MOTVS FACTVS
EST MAGNVS
ANGELVS ENI.
DMI. DESCEN
DIT DE CAELO
ET ACCEDENS
REVOLVIT LA
PIDEM (4) ET SEDIT
SVPER EVM
ERAT AVTEM AS
PECTVS EIVS

(1) Vulg. *Et dicant plebi : Surrexit &c.*
(2) *Habetis cuſtodiam .*
(3) In Vulgata numerus hic Cuſtodum non habetur .
(4) *Et ſedebat .*

SICVT FVLGVR
(a) (1) ET VESTIME.
TA EIVS CANDI
DA SICVT NIX A
TIMORE AVTEM
EIVS TERRITI
SVNT CVSTODES
ET FACTI SVNT
VELVT MORTVI
RESPONDENS AV
TEM ANGELVS
DIXIT MVLIERI
BVS NOLITE TI
MERE VOS SCIO
ENIM QVOD
IHM QVI CRV
CIFIXVS EST QVAE
RITIS NON EST
HIC SVRREXIT
ENIM SICVT
DIXIT VENITE
ET VIDETE LO
CVM VBI POSI
TVS ERAT DMS

(2) ET DICITE DIS
CIPVLIS EIVS
QVIA SVRRE
XIT ET PRAECE
DIT VOS IN GA
LILEA . IBI EVM
(a) VIDEBITIS EC
CE DIXI VOBIS
ET EXIERVNT CI
TO DE MONVME.
TO CVM TIMO
RE ET GAVDIO
MAGNO CVR
RENTES NVN
TIARE DISCIPVLIS
EIVS
ET ECCE IHS - -
CVRRIT ILLIS DI
CENS HABETE
ILLAE - - TEM
ACCE - - - - VNT
ET TEN - - - - - -
PEDES - - - - - -
ADORAVERVNT

(1) Vulg. *Et veſtimentum ejus ſicut nix. Prae timore autem ejus exterriti ſunt cuſtodes.*

(2) Vulg. *Et cito euntes dicite diſcipulis ejus quia ſurrexit: & ecce praecedet vos in Galilaeam: ibi eum videbitis; Ecce praedixi vobis. Exierunt &c.*

EVM
TVNC AIT ILLIS IHS
NOLITE TIME
RE ITE NVNTIA
TE FRATRIBVS
MEIS VT EANT
IN GALILEAM
IBI ME VIDE
BVNT QVAE CV.
ABISSENT ECCE
QVIDAM DE CVS
TODIBVS VENE
RVNT IN CIVI
TATEM ET NVN
TIABERVNT PRI.
CIPIBVS (1) SACER
DOTVM ET SCRI
BIS OMNIA QVAE
FACTA SVNT
ET CONGREGATI
PRINCIPES SA
CERDOTVM CV.
SENIORIBVS
(a) CONSILIVM AC

CEPERVNT ET
PECVNIAM CO
PIOSAM DEDE
RVNT MILITI
BVS DICENTES
DICITE QVIA DIS
CIPVLI EIVS NOC
TE VENERVNT
ET FVRATI SVNT
EVM NOBIS DOR
MIENTIBVS
ET SI HOC AVDI
TVM FVERIT A
PRAESIDE (2) NOS
PERSVADEMVS
EI ET SECVROS
VOS FACIEMVS.
AD ILLI ACCEPTA
PECVNIA FECE
RVNT SICVT (3) E
(a) RANT DOCTI ET
DIVVLGATVM
EST VERBVM IS
TVT APVT IVDAE

(1) Vulg. *Sacerdotum omnia, quae facta fuerant. Et congregati cum Senioribus, conſilio accepto, pecuniam copioſam &c.*

(2) Vulg. *Nos ſuadebimus ei.*
(3) *Erant edocti.*

OS VSQVE IN HO
DIERNVM DI
EM . VNDE
CIM AVTEM
DISCIPVLI ABIE
RVNT IN GALI
LEAM (1) IN MON
TE VBI CONSTI
TVERAT ILLIS
IHS. ET CVM VI
DISSENT EVM
ADORAVERVNT
QVIDAM AV
TEM DVBITAVE
RVNT
ET ACCEDENS IHS
LOCVTVS EST
EIS DICENS DA
TA EST MIHI OM
NIS POTESTAS
IN CAELO ET IN
(a) TERRA (2) EVNTES
NVNC DOCETE
OMNES GEN
TES BAPTIZANTES
EOS IN NOMINE
PATRIS ET FILI ET
SPS SANCTI DO
CENTES EOS SER
VARE OMNIA
QVAECVMQVE
MANDAVI VO
BIS ET ECCE EGO
VOBISCVM SV.
OMNIBVS DIE
BVS VSQVE AD
CONSVMMA
TIONEM SAECV
(a) LI . (3) AMEN .

(1) Vulg. *In montem , ubi conſtituerat illis Jeſus . Et videntes eum adoraverunt* .

(2) Vulg. *Euntes ergo* .

(3) Non habet *Amen* .

SECUNDUM JOHANNEM.

IN PRINCIPIO
ERAT VERBVM
ET VERBVM
ERAT APVT DEM
ET DS ERAT VER
BVM HOC ERAT
IN PRINCIPIO
APVT DM OM
NIA (1) PER ILLVM
FACTA SVNT ET
(a) SINE ILLO FAC
TVM EST NIHIL
QVOD FACTVM
EST IN ILLO VI
TA EST ET VITA
ERAT LVX HO
MINVM ET LVX
IN TENEBRIS
LVCET ET TENE
BRAE EVM NO.
COMPREHEN
DERVNT
FVIT HOMO MIS
SVS A DEO CVI

NOMEN ERAT
IOHANNES HIC
VENIT IN TES
TIMONIVM
VT TESTIMO
NIVM PERHI
BERET DE LVMI
NE VT OMNES
(2) CREDANT PER ILLVM
NON E
(a) RAT ILLE LVME.
SED VT TESTIMO
NIVM PERHI
BERET DE LVMI
NE (3) ERAT LVME.
VERVM QVOD
ILLVMINAT O
MNEM HOMINE.
VENIENTEM
(b) IN HVNC MVN
DVM IN HOC
MVND - - - - -
ET MVNDVS
PER IPSVM

---

(1) Vulg. *Per ipſum facta ſunt, & ſine ipſo factum eſt nihil quod factum eſt, in ipſo vita erat.*

(2) Vulg. *Crederent per illum. Non erat ille lux.*

(3) *Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat &c.*

FACTVS EST ET
(1) MVNDVS ILLVM
NON COGNOVIT
(a) IN SVA VENIT
ET SVI EVM
NON RECEPE
RVNT QVOD
QVOD AVTEM
RECEPERVNT
ILLVM DEDIT
ILLIS POTESTA
TEM FILIOS DEI
FIERI HIS QVI
CREDVNT IN
(2) NOMINE EIVS
NON EX SAN
GVINIBVS NE
QVE EX VOLVN
TATE CARNIS
NEQVE EX VO
LVNTATE VIRI
SED EX DEO
NATI SVNT ET
VERBVM CA

RO FACTVM EST
(3) ET INHABITA
VIT IN NOBIS
ET VIDIMVS
GLORIAM EIVS
GLORIAM SICVT
VNICI FILII A
PATRE PLENVS
GRATIA ET VE
RITATE
IOHANNES TESTI
FICETVR DE IL
LO ET CLAMAT
DICENS HIC
EST DE QVO DI
XI POST ME VE
NIENS ANTE
ME FACTVS EST
QVONIAM PRI
OR ME ERAT
QVIA DE PLE
NITVDINE EIVS
NOS OMNES
ACCEPIMVS

---

(1) Vulg. *Mundus eum non cognovit . In propria venit , & ſui eum non receperunt . Quotquot autem receperunt eum &c.*

(2) *Nomine ejus , qui non &c.*

(3) Vulg. *Et babitavit in nobis : & vidimus gloriam ejus , gloriam quaſi unigeniti a Patre , plenum gratiae , & veritatis . Joannes teſtimonium perhibet de ipſo , & clamat , dicens : hic erat , quem dixi : Qui poſt me venturus eſt , ante me factus eſt ; quia prior me erat . Et de plenitudine ejus &c.*

(1) GRATIAM PRO
GRATIA QVONI
AM LEX PER MOY
SEN DATA EST
GRATIA AVTEM
ET VERITAS PER
IHM XPM FAC
TA EST.
DM NEMO VI
DIT VNQVAM
(a) (2) NISI VNICVS
FILIVS SOLVS SI
NVM PATRIS
IPSE ENARRA
VIT.
ET HOC EST TES
TIMONIVM
IOHANNIS (3) QVA.
DO MISERVNT
AD EVM IVDEI
AB HIEROSOLY
MIS SACERDO
TEM ET LEVI
TAS VT INTERRO
GARENT EVM
(4) TV QVIS EST ET CO.
FESSVS EST ET
NON NEGA
VIT CONFESSVS
EST AVTEM
QVIA EGO NO.
SVM XPS.
ET INTERROGA
VERVNT EVM
ITERVM QVID
ERGO HELIAS
ET AIT NON SVM
QVID ERGO PRO
FETA ES ET RES
PONDIT NON
ET DIXERVNT EI
DIC ERGO QVIS
ES VT RESPON
SVM DEMVS
IIS QVI NOS MI
SERVNT QVID
DICES DE TE IP
SO. QVI RES

(1) Vulg. *Et gratiam pro gratia. Quia lex per Moyſen data eſt, gratia & veritas &c.*

(2) *Unigenitus filius, qui eſt in ſinu Patris &c.*

(3) *Quando miſerunt Judaei ab Jeroſolymis Sacerdotes, & Levitas ad eum, ut &c.*

(4) Vulg. *Tu quis es? Et confeſſus eſt, & non negavit; & confeſſus eſt: quia non ſum ego Chriſtus. Et interrogaverunt eum: Quid ergo? Elias es tu? Et dixit: Non ſum. Propheta es tu? Et reſpondit: Non. Dixerunt ergo ei: Quis es, ut reſponſum demus his, qui miſerunt nos? Quid dicis de te ipſo? Ait:*

PONDIT EGO VOX
CLAMANTIS IN
DESERTO DIRI
GITE VIAM DMI
SICVT DIXIT
ESAIAS PRO
FETA .
(1) ET QVI MISSI E
RANT EX PHA
RISEIS DISCI
PVLI ET LEVI
TAE DIXERVNT
EI QVID ERGO
BAPTIZAS SI TV
NON ES XPS.
NEQVE HELI
AS NEQVE PRO
FETA .
(2) RESPONDENS
ILLIS IOHAN
NES DICENS
EGO BAPTIZO
VOS IN AQVA
IN PENITEN

(a) TIAM (3) MEDIVS
AVTEM STAT
INTER VOS
QVEM VOS IG
NORATIS QVI
POST ME VE
NIT ANTE ME
FACTVS EST CV
IVS NON SVM
(b) DIGNVS EGO
SOLVERE COR
RIGIAM CAL
CIAMENTI E
IVS .
HAEC AVTEM
GESTA SVNT
IN BETHANI
A TRANS IOR
DANEM VBI
ERAT IOHAN
NES BAPTI
ZANS .
ALTERA DIE VI
DIT (4) IHM VE

(1) Vulg. *Et qui miſſi fuerant , erant ex Phariſaeis . Et interrogaverunt eum , & dixerunt ei :*

(2) *Reſpondit Joannes dicens eis : Ego baptizo in aqua : medius &c.*

(3) Vulg. *Medius autem veſtrum ſtetit , quem vos neſcitis . Ipſe eſt , qui poſt me venturus eſt , qui ante me factus eſt : cujus ego non ſum dignus ut ſolvam ejus corrigiam calceamenti . Haec in Betbania facta ſunt trans &c.*

(4) Addit *Joannes* .

NIENTEM AD
SE ET AIT ECCE
AGNVS DEI EC
CE QVI TOLLIT
PECCATVM MV
DI (1) HIC EST DE
QVO EGO DIXI
POST ME VENIT
VIR QVI AN
TE ME FACTVS
EST QVONIĀ.
PRIOR ME E
RAT (2) ET EGO IG
NORABAM
ILLVM SED VT
MANIFESTA
RETVR IN IS
RAEL IDEO
VENI EGO IN
AQVA BAPTI
ZANS.
ET TESTIMO
NIVM PER
HIBVIT IOHAN

NES DICENS
(3) QVONIAM
VIDI SPM TAM
QVAM COLV.
BAM DESCEN
DENTEM DE
CAELO ET MĀ.
SIT SVPER IL
LVM ET EGO
IGNORABAM
ILLVM SED QVI
ME MISIT PAB
TIZARE IN A
QVA ILLE MI
HI DIXIT SVPER
QVEM VIDE - - -
SPM DES
CENDENTEM
(4) ET MANEN
TEM IN ILLO
HIC EST QVI
BAPTIZAT IN
SPV SANCTO
ET EGO VIDI

(1) Vulg. *Hic eſt, de quo dixi:*
(2) *Et ego neſciebam eum; ſed ut manifeſtetur in Iſrael, propterea veni &c.*

(3) Vulg. *Quia vidi Spiritum deſcendentem quaſi columbam de coelo, & manſit ſuper eum. Et ego neſciebam eum: ſed qui miſit me baptizare &c.*
(4) *Et manentem ſuper eum &c.*

ET TESTIMO
NIVM PERHI
(a) BVI (1) QVONIA.
HIC EST ELEC
TVS FILIVS DI.
ALTERA DIE ITE
RVM STABAT
IOHANNES ET
EX DISCIPVLIS
EIVS DVO ET
RESPICIENS
IHM AMBV
LANTEM (2) AIT
(b) ECCE AGNVS
DI ECCE QVI
TOLLIT PECCA
TVM MVNDI
ET AVDIERVNT
EX DISCIPV
LIS EIVS DVO
LOQVENTEM
ILLVM ET SE
CVTI SVNT
IHM .

CONVERSVS
AVTEM IHS ET
VIDENS EOS
SEQVENTES SE
(3) AIT ILLIS QVID
QVAERITIS
AD ILLI DIXE
RVNT EI RAB
BI QVOD DICI
TVR INTER
PRETATVM
MAGISTER
(4) VBI MANES
DICIT EIS VE
NITE ET VIDE
TE . VENE
RVNT ERGO
ET VIDERVNT
VBI HABITA
RET ET APVT
IPSVM MAN
SERVNT ILLA
DIE HORA AV
TEM ERAT FE

(1) Vulg. *Quia hic eſt Filius Dei .*
(2) *Dicit : Ecce agnus Dei . Et audierunt eum duo diſcipuli loquentem, & ſecuti ſunt Jeſum.*
(3) Vulg. *Dicit eis : Quid quaeritis ? Qui dixerunt ei :*
(4) *Ubi habitas ? Dicit eis : Venite, & videte . Venerunt, & viderunt ubi maneret, & apud eum manſerunt die illo : Hora autem erat quaſi &c.*

RE DECIMA
ERAT AVTEM
ANDREAS FRA
TER SIMONIS
PETRI VNVS
EX DVOBVS QVI
AVDIERANT
AB IOHANNE
(1) ET SECVTI E
RANT ILLVM
INVENIT HIC
PRIMVM FRA
TREM SVVM
SIMONEM
(2) ET AIT ILLI IN
VENIMVS
MESSIAM QVOD
EST INTERPRETA
TVM XPS
(3) ET DVXIT ILLVM
AD IHM.
ET RESPICIENS
EVM IHS DI
XIT TV SIMON

(a) (4) FILIVS IOHAN
NIS TV VOCA
BERIS CEPHAS
QVOD EST IN
TERPRETA
TVM PETRVS
ALTERA DIE
VOLVIT EXIRE
IN GALILEA.
ET INVENIT
PHILIPPVM
ET AIT ILLI IHS
SEQVERE ME
ERAT AVTEM
FILIPPVS A
BEDSAIDA DE
CIVITATE AN
DREAE ET PE
TRI INVENIT
FILIPPVS NA
THANAEL (5) ET
DICIT ILLI QVE.
SCRIPSIT MOY
SES IN LEGE

(1) Vulg. *Et ſecuti fuerant eum.*
(2) *Et dicit ei:*
(3) *Et adduxit eum ad Jeſum. Intuitus autem eum Jeſus, dixit: Tu es Simon &c.*

(4) Vulg. *Filius Jona: Tu vocaberis Cephas, quod interpretatur Petrus. In craſtinum voluit exire in Galilaeam, & invenit Philippum. Et dicit ei Jeſus: ſequere me. Erat autem Philippus a Bethſaida, civitate Andreae &c.*
(5) *Et dicit ei:*

ET PROFETAE
INVENIMVS
IHM FILIVM
IOSEPH A NA
ZARETH .
(1) AIT ILLI NATHA
NAEL A NAZA
RET POTEST ALI
QVID BONI ES
SE (2) DIXIT ILLI
FILIPPVS VE
NI ET VIDE
VIDENS AV
TEM IHS NA
THANAEL VE
NIENTEM AD
SE DIXIT DE NA
THANAEL .
ECCE VERE IS
RAELITA IN
QVO DOLVS
NON EST . AIT
ILLI NATHANA
EL VNDE ME

NOSTI
RESPONDIT IHS
(3) ET DIXIT ILLI
PRIVSQVAM
TE FILIPPVS
VOCARET CVM
(a) ESSES (4) SVB FICVS
ARBORE VIDI
TE . RESPO.
DIT ILLI NATHA
NAEL ET DIXIT
RABBI TV ES
FILIVS DEI TV ES
REX ISRAEL
(5) RESPONDENS
IHS DIXIT ILLI
QVONIAM DI
XI TIBI QVIA
VIDI TE CVM
(b) ESSES SVB FI
CVS ARBORE
CREDES MAIO
RA HORVM VI
DEBIT ET AIT IL

---

(1) Vulg. *Et dixit ei :*
(2) *Dixit ei Philippus : Veni , & vide . Vidit Jeſus Nathanael venientem ad ſe , & dicit de eo :*
(3) *Et dixit ei ;*
(4) Vulg. *Sub ficu vidi te . Reſpondit ei Nathanael , & ait :*
(5) *Reſpondit Jeſus , & dixit ei : quia dixi tibi : vidi te ſub ficu , credis : majus his videbis ; & dicit ei :*

LIS . AMEN
AMEN DICO
VOBIS VIDEBI
TIS CAELVM
APERTVM ET
ANGELOS DEI
ASCENDENTES
ET DESCENDE.
TES SVPRA FILIVM
HOMINIS ET
DIE TERTIA
NVPTIAE (1) FIE
BANT IN CANA
GALILEAE ET E
(2) RAT IBI MATER
IHV INVITA
TA VOCATVS
AVTEM ERAT
ET IHS ET DIS
CIPVLI EIVS
AD NVPTIAS
(b) ET VINVM NO.
HABEBANT
QVONIAM CO.

SVMMATVM
ERAT VINVM
NVPTIARVM
DEINDE DICIT
MATER AD IHM
VINVM NON
HABENT
AIT ILLI IHS QVID
MIHI ET TIBI
EST MVLIER
NONDVM VE
NIT HORA MEA
DICIT MATER
EIVS MINISTRIS
(2) QVODCVNQVE
VOBIS DIXERIT
FACITE .
ERANT AVTEM
IBI HYDRIAE
LAPIDEAE SEX
SECVNDVM
PVRIFICATIO
NEM IVDEO
RVM CAPIEN

(1) Vulg. *Factae ſunt in Cana Galilaeae ; & erat Mater Jeſu ibi . Vocatus eſt autem & Jeſus, & diſcipuli ejus ad nuptias . Et deficiente vino , dicit Mater Jeſu ad eum : Vinum non habent. Et dicit ei Jeſus :*

(2) Vulg. *Quodcumque dixerit vobis facite. Erant autem ibi lapideae hydriae ſex poſitae ſecundum &c.*

TES (1) METRETAS
BINAS VEL TER
NAS DICIT ILLIS
IH̆S IMPLETE
HYDRIAS AQVA
ET IMPLEVE
RVNT EAS VS
QVE AD SVM
MVM .
(2) AIT EIS IH̆S HAV
RITE ET FERTE
ARCHITRICLI
NO AD ILLI AV
RIERVNT ET AD
TVLERVNT CV̆.
AVTEM GVS
TASSET ARCHI
TRICLINVS A
QVA VINVM
FACTVM ET NES
CIEBAT VNDE
FACTVM ESSET
MINISTRI AV
TEM SCIEBANT

(3) QVI HAVRIE
RANT AQVAM
ET VIDENTES
FACTVM MI
RABANTVR
VOCAT SPON
SVM ARCHITRI
CLINVS ET AIT
ILLI OMNIS HO
MO BONVM
VINVM PRI
(a) VS PONIT ET CV̆.
INEBRIATI FVE
RINT HOMINES
ID QVOD DETE
RIVS TV AVTĔ.
SERVASTI BO
NVM VINVM
VSQVE MODO .
HOC FECIT INITI
VM SIGNORV̆.
IH̆S IN CANA
GALILEAE ET MA
NIFESTAVIT

---

(1) Vulg. *Singulae metretas binas, vel ternas . Dicit eis Jeſus :*

(2) *Et dicit eis Jeſus: haurite nunc, & ferte Architriclino . Et tulerunt . Ut autem guſtavit Architriclinus aquam vinum factã, & non ſciebat unde eſſet .*

(3) Vulg. *Qui hauſerant aquam : vocat ſponſum Architriclinus . Et dicit ei : Omnis homo primum bonum vinum ponit: & cum inebriati fuerint , tunc id , quod deterius eſt : tu autem ſervaſti bonum vinum uſque adhuc .*

GLORIAM SVAM
ET CREDIDERVNT
(1) IN ILLVM DISCI
PVLI EIVS .
POST HOC DESCEN
DIT CAPHARNA
VM IPSE ET MA
TER EIVS (2) ET FRA
TRES ET IBI MA.
SERVNT NON
MVLTOS DIES
ET PROPE ERAT
PASCHA IVDEO
RVM ET ASCE.
DIT HYEROSOLI
MIS IHS ET IN
VENIT IN TEM
PLO VENDEN
TES OVES ET BO
VES ET COLVM
BAS ET NVM
MVLARIOS VEN
(a) DENTES ET FE
CIT TANQVAM

FLAGELLVM DE
RESTIBVS ET O.
NES EIECIT DE
TEMPLO OVES
ET BOVES ET CO
LVMBAS ET NV.
MVLARIORVM
EFFVDIT PECV
NIAM ET MEN
SAS EORVM E
VERTIT ET VEN
DENTIBVS CO
LVMBAS DIXIT
TOLLITE HAEC
ISTINC ET NOLI
TE FACERE DO
MVM PATRIS
MEI DOMVM
NEGOTIATIO
NIS . (3) TVNC
REMEMORA
TI SVNT DISCI
PVLI EIVS QVOD
SCRIPTVM SIT

(1) Vulg. *In eum .*
(2) *Et fratres ejus, & diſcipuli ejus: & ibi manſerunt non multis diebus . Et propè erat Paſcha Judaeorum , & aſcendit Jeſus Jeroſolymam : & invenit in Templo vendentes boves , & oves , & columbas ; & numularios ſedentes . Et cum feciſſet quaſi flagellum de funiculis , omnes ejecit de Templo , oves quoque , & boves , & numulariorum effudit aes , & menſas ſubvertit . Et his , qui columbas vendebant, dixit : Auferte iſta hinc &c.*
(3) Vulg. *Recordati ſunt verò diſcipuli ejus, quia ſcriptum eſt .*

ZELVS DOMVS
TVAE COME
DIT ME .
RESPONDERVNT
ERGO IVDEI
ET DIXERVNT
EI QVOD SIG
NVM OSTEN
DIS NOBIS QVIA
HAEC FACIS .
RESPONDIT IHS
(1) ET DIXIT ILLIS
SOLVITE HOC
TEMPLVM ET
IN TRIDVO RE
SVSCITABO IL
LVD DIXERVNT
AVTEM IVDEI
XLIII ANNIS
AEDIFICATVM
EST HOC TEM
(a) PLVM ET TV TRI
BVS DIEBVS
RESVSCITABIS
ILLVD ILLE AV
TEM DICEBAT
DE TEMPLO COR
PORIS SVI .
(2) POSTQVAM SVR
EXIT ERGO A
MORTVIS RE
MEMORATI SVNT
DISCIPVLI EIVS
QVOD HOC DIXIT
ET CREDIDERVNT
SCRIPTVRAE
ET VERBO QVOD
DIXIT IHS .
CVM AVTEM ES
SET IHS HIERO
SOLYMIS PER
PASCHA IN DIE
FESTO MVLTI
CREDIDERVNT
IN NOMINE
EIVS (3) VIDEN
TES SIGNA QVAE
FACIEBAT IPSE

(1) Vulg. *Et dixit eis : Solvite Templum hoc , & in tribus diebus excitabo illud . Dixerunt ergo Judaei: quadraginta & ſex annis aedificatum eſt Templum hoc , & tu in tribus diebus excitabis &c.*

(2) Vulg. *Cum ergo reſurrexiſſet a mortuis, recordati ſunt diſcipuli ejus, quia hoc dicebat , & crediderunt Scripturae , & ſermoni , quem dixit Jeſus . Cum autem eſſet Jeroſolymis in Paſcha .*

(3) *Videntes ſigna ejus , quae faciebat .*

AVTEM IHS
NON CREDEBAT
(1) SE ILLIS EO QVOD
NOSSET OMNES
ET QVIA NON
DESIDERARET
VT ALIQVIS TES
TIMONIVM
DICERET DE HO
MINE IPSE ENI.
SCIEBAT QVID
ESSET IN HOMI
NE. ERAT
AVTEM HOMO
(2) DE PHARISAEIS
CVI NOMEN
NICODEMVS
PRINCEPS IV
DAEORVM HIC
VENIT AD IHM
NOCTE (3) ET AIT
ILLI RABBI SCI
MVS QVOD A
DEO VENISTI
MAGISTER NE
MO ENIM PO
TEST HAEC SIG
NA FACERE QVAE
TV FACIS (4) NISI
DEVS SIT CVM
ILLO.
RESPONDIT IHS
ET DIXIT ILLI AME.
AMEN DICO TI
BI NISI QVIS
RENATVS FVE
RIT DENVO N . .
POTEST VIDE
RE REGNVM
DEI.
DICIT AD EVM
NICODE - - -
QVOMODO PO
TEST HOMO (5) RE
NASCI CVM
SIT SENEX NVN
QVID POTEST
HOMO VT NOS

(1) Vulg. *Semetipſum eis, eo quod ipſe noſſet omnes, & quia opus ei non erat, ut quis teſtimonium perhiberet &c.*

(2) *Ex Phariſaeis Nicodemus nomine.*

(3) Vulg. *Et dixit ei: Rabbi, ſcimus quia a Deo.*

(4) *Niſi fuerit Deus cum eo. Reſpondit Jeſus, & dixit ei:*

(5) *Naſci, cum ſit ſenex? Nunquid poteſt in ventrem Matris &c.*

(a) (1) IN VTERO MA
TRIS SVAE ITE
RVM INTROIRE
ET RENASCI
RESPONDIT
IHS
AMEN AMEN DI
CO TIBI NISI
QVIS RENATVS
FVERIT DE A
QVA ET DE SPV
SANCTO NON
POTEST IN - - - -
- - - - - - TRA
RE IN REGNVM
(b) DI QVOD NATVM
EST DE CARNE
CA - O EST QVIA
DE CARNE NA
TVM EST ET QVOD
NATVM EST DE SPV
SPVS EST QVIA DS
SPVS EST ET EX DEO
NATVS EST NO

(2) LI MIRARI QVIA
DIXI TIBI OPOR
TET VOS RENAS
CI SPS VBI VVLT
SPIRAT ET VOCE.
EIVS AVDIS
SED NESCIS
VNDE VENIAT
(3) AVT VBI VA
(a) DAT SIC EST OM
NIS QVI RENAS
CITVR DE AQVA
ET SPV RESPO.
DENS NICODE
MVS ET DIXIT
EI QVOMODO
POSSVNT HAEC
FIERI RESPON
DIT IHS (4) ET DI
XIT ET TV ES DOC
TOR IN ISTRA
HEL ET HAEC
IGNORAS
AMEN AMEN

(1) Vulg. *In ventrem Matris ſuae iterato introire, & renaſci? Reſpondit Jeſus: Amen Amen dico tibi, niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non poteſt introire in Regnum Dei. Quod natum eſt ex carne caro eſt: & quod natum eſt ex Spiritu, Spiritus eſt.*

(2) Vulg. *Non mireris quia dixi tibi: Oportet vos naſci denuo.*

(3) *Aut quo vadat: ſic eſt omnis, qui natus eſt ex Spiritu. Reſpondit Nicodemus.*

(4) *Et dixit ei: Tu es Magiſter in Iſrael.*

DICO TIBI QVIA
(1) QVAE SCIMVS
LOQVIMVR ET
QVOD VIDIMVS
TESTAMVR
TESTIMONIVM
NOSTRVM NŌ.
ACCIPITIS SI TER
RESTRIA VOBIS
DIXI ET NON
CREDITIS QVO
MODO SI DIXE
RO (2) CAELESTIA
CREDITIS QVO
MODO SI DIXE
RO. NEMO
ASCENDIT IN
CAELVM NI
SI QVI DE CAE
LO DESCENDIT
FILIVS HOMI
NIS QVI EST IN
CAELIS QVEM
ADMODVM

(3) ENIM MOYSES
EXALTAVIT SER
PENTEM IN
DESERTO SIC
OPORTET EXAL
TARI FILIVM
HOMINIS VT
OMNIS QVI
CREDIT IN EV̄.
HABEAT VI
TAM AETER
NAM SIC ENI̅.
DILEXIT DEVS
(a) HVNC MVN
DVM VT FILI
VM SVVM
VNICVM DA
RET VT OM
NIS QVI CRE
DIT IN EVM NŌ.
PEREAT SED HA
BEAT VITAM
AETERNAM
NON ENIM

(1) Vulg. *Quod ſcimus loquimur, & quod vidimus teſtamur, & teſtimonium noſtrum non accipitis. Si terrena dixi &c.*

(2) *Vobis coeleſtia credetis? & nemo aſcendit in coelum, niſi qui deſcendit de coelo, filius hominis, qui eſt in cęlo. Et ſicut Moyſes &c.*

(3) Vulg *Moyſes exaltavit ſerpentem in deſerto, ita exaltari oportet filium hominis: ut omnis, qui credit in ipſum, non pereat, ſed habeat vitam aeternam. Sic enim Deus dilexit mundum, ut filium ſuum unigenitum daret.*

MISIT DS FILI
VM SVVM IN
(1) MVNDO VT
IVDICET MV.
DVM SED VT
SALVETTR MV.
DVS PER IP
SVM .
(2) IDEO QVI CREDIT
IN EVM NON
IVDICATVR
QVI AVTEM
NON CREDIT
IAM IVDICA
TVS EST QVIA
(a) (3) NON CREDI
DIT IN NOMI
NE VNICI FI
LI DEI HOC EST
AVTEM IVDI
(b) CIVM QVIA
LVX VENIT IN
(4) HOC MVNDO
ET DILEXERVNT

HOMINES (5) PO
TIVS TENEBRAS
QVAM LVCEM .
ERANT ENIM
OPERA ILLORVM
MALA .
(a) OMNIS QVI PRA
VA AGIT ODIT
LVCEM ET NON
VENIT IN LV
CEM VT NON
ARGVANTVR
OPERA EIVS
NAM QVI FA
CIT VERITATE.
VENIT IN LV
CEM VT MA
NIFESTETVR
OPVS EIVS QVO
NIAM
IN DO. EST FAC
TVM POST HAEC
EXIIT IHS ET
DISCIPVLI EIVS

(1) Vulg. *Mundum* .
(2) Non habet *Ideo* :
(3) *Non credit in nomine Unigeniti Filii Dei* .
(4) *In mundum* .

(5) Vulg. *Magìs tenebras, quàm lucem: erant enim eorum mala opera . Omnis enim, qui malè agit, odit lucem, & non venit ad lucem, ut non arguantur opera ejus : Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifeſtentur opera ejus , quia in Deo ſunt facta . Poſt haec venit Jeſus &c.*

(a) (1) IN IVDAEAM
TERRAM ET IBI
MORABATVR
CVM ILLIS ET
BAPTIZABAT.
ERAT AVTEM
IOHANNES
BAPTIZANS IN
AENO PROPE S
ALIM QVONIAM
AQVAE IBI MVL
TAE ERANT ET
VENIEBANT ET
BAPTIZABANTVR
NONDVM ENI.
(2) MISSVS FVERAT
IN CARCEREM
IOHANNES
(b) FACTA EST ERGO
QVAESTIO IN
TER IVDEOS
ET DISCIPVLOS
IOHANNIS DE
PVRIF - - - - - - - -

ET VENERVNT
AD IOHANNE.
ET DIXERVNT
EI RABBI QVI
ERAT TECVM
TRANS IORDA
NEM CVI (3) TESTI
MONIVM RED
DIDISTI ECCE
HIC BAPTIZAT
ET OMNES VE
NIVNT AD ILLVM;
RESPONDI - IO
HANNES ET DI
XIT NON POTEST
HOMO ACCIPE
RE QVICQVAM
(4) NISI ILLI DATVM
FVERIT DE COE
LO IPSI VOS TES
TIMONIVM
MIHI PERHI
BETIS QVIA DE
- - - VO - - - NON

(1) Vulg. *In Terram Judaeam: & illic demorabatur cum eis, & baptizabat. Erat autem & Joannes baptizans in Ennon juxta Salim: quia aquae multae erant illic.*

(2) *Miſſus fuerat Joannes in carcerem. Facta eſt autem quaeſtio ex diſcipulis Joannis cum Judaeis de purificatione.*

(3) Vulg. *Tu teſtimonium perbibuiſti, ecce hic baptizat, ut omnes veniunt ad eum.*

(4) *Niſi fuerit illi datum de coelo. Ipſi vos mihi teſtimonium perbibetis, quod dixerim &c.*

(1) SVM XPS SED
QVIA MISSVS
SVM ANTE IL
LVM QVI HA
BET SPONSAM
SPONSVS EST
AMICVS AVTE.
SPONSI (2) STANS
ET AVDIENS IL
LVM GAVDIO
GAVDET PROP
TER VOCEM.
SPONSI HOC ER
GO GAVDIVM
MEVM IMPLE
TVM EST (3) ILLVM
OPORTET VT
CRESCERE ME
AVTEM MINVI.
QVI DE SVRSVM
VENIT SVPRA
OMNES EST
QVI AVTEM
SVPRA TER - - -

EST DE TERRA EST
ET DE TERRA LO
QVITVR QVI
DE COELO VE
NIT (4) QVOD VI
DIT ET QVOD
AVDIT TES
TIFICATVR ET
TESTIMONIVM
EIVS NEMO
ACCIPIT QVI AC
CEPIT TESTIMO
NIVM EIVS
SIGNAVIT QVIA
DS VERAX EST
QVEM ENIM
MISIT DEVS
VERBA DEI LO
QVITVR NON
ENIM AD MEN
SVRAM DAT
DS SPM PATER
DILIGIT FILIVN
- - - - - NIA DE

(1) Vulg. *Non ſum ego Chriſtus.*
(2) *Qui ſtat, & audit eum.*
(3) *Illum oportet creſcere, me autem minui. Qui de ſurſum venit ſuper omnes eſt; Qui eſt de terra.*

(4) Vulg. *Super omnes eſt. Et quod vidit, & audit, hoc teſtatur; & teſtimonium ejus nemo accipit. Qui accepit ejus teſtimonium &c.*

DIT IN MANV
EIVS QVI CRE
DIT IN FILIVM
HABET VITAM
(a) AETERNAM (1) QVI
IN DICTO OBAV
DIENS EST FILIO
NON VIDEVIT
VITAM SED IRA
DEI MANET SV
PER ILLVM .
(2) IHS ERGO VT COG
NOVIT QVIA
AVDIERVNT
PHARISAEI QVOD
IHS PLVRES DIS
CIPVLOS HABE
RET ET BAPTI
ZAT MAGIS QVAM
IOHANNIS QVA.
QVAM IHS IP
SE NON BAPTI
ZABAT SED DIS
- - PV - - EIVS RE

(a) (3) LIQVID TERRA.
IVDEAM ET ABI
IT ITERVM IN
GALILEAM .
OPORTEBAT AV
TEM (4) ILLVM TRA.
SIRE PER SAMA
RIAM VENIT
ERGO IN CIVI
TATEM SAMA
(b) RIAE QVAE DICI
TVR SICHAR (5) IVX
TA AGRVM QVE.
DEDIT IACOB
FILIO SVO IOSEPH
ERAT AVTEM
IBI FONS IACOB
IHS ERGO FATI
GATVS EX ITINE
(c) RE (6) SEDEBAT SV
PRA FONTEM
HORA ERAT FE
RE SEXTA ET
VENIT MVLIER SA

---

(1) Vulg. *Qui autem incredulus eſt filio, non videbit vitam, ſed ira Dei manet ſuper eum.*

(2) Vulg. *Ut ergo cognovit Jeſus, quia audierunt Phariſaei, quod Jeſus plures diſcipulos facit, & baptizat, quàm Joannes Quamquam Jeſus non baptizaret, ſed &c.*

(3) Vulg. *Reliquit Judaeam.*

(4) *Eum.*

(5) *Juxta praedium, quod dedit Jacob Joſeph filio ſuo.*

(6) *Sedebat ſic ſupra fontem. Hora erat quaſi ſexta. Venit mulier de Samaria.*

MARITANA HAV
RIRE AQVAM
(1) AIT ILLI IHS DA MIHI
BIBERE DISCI
PVLI ENIM EIVS
HABIERVNT IN
CIVITATEM VT
EMERENT ES
CAS DICIT ERGO
ILLI MVLIER SA
MARITANA TV
CVM IVDAEVS
SIS QVOMODO
A ME BIBERE
(a) PETIS CVM SIM
SAMARITANA
RESPONDIT IHS
ET DIXIT ILLI SI
SCIRES MVNVS
DI ET QVIS EST
QVI DICIT TIBI
DA MIHI BIBE
RE (2) TV PETERES
AB EO ET DEDIS

SET TIBI AQVAM
VIVAM.
(3) AIT ILLI MVLIER
DME VNDE HAV
RIAS NON HA
BES ET PVTEVS
ALTVS EST VN
DE HABENS A
QVAM VIVAM
NVNQVID TV
MAIOR ES PA
TRI NOSTRO IA
(a) COB QVI PVTE
VM NOBIS HVNC
DEDIT ET IPSE
EX EO BIBIT ET
FILII EIVS ET PE
CORA EIVS.
(4) RESPONDENS
IHS DIXIT IL - -
(b) OMNIS Q - - BI
BERIT EX
AQV - - - -
SITI - - - - - - - -

(1) Vulg. *Dicit ei Jeſus: Da mihi bibere. Diſcipuli enim ejus abierant in civitatem, ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier illa Samaritana: quomodo tu Judaeus cum ſis, bibere a me poſcis, quae ſum mulier Samaritana? Non enim coutuntur Judaei Samaritanis. Reſpondit Jeſus, & dixit ei: ſi ſcires donum Dei.*

(2) *Tu forſitan petiſſes ab eo.*

(3) Vulg. *Dicit ei mulier: Domine, neque in quo haurias habes, & puteus altus eſt: unde ergo habes aquam vivam? Numquid tu major es patre noſtro Jacob, qui dedit nobis puteum.*

(4) *Reſpondit Jeſus, & dixit ei: omnis qui bibit ex aqua hac, ſitiet iterum.*

TEM BIBERIT
(1) DE AQVA QVAM
EGO DABO EI NO.
SITIET - - - - - ER
N - M (2) SED AQ - -
QVAM EGO DA
BO - - - - ILLI FONS
AQVAE SALIEN
TIS IN VITAM AE
TERNAM.
(3) - - T ILLI MVLIER
DME DA MIHI
HANC AQVAM
VT NON SITIAM
NEQVE VENI
AM (4) HOC AVRI
RE DICIT ILLI VA
- - - - CA VIRVM
- - - - - - VENI
- - - - - - ON
DIT MVLIER ET
(5) DIXIT ILLI NON
- - - - - VIR
- - - - - RE DI

(6) XIS - - - - - D VI
R - - - ON HA - -
- - - - VI - - - - VE
E - IM VIROS
HABVIS - - - -
NVNC QVEM
HABES NON EST
(2) TVVS VIR (7) HOC
VERVM DIXI - - -
TI - - - - - T MV
LIER D - E VI
DEO - - - - VOD
PROFETA ES PA
TRES NOSTRI
IN HOC MON
TE ADORAVE
RVNT ET VOS
DICITIS Q - - -
IN HIE - OSO
LYMIS EST
- - - - - - - -
OPO - - - - - -
DICIT I - - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg. *Ex aqua.*
(2) *Sed aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons &c.*
(3) *Dicit ad eum mulier:*
(4) *Hæc haurire. Dicit ei Jeſus: Vade &c.*
(5) *Et dixit: non habeo virum.*
(6) Vulg. *Dixiſti, quia non habeo virum.*
(7) *Hoc verè dixiſti. Dicit ei mulier: Domine, video quia Propheta es tu. Patres noſtri in monte hoc adoraverunt; & vos dicitis, quia Jeroſolymis eſt locus &c.*

(1) DE - - - - - QVO
NIAM VE - - -
HORA CVM - - -
- - - VE IN HOC
M - - TE NE
QVE IN HIERO
SOLYMIS ADORA
BITIS PATREM
VOS ADORATIS
QV - - - ESCITIS
NOS AD - - ORAMVS
(2) QVOD - - VONIA
SCIMVS SALVS
EX IVDEIS EST
(a) SED VENIET HO
RA ET NVNC EST
- VM VERI AD -
- ATORES ADO
- ABVNT PATRE
- - SPV - - - - - -
- - - - - - - - -
PA - - - - - ES
Q - - - - - QVI
AD - - - - - EV.

(3) SPV SPS EST
DS ET QVI ADO
RANT ILLVM
IN - PV ET VE
RITA - E - - -
RE OPO - TET.
DICIT ILLI - VLI
(a) ER SCIO QVOD
MESSIAS VEN
TVRVS EST QVI
DICITVR XPS
DVM VENERIT
IPSE ADNVNTIA
BIT NOBIS OM
NIA DICIT ILLI
IHS EGO SVM
QVI LOQVOR TE
CVM.
(4) ET INTE - - -
VEN - RVNT
DISCIPVLI EIVS
ET MIRABAN
TVR QV - - - - -
MVLI - - - - -

(1) Vulg. *Crede mihi, quia venit hora, quando neque in monte &c.*

(2) *Quod ſcimus, quia ſalus ex Judaeis eſt. Sed venit hora, & nunc eſt, quando &c.*

(3) Non habet *Spiritu*. Tum ſequitur: *Spiritus eſt Deus: & eos, qui adorant eum in ſpiritu, & veritate oportet adorare. Dicit ei mulier: Scio quia Meſſias venit (qui dicitur Chriſtus). Cum ergo venerit ille, nobis annunciabit omnia. Dicit ei Jeſus:*

(4) Vulg. *Et continuo &c.*

(1) QVERETVR NE
MO TAMEN
DIXIT ILLI QVID
QVERIS AVT
QVID LOQVE
RIS CVM ILLA
RELIQVID ERGO
HYDRIAM SV
AM MVLIER
ET ABIIT IN CI
(a) VITATEM ET
(2) DIXIT HOMINI
VENITE VIDE
TE HOMINEM
QVI MIHI DIXIT
OMNIA QVAE
- ECI NVNQVID
- - -E EST XP̄S
- - - - RVNT DE CI
VITATEM ET
VENIEBANT
- - - - M INTER
. - GABANT
- - SCIPV

LI DICENTES
(3) MAGISTER MĀ.
DVCA AIT ILLIS
EGO ESCAM HA
BEO MANDV
CARE QVAM
VOS NESCITIS.
DICEBANT AVTĒ.
DISCIPVLI ILLI
VS AD INVICĒ.
NVMQVID ALI
QVIS ADTVLIT
ILLI MANDV
CARE AIT ILLIS
IH̄S.
MEA ESCA EST
VT FACIAM VO
LVNTATEM E
IVS QVI ME MI
SIT VT PERFICI
AM OPVS EIVS
NON NE VOS
DICITIS QVOD
ADHVC QVAT

---

(1) Vulg. *Loquebatur. Nemo tamen dixit: quid quaeris, aut quid loqueris cum ea?*

(2) *Et dicit illis bominibus: Venite, & videte bominem, qui dixit mibi omnia, quaecumque feci: Numquid ipſe eſt Cbriſtus? Exierunt ergo &c.*

(3) Vulg. *Rabbi manduca. Ille autem dicit eis: Ego cibum babeo manducare, quem vos neſcitis. Dicebant ergo diſcipuli ad invicem: Numquid aliquis attulit ei manducare? Dicit eis Jeſus: Meus cibus eſt, ut faciam voluntatem ejus, qui miſit me.*

TVOR MENSES
SVNT ET MES
SIS VENIT EC
CE DICO VO - - -
(1) ELEVATE OCV
LOS VESTROS
ET VIDETE RE
GIONES QVO
NIAM ALBAE
SVNT AD MES
SEM QVI ME
TIT MERCEDE.
(a) ACCIPIT ET CON
GERET FRVC
TVM IN VITAM
AETERNAM
VT ET QVI SERIT
SIMVL GAVDE
AT ET QVI ME
TIT IN HOC EST
ENIM VERBV.
VERITATIS QVIA
ALTER EST QVI
SERIT ET A - - - -

QVI METIT (2) E
GO SI MISI VOS
METERE QVOD
NON VOS LA
BORASTIS ALII
LABORAVERVNT
ET VOS IN LA
BORE ILLORVM
INTROISTIS .
DE CIVITATE AV
TEM ILLA MVL
TI CREDIDE
RVNT SAMA
RITANORVM
PROPTER VER
BVM MVLI
ERES TESTIMO
NIVM PRO
DENTES Q - -
NIAM D - - - -
MIHI - - - - - -
QVAE - - - -
QVAE - - - -
CVM - - - - -

(1) Vulg. *Levate oculos veſtros , & videte regiones , quia albae ſunt jam ad meſſem . Et qui metit , mercedem accipit, & congregat fructum in vitam aeternam ; ut & qui ſeminat , ſimul gaudeat, & qui metit . In hoc enim eſt verbum verum ; quia alius eſt qui ſeminat .*

(2) Vulg. *Ego miſi vos metere , quod vos non laboraſtis : alii laboraverunt , & vos in labores eorum introiſtis . Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum Samaritanorum , propter verbum mulieris teſtimonium perbibentis: quia dixit &c.*

ERGO AD ILLVM
SAM - - - - ANI
ROG - - - - - NT
- - - - - - MA
- - - - - - - -
SIT I - - - - - -
- - - - - - - -
- - - (1) CREDIDE
RVNT PER VER
BVM EIVS
MVLIERI AVTEM
DICEBANT QVO
NIAM NON
PROPTER TVAM
LOQVELAM
CREDIMVS IP
- VM ENIM AV
- - VIMVS ET SCI
- VS QVOD HIC
EST VERE SAL
VATOR MVN
- - - POST BI
- - - - - VTEM
- - - - - - - -

GALILEAM IP
SE ENIM IHS
(2) - - STIFICATVS
- - - - QVOD PRO
FETA IN SVAM
PATRIAM NON
HABET HONO
REM.
CVM VENISSET
ERGO - - - ALI
LEAM - - - EPE
RVNT - - - - M
(a) GALILAEI VNI
VER - - - VISIS
OMNIBVS QVAE
FECIT HIERO
SOLYMIS IN DI
E SOLLEMNI
NAM ET IPSI
VENERANT AD
DIEM FESTVM
VENIT ERGO ITE
RVM IN C - - -
- - - - - AEAE

(1) Vulg. *Crediderunt in eum propter ſermonem ejus. Et mulieri dicebant, quia jam non propter tuam loquelam credimus: ipſi enim audivimus, & ſcimus: quia hic eſt verè Salvator mundi. Poſt duos autem dies &c.*

(2) Vulg. *Teſtimonium perhibuit, quia Propheta in ſua patria honorem non habet. Cum ergo veniſſet in Galilaeam, exceperunt eum Galilaei, cum omnia vidiſſent, quae fecerat Jeroſolymis in die feſto: & ipſi enim venerant ad diem feſtum.*

VBI FECIT AQVĂ.
VINVM (1) ERAT
IBI QVIDAM
(a) BASILISCVS
CVIVS FILIVS
INFIRMVS E
RAT IN CAPAR
NAVM HIC CV̆.
A - DISSET QVŌD
IH̆S V - NIT DE
IV - - - - IN GA
LIL - - - - VENIT
AD ILLVM ET
ROGA - - T VT
DESCENDERET
ET SANARET
FILIVM EIVS
ERAT ENIM
MORITVRVS
AIT ERGO AD ILLV̆.
IH̆S. NISI SIG
NA ET PRODI
- - - VIDERITIS
NON - - - - -

TIS (2) DICIT ILLI
REG - - - S DM̆E
D - - - - - - - E
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
(3) AIT - - IH̆S - ADE
FILIVS TVVS
VIVIT ET CRE
DIDIT HOMO
VERBO QVOD
DIXIT ILLI IH̆S
ET IBAT IAM - - - -
IPSO DESCEN
DENTE SERVI
OCCVRRER - - -
ILLI ET NVNT - -
VERVNT EI - -
CENTES QVO
NIAM FILIVS
TVVS VIVIT
INTER - - GA
BAT H - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg. *Et erat quidam Regulus, cujus filius infirmabatur Capharnaum. Hic cum audiſſet, quia Jeſus adveniret a Judaea in Galilaeam, abiit ad eum, & rogabat eum, ut deſcenderet, & ſanaret filium ejus, incipiebat enim mori. Dixit ergo Jeſus ad eum:*

(2) Vulg. *Dicit ad eum Regulus:*

(3) *Dicit ei Jeſus: Vade, filius tuus vivit. Credidit homo ſermoni, quem dixit ei Jeſus, & ibat. Jam autem eo deſcendente, ſervi occurrerunt ei, & nunciaverunt dicentes: Quia filius ejus viveret. Interrogabat ergo horā ab eis &c.*

(a) (1) MELIVS HABVIT
ET DIXERVNT
HERI HORA SEP
TIMA - - LIQVID
ILLVM FEBRIS
COGNOVIT ER
GO PATER QVO
NIAM ILLA HO
RA QVA DIXIT
IHS FILIVS TV
VS VIVIT ET CRE
DIDIT IPSE ET
DOMVS EIVS
VNIVERSA HOC
ITERVM SECV.
DVM FECIT IHS
SIGNVM VE
NIENS DE IV
DAEA IN GALI
LAEAM
POST HAEC ERAT
- - ES - - STVS IV
D - - - VM ET
- - - - - - IT IHS

(2) HIEROSOLY
(a) MIS EST AVTE.
HIEROSOLYMIS
IN INFERIORE.
PARTEM NA
TATALIA PISCI
NA QVAE DICI
TVR HABRAEI
CAE BELZAETHA
QVINQVE POR
TICVS HABENS
IN HIS DECVM
BEBANT TVRBAE
INFIRMORVM
CAECORVM
CLAVDORVM
ARIDORVM
PARALYTICO
RVM SPECTA.
TIVM AQVE
MOTVM.
(b) ANGELVS AVTE.
DMI. DESCEN
DE - AT ET MO

(1) Vulg. *Meliùs babuerit. Et dixerunt ei: quia beri bora ſeptima reliquit eum febris. Cognovit ergo pater, quia illa bora erat, in qua dixit ei Jeſus: Filius tuus vivit: & credidit ipſe, & domus ejus tota. Hoc iterum ſecundum ſignum fecit Jeſus, cum veniſſet a Judaea in Galilaeam.*

(1) Vulg. *Jeroſolymam. Eſt autem Jeroſolymis probatica piſcina, quae cognominatur bebraicè Betbſaida, quinque porticus babens. In bis jacebat multitudo magna languentium, coecorum, claudorum, aridorum, expectantium aquae motum. Angelus autem Domini deſcendebat ſecundum tempus in piſcinam: & movebatur aqua.*

(1) VEBAT AQVAM
ET QVICVM
QVE PRIOR DES
CENDEBAT IN
NATATORIA
SANVS FIEBAT
QVAECVM
QVE TENEBA
TVR INFIRMI
TATE
ERAT AVTEM IBI
HOMO XXXVIII
ANNOS HABENS
IN INFIRMITA
TE SVA HVNC
(2) VT VIDIT IHS
IACENTEM
SCIENS QVOD
IAM MVLTVM
TEMPORIS HA
BVERIT AIT ILLI
VIS SANVS FIE
RI RESPONDIT
ILLI INF - - MVS

DME HOMI
NEM NON HA
BEO VT - - M
(3) MOTA FVERIT
AQVA MITTAT
ME IN PISCINA.
DVM EN - -
EGO VENIO AL
TER ANTE ME
DESCENDIT .
AIT ILLI IHS SVR
GE ET TOLLE GRA
BATTVM TVVM
ET AMBVLA - T
STATIM SANVS
FACTVS EST (4) HO
(a) MO ET SVRRE
XIT ET SVSTV
LIT GRABATTVM
SVVM ET AM
BVLABAT ER - -
AVTEM - - -
TVM IN - - - - -
DICEBA - - - - -

(1) Vulg. *Movebatar aqua . Et qui prior deſcendiſſet in piſcinam poſt motionem aquae ſanus fiebat a quacumque detinebatur infirmitate. Erat autem quidam homo ibi &c.*

(2) *Cum vidiſſet Jeſus jacentem , & cognoviſſet quia jam multum tempus haberet , dicit ei : Vis ſanus fieri ? Reſpondit ei languidus :*

(3) Vulg. *Turbata fuerit aqua mittat me in piſcinam : Dum venio enim ego , alius ante me deſcendit . Dicit ei Jeſus : Surge, tolle &c.*

(4) *Homo ille , & ſuſtulit &c.*

IVDAEI ILLI QVI
(1) CVRATVS FVE
RAT SABBATVM
EST ET NON LI
CET TIBI TOLLERE
GRABATTVM
TVVM .
- - - - - N - - IT EIS
(2) QVI FECIT ME SA
NVM ILLE MI
HI DIXIT TOLLE
GRABATTVM
TVVM ET AM
BVLA (3) INTERRO
- AVERVNT EV.
- - IS EST ILLE HO
MO QVI DIXIT
TIBI TOLLE GRA
BATTVM TVVM
ET AMBVLA IS
AVTEM (4) QVI CV
R - - - - - - ERAT N - -
- - - - QVIS - - -
- - - - ENI - - -

DECLINAVIT A
TVRBA CONSTI
TVTA (5) IN ILLO LO
CO . POSTEA
INVENIT ILLVM
IHS IN TEMPLO
ET DIXIT ILLI EC
CE SANVS FAC
TVS EST IAM NO
LI PECCARE QVID
TIBI DETERIVS
CONTINGAT .
ABIIT HOMO ET
DIXIT IVDAEIS
QVIA IHS EST
QVI FECIT ME
SANVM PROP
TER HOC PER
SEQVEBANTVR
IHM. IVDAEI
QVIA HAEC FA
CIEBAT SABBA
TO . IHS AV
- - - RESPON

(1) Vulg. *Sanatus fuerat : Sabbatum eſt , non licet tibi .*
(2) *Qui me ſanum fecit &c.*
(3) *Interrogaverunt ergo eum &c.*
(4) *Qui ſanus fuerat effectus &c.*
(5) Vulg. *In loco. Poſtea invenit eum Jeſus in Templo, & dixit illi : Ecce ſanus factus es : jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit ille homo, & nunciavit Judaeis, quia Jeſus eſſet, qui fecit eum ſanum. Propterea perſequebantur Judaei Jeſum, quia haec faciebat in Sabbato.*

DIT (1) ILLIS PATER
MEVS VSQVE
NVNC OPERA
TVR ET EGO OPE
ROR PROPTER
HOC MAGIS QVAE
REBANT ILLVM
IVDAEI OCCIDE
RE QVOD NON
SOLVM SOLVE
RET SABBATVM
SED QVOD ETI
AM PATREM
SVVM DICEBAT
DM. AEQVALE.
SE FACIENS DO.
RESPONDENS
IHS DIXIT ILLIS
AMEN AMEN DI
CO VOBIS NON
POTEST FILIVS
A SE FACERE QVID
QVAM (2) NISI VI
DEAT PATRE -

FACIENTEM
QVECVNQVE
ENIM ILLE FECE
RIT HAEC (3) ET FILI
VS FACIT SIMILI
TER PATER AMAT
FILIVM ET OM
NIA OSTEND - -
ILLI QVAE IPSE
FACIT ET MVLTO
MAIORA QVAM
HAEC OSTEND - -
ILLI OPERA VT
VOS MIREMI
NI SICVT ENI.
PATER SVSCI
TAT MORTVOS
ET VIVIFICAT
(4) ITA ET FILIVS
QVOS VVLT VI
VIFICAT NE - - -
ENIM PAT - -
IVDICAT - - - -
QVAM - - - - -

(1) Vulg. *Eis : Pater meus uſque modo operatur, & ego operor. Propterea ergo magis quaerebant eum Judaei interficere, quia non ſolum ſolvebat Sabbatum, ſed & Patrem ſuum dicebat Deum, aequalem ſe faciens Deo. Reſpondit itaque Jeſus, & dixit eis :*

(2) Vulg. *Niſi quod viderit &c.*

(3) *Et filius ſimiliter facit. Pater enim diligit filium, & omnia demonſtrat ei, quae ipſe facit : & majora his demonſtrabit ei opera.*

(4) *Sic & filius &c.*

(1) DICIVM OMNĚ.
DEDIT FILIO VT
OMNES HONO
RIFICENT FILI
VM SICVT HO
NOR - - ICANT
PATREM QVI
NON HONORI
FICAT FILIVM
NON HONORI
FICAT PATREM
QVI MISIT IL
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

MORTE IN VI
TAM.
(2) AMEN DICO VO
BIS QVOD VE
NIT HORA CVM
MORTVI AVDI
ENT VOCEM FI
LI DĬ. ET QVI AV
DIERIT VIVET
SICVT ENIM
- - TER HABET
- - - - M IN (3) SE
- - - - - - - - IT ET FI
- - - VITAM
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

(1) Vulg. *Omne judicium dedit Filio.*
(2) *Amen, Amen dico vobis, quia venit hora, & nunc eſt, quando mortui audient vocem Filii Dei: & qui audierint vivent.*
(3) Vulg. *Semetipſo, ſic dedit, & Filio habere &c.*

VENIT HORA
(2) QVA OMNIS QVI
IN MONVMĒ.
TIS SVNT AVDI
ENT VOCEM
(a) EIVS ET PROCE
DENT QVI BO
NA FECERVNT
IN RESVRREC
TIONEM VITA -
(b) (2) QVI MALE Ė - -
RVNT IN R - - -
RECTI - - - -
IVDICI -
(3) ERO - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

(4) MEAM SED EIVS
QVI ME MISIT
SI EGO TESTIMO
NIVM PERHI
BEO DE ME TES
TIMONIVM
MEVM NON
EST VERVM
(5) ALTER EST QVI
TESTIMONIV̄.
PERHIBET DE
- E ET SCITIS
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg *In qua omnes, qui in monumentis ſunt, audient vocem Filii Dei.*
(2) *Qui verò mala &c.*
(3) *Non poſſum ego &c.*
(4) Vulg. *Voluntatem meam, ſed voluntatem ejus, qui miſit me. Si ego teſtimonium perhibeo de me ipſo &c.*
(5) *Alius eſt, qui teſtimonium perhibet de me; & ſcio &c.*

TIMONIVM
ACCIPIO SED
HAEC DICO VT
VOS SALVI SITIS
ILLE ERAT (1) LV
CERNA LVCENS
ET INLVMI
NANS VOS AV
TEM VOLVIS
TIS AD HORAM
EXVLTARE IN
LVCE EIVS EGO
AVTEM HABEO
TESTIMONIV̆.
(2) MAIVS QVAM
IOHANNES O
PERA ENIM
QVAM DEDIT
MIHI PATER
VT ILLA PERFICI
AM IPSA OPE
RA TESTIMO
NIVM DICVNT
QVONIAM PA

(3) TER ME MISIT
ET QVIA ME
MISIT PATER
ILLE DE ME TES
TIMONIVM
DICIT NEQVE
VOCEM EIVS
VNQVAM AV
DISTIS NEQVE
SPECIEM EIVS
VIDISTIS (4) ET VER
BVM ILLIVS
NON HABETIS
MANENTEM
IN VOBIS QVIA
QVEM MISIT
ILLE HVIC VOS
NON CREDI
TIS
(a) (5) SCRVTATE SCRIP
TVRAS IN QVI
BVS VOS EXIS
TIMATIS IN IL
LIS VITAM AE

---

(1) Vulg. *Lucerna ardens, & lucens. Vos autem &c.*

(2) *Majus Joanne. Opera enim, quae dedit mihi Pater, ut perficiam ea; ipſa opera, quae ego facio, teſtimonium perhibent de me, quia &c.*

(3) Vulg. *Pater miſit me: & qui miſit me Pater, ipſe teſtimonium perhibuit de me.*

(4) *Et verbum ejus non habetis in vobis manens &c.*

(5) *Scrutamini Scripturas, quia vos putatis in ipſis vitam aeternam &c.*

TERNAM HABE
RE (1) ILLAE SVNT
QVAE TESTI
MONIVM DI
CVNT DE ME
IN QVIBVS PV
TATIS VOS VITĂ.
HABERE HAE
SVNT QVAE DE
ME TESTIFICĂ.
TVR ET NEC SIC
VVLTIS VENI
RE AD ME VT
VITAM HABEA
(a) TIS GLORIAM
AB HOMINI
BVS NON AC
CIPIO SED COG
NOVI VOS QVOD
CARITATEM
DĬ NON HA
BETIS IN VO
BIS .
EGO VENI IN NO

MINE PATRIS
MEI (2) ET NON
(a) ACCIPISTIS ME
SI ALTER VENE
RIT IN NOMI
NE SVO ILLVM
ACCIPIETIS
(b) QVOMODO PO
TESTIS VOS CRE
DERE GLORIĂ.
AB INVICEM
ACCIPIENTES
ET GLORIAM
AB VNICO NŎ.
QVAERITIS
NOLITE ARBITRA
RE QVOD EGO
VOS ACCVSA
TVRVS SVM
APVT PATREM
(c) EST QVI VOS
ACCVSET MOY
SES IN QVEM
SPERATIS SI

(1) Vulg. *Et illae ſunt, quae teſtimonium perhibent de me: & non vultis venire ad me; ut vitam habeatis. Claritatem ab hominibus non accipio. Sed cognovi vos, quia dilectionem Dei non habeatis in vobis.*

(2) Vulg. *Et non accipitis me: ſi alius venerit in nomine ſuo, illum accipietis. Quomodo vos poteſtis credere, qui gloriam ab invicem accipitis; & gloriam, quae a ſolo Deo eſt, non quaeritis? Nolite putare quia ego accuſaturus ſim vos apud Patrem: eſt qui accuſat vos Moyſes, in quo vos ſperatis.*

ENIM CREDE
RETIS MOYSI
(1) CREDERETIS
ET MIHI DE ME
ENIM ILLE SCRIP
SIT SED CVM
MANDATIS IL
LIVS NON CRE
DATIS QVOMO
DO VERBIS ME
IS CREDETIS.
POST HAEC ABIIT
IHS TRANS MA
RE GALILEAE
(2) TIBERIADIS
SEQVEBATVR
AVTEM ILLV.
TVRBA MVLTA
QVONIAM VI
DEBANT SIG
NA QVE FACIE
BANT SVPRA
INFIRMOS
ABIIT ERGO IN MO.

TEM IHS. ET IBI
SEDEBAT CVM
DISCIPVLIS
SVIS
(3) ERANT AVTEM
(a) IN PROXIMO
PASCHA DIES
SOLEMNIS IV
DAEORVM
ELEVAVIT ERGO
OCCVLOS IHS. ET
VIDIT QVOD
TVRBAE MVL
TAE VENIVNT
AD ILLVM AIT
PHILIPPO VN
DE EMEMVS
PANES VT HI
MANDVCENT
HOC AVTEM
DICEBAT TEMP
TANS ILLVM
IPSE ENIM SCIE
BAT QVID ESSET

(1) Vulg. *Crederetis forſitan & mihi: de me enim ille ſcripſit. Si autem illius literis non creditis &c.*

(2) *Quod eſt Tiberiadis; & ſequebatur eum multitudo magna, quia videbant ſigna, quae faciebat ſuper his, qui infirmabantur. Subiit ergo &c.*

(3) Vulg. *Erat autem proximum Paſcha, dies feſtus Judaeorum. Cum ſublevaſſet ergo oculos Jeſus, & vidiſſet quia multitudo maxima venit ad eum, dixit ad Philippum: Unde ememus panes, ut manducent hi? Hoc autem dicebat tentans eum, &c.*

FACTVRVS RES
PONDIT EI PHI
LIPPVS DVCEN
TORVM DENA
RIORVM PANES
(1) NON SVFFICI
VNT ILLIS V - - -
\- - - - - - - -
ACCIPIAT (2) DI
CIT ILLI VNVS
EX DISCIPVLIS
EIVS ANDRE
AS FRATRE SI
MONIS PETRI
EST PVER HIC
QVI HABET V.
PANES HORDIA
CEOS ET DVOS
PISCES SED HAEC
(3) QVID SVNT IN
TAM MVLTOS.
AIT IHS FACITE
HOMINES DIS
CVMBERE E

RAT AVTEM FAE
NVM MVLTVM
(4) IN LOCO ILLO RE
CVBVERVNT
ERGO HOMINES
FERE V. MILIA
ACCEPIT PANE.
IHS. ET GRATIAS
EGIT ET DISTRI
BVIT RECVM
BENTIBVS SIMI
LITER ET DE PIS
CIBVS QVANTV.
VOLVERVNT
QVIBVS SATV
RATIS DICIT DIS
CIPVLIS SVIS
COLLIGITE
FRAGMENTA QVAE
SVPERAVERVNT
NE QVID PERE
AT ET COLLEGE
RVNT ET IMPLE
VERVNT COPH

(1) Vulg. *Non ſufficiunt eis.*
(2) *Dicit ei unus ex diſcipulis ejus, Andreas frater Simonis Petri: eſt puer unus hic &c.*
(3) *Quid ſunt inter tantos? Dixit ergo Jeſus:*
(4) Vulg. *In loco. Diſcubuerunt ergo Viri, numero quaſi quinque millia. Accepit ergo Jeſus panes: & cum gratias egiſſet, diſtribuit diſcumbentibus: ſimiliter & ex piſcibus quantum volebant. Ut autem impleti ſunt, dixit diſcipulis ſuis: colligite quae ſuperaverunt fragmenta, ne pereant. Collegerunt ergo, & impleverunt duodecim cophinos &c*

NOS XII. FRAG
MENTORVM
EX V. PANIBVS
HORDIA - - - -
(1) QVAE SVPERA
VERVNT HIS QVI
MANDVCAVE
RVNT.
HOMINES ERGO
ILLI VIDENTES
QVAE FECIT SIG
NA DICEBANT
HIC EST VERE PR -
FETA QVI IN HVNC
MVNDVM VE.
TVRVS EST.
- - - - - ERGO VT COG
- - VIT QVOD
- - NTVRI ESSENT
- - RAPTVRI
- - M VT FACE
- - - - SIBI EVM
- - GIT - - - - - -
- - - - - - - -

(2) TE IPSE SOLVS.
ET CVM SERO
FACTVM ESSET
DESCENDE
RVNT DISCI
PVLI EIVS AD
MARE (3) ET AS
CENDERVNT
IN NAVE ET I
BANT TRANS
MARE IN CA
PHARNAVM
- T TENEBRAE
IAM ERANT
ET NONDVM
VENERAT IHS
AD ILLOS.
- - - - - - - -
MAGNO VEN
TO FLANTE IA.
SVRGEBAT
- - EVM REMI
- - SSENT FE
- - STADIA XXV.

(1) Vulg. *Quae ſuperfuerunt his, qui manducaverant. Illi ergo homines, cum vidiſſent quod Jeſus fecerat ſignum, dicebant: quia hic eſt verè Propheta, qui venturus eſt in mundum. Jeſus ergo cum cognoviſſet, quia venturi eſſent, ut raperent eum, & facerent eum Regem, fugit iterum &c.*

(2) Vulg. *In montem ipſe ſolus. Ut autem ſero factum eſt.*

(3) *Et cum aſcendiſſent navim, venerunt trans mare in Capharnaum: & tenebrae jam factae erant, & non venerat ad eos Jeſus. Mare autem, vento magno flante, exurgebat. Cum remigaſſent ergo quaſi ſtadia vigintiquinque &c.*

(1) VEL XXX VI
DENT IHM AM
BVLANTEM SV
PRA MARE ET
(2) PROPE NAVE
FIERI TIMVE
RVNT QVIBVS
IPSE AIT EGO SVM
NOLITE TIME
RE VOLEBANT
ERGO ACCIPE
RE ILLVM IN
(a) NAVEM ET NA
VIS CONFESTI.
FACTA EST AD
TERRAM IN
QVA IBANT AL
TERA DIE TVR
BAE QVAE STA
BANT TRANS
MARE VIDE
RVNT QVIA AL -
A NAVICVLA.
NON ERAT

(3) NISI VNA IN
QVA ASCENDE
RANT DISCIPV
LI IHV. ET QVOD
NON SIMVL
CVM DISCIPV
LIS SVIS INTRA
VIT IHS. IN NA
VICVLA SED TA.
TVM DISCIPV
LI EIVS ABIERANT
ALIAE AVTEM
NAVICVLAE
VENERVNT
DE TIBERIADE
PROPE LOCVM
VBI MANDV
CAVERANT
PANEM.
CVM ERGO - -
DISSENT - - -
BAE QVOD - - - - -
NON E - - - - - -
QVE DI - - - - LI

(1) Vulg. *Aut triginta.*
(2) *Proximum navi fieri, & timuerunt. Ille autem dicit eis: Ego ſum, nolite timere. Voluerunt ergo accipere eum in navim; & ſtatim navis fuit ad terram, in quam ibant. Altera die turba, quae ſtabat trans mare, vidit quia navicula alia nō erat ibi &c.*

(3) Vulg. *Niſi una, & quia non introiſſet cum diſcipulis ſuis Jeſus in navim, ſed ſoli diſcipuli ejus abiiſſent. Aliae verò ſupervenerunt naves a Tiberiade, juxta locum, ubi manducaverant panem, gratias agente Domino. Cum ergo vidiſſet turba, quia Jeſus non eſſet ibi &c.*

EIVS ASCEN
DERVNT (1) CON
FESTIM IN NA
VICVLAS ET VE
NERVNT CA
PHARNAVM
QVAERENTES
IHM. (2) ET INVE
NERVNT ILLVM
TRANS MARE
ET DIXERVNT
ILLI RABBI QVA.
DO HOC VENIS
TI RESPONDIT
ILLIS IHS. DICENS.
AMEN AMEN
DICO VOBIS
QVAERITIS ME
NON QVIA VI
(a) DISTIS SIGNA
ET PRODIGIA
SED QVIA MAN
DVCASTIS DE
PANIBVS ET SA

TVRATI ESTIS
OPERAMINI
(3) NON ESCAM
QVAE PERIT SED
ESCAM QVAE
MANET IN VI
TAM AETERNA.
QVAM FILIVS
HOMINIS DA
VIT VOBIS HVNC
ENIM PATER
SIGNAVIT DS.
DIXERVNT ERGO
(4) AD ILLVM QVID
FACIEMVS VT
OPEREMVS
OPERA DI.
RESPONDIT ILLIS
IHS. ET DIXIT
HOC EST OPVS
DEI. VT CREDA
TIS IN EVM QVE.
MISIT ILLE.
DIXERVNT ERGO

(1) Vulg. non habet *Confeſtim*.
(2) *Et cum inveniſſent eum trans mare, dixerunt ei: Rabbi quando huc veniſti? Reſpondit eis Jeſus, & dixit: Amen Amen dico vobis: quaeritis me, non quia vidiſtis ſigna, ſed quia manducaſtis ex panibus.*
(3) Vulg. *Non cibum, qui perit, ſed qui permanet in vitam aeternam, quem filius hominis dabit vobis.*
(4) *Ad eum: quid faciemus, ut operemur opera Dei? Reſpondit Jeſus, & dixit eis:*

(1) ILLI QVOD ERGO
FACIS TV SIGNV.
VT VIDEAMVS
ET CREDAMVS
TIBI QVID OPE
RARIS PATRES
NOSTRI MAN
DVCAVERVNT
MANNA IN DE
SERTO SICVT S
CRIPTVM EST
PANEM DE
CAELO DEDIT
(2) ILLIS MAN
DVCARE .
RESPONDENS IHS.
DIXIT ILLIS .
AMEN AMEN
DICO VOBIS NO.
MOYSES DEDIT
VOBIS PANEM
DE CAELO SED
PATER MEVS
(a) DAT VOBIS PA
NEM DE CAELO
(3) ILLVM VERVM
(a) PANIS ENIM
DI. EST QVI DES
CENDIT DE CAE
LO ET VITAM
DAT HVIC MVN
DO DIXERVNT
ERGO AD ILLVM
DME. SEMPER
DA NOBIS HVNC
PANEM .
AIT ILLIS IHS. EGO
SVM PANIS VI
TAE QVI VENIT
AD ME NON E
SVRIET (4) ET QVI
CREDET NON
SITIET VMQVA.
SED DIXIT VO
BIS QVONIAM
ET VIDETIS ET
NON CREDI
TIS OMNE QVOD

---

(1) Vulg. *Ei : quod ergo tu facis ſignum &c.*

(2) *Eis manducare . Dixit ergo eis Jeſus :*

(3) Non habet *Illum* ; mox ſubditur : *Panis enim Dei eſt , qui de coelo deſcendit , & dat vitam mundo . Dixerunt ergo ad eum : Domine , ſemper da nobis panem hunc . Dixit autem eis Jeſus :*

(4) Vulg. *Et qui credit in me , ron ſitiet umquam . Sed dixi vobis , quia & vidiſtis me , &c.*

DAT MIHI PATER
(1) AD ME VENIT
ET QVI VENIT
AD ME NON ABI
CIO EVM QVO
NIAM DESCEN
DI DE CAELO NO.
VT FACIAM
VOLVNTATEM
MEAM (2) SED EIVS
QVI ME MISIT
PATRIS HAEC
EST AVTEM VO
LVNTAS EIVS
QVI MISIT PA
TRIS VT OMNE
QVOD DEDIT MI
(a) HI (3) NIHIL EX ILLO
PERDAM SED
RESVSCITABO
ILLVM IN NO
VISSIMA DIE
HAEC EST ENI.
VOLVNTAS PA
TRIS MEI (4) VT OM
NIS QVI VIDET
FILIVM ET CRE
DIT IN ILLVM
HABEAT VITA.
AETERNAM
ET RESVSCITEM
ILLVM EGO IN
NOVISSIMA
DIE.
AMVRMVRA
BANT ERGO IV
DAEI DE ILLO
QVOD DIXISSET
EGO SVM PA
(a) NIS QVI DESCE.
DI DE CAELO ET
DICEBANT NO.
NE HIC EST IHS.
FILIVS IOSEPH
CVIVS NOS NO
VIMVS PATRE.
ET MATREM
QVOMODO

(1) Vulg. *Ad me veniet, & eum, qui venit ad me, non ejiciam foras. Quia deſcendi &c.*

(2) *Sed voluntatem ejus, qui miſit me. Haec &c.*

(3) *Non perdam ex eo, ſed reſuſcitem illud in noviſſimo die. Haec eſt autem voluntas &c.*

(4) Vulg. addit *Qui miſit me*; tum ſubdit: *Ut omnis, qui videt Filium, & credit in eum, habeat vitam aeternam, & ego reſuſcitabo eum in noviſſimo die. Murmurabant ergo Judaei de illo, quia dixiſſet: Ego ſum panis vivus, qui de coelo deſcendi.*

(1) DICIT QVONIAM
DE CAELO DES
CENDI .
RESPONDIT IH̆S.
ET DIXIT ILLIS
(a) NOLITE MVR
MVRARE IN
TER VOS NEMO
POTEST VENI
RE AD ME NISI
PATER QVI ME
(b) MISIT ADTRA
XERIT ILLVM
ET EGO RESVS
CITABO ILLVM
IN NOVISSIMA
DIE SCRIPTVM
EST ENIM IN
P - OFETIS - - - -
\- - - ET ERVNT
OMNES DO
CIBILES DĬ.
OMNIS QVI AV
DIT A PATRE ET

(2) DIDICERIT
VENIT AD ME
NON QVOD PA
TREM VIDIT
QVISQVAM
NISI QVI A DŎ.
EST HIC VIDIT
DM̆. AMEN
AMEN DICO
VOBIS QVI CRE
DET IN ME HA
BET VITAM AE
TERNAM .
EGO SVM PANIS
VITAE PATRES
VESTRI MAN
DVCAVERVNT
(3) PANEM IN
DESERTO ET MOR
(a) TVI SVNT HIC
EST AVTEM PA
NIS QVI DE CAE
LO DESCENDIT
VT SI QVIS EX IL

---

(1) Vulg. *Ergo dicit hic : quia de coelo deſcendi? Reſpondit ergo Jeſus , & dixit eis : Nolite murmurare in invicem: Nemo poteſt venire ad me, niſi Pater, qui miſit me , traxerit eum: & ego reſuſcitabo eum in noviſſimo die . Eſt ſcriptum in Prophetis :*

(2) Vulg. *Didicit venit ad me . Non quia Patrem vidit quiſquam , niſi is, qui eſt a Deo , hic vidit Patrem . Amen amen dico vobis : qui credit &c.*

(3) *Manna in deſerto , & mortui ſunt. Hic eſt panis de coelo deſcendens; ut ſi quis ex ipſo &c.*

LO MANDVCA
VERIT NON MO
RIATVR.
EGO SVM PANIS
(1) VITAE QVI DE
CAELO DESCEN
DI SI QVIS MA.
DVCAVERIT
(2) EX MEO PANE
VIVET IN AE
TERNVM PA
NIS QVEM E
GO DABO COR
PVS MEVM
(a) EST PRO HVIVS
MVNDI VITA
-- LITIGABANT ER
GO IVDAEI AD
INVICEM DI
CENTES QVO
MODO POTEST
HIC NOBIS (3) COR
PVS SVVM DA
(b) -- MANDVCARE

(4) ET AIT ILLIS IHS
AMEN AMEN
DICO VOBIS
NISI ACCEPE
RITIS CORPVS
FILI HOMINIS
SICVT PANEM
VITAE ET SAN
GVEM ILLIVS
BIBERITIS NO.
HABEBITIS VI
TAM IN VOVIS
IPSIS QVI DET
MEAM CAR
NEM ET BIBET
SANGVINEM ME
VM HABET VI
TAM AETER
NAM ET EGO
RESVSCITA
BO (5) EVM NO
VISSIMA DIE
CARO ENIM
MEA VERE

(1) Vulg. *Vivus*.
(2) *Ex hoc pane vivet in aeternum, & panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi vita.*
(3) *Carnem ſuam dare ad manducandum?*
(4) Vulg. *Dixit ergo eis Jeſus: Amen Amen dico vobis: niſi manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis ejus Sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem.*
(5) *Eum in noviſſimo die.*

(1) ESCA EST ET SĂ.
GVIS MEVS VE
RE ET POTVS EST.
QVI EDET MEAM
CARNEM ET
BIBET MEVM
SANGVINEM
IN ME MANE
BIT ET EGO IN
(a) EVM SI ACCE
PERIT HOMO
CORPVS FILII
HOMINIS QVĔ.
ADMODVM
PANEM VITAE
HABEBIT VI
TAM IN EO SI
CVT MISIT ME
VIVVS PATER
ET EGO VIVO
PROPTER PA
TREM ET QVI
ME MANDV
CABIT - - LE VI

VET PROPTER
ME HIC EST PA
NIS QVI DE CAE
LO DESCENDIT
NON SICVT
MANDVCAVE
RVNT PATRES
VESTRI MAN
NA ET MORTVI
SVNT QVI MĂ.
DVCANT HVNC
PANEM VIVE
- - IN AETER
NVM.
HAEC DIXIT IN
SYNAGOGA DO
(a) CENS IN CAPHA-
NAVM (2) SABBA
TO. MVLTI
ERGO AVDI - -
TES EX DISCIPV
LIS EIVS DIXE
RVNT DI - - - - -
- - - - - - - -

---

(1) Vulg. *Eſt cibus, & ſanguis meus vere eſt potus. Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in illo. Sicut miſit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem; & qui manducat me, & ipſe &c.*

(2) Vulg. non habet *Sabbato*.

MO (1) ET QVIS PO
TEST ILLVM AV
DIRE .
(a) COGNOVIT IHS.
INTRA SE QVOD
MVRMVRA
RENT DE HOC
DISCIPVLI EIVS
DIXIT AD IL
LOS HOC VOS
SCANDALIZAT
(b) QVOD SI VIDE
RITIS FILIVM
HOMINIS ASCĔ.
DENTEM VBI
ANTE ERAT
SP̆S. EST QVI VI
(c) VIFICAT NAM
CARO NIHIL PRO
DEST .
VERBA QVAE
EGO LOCVTVS
SVM VOBIS
SP̆S. ET VITA S - - -

(2) SED EX VOBIS
SVNT ALIQVI
QVI NON CRE
DVNT SCIEBAT
ENIM AB INI
TIO IH̆S. QVI ES
SENT NON CRE
DENTES (3) ET QVI
ESSET QVI ILLVM
TRADITVRVS
ERAT ET DICE
BAT
PROPTEREA DIXI
VOBIS NEMO
POTEST VENI
RE AD ME NISI
ILLI DATVM
FVERIT A PATRE
EX HOC MVLTI
EX DISCIPVLIS
EIVS ABIERVNT
(a) RETRO ET AM
FLIVS CVM IL
LO NON AMBV

(1) Vulg. *Et quis poteſt eum audire? Sciens autem Jeſus apud ſemetipſum, quia murmurarent diſcipuli ejus, dixit eis: hoc vos ſcandalizat: ſi ergo videritis Filium hominis aſcendentem, ubi erat prius? Spiritus eſt, qui vivificat: caro non prodeſt quidquam.*

(2) Vulg. *Sed ſunt quidam ex vobis &c.*

(3) *Et quis traditurus eſſet eum. Et dicebat: Propterea dixi vobis, quia nemo poteſt venire ad me, niſi fuerit ei datum a Patre meo. Ex hoc multi diſcipulorum ejus abierunt retro, & jam non cum illo ambulabant.*

(1) LAVERVNT
AIT IHS AD XII. NV.
QVID ET VOS
VVLTIS IRE RES
PONDIT SIMON
PETRVS DME.
AD QVEM IBI
MVS VERBA
VITAE AETER
NAE HABES ET
NOS CREDIDI
MVS ET COGNO
VIMVS QVIA
TV ES XPS. FILI
VS DI.
(2) RESPONDIT IHS.
ET DIXIT ILLIS
NONNE EGO
VOS XII. ELE
GI ET EX VOBIS
VNVS DIABO
LVS EST DICEBAT
(a) AVTEM IVDAM
(3) SIMONEM SCA

(4) RIOTH HIC ENI.
ILLVM ERAT TRA
DITVRVS CVM
ESSET VNVS
(a) DE XII.
POST HAEC AM
BVLABAT IHS.
IN GALILEAM
(b) NON ENIM
HABEBAT PO
TESTATEM IN
IVDEA AMBV
LANDI QVONI
AM QVERE
BANT IVDAEI
ILLVM OCCIDE
RE ERAT AVTE.
PROPE DIES FES
IVDAEORVM
SCENOPEGIA
DIXERVNT ER
GO AD ILLVM
FRATRES EIVS
TRANSI HINC

---

(1) Vulg. *Ambulabant. Dixit ergo Jeſus ad duodecim: Numquid & vos vultis abire? Reſpondit ergo ei Simon Petrus.*

(2) *Reſpondit ei Jeſus: Nonne ego &c.*

(3) *Simonis Iſcariotem:*

(4) Vulg. *Iſcariotem: hic enim erat traditurus eum, cum eſſet unus ex duodecim. Poſt haec autem ambulabat Jeſus in Galilaeam, non enim volebat in Judaeam ambulare, quia quaerebant eum Judaei interficere. Erat autem in proximo dies feſtus Judaeorum Scenopegia. Dixerunt autem ad eum fratres ejus &c.*

ET VADE IN IV
DAEAM VT ET
DISCIPVLI TVI
(1) VIDENT OPE
RA QVAE FACIS
NEMO ENIM
IN OCCVLTO
ALIQVIT FACIT
ET QVAERIT IP
SE IN PALAM
ESSE SI HAEC FA
CIS MANIFES
(a) TA (2) TE HVIC MV̄.
DO NEQVE ENĪ.
TVNC FRATRES
EIVS CREDEBANT
IN ILLVM
DIXIT ERGO ILLIS
IH̄S. TEMPVS
MEVM NON
DVM VENIT
TEMPVS AV
TEM VESTRV̄.
SEMPER EST

PARATVM (3) NŌ.
POTEST HIC MVN
DVS ODIRE VOS
ME AVTEM O
DIT QVIA EGO TES
TIMONIVM
DICO DE ILLO QVOD
OPERA EIVS MA
LA SVNT VOS AS
CENDITE (3) IN DI
EM FESTVM
(a) EGO NON ASCĒ.
DAM IN HVNC
DIEM FESTVM
QVONIAM TEM
PVS MEVM
NONDVM IM
PLETVM EST
HAEC DICENS ILLIS
IPSE MANSIT
IN IVDAEA ET
POSTQVAM AS
CENDERVNT
FRATRES EIVS

---

(1) Vulg. *Videant opera tua, quae facis. Nemo quippe in occulto, quid facit.*

(2) *Te ipſum mundo. Neque enim fratres ejus credebant in eum. Dicit ergo eis Jeſus: Tempus meum nondum advenit.*

(3) Vulg. *Non poteſt mundus odiſſe vos: me autem odit; quia ego teſtimonium perhibeo de illo &c.*

(4) *Ad diem feſtum hunc, ego autem non aſcendo ad diem feſtum iſtum, quia meum tempus nondum impletum eſt. Haec cum dixiſſet ipſe manſit in Galilaea. Ut autem &c.*

(1) IN DIEM FESTVM
TVNC ET IPSE
ASCENDIT IN
DIE FESTO NON
PALAM SED ABS
CONSE IVDAEI
ERGO QVERE
BANT EVM IN
DIE FESTO ET DI
CEBANT VBI EST
ILLE (2) ET MVR
MVR DE ILLO
ERAT IN TVR
BA QVIDAM DI
CEBANT QVIA
BONVS EST ET
ALII DICEBANT
(a) NON SED SEDV
CIT POPVLVM
NEMO TAMĒ.
PALAM LOQVE
BATVR DE ILLO
(3) PROPTER TIMO
REM IV - - - -

RVM
(4) ET CVM IAM DI
ES FESTVS ME
DIVS ESSET AS
CENDIT IHS. IN
TEMPLO ET DO
CEB - -
MIRABANTVR
ERGO IVDAEI
DICENTES QVO
MODO HIC LIT
TERAS NOVIT
QVI NON DI
DICIT RESPONDIT
ILLIS IHS. DICENS
MEA DOCTRI
NA NON EST
MEA SED EIVS
QVI ME MISIT
SI QVIS VOLVE
RIT VOLVNTA
TEM ILLIVS F -
CE - - - - - - ET
- - - - RINA VTRV.

(1) *In diem feſtum* . Hoc Vulgata ſilet; & ſubdit: *Tunc & ipſe aſcendit ad diem Feſtum nou manifeſte, ſed quaſi in occulto.*

(2) *Et murmur multum erat in turba de eo. Quidam enim dicebant: quia bonus eſt. Alii autem dicebant: Non, ſed ſeducit turbas.*

(3) *Propter metum.*

(4) Vulg. *Jam autem die feſto mediante, aſcendit Jeſus in Templum, & docebat. Et mirabantur Judaei dicentes: Quomodo hic literas ſcit, cum non didicerit? Reſpondit eis Jeſus, & dixit: Mea doctrina non eſt mea, ſed ejus, qui miſit me. Si quis voluerit voluntatem ejus facere &c.*

(1) EX DO EST AN E
GO IPSE A ME
LOQVOR QVI A
SE LOQVITVR
GLORIAM SVAM
QVAERIT QVI
AVTEM QVAE
RIT GLORIAM
EIVS QVI MISIT
EVM HIC VERAX
EST (2) ET INIQVI
TAS IN ILLO NON
EST NONNE MOY
SES DEDIT VO
BIS LEGEM ET
NEMO EX VO
BIS FACIT LEGE
QVID ME QVAE
RITIS (3) OCCIDE
RE. RESPO
DIT TVRBA ET
DIXIT DEMO
NIVM - AB - -
QVIS TE QV - -

RIT (4) OCCIDERE
RESPONDIT IHS
ET DIXIT ILLIS
VNVM OPVS
FECI ET OMNES
MIRAMINI (5) IDEO
DEDIT VOBIS
MOYSES CIRCV.
CISIONEM NON
EX MOYSEN EST
SED A PATRIBVS
VESTRIS ET IN
SABBOTEO CIR
CIRCVMCIDI
TIS HOMINEM
SI ERGO CIRCV.
CISIONEM AC
CIPIT HOMO IN
SABBATO VT NO.
SOLVATVR
LEX MOYSI (6) MI
HI IRASCIMI
N - QVOD TOTV.
- - - - - EM

(1) Vulg. *Ex Deo ſit, an ego a me ipſo loquar Qui a ſemetipſo loquitur, gloriam propriam quaerit &c.*
(2) *Et injuſtitia in illo non eſt.*
(3) *Interficere ?*
(4) *Interficere ? Reſpondit Jeſus, & dixit eis :*
(5) Vulg. *Propterea Moyſes dedit vobis circumciſionem : (non quia ex Moyſe eſt, ſed ex Patribus) & in Sabbato circumciditis hominem. Si circumciſionem &c.*
(6) *Mihi indignamini, quia totum &c.*

SANVM FECI
(1) SABBATO NOLI
TE IVDICARE
SECVNDVM PER
SONAM HOMI
NIS SED IVSTVM
IVDICIVM IV
DICATE
DICEBANT ERGO
(2) QVIDAM HIE
ROSOLYMITAE
NONNE HIC
EST QVAEM QVAE
RVNT OCCIDE
RE ECCE PALAM
LOQVITVR ET
NIHIL ILLI DI
CVNT NVM
QVID VERE COG
NOVERVNT
(3) PRINCIPES SA
CERDOTVM
QVOD HIC EST
XPS. SED - - -

(4) NOVIMVS VN
DE SIT XPS AV
TEM CVM VE
NERIT NEMO
SCIET VNDE SIT
CLAMABAT ER
GO DOCENS IN
TEMPLO IHS DI
CENS ET ME NOS
TIS ET SCITIS VN
DE SIM ET A
ME NON VE
NI SED EST VE
RAX QVI ME
MISIT QVEM
VOS NON NOS
TIS EGO NOVI
ILLVM QVONI
AM AB ILLO SV.
ET ILLE ME MI
SIT
QVAERERANT
ERGO ILLVM
- - PREHEN

---

(1) Vulg. *In Sabbato ? Nolite judicare ſecundum faciem, ſed juſtum &c.*

(2) *Quidam ex Jeroſolymis : Nonne hic eſt, quem quaerunt interficere ? Et ecce palam loquitur, & nihil ei dicunt.*

(3) *Principes, quia hic eſt Chriſtus?*

(4) Vulg. *Scimus unde ſit : Chriſtus autem cum venerit, nemo ſcit unde ſit. Clamabat ergo Jeſus in Templo docens, & dicens: Et me ſcitis, & unde ſim ſcitis : & a me ipſo non veni, ſed eſt verus, qui miſit me, quem vos neſcitis. Ego ſcio eum; quia ab ipſo ſum, & ipſe me miſit. Quaerebant ergo eum apprehendere &c.*

DERE ET NEMO
MISIT IN ILLVM
MANVS (1) QVO
NIAM NONDV̄.
VENERAT HO
RA EIVS.
DE TVRBA AVTĒ.
MVLTI CREDEDE
DERVNT IN IL
LVM ET DICE
BAT XP̄S CVM
VENERIT NV̄.
QVID PLVRA
SIGNA FACTV
RVS EST QVAM
QVAE HIC FA
CIT. AVDIE
RVNT ERGO
SACERDOTES
ET PHARISAEI
TVRBAS MVR
MVRANTES
DE ILLO ET MI
SERVNT - -

(2) NISTROS PHA
RISAEI ET PRIN
(a) CIPES SACERDO
TVM VT EVM
CONPREHEN
DERENT DIXIT
(b) ERGO IH̄S. ADHVC
MODICVM TĒ.
PVS VOBISCVM
SVM ET VADO
AD EVM QVI ME
MISIT QVAE
RITIS ME ET NŌ.
INVENIETIS
(3) ET QVO EGO VA
DO VOS NON
POTESTIS VE
NIRE
DIXERVNT ER
GO IVDAEI (4) IN
TER SE QVO HIC
ITVRVS EST
QVOD NON IL
LVM INVENIE

(1) Vulg. *Quia nondum venerat hora ejus. De turba autem multi crediderunt in eum, & dicebant: Chriſtus cum venerit, numquid plura ſigna faciet, quam quae hic facit? Audierunt Phariſaei turbam murmurantem de illo haec:*

(2) Vulg. *Principes, & Phariſaei miniſtros, ut apprehenderent eum. Dixit ergo eis Jeſus:*

(3) *Et ubi ego ſum, vos &c.*

(4) *Ad ſemetipſos: quò hic iturus eſt, quia non inveniemus eum?*

(a) MVS NVMQVID
IN DISPERSIO
NEM (1) GRAECO
RVM ITVRVS
EST ET DOCERE
GRAECOS QVI
EST HIC SER
MO QVEM DI
XIT QVAERITIS
ME ET NON IN
VENITIS (2) ET V
BI EGO EO VOS
NON POTESTIS
VENIRE .
(b) IN NOVISSIMA
AVTEM MAG
NA DIE FESTI
IVDAEORVM
STABAT IHS ET
CLAMABAT QVI
SITIT VENIAT
AD ME ET BIB - T
QVI CREDIT IN
ME (3) SICVT DIXIT
SCRIPTVRA
FLVMINA
DE VENTRE
EIVS FLVE - -
AQVAE VI
VAE
HOC AVTEM DI
XIT DE SPV QVE
ACCEPTVRI E
RANT CREDE
TES IN EVM
(4) NONDVM AV
TEM ERAT SPS
DATVS QVONI
AM IHS NON
DVM FVERAT
HONORATVS
DE TVRBA ITA
QVE QVI AVDI
ERVNT SER
MONES HOS
DICEBANT
EST VERO PRO
F - - - D - - -

(1) Vulg. *Gentium iturus eſt , & docturus gentes? Quis eſt hic ſermo &c.*
(2) *Et ubi ſum ego vos non poteſtis venire? In noviſſimo autem die magno feſtivitatis , ſtabat Jeſus, & clamabat , dicens : Si quis ſitit &c.*
(3) Vulg. *Sicut dicit .*
(4) *Nondum enim erat Spiritus datus, quia Jeſus nondum erat glorificatus . Ex illa ergo turba , cum audiſſent hos ſermones ejus, dicebant : hic eſt verè Propheta.*

(1) BAT HIC EST XPS
QVIDAM VERO
DICEBANT NV.
QVID DE GALI
LEA - - - - - - -
- - - - NON NE
SCRIPTVRA
DICIT QVIA DE
SEMINE DA
VID ET A BETH
LEM CASTELLO
VBI ERAT DA
VID XPS VENIT
DISSENSIO ITA
QVE FACTA EST
IN TVRBA (2) PROP
TER ILLVM QVI
DAM AVTEM
EX ILLIS VOLVE
RVNT ADPRE
HENDERE ILLV.
- - - NEMO - - -
IT IN ILLV - - -
- - - - - - - -

VENERVNT ER
GO MINISTRI
(3) AD PRINCIPES
SACERDOTVM
ET PHARISAEOS
QVIBVS ILLI - -
XERVNT QVA
RE NON ADDV
XISTIS ILLVM
RESPONDERVNT
MINISTRI DI
CENTES NVM
QVAM H - MI
NVM SIC LO
CVTVS EST QVO
MODO ET HIC
RESPONDERVNT
EIS PHARISAEI
- - MQVID ET
- - - D - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg. *Dicebant: hic eſt Chriſtus. Quidam autem dicebant: numquid a Galilaea venit Chriſtus? Nonne ſcriptura dicit: quia ex ſemine David, & de Bethlehem Caſtello, ubi erat David, venit Chriſtus?*

(2) *Propter eum. Quidam autem ex ex ipſis volebant apprehendere eum. Sed nemo miſit ſuper eum manus.*

(3) Vulg. *Ad Pontifices, & Phariſaeos. Et dixerunt eis illi: quare non adduxiſtis illum? Reſponderunt Miniſtri: Numquam ſic locutus eſt homo, ſicut hic homo. Reſponderunt ergo eis &c.*

(1) CREDIDIT IN IL
LVM V - - - DE PHA
RISAEIS SED
H - - C TVRBA
Q - - E IGNORANT
LEGEM·MALE
DICTI SVNT
DICIT NICODE
MVS AD ILLOS
IS QVI PRIVS
VENIT AD ILLV̆.
VNVS CVM
ESSET EX EIS NV̆.
QVI - LEX NOS
TRA IVDICAT
HOMINEM
(a) NISI AVDIAT
PRIVS AB ILLO
ET COGNOS
CAT QVID - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -

VS ES SCRVTA
RE SCRIPTVRAS
ET VIDE (2) QVIA
PROPHAETA
DE GALILAEA NŌ.
(a) SVRGIT
ITERVM ERGO LO
QVEBATVR AD
ILLOS IHS DI
CENS EGO SVM
LVX HVIVS MV̆.
DI QVI ME SE
QVITVR NON
(b) AMBVLAVIT
IN TENEBRIS
SED HABEBIT
LVCEM VITAE
DIXERVNT ILLI
PHARISAEI TV
DE TE TESTIFI
CARIS ET TESTI
\- ONIVM TV
\- - NON EST
\- - - - - - - - -

(1) Vulg. *Credidit in eum, aut ex Phariſaeis? ſed turba haec, quae non novit legem, maledicti ſunt. Dixit Nicodemus ad eos, ille, qui venit ad eum nocte, qui unus erat ex ipſis. Numquid lex noſtra judicat hominem, niſi prius audierit ab ipſo, & cognoverit quid faciat?*

(2) *Quia a Galilaea Propheta non ſurgit, & reverſi ſunt unuſquiſque in domum ſuam.* Vulgata hic habet hiſtoriam Adulterae verſiculis integris undecim comprehenſam, quae in hoc Codice deſideratur. Mox ſubdit: *Iterum ergo locutus eſt eis Jeſus, dicens: Ego ſum lux mundi: qui ſequitur me, non ambulat in tenebris, ſed habebit lumen vitae. Dixerunt ergo ei Phariſaei: Tu de te ipſo teſtimonium perhibes: teſtimonium tuum non eſt verum.*

(1) RESPONDENS
IHS ET DIXIT IL
LIS ET SI EGO TES
TIMONIVM
DICO DE ME
VERVM EST
TESTIMONIV.
MEVM (2) QVO
NIAM SCIO V.
DE VENI ET QVO
VADO VOS NES
(a) CITIS VNDE
VENERIM ET
QVO VADAM
VOS SECVNDV.
CARNEM IV
DICATIS EGO
NEMINEM IV
DICO SED ET
SI EGO IVDICO
IVDICIVM ME
VM VERVM
EST QVIA SOLVS
NON SVM SED

(3) EGO ET PATER
QVI ME MISIT
SED IN LEGE VES
TRA SCRIPTVM
EST (4) DVORVM
HOMINVM
TESTIMONI
VM VERV.
EST
EGO SVM QVI TES
TIMONIVM
(5) DICO DE ME
ET QVI ME MI
SIT PATER TES
TIMONIVM
DICIT DE ME
DICEBANT ER
GO EI VBI EST
PATER TVVS
(6) QVIBVS RESPO.
DIT IHS. NEQVE
ME NOSTIS NE
QVE PATREM
MEVM SI ENI.

---

(1) Vulg. *Reſpondit Jeſus, & dixit eis: Etſi ego teſtimonium perbibeo de me ipſo.*
(2) *Quia ſcio undè veni, & quò vado: Vos autem neſcitis unde venio, aut quò vado. Vos ſecundum carnem judicatis: ego non judico quemquam: & ſi judico ego &c.*
(3) Vulg. *Ego, & qui miſit me, Pater.*
(4) Addit *Quia.*
(5) *Perbibeo de me ipſo; & teſtimonium perbibet de me, qui miſit me, Pater.*
(6) *Reſpondit Jeſus: Neque me ſcitis, neque Patrem meum: ſi me &c.*

(1) ME NOSSETIS
VTIQVE ET PA
TREM MEVM
NOSSETIS
HAEC VERBA LOCV
TVS EST IN GAIO
PILACIO DO
CENS IN TEM
PLO ET NEMO
ILLVM ADPRE
HENDIT QVIA
NONDVM VE
VERAT HORA
EIVS
AIT ILLIS ITERVM
IHS EGO VADO
ET QVAERITIS
ME ET IN PEC
CATO VESTRO
MORIEMINI
QVO EGO VADO
VOS NON PO
TESTIS VENIRE
DICEBAN - - -

GO IVDAEI (2) NV̆.
QVID OCCIDE
RE SE HABET QVO
NIAM DICIT V
BI EGO VADO VOS
NON POTESTIS VE
NIRE
ET DICEBAT ILLIS
IHS. VOS DE INFE
RIORIBVS ESTIS
(a) EGO DE SVPERIO
RIBVS SVM VOS
DE HOC MVN
DO ESTIS EGO NŌ.
SVM DE HOC MVNDO
(3) DIXI VOBIS QVO
NIAM MORIE
MINI IN PECCA
TIS VESTRIS SI
ENIM NON
CREDIDERITIS
(5) QVONIAM EGO
SVM MORIE
(b) MINI IN PECCA
TIS VESTRIS

(1) Vulg. *Si me ſciretis, forſitan & Patrem meum ſciretis. Haec verba locutus eſt Jeſus in gazophylacio, docens in Templo: & nemo apprehendit eum, quia necdum venerat hora ejus. Dixit ergo iterum eis Jeſus:*

(2) Vulg. *Numquid interficiet ſemetipſum, quia dixit: quò ego vado &c.*

(3) *Et dicebat eis: vos de deorſum eſtis, ego de ſupernis ſum. Vos de mundo hoc eſtis.*

(4) *Dixi ergo vobis, quia &c.*

(5) *Quia ego ſum, moriemini in peccato veſtro.*

(1) DICEBANT ERGO
ILLI TV QVI ES
(a) AIT ILLI IHS INI
TIVM QVOD LO
QVOR VOBIS
MVLTA HABEO
DE VOBIS LOQVI
ET IVDICARE
SED QVI ME MI
SIT VERAX EST
ET EGO QVAE AV
(b) DIVI (2) AB ILLO HAEC
LOQVOR IN HOC
MVNDO ET NŌ.
COGNOVERVNT
QVOD PATREM
(c) ILLIS DICERET
DM. AIT ER
GO IHS CVM EXAL
TAVERITIS FI
LIVM HOMINIS
TVNC SCIETIS
QVOD EGO SVM
ET A ME FACIO

NIHIL SED SICVT
DOCVIT ME PA
TER (3) SIC LOQVOR
QVONIAM IS
QVI ME MISIT
MECVM EST NŌ.
RELIQVIT SOLVM
QVONIAM EGO
QVAE PLACENT
ILLI FACIO SEM
PER
HAEC ILLO LOQVĒ.
TE MVLTI CRE
DIDERVNT IN
EVM (4) DICEBAT
ERGO AD IVDAEOS
IHS QVI CREDI
(a) DERVNT SI VOS
MANSERITIS
IN VERBO MEO
VERE DISCIPV
LI MEI ERITIS
ET SCIETIS VE
RITATEM ET

(1) Vulg. *Dicebant ergo ei : Tu quis es ? Dixit eis Jeſus : Principium, qui & loquor vobis .*

(2) *Ab eo, haec loquor in mundo. Et non cognoverunt quia Patrem ejus dicebat Deum. Dixit ergo eis Jeſus: Cum exaltaveritis filium hominis, tunc cognoſcetis quia ego ſū, & a meipſo facio &c.*

(3) Vulg. *Haec loquor : & qui me miſit mecum eſt, & non reliquit me ſolum ; quia ego, quae placita ſunt ei, facio ſemper.*

(4) *Dicebat ergo Jeſus ad eos, qui crediderunt ei Judaeos : ſi vos manſeritis in ſermone meo, verè diſcipuli mei eritis : & cognoſcetis veritatem .*

(1) VERITAS VOS
LIBERAVIT RES
PONDERVNT
ILLI QVOD IVDAEI
SEMEN ABRA
HAE SVMVS ET
NVMQVAM
CVIQVAM SER
VIVIMVS QVO
MODO TV DICES
QVIA LIBERI
ERITIS
RESPONDIT ILLIS
ĨHS AMEN AMẼ.
DICO VOBIS
QVOD OMNIS
QVI FACIT PEC
CATVM SERVVS
PECCATI EST SER
VVS AVTEM
NON MANET
IN DOMO (2) DM̃I
IN AETERNVM
FILIVS AVTEM

MANET IN AE
TERNVM (3) SI FI
LIVS VOS LIBERA
VERIT VERE
LIBERI ERITIS
SCIO QVOD SEMẼ.
ABRAHAE ESTIS
SED QVAERI
TIS ME OCCIDE
RE QVIA SER
MO MEVS NÕ.
REQVIESCIT
IN VOBIS EGO
QVOD VIDI A
PVT PATREM
MEVM LOQVOR
(4) ET VOS ITAQVE
QVOD VIDISTIS
APVT PATREM
VESTRVM FA
CITIS QVI RES
PONDERVNT
PATER NOSTER
ABRAHAM EST

---

(1) Vulg. *Veritas liberabit vos. Reſponderunt ei: ſemen Abrabae ſumus; & nemini ſervivimus umquam: quomodo tu dicis: liberi eritis? Reſpondit eis Jeſus: Amen, amen dico vobis: quia omnis qui facit peccatum, ſervus eſt peccati.*

(2) Non habet *Domini*.

(3) Vulg. *Si ergo vos filius liberaverit, verè liberi eritis. Scio quia filii Abrahae eſtis: ſed quaeritis me interficere, quia ſermo meus non capit in vobis.*

(4) *Et vos quae vidiſtis apud Patrem veſtrum facitis. Reſponderunt, & dixerunt ei:*

(1) AIT ILLI IHS SI
FILI ABRAHAE
ESSETIS OPERA
ABRAHAE FACE
RETIS NVNC
AVTEM QVAE
RITIS ME OCCI
(a) DERE HOMINE.
QVI VERITATE.
LOCVTVS SVM
VOBIS QVAM
AVDIVI A DO.
HOC ABRAHA
NON FECIT (2) QVOD
VOS FACITIS
OPERA PATRIS
VESTRI.
(3) DIXERVNT ILLI
NOS DE FORNI
CATIONE NON
SVMVS NATI
VNVM HABE
MVS PATREM
DEVM

(4) AIT ILLIS IHS. SI
DS. PATER VES
TER ESSET DILI
GERITIS ME
NAM EGO EX
DO EXIVI ET
VENI NEQVE
ENIM A ME VE
NI SED ILLE ME
MISIT QVARE
LOQVELAM
MEAM NON
(5) ADGNOSCITIS
QVIA NON PO
TESTIS AVDI
RE VERBVM
MEVM
VOS DE PATRE
DIABVLO ESTIS
ET DESIDERIA
PATRIS VES
TRI VV - - - S
- - CERE IL - E
- - - ICIDA

(1) Vulg. *Dicit eis Jeſus : Si filii Abrabae eſtis , opera Abrabae facite . Nunc autem quaeritis me interficere , bominem , qui veritatem vobis locutus ſum .*

(2) Non habet *Quod* .

(3) *Dixerunt itaque ei : nos ex fornicatione non ſumus nati : unum patrem babemus Deum .*

(4) Vulg. *Dixit ergo eis Jeſus : Si Deus pater veſter eſſet , diligeretis utique me . Ego enim ex Deo proceſſi , & veni : neque enim a me ipſo veni .*

(5) *Cognoſcitis ? quia non poteſtis audire ſermonem meum . Vos ex patre diabolo &c.*

ERAT AB INITIO
ET IN VERITA
TEM NON STE
TIT (1) QVONIAM
NON EST VERI
TAS IN ILLO
CVM LOQVITVR
MENDACIVM
DE SVO LOQVI
TVR QVONIAM
(a) MENDAX EST
SICVT ET PATER
(b) EIVS EGO QVIA
VERITATEM
DICO NON CRE
DITIS MIHI
QVIS EX VESTRV̆.
ARGVET ME
DE PECCATO
(c) SI VERITATĔ.
DICO QVARE
NON CREDI
TIS MIHI QV - -
EX DŎ. - - - - - -

BA DĬ AVDIT (2) I .
DEO VOS NON
CREDITIS QVI
A EX DŎ NON
ESTIS
RESPONDERVNT
IVDAEI ET DI
XERVNT NON
BENE DICIMVS
QVOD SAMA
RITANVS ES TV
ET DAEMONI
VM HABES
RESPONDIT IHS̆
EGO DAEMONI
VM NON HA
BEO (3) SED HONO
RIFICABO PA
TREM MEVM
(a) VOS ME NON
HONORIFICA
TIS EGO AVTEM
NON QVAER -
- - ORIAM MEĂ.

(1) Vulg. *Quia non eſt veritas in eo; cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia mendax eſt, & pater ejus. Ego autem ſi veritatem dico, non creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico vobis &c.*

(2) Vulg. *Propterea vos non auditis, quia ex Deo non eſtis. Reſponderunt ergo Judaei, & dixerunt ei: Nonne benedicimus nos, quia Samaritanus es tu &c.*

(3) *Sed honorifico Patrem meum, & vos inhonoraſtis me.*

EST QVI QVAE
RAT ET IVDICET
AMEN AMEN DI
CO VOBIS SI QVIS
(1) VERBVM ME
VM SERVAVE
RIT MORTEM
NON VIDEBIT I.
AETERNVM
(2) DICVNT ILLI IVDAEI
NVNC COGNO
VIMVS QVIA DE
MONIVM HA
BES ABRAHAM
MORTVVS EST
ET PROFETAE
ET TV DICIS SI QVIS
(3) VERBVM ME
VM AVDIERIT
ET SERVAVE
RIT NON GVS
TABIT MORTE.
IN AETERNVM
(a) NVMQVID TV
MAIOR ES (4) QVA.
ABRAHAM QVIA
MORTVVS EST
SET ET PROFE
TAE MORTVI
SVNT QVEM TE
FACIS
RESPONDIT IHS
SI EGO ME GLO
RIFICAVERO
GLORIA MEA
NIHIL EST EST PA
TER MEVS QVI
GLORIFICAT ME
QVEM VOS DI
CITIS (5) QVOD DS.
VESTER EST ET
NON COGNOVIS
TIS ILLVM
EGO NOVI ILLV.
ET SI DIXERO
QVIA NESCIO
EVM ERO SI
MILIS VOBIS

(1) Vulg. *Sermonem meum .*
(2) *Dixerunt ergo Judaei :*
(3) *Sermonem meum ſervaverit &c.*
(4) *Patre noſtro Abraham, qui mortuus eſt ? Et Prophetae mortui ſunt . Quem te ipſum facis ? Reſpondit Jeſus : Si ego glorifico me ipſum &c.*
(5) Vulg. *Quia Deus veſter eſt. Et non cognoviſtis eum , ego autem novi eum : & ſi dixero , quia non ſcio eum &c.*

MENDAX (1) SED
NOVI ILLVM
ET VERBVM E
IVS SERVO ABRA
HAM PATER VES
TER EXVLTA
VIT VT VIDERET
DIEM MEVM
(2) ET VIDIT ET GA
VISVS EST
(3) DIXERVNT ERGO
AD ILLVM IV
DEAEI QVINQVA
GINTA ANNOS
NONDVM HA
BES ET ABRAHĂ.
VIDISTI (4) DIXIT
ILLIS IHS. AMEN
AMEN DICO VO
(a) BIS ANTE ABRA
HAM EGO SVM
TVLERVNT ITA
QVE LAPIDES
(b) IVDAEI VT - - -

(5) TARENT IN ILLV̆.
IHS. IGITVR ABS
CONDIT SE ET EXI
IT DE TEMPLO
ET TRANSIENS VIDIT
HOMINEM CAE
CVM A NATI
VITATE SVA ET
INTERROGAVERVNT IL
LVM DISCIPV
LI EIVS DICEN
TIS RHABBI QVIS
PECCAVIT HIC
AVT PARENTES
EIVS QVOD CAE
CVS NATVS EST
RESPONDIT ILLIS
IHS. NEQVE HIC
PECCAVIT NE
QVE PARENTES
EIVS SED VT (6) MA
NIFESTETVR
OPERA DEI IN
ILLO ME OPOR

(1) Vulg. *Sed ſcio eum, & ſermonem ejus ſervo.*
(2) Non habet hoc *Et*.
(3) *Dixerunt ergo Judaei ad eum:*
(4) *Dixit eis Jeſus: Amen, amen dico vobis, antequam Abraham fieret, ego ſum. Tulerunt ergo lapides.*
(5) Vulg. *Jacerent in eum. Jeſus autem abſcondit ſe, & exivit de Templo. Et praeteriens Jeſus vidit hominem coecum a nativitate, & interrogaverunt eum diſcipuli ejus: Rabbi, quis peccavit, hic, aut parentes ejus, ut coecus naſceretur? Reſpondit Jeſus:*
(6) *Manifeſtentur.*

TET OPERARI
OPERA EIVS (1) QVI
ME MISIT DVM
DIES EST VENIT
NOX QVANDO
NEMO POTEST
(a) OPERARI (2) CVM
SVM IN HOC
MVNDO LVX
SVM HVIVS
MVNDI
HAEC DICENS
EXSPVIT IN TER
RA ET FECIT LV
TVM DE SPVTI
MENTO ET LI
NVIT OCVLOS
EIVS ET DIXIT
VADE IN NATA
TERIAM SILO
AM QVOD EST
INTERPRAE
TATVM MIS
SVS ABIIT ET LA

VIT ET VENIT VI
DENS
(a) (3) VICINI ERGO EIVS
ET QVI VIDE
BANT ILLVM
PRIVS QVOD
CAECVS ET MEN
DICVS ERAT
DICEBANT NON
NE HIC EST QVI
SEDEBAT ET
MENDICA
(b) BAT (4) ALII DICE
BANT HIC EST
ALII DICEBANT
SIMILIS EST IL
LI IPSE AVTEM
DICEBAT EGO
SVM
DICVNT ILLI QVO
MODO ERGO
APERTI TIBI
SVNT OCVLI
ILLE AVTEM

---

(1) Vulg. *Qui miſit me, donec dies eſt.*
(2) *Quamdiu ſum in mundo, lux ſum mundi. Haec cum dixiſſet, expuit in terram, & fecit lutum ex ſputo, & linivit lutum ſuper oculos ejus, & dixit ei: Vade, lava in Natatoria Siloe (quod interpretatur Miſſus) Abiit ergo, & lavit.*

(3) Vulg. *Itaque vicini, & qui viderant eum prius, quia mendicus erat, dicebant:*
(4) *Alii dicebant: quia hic eſt. Alii autem: nequaquam, ſed ſimilis eſt ei. Ille verò dicebat: quia ego ſum. Dicebant ergo ei: Quomodo aperti ſunt tibi oculi? Reſpondit: ille homo &c.*

(1) RESPONDIT IL
LIS DIXIT HOMO QVI
DICITVR IHS. TETIGIT
MIHI OCVLOS
ET DIXIT VADE
IN SILOA ET A
(a) BLVERE ET ABI
I ET LAVI ET VI
DEO
DIXERVNT ER
GO EI ET VBI EST
ILLE DICIT NE
SCIO
ADDVCVNT EV.
AD PHARISAEOS
EVM QVI FVE
RAT CAECVS E
RAT AVTEM SAB
BATVM QVA
DIE LVTVM FE
CIT IHS ET APE
RVIT OCVLOS
EIVS
(2) ITERVM INTER
ROGAVER - - -

(3) ILLVM PHARI
SAEI QVOMO
DO VISVM RE
CEPIT
AD ILLE DIXIT IL
LIS LVTVM PO
SVIT IN OCVLOS
MEOS ET ABI
I ET LAVI ET VI
DEO
DICEBANT ITA
QVE QVIDAM
EX PHARISAEIS
HIC HOMO NO.
EST A DO. QVOD
SIC SABBATV.
NON SERVAT
(a) ALII DICEBANT
QVOMODO PO
TEST HOMO PEC
CATOR TALIA
SIGNA FACE
RE ET DISSEN
SIONES ERANT

(1) Vulg. *Reſpondit: ille bomo, qui dicitur Jeſus, lutum fecit: & unxit oculos meos, & dixit mibi: Vade ad Natatoria Siloe, & lava: & abii, lavi, & video. Et dixerunt ei: Ubi eſt ille? Ait: neſcio. Adducunt eum ad Pbariſaeos, qui coecus fuerat. Erat autem Sabbatum, quando lutum &c*

(2) *Iterum ergo interrogabant &c.*

(3) Vulg. *Eum Pbariſaei quomodo vidiſſet. Ille autem dixit eis: lutum mibi poſuit ſuper oculos, & lavi, & video. Dicebant ergo ex Pbariſaeis quidam: non eſt bic bomo a Deo, qui Sabbatum non cuſtodit. Alii autem dicebant: Quomodo poteſt bomo peccator baec ſigna facere? Et Schiſma erat &c.*

(1) INTER ILLOS
DICEBANT ERGO
CAECO ILLI TV
QVID DICIS DE
ILLO QVOD APE
RVIT OCVLOS
TVOS AD ILLE DI
XIT QVOD PRO
(a) FETA EST
NON CREDIDE
RVNT IVDAEI
QVONIAM CAE
CVS FVIT ET VI
DET DONEC VO
CAVERVNT PA
RENTES EIVS
ET INTERRO
GAVERVNT IL
LOS HIC EST FILI
VS VESTER QVĔ.
DICITIS VOS
QVIA CAECVS
NATVS EST QVO
MODO IM - - - -

VIDET
(2) RESPONDERVNT
PARENTES EIVS
ET DIXERVNT
SCIMVS QVOD
HIC EST FILIVS
NOSTER ET
QVONIAM
CAECVS NATVS
EST QVOMO
DO AVTEM NVNC
VIDET NESCI
MVS AVT QVIS
APERVIT OCV
LOS EIVS NOS
NESCIMVS
- - - - - - - - - RO
GATE AETATEM
HABET IPSE (3) PRO
SE LOQVATVR
HAEC DIXERVNT
PARENTES EIVS
QVONIAM TI
MEBANT IV

(1) Vulg. *Inter eos. Dicunt ergo coeco iterum: Tu quid dicis de illo, qui aperuit oculos tuos? Ille autem dixit: quia Propheta eſt. Non crediderunt ergo Judaei de illo, quia coecus fuiſſet, & vidiſſet, donec vocaverunt parentes ejus, qui viderat. Et interrogaverunt eos dicentes: Hic eſt filius veſter, quem vos dicitis, quia coecus natus eſt? Quomodo ergo nunc &c.*

(2) Vulg. *Reſponderunt eis parentes ejus, & dixerunt: ſcimus quia hic eſt filius noſter, & quia coecus natus eſt: quomodo autem nunc videat, neſcimus: aut quis ejus aperuit oculos, &c.*

(3) *De ſe &c.*

DAEOS IAM ENI͝.
(1) CONSTITVE
RANT IVDAEI
VT SI QVIS ILLV͝.
CONFITERETVR
XP͝M. DE SYNA
GOGA EICERE
TVR ET IDEO
PARENTES EIVS
DIXERVNT AE
TATEM HABET
IPSVM INTER
ROGATE
VOCAVERVNT
ITAQVE ITERV͝.
HOMINEM QVI
FVERAT CAECVS
ET DIXERVNT
(a) ILLI DA HONO
REM D͝O NOS
SCIMVS QVOD
HIC HOMO PEC
CATOR EST
AIT ILLE SI PECCA

TOR EST NESCIO
VNVM SCIO
(2) QVOD CAECVS
ERAM ET NVNC
VIDEO
DICVNT ILLI QVID
FECIT TIBI QVO
MODO APERV
IT OCVLOS TV
OS RESP͝O.
DIT ILLIS DIXI
(a) VOBIS ET NON
AVDISTIS QVID
VVLTIS ITERV͝.
AVDIRE NVM
QVID ET VOS
VVLTIS DISCIPV
LI EIVS FIE
RI (3) AD ILLI
MALEDIXE
RVNT ILLVM
ET DIXERVNT
TV DISCIPV
LVS EIVS ESTO

(1) Vulg. *Conſpiraverant Judaei, ut ſi quis eum confiteretur eſſe Chriſtum, extra Synagogam fieret. Propterea parentes ejus dixerunt: quia aetatem habet, ipſum interrogate. Vocaverunt ergo rurſum hominem, qui fuerat coecus, & dixerunt ei: da gloriam Deo. Nos ſcimus quia hic homo peccator eſt. Dixit ergo eis ille:*

(2) Vulg. *Quia coecus cum eſſem, modo video. Dixerunt ergo illi: quid fecit tibi? quomodo aperuit tibi oculos? Reſpondit eis: Dixi vobis jam, & audiſtis: quid iterum &c.*

(3) *Maledixerunt ergo ei, & dixerunt: Tu diſcipulus illius ſis &c.*

NOS AVTEM
MOYSI DISCIPV
LI SVMVS NOS
SCIMVS (1) QVOD
MOYSI LOCV
TVS EST DS HVNC
AVTEM NESCI
MVS VNDE SIT
(2) RESPONDIT HO
MO ET DIXIT
(a) ILLIS IN HOC
MIRANDVM
EST QVOD VOS
NESCITIS VN
DE SIT ET APE
RVIT OCVLOS
MEOS
SCIMVS QVOD
DS PECCATO
RES NON EXAV
DIT SED SI QVIS
DM COLAT ET
VOLVNTATEM

EIVS (3) FACIAT
HVNC EXAV
DIT DS.
A SAECVLO NON
EST AVDITVM
QVOD APERVIT
ALIQVIS OCV
LOS CAECI NA
TI NISI - -
SET A DO - - N
POSSET FACERE
QVIDQVAM
RES - - - - - RVNT
- - - - - ILLI ET
- - XERVNT IN
PECCATIS NA
TVS EST TOTVS
ET TV DOCES
NOS
ET EICERVNT
(4) ILLVM FORIS
AVDIVIT IHS
QVIA EIECE
- VN - - - LVM

(1) Vulg. *Quia Moyſi &c.*
(2) *Reſpondit ille homo, & dixit eis: in hoc enim mirabile eſt, quia neſcitis unde ſit, & aperuit meos oculos. Scimus autem quia peccatores Deus non audit: ſed ſi quis Dei cultor eſt &c.*

(3) Vulg. *Facit, hunc exaudit. A ſaeculo non eſt auditum, quia quis aperuit oculos coeci nati. Niſi eſſet hic a Deo, non poterat facere quidquam. Reſponderunt, & dixerunt ei:*
(4) *Eum foras. Audivit Jeſus, quia ejecerunt eum &c.*

(1) FORIS ET INVE
NIT ILLVM ET
DIXIT ILLI TV
CREDIS IN FILI
VM DI.
(2) RESPONDIT QVIS
EST DME. VT
CREDAM IN IL
L - -
AI - - - - - IHS ET
VIDISTI EVM
ET QVI LOQVI
TVR - - - - M
IPSE E - - - -
(3) XIT CREDO
DME ET ADO
RAVIT EVM
AIT IHS AD IVDI
CIVM EGO VE
NI IN HVNC
MVNDVM
VT QVI NON
VIDEN - - - - -
ANT - - - - - - -

DENT CAECI
FIANT
(4) ET AVDIERVNT
(a) IGITVR HAEC
EX PHARISAEIS
QVI CVM ILLO
ERANT ET DIXE
RVNT ILLI NV.
QVID ET NOS
CAECI SVMVS
(5) AIT ILLIS IHS SI
CAECI ESSETIS
NON HABERI
TIS PECCATVM
SED DICITIS
QVIA VIDI
MVS PECCATV.
ERGO VESTRV.
MANET IN VO
BIS
AMEN AMEN
DICO VOBIS
QVI NON IN
(b) TRAT PER IA

---

(1) Vulg. *Foras : & cum inveniſſet eum , dixit ei :*
(2) *Reſpondit ille , & dixit : Quis eſt, Domine , ut credam in eum ? Et dixit ei Jeſus :*
(3) *At ille ait : Credo Domine . Et procidens adoravit eum . Et dixit Jeſus : In judicium ego in hunc mundum veni :*

(4) Vulg. *Et audierunt quidam ex Phariſaeis , qui cum ipſo erant , & dixerunt ei :*
(5) *Dixit eis Jeſus : Si caeci eſſetis , non haberetis peccatum . Nunc verò dicitis : quia videmus . Peccatum veſtrum manet . Amen, amen dico vobis : qui non intrat per oſtium &c.*

(1) NVAM IN OVI
LE OVIVM SED
ESTRO QVI AV
TEM INTRAT PER
IANVAM PAS
TOR EST OVIVM
HVIC OSTIARI
- - APERIT (2) ET
- - - S AVDIVNT
- - OCEM EIVS
- VAS OVES
PROPRIAS VO
CAT NOMINA
TIM ET DVCIT
ILLAS ET CVM
SVAS OMNES
EIECERIT ANTE
- LLAS VADIT ET
- - ES EVM SE
- - - - VR QVIA
- - - - RVNT
- OCEM EIVS
- LTERVM NO͝
- - - - VNTVR SED

(3) FVGIVNT AB IL
LO QVIA NESCI
VNT ILLIVS VO
CEM
HOC PROVERBI
VM DIXIT ILLIS
IH͝S. ILLI AVTEM
NON COGNO
VERVNT QVOD
LOCVTVS EST IL
LIS AIT ERGO ITE
RVM AD ILLOS
IH͝S.
AMEN AMEN
(a) DICO VOBIS EGO
SVM IANVA
OVIVM OMNES
QVICVMQVE
VENERVNT
FVRES SVNT ET
LATRONES SED
NON AVDIE
- VNT ILLOS O
- - - EGO SVM

(1) Vulg. *Oſtium in ovile ovium, ſed aſcendit aliunde, ille fur eſt, & latro. Qui autem intrat per oſtium &c.*

(2) *Et oves vocem ejus audiunt, & proprias oves vocat nominatim, & educit eas. Et cum proprias oves emiſerit, ante eas vadit: & oves illum ſequuntur, quia ſciunt vocem ejus. Alienum autem non ſequuntur &c.*

(3) Vulg. *Fugiunt ab eo: quia non noverunt vocem alienorum. Hoc proverbium dixit eis Jeſus. Illi autem non cognoverunt, quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum Jeſus: Amen, Amen dico vobis, quia ego ſum oſtium ovium. Omnes quotquot venerunt, fures ſunt, & latrones, & non audierunt eos oves.*

(a) (1) IANVA SI QVIS
PER ME INTRA
VERIT SALVVS
ERIT ET EXIET
ET PASCVA IN
VENIET FVR
NON VENIT
NISI VT FVRE
TVR (2) ET PERDAT
EGO AVTEM
VENI VT VITAM
HABEANT ET
ABONDATIVS
HABEANT
EGO SVM PASTOR
BONVS (3) PASTO -
AVTEM BONVS
ANIMAM SV
(b) AM PONIT PRO
OVIBVS QVI
MERCENA
RIVS EST ET NŌ.
EST PASTOR - -
IVS NO - - - - -

OVES PROPRI
AE VIDET LVPV̄
VENIENTEM
(4) ET RELINQVIT
OVES ET FVGIT
ET LVPVS RAPIT
ILLAS ET DISPAR
GIT ILLAS OVE -
MERCEN -
RIVS AVTEM - -
GIT QVONI - -
MERCENA
RIVS EST ET NŌ.
PERTINET AD E
VM DE OVIBV -
EGO SVM PASTOR
BONVS (5) ET NO
VI MEAS OV - -
ET NOVERV - -
ME ME - - - -
CVT NO - - - - -
PATER ET EGO
(a) (6) NOVI PATREM
ET ANIMAM

(1) Vulg. *Oſtium. Per me ſi quis introierit, ſalvabitur, & ingredietur, & egredietur.*
(2) *Et mactet, & perdat. Ego veni, ut &c.*
(3) *Bonus paſtor animam ſuam dat pro ovibus ſuis. Mercenarius autem, & qui non eſt paſtor &c.*
(4) Vulg. *Et dimittit oves, & fugit; & lupus rapit, & diſpergit oves. Mercenarius autem fugit, quia mercenarius eſt &c.*
(5) *Et cognoſco meas, & cognoſcunt me meae.*
(6) *Agnoſco.*

MEAM PONO
(1) PRO OVIBVS
(a) ET ALIAS QVIDEM
OVICVLAS HA
BEO QVAE NO.
SVNT DE HOC
OVILI ET ILLAS
OPORTET ME
PERDVCERE
VT VOCEM ME
AM AVDIANT
(b) ET FIET VNA
GREX ET VNVS
PASTOR PROP
TEREA ME PA
TER DILIGIT QVO
NIAM EGO PO
NO ANIMAM
MEAM PRO OVI
BVS VT ITERV.
SVMAM ILLAM
NEMO TOLLIT
EAM A ME SED
. GO PONO ILLA.

(2) A ME METIPSO
POTESTATEM
AVTEM HABEO
PONENDI EAM
(a) ET POTESTATE.
HABEO ITERV.
SVMENDI EAM
(3) HOC ENIM MA.
DATVM ACCEPI
A PATRE
DISSENSIO ITE
RVM FACTA EST
INTER IVDAEOS
(4) PROPTER HOS
SERMONES
ET DICEBANT
MVLTI EX ILLIS
DAEMONI
VM HABET ET
INSANIT (5) QVID
ILLVM AVDI
TIS ALII
DICEBANT HAEC
. . RBA NON

(1) Vulg. *Pro ovibus meis . Et alias oves habeo , quae non ſunt ex hoc ovili ; & illas oportet me adducere , & vocem meam audient , & fiet unum ovile , & unus paſtor . Propterea me diligit Pater , quia ego pono animam meam , ut iterum ſumam eam . Nemo tollit eam a me ; ſed ego pono eam &c.*

(2) Vulg. *A me ipſo . Et poteſtatem habeo ponendi eam &c*

(3) *Hoc mandatum accepi a Patre meo .*

(4) *Propter ſermones hos . Dicebant autem multi ex ipſis :*

(5) *Quid eum auditis ?*

SVNT DAEMO
NIVM (1) HABEN
TES NVMQVID
DAEMONIVM
POTEST CAECO
RVM OCVLOS
APERIRE
(2) FACTA SVNT EN
CENIA IN HIE
ROSOLYMIS ET
HIEMIS ERAT
ET AMBVLABAT
IHS. IN TEMPLO
IN PORTICV
SOLOMONIS
(3) CIRCVIERVNT
ERGO ILLVM IV
DAEI ET DICE
BANT ILLI VS
QVEQVO ANI
MAM NOSTRA.
TOLLES SI TV ES
XPS DIC NOB - -
APERTE

(4) RESPONDIT ILLIS
IHS. DIXI VOBIS
ET NON CREDI
TIS OPERA QVAE E
GO FACIO IN NO
MINE PATRIS
MIEI IPSA TES
TIMONIVM
DICVNT DE
ME SED VOS NO.
CREDITIS NON
ENIM ESTIS
DE OVIBVS ME
(a) IS SICVT DIXI
VOBIS QVI SVN -
EX OVIBVS ME
IS VOCEM ME
AM AVDIVNT
ET EGO COGNOS
CO ILLAS ET SE
CVNTVR ME
ET EGO VITA.
AETERNAM
DO ILLIS ET N - -

---

(1) Vulg. *Habentis :*
(2) *Facta ſunt autem Encaenia in Jeroſolymis, & hyems erat.*
(3) *Circumdederunt ergo eum Judaei, & dicebant ei : quouſque animam noſtram tollis ? Si tu es Chriſtus, dic nobis palam.*

(4) Vulg. *Reſpondit eis Jeſus : loquor vobis, & non creditis. Opera, quae ego facio in nomine Patris mei, haec teſtimonium perhibent de me : Sed vos non creditis, quia non eſtis ex ovibus meis. Oves meae vocem meam audiunt : & ego cognoſco eas, & ſequuntur me ; & ego vitam aeternam do eis.*

(1) PEREVNT IN PER
PETVVM ET NE
MO RAPIT ILLAS
DE MANV ME
AM PATER QVOD
DEDIT MIHI
MAIVS EST OM
NIBVS ET NE
MO POTEST RA
PERE ILLVD DE
MANV PATRIS
MEI EGO ET PA
TER VNVM SV
MVS (2) TVLERVNT
ERGO LAPIDES
IVDAEI VT ILLV.
LAPIDARENT
RESPONDENS EIS
IHS. MVLTA O
PERA BONA
OSTENDI VO
BIS EX PATRE
- - - PROPTER
- - OD EORV - - - - -

ME LAPIDATIS
RESPONDERVNT
(3) ILLI IVDAEI DE
BONO OPERE
NON TE LAPIDA
MVS SED PROP
TER BLASPHEMIA
ET QVIA CVM
TV HOMO SIS
FACIS TE IPSVM
DM.
RESPONDIT IL
LIS IHS. NON EST
SCRIPTVM IN
LE - - - - - - - -
QVONIAM
EGO DIXI DII
ESTIS
SI ILLOS DIXIT
(a) DEOS AD QVOS
SERMO FIEBAT
DI. ET NON PO
TEST SOLVI SCRIP
TVRA QVEM

(1) Vulg. *Non peribunt in aeternum, & non rapiet eas quiſquam de manu mea. Pater meus quod dedit mihi, majus omnibus eſt: & nemo poteſt rapere de manu Patris mei.*

(2) *Suſtulerunt ergo lapides Judaei, ut lapidarent eum. Reſpondit eis Jeſus: Multa bona opera oſtendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus &c.*

(3) Vulg. *Reſponderunt ei Judaei: De bono opere non lapidamus te, ſed de blaſphemia: & quia tu, homo cum ſis, facis te ipſum Deum. Reſpondit eis Jeſus: Nonne ſcriptum eſt in lege veſtra: quia ego dixi, Dii eſtis? Si illos dixit Deos, ad quos ſermo Dei factus eſt &c.*

PATER SAN
TIFICAVIT ET
(a) MISIT (1) IN HVNC
MVNDVM VOS
DICITIS QVONI
AM BASPHE
MAT QVIA DIXI
FILIVS DI. SVM
SI NON FACIO
OPERA (2) PATRIS
NOLITE MIHI
(b) CREDERE SI
AVTEM FACIO
ET NON VVL
TIS MIHI CRE
DERE OPERIBVS
CREDITE ET SCIT
OTE QVONIA.
IN ME EST PATER
ET EGO IN PA
TRE
QVAEREBANT
ERGO ILLVM
ADPREHÈN

DERE (3) ET EVASIT
DE MANIBVS
EORVM ET ABI
IT ITERVM TRANS
IORDANEM (4) IN
(a) LOCVM VBI FV
ERAT IOHAN
NES PRIVS BAP
TIZANS ET MA
NEBAT IBI
VENERVNT ER
GO AD ILLVM
MVLTI ET DICE
BANT QVIA IO
HANNES QVI
DEM NVLLVM
SIGNVM FE
CIT OMNIA AV
TEM QVAE DIXIT
IOHANNES DE
HOC VERA SVN -
ET MVLTI CRE
DIDERVNT - -
- - - VM - - -

(1) Vulg. *In mundum, vos dicitis: quia blaſphemas:*

(2) *Patris mei, nolite credere mihi. Si autem facio, etſi mihi non vultis credere, operibus credite; ut cognoſcatis, & credatis, quia Pater in me eſt, & ego in Patre. Quaerebant ergo eum apprehendere &c.*

(3) Vulg. *Et exivit.*

(4) *In eum locum, ubi erat Joannes baptizans primùm: & manſit illic. Et multi venerunt ad eum, & dicebant: quia Joannes quidem ſignum fecit nullum. Omnia autem quaecumque dixit Joannes de hoc, vera erant.*

ERAT AVTEM QVI
DAM (1) INFIRMVS
LAZARVS NO
MINE A BETHA
NIA DE CASTEL
. O MARIAE ET
MARTHAE SOR
ORIS EIVS (2) E
RAT AVTEM MA
RIA QVAE VN
XERAT DOM.
VNGVENTO ET
EXTERSERAT
PEDES EIVS CA
PILLIS SVIS CV
IVS FRATER LA
ZARVS INFIR
MABATVR
(3) MISERVNT ER
GO HAE SORO
RES EIVS AD IL
. . M DICENTES
. . . .
. . . .

MATVR (4) CVM
AVDISSET IHS
AIT ILLIS INFIR
MITAS HAEC
NON EST AD MOR
(a) TEM SED PRO (5) GLO
RIAM DI. VT MAG
NIFICETVR FI
LIVS DI. IN ILLO
AMABAT ENI.
IHS LAZARVM
ET SORORES E
IVS
CVM ERGO AV.
DIVIT QVONIA.
(b) INFIRMATVR
TVNC MANXIT
(c) IN EODEM LO
CO BIDVO DEIN
DE POST HANC
AIT DISCIPVLIS
EAMVS ITERV.
. . IVDAEAM
DICVNT ILLI DIS

(1) Vulg *Languens Lazarus a Bethania.*
(2) *Maria autem erat, quae unxit Dominum unguento, & exterſit pedes ejus capillis ſuis.*
(3) *Miſerunt ergo ſorores ejus ad eum.*
(4) *Audiens autem Jeſus dixit eis:*
(5) Vulg. *Gloria Dei, ut glorificetur Filius Dei per eum. Diligebat autem Jeſus Martham, & ſororem ejus Mariam, & Lazarum. Ut ergo audivit quia infirmabatur, tunc quidem manſit in eodem loco duobus diebus. Deinde poſt haec dixit Diſcipulis ſuis: Eamus in Judaeam iterum. Dicunt ei &c.*

(1) CIPVLI EIVS RHAB
BI MODO QVAE
REBANT TE LAPI
DARE IVDAEI
ET ITERVM VA
DIS ILLIC
RESPONDIT ILLIS
IHS. NON NE
XII. HORAE SVNT
DIEI SI QVIS
AMBVLAVE
RIT INTERDIE
NON OFFENDET
QVIA LVMEN
HVIVS MVN
DI VIDET QVOD
SI QVIS AMBV
LAVERIT IN NOC
TEM OFFENDET
QVIA LVX NO.
EST IN ILLO
HAEC DIXIT ET PO - -
HANC AIT - - - - -
LAZARVS A - -

CVS NOSTER
(2) OBDORMIT SED
(a) VADO ET SVS
CITO ILLVM
DIXERVNT ER
GO EI DISCIPV
LI EIVS DME.
SI DORMIT SAL
VVS ERIT DIXE
RAT AVTEM
IHS. DE MORTE
EIVS (3) AD ILLI - - IS
TIMAVERVNT
QVOD DE DOR
MITIONE SOM
NVS DICIT TVNC
MANIFESTE
AIT LAZARVS
MORTVVS EST
ET GAVDEO - - -
- - - CAVS -
IBI NON - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg. *Diſcipuli: Rabbi, nunc quaerebant te Judaei lapidare, & iterum vadis illuc? Reſpondit Jeſus: Nonne duodecim ſunt horae diei? Si quis ambulaverit in die, non offendit, quia lucem hujus mundi videt: ſi autem ambulaverit in nocte, offendit, quia lux non eſt in eo. Haec ait, & poſt haec, dixit eis:*

(2) Vulg. *Dormit, ſed vado, ut a ſomno excitem eum. Dixerunt ergo diſcipuli ejus:*

(3) *Illi autem putaverunt, quia de dormitione ſomni diceret. Tunc ergo Jeſus dixit eis manifeſtè: Lazarus mortuus eſt: & gaudeo propter vos, ut credatis, quoniam non eram ibi &c.*

ERAM IBI SED E
AMVS AD ILLVM
(1) AIT THOMAS QVI
DICITVR DIDY
MVS AD CON
DISCIPVLOS EA
MVS ET NOS VT
MORIAMVR
(2) CVM ILLO
VENIT ERGO IHS.
ET INVENIT IL
(a) LVM IAM QVA
DRIDVVM HA
BENTEM IN
MONVMEN
TO ERAT AVTE.
BETHANIA PRO
PE HIEROSOLY
(b) MA FERE STADI
IS QVINDECIM
MVLTI AVTEM
EX IVDAEIS VE
\- ERANT AD
\- - - - - A - - T

MARIAM (3) VT
EAS CONSOLA
RENTVR DE
FRATRE SVO
MARTHA ERGO
VT AVDIVIT
QVIA IHS VE
NIT OCCV - RIT
ILLI MARIA AV
TEM DOMI SE
DEBAT (4) AIT ER
GO MARTHA
AD IHM. DME.
SI HIC FVISSES
NON ESSET MOR
TVVS FRATER
MEVS ET NVNC
SCIO QVONIA.
QVAECVM
(a) QVAE PETIERIS
A DO. DABIT TI
BI DS.
\- IT ILLI IHS. RE
\- - - - - - T - - - A

(1) Vulg. *Dixit ergo Thomas, qui dicitur Didymus .*
(2) *Cum eo . Venit itaque Jeſus, & invenit eum quatuor dies jam in monumento habentem. (Erat autem Bethania juxta Jeroſolymam quaſi ſtadiis quindecim)*
(3) Vulg. *Ut conſolarentur eas .*
(4) *Dixit ergo Martha ad Jeſum : Domine ſi fuiſſes hic, frater meus non fuiſſet mortuus : ſed & nunc ſcio , quia quaecumque popoſceris a Deo &c.*

- TER TVVS
(1) AIT MARTHA SCI
O QVOD RESVR
GET IN RESVR
RECTIONEM
IN NOVISSI
MA DIE
DIXIT ILLI IHS. E
GO IN ME ETSI
MORTVVS FVE
RIT VIVET ET
OMNIS QVI VI
DET ET CREDET
IN ME NON
MORIETVR IN
AETERNVM
CREDIS IN HOC
AIT ILLI MARTHA
VTIQVE DME.
EGO CREDIDI
QVOD TV ES XPS.
(a) FILIVS DI. QVI IN
HVNC MVND - -
VEN - - - - - HAEC

(2) DICENS ABIIT
ET VOCAVIT MA
RIAM SORORE.
SVAM SILENTIO
DICENS MAGIS
(a) TER (3) VENIT ET
VOCAT TE
ILLA VT AVDIVIT
(b) SVRREXIT CI
TO ET VENIE
BAT AD ILLVM
NVNDVM E
NIM VENERAT
IHS. IN CASTEL
LVM (4) SED AD
HVC ERAT IN
LOCO ILLO IN
QVO OCCVRRE
RAT ILLI MAR
THA
IVDAEI AVTEM
QVI ERANT CV.
IL - - IN DOM -
- - - - - - - -

---

(1) Vulg. *Dicit ei Martha : ſcio quia reſurget in reſurrectione in noviſſimo die. Dixit eis Jeſus : Ego ſum reſurrectio, & vita : qui credit in me, etiam ſi mortuus fuerit vivet : Et omnis, qui vivit, & credit in me, non morietur in aeternum. Credis hoc ? Ait illi : Utique Domine, ego credidi, quia tu es Chriſtus Filius Dei vivi &c.*

(2) Vulg. *Et cum haec dixiſſet :*
(3) *Adeſt, & vocat te. Illa ut audivit, ſurgit cito, & venit ad eum.*
(4) *Sed erat adhuc in illo loco, ubi occurrerat ei Martha. Judaei ergo, qui erant cum eo in domo &c.*

LABANTVR EÃ.
(1) VIDENTES MA
RIAM QVOD VE
LOCITER SVR
REXIT ET EXIIT
SECVTI SVNT
ILLAM DICEN
TES QVIA VADIT
AD MONVMẼ.
TVM VT PLORET
IBI (2) MARIA
(a) ERGO VT VENIT
VBI ERAT IHS.
ET VIDIT ILLVM
CECIDIT AD PE
DES EIVS DICENS
DME. SI HIC FVIS
SES NON ESSET
MORTVVS FRA
TER MEVS
(3) IHS AVTEM VT VI
DIT ILLAM FLẼ.
TEM ET IVDAEOS
FLENTES QVI VE

NERANT CṼ.
(4) ILLA FREMVIT
IN SPV. ET TVR
BAVIT SE IPSṼ.
ET DIXIT VBI
ILLVM POSVIS
TIS . DICVNT
ILLI DME. VE
NI ET VIDE ET
LACRIMATVS
EST IHS. (5) ET DIXE
RVNT IVDAEI
ECCE QVOMO
DO AMABAT IL
LVM QVIDAM
AVTEM DIXE
RVNT EX ILLIS
NON POTERAT
HIC QVI APER
VIT OCVLOS
(a) CAECI FACERE
VT HIC NON
MORERETVR
IHS. ERGO FREMENS

(1) Vulg. *Cum vidiſſent Mariam, quia cito ſurrexit, & exiit, ſecuti ſunt eam dicentes:*

(2) *Maria ergo cum veniſſet ubi erat Jeſus, videns eum, cecidit ad pedes ejus, & dicit ei: Domine ſi fuiſſes hic &c.*

(3) *Jeſus ergo, ut vidit eam plorantem, & Judaeos, qui venerant cum &c.*

(4) Vulg. *Eam plorantem, fremuit ſpiritu, & turbavit ſe ipſum, & dixit: Ubi poſuiſtis eum? Dicunt ei:*

(5) *Dixerunt ergo Judaei: Ecce quomodo amabat eum Quidam autem ex ipſis dixerunt: Non poterat hic, qui aperuit oculos caeci nati, facere ut hic non moreretur? Jeſus ergo rurſum fremens &c.*

(1) INTRA SE VE
NIT AD MONV
MENTVM
ERAT AVTEM SPE
LONCA ET LA
PIS (2) SVPERPOSI
TVS EI AIT IHS.
TOLLITE LAPIDE -
DICIT EI MAR
THA (3) SOROR LA
ZARI DME IA.
FAETET QVA
DRIDVANVS
EST ENIM
(4) AIT IHS. NON TI
BI DIXI QVONI
AM SI CREDI
(a) DERIS VIDEBIS
MAIESTATEM
DI. ET TVLERVNT
LAPIDEM IHS.
AVTEM ADLE
VATIS OCVLIS
SVRSVM AD CAE - -

DIXIT PATER
GRATIAS AGO
TIBI (5) QVOD AV
DISTI ME ET E
GO SCIEBAM
QVOD SEMPER
ME AVDIS SED
(a) PROPTER TVR
BAM CIRCVM
STANTEM DI
XI VT CREDANT
QVOD TV ME
MISISTI ET HAEC
DICENS VOCE
MAGNA EXCLA
MAVIT LAZARE
VENI FORAS
ET EXIIT QVI DE
FVNCTVS ERAT
ALLIGATVS PE
DES ET MANVS
INSTITIS ET FA
CIES EIVS SV
DARIO ERAT

(1) Vulg. *In ſemetipſo .*
(2) *Superpoſitus erat ei ;*
(3) *Soror ejus , qui mortuus fuerat , &c.*
(4) *Dicit ei Jeſus : nonne dixi tibi , quoniam ſi credideris , videbis gloriam Dei ? Tulerunt ergo lapidem : Jeſus autem elevatis ſurſum oculis , dixit &c.*

(5) Vulg. *Quoniam audiſti me . Ego autem ſciebam , quia ſemper me audis , ſed propter populum , qui circumſtat , dixi : ut credant , quia tu me miſiſti . Haec cum dixiſſet : voce magna clamavit : Lazare veni foras . Et ſtatim prodiit qui fuerat mortuus , ligatus pedes , & manus inſtitis : & facies illius ſudario erat &c.*

LIGATA (1) DIXIT
IH̆S. SOLVITE
ILLVM ET SINE
TE IRE
MVLTI ITAQVE
(a) EX IVDAEIS QVI
VENERANT
AD MARIAM
VIDENTES QVAE
FECIT IH̆S. CRE
DIDERVNT IN
ILLVM QVIDĀ.
AVTEM EX IL
LIS ABIERVNT
AD PHARISAE
OS ET DIXERVNT
ILLIS QVAE FE
CIT IH̆S.
CONGREGAVE
RVNT ERGO SA
CERDOTES ET
PHARISAEI CŌ.
CILIVM ET DI
XERVNT QVID

(2) FACIEMVS QVOD
HIC HOMO MVL
TA SIGNA FACIT
SI DIMISERI
MVS ILLVM SIC
OMNES CRE
DENT IN EVM
ET VENIENT
ROMANI (3) ET
TOLLENT NO
BIS LOCVM NOS
TRVM ET GEN
TEM
VNVS AVTEM
EX ILLIS NOMI
NE CAIPHAS
(a) QVI ERAT AN
NO ILLO PRIN
CEPS SACERDO
TVM DIXIT IL
LIS . VOS
NESCITIS NIHIL
(b) NEQVE COGI
TATIS QVOD EX

---

(1) Vulg. *Dixit eis Jeſus: Solvite eum, & ſinite abire. Multi ergò ex Judaeis, qui venerant ad Mariam, & Martham, & viderant quae fecit Jeſus, crediderunt in eum. Quidam autem ex ipſis abierunt ad Phariſaeos, & dixerunt eis quae fecit Jeſus. Collegerunt ergo Pontifices & Phariſaei Concilium, & dicebant:*

(2) Vulg. *Facimus, quia hic homo multa ſigna facit? Si dimittimus eum ſic &c.*

(3) *Et tollent noſtrum locum, & gentem. Unus autem ex ipſis Caiphas nomine, cum eſſet Pontifex anni illius: dixit eis: Vos neſcitis quidquam, nec cogitatis quia &c.*

PEDIT VOBIS
(1) VT VNVS HO
MO MORIATVR
PRO PLEBEM
ET NON OMNIS
GENS PEREAT
HOC AVTEM AB
SE NON DIXIT
SED QVIA PRIN
CEPS ERAT SA
CERDOTVM
ANNI ILLIVS
PROPHETA
VIT QVOD IH̄S.
MORITVRVS
ERAT PRO GĒ.
TE (2) ET NON SO
LVM PRO GEN
TE SED VT DIS
PERSOS QVOQVE
FILIOS DEI IN
VNVM CONGRE
GARET
EX ILLA ITAQVE

DIE (3) CONSILIV̄.
FECERVNT VT
ILLVM OCCIDE
RENT
IH̄S. ERGO IAM
PALAM NON
AMBVLABAT
INTER IVDAE
OS SED ABIIT
IN REGIONĒ.
PROPE DESER
TVM IN CIVI
TATEM QVAE
DICITVR EPH
RAEM CIVITAS
ET IBI MORA
BATVR CVM
DISCIPVLIS
SVIS
IN ILLO TEMPO
RE FVTVRA E
RAT PASCHA IV
DAEORVM ET
ASCENDERVNT

(1) Vulg. *Ut unus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat. Hoc autem a ſemetipſo non dixit: ſed cum eſſet Pontifex anni illius, prophetavit:*

(2) *Et non tantùm pro gente, ſed ut filios Dei, qui erant diſperſi, congregaret in unum. Ab illo ego &c.*

(3) Vulg. *Cogitaverunt ut interficerent eum. Jeſus ergo jam non in palam ambulabat apud Judaeos, ſed abiit in regionem juxta deſertum, in Civitatem, quae dicitur Ephrem, & ibi morabatur cum diſcipulis ſuis. Proximum autem erat Paſcha Judaeorum &c.*

(1) MVLTI IN HIE
ROSOLYMIS DE
ILLA REGIONE
ANTE PASCHA
VT SE PVRIFI
CARENT
QVAEREBANT
ERGO IHM. ET
DICEBANT IN
TER SE IN TEM
PLO STANTES ET
DICENTES PV
TATIS QVOD NŌ
VENIT AD DIEM
SOLEM
NEM
DEDERVNT AV
TEM PRINCIPES
SACERDOTVM
ET PHARISAEI
MANDATVM
VT SI QVIS COG
NOVISSET VBI
- - - ET INDICA

RET (2) VT ADPRE
HENDERENT
ILLVM
IHS. AVTEM AN
TE SEX DIES PAS
CHAE VENIT IN
BETHANIAM
VBI ERAT LAZA
RVS - VEM SVS
CITA - - - A MOR
(a) TVIS - - CERVNT
ILLI CENAM ET
MARTHA MINIS
TRABAT LAZA
RVS AVTEM V
NVS ERAT DE
DISCOMBEN
TIBVS
MARIA AVTEM
ACCEPIT LIBRĀ
NARDI VNGV
ENTI ET VNXIT
PEDES IHS. ET
TER - - T - - PILLIS

(1) Vulg. *Multi Jeroſolymam de regione ante Paſcha, ut ſanctificarent ſeipſos. Quaerebant ergo Jeſum: & colloquebantur ad invicem, in Templo ſtantes: quid putatis, quia non venit ad diem feſtum. Dederant autem Pontifices, & Phariſaei mandatum, ut ſi quis cognoverit ubi ſit, indicet &c.*

(2) Vulg. *Ut apprehendant eum. Jeſus ergo ante ſex dies Paſchae venit Bethaniam, ubi Lazarus fuerat mortuus, quem ſuſcitavit Jeſus. Fecerunt autem ei coenam ibi: & Martha miniſtrabat; Lazarus verò unus erat ex diſcumbentibus cū eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardi piſtici pretioſi, & unxit pedes Jeſu, & exterſit pedes ejus capillis &c.*

(1) SVIS PEDES EIVS
ET DOMVS IM
PLETA EST ODO
RE VNGVEN
(a) TI . DICIT V
NVS EX DISCI
PVLIS EIVS SI
MON IVDAS
SCARIOTH - VI
E - M - - - DITV
RVS E - - - QVA
RE HOC VNGV
ENTVM NON
(b) VENIT DENA
RIIS CCC. ET DA
TVM EST PAV
PERIBVS
HOC AVTEM DIXIT
(c) NON QVOD DE
PAVPERIBVS
CVRA ILLI ESSET
SED QVIA FVR
E - - - ET LOCV
LOS - - - - - - - T

(2) ET EA QVE MIT
(a) TEBANTVR AV
FFEREBAT
AIT IHS. DIM - - TITE
ILLAM VT IN
DIEM SEPVLTV
RAE MEAE SER
VET ILLVT PAV
PERES ENIM
SEMPER HABE
TIS VOBISCVM
ME AVTEM
(b) NON SEMPER
(3) HABEBITIS
(c) TVRBA AVTEM
MVLTA EX IV
DAEIS AVDIIT
QVIA IBI EST ET
VENERVNT
NON PROPTER
IHM. SOLVM
SED VT LAZA - - -
VIDERENT Q - - -
SVSCITA - - -

(1) Vulg. *Suis, & domus impleta eſt ex odore unguenti. Dixit ergo unus ex diſcipulis ejus, Judas Iſcariotes, qui erat eum traditurus: quare hoc unguentum non veniit trecentis denariis, & datum eſt egenis? Dixit autem hoc, non quia de egenis pertinebat ad eum, ſed quia fur erat, & loculos habens.*

(2) Vulg. *Ea quae mittebantur portabat. Dicit ergo Jeſus: Sinite illam &c.*

(3) *Habetis. Cognovit ergo turba multa ex Judaeis, quia illic eſt: & venerunt non propter Jeſum tantùm &c.*

A MORTVIS
COGITAVERVNT
AVTEM PRIN
CIPES SACERDO
TVM VT ET LAZA
RVM (1) OCCIDE
RENT QVIA MVL
TI IVDAEORVM
PROPTER ILLVM
IBANT ET CREDE
BANT IN IHM.
ALTERA DIE TVR
BAE MVLTAE
QVAE VENE
RANT AD DIEM
FESTVM AVDI - -
TES QVOD IHS
VENIT IN HIE
ROSOLYMA AC
(a) CEPERVNT FLOR
RES PALMARVM
ET EXIERVNT
- - LI OBVIAM
- - - LAMABANT

(2) DICENTES OS
SANNA FILIVS
DAVID BENE
DICTVS QVI VE
NIT IN NOMI
NE DMI. REX
ISTRAHEL
ET INVENIT IHS.
(3) ASINVM ET SE
DIT SVPER ILLV.
SICVT SCRIP
TVM EST NO
LI TIMERE
FILIA SION
ECCE REX
TVVS (4) VENIT
MANSVE
TVS SEDENS
SVPER PVL
LVM ASINAE
(5) HAEC AVTEM NO.
COGNOVERVNT
PRIVS DISCIPV
LI EIVS SED CV.

(1) Vulg. *Interficerent : quia multi propter illum abibant ex Judaeis, & credebant in Jeſum. In craſtinum autem, turba multa, quae venerat ad diem feſtum, cum audiſſent quia venit Jeſus Jeroſolymam, acceperunt ramos palmarum, & proceſſerunt obviam ei.*

(2) Vulg. *Hoſanna, benedictus &c.*
(3) *Aſellum, & ſedit ſuper eum.*
(4) *Venit ſedens &c.*
(5) *Haec non cognoverunt diſcipuli ejus primùm, ſed quando &c.*

GLORIFICATVS
(1) ESSET IHS. TVNC
REMEMORA
TI SVNT QVOD
HAEC ERANT
SCRIPTA DE IL
LO ET HAEC FE
CERVNT ILLI
TESTIMONIVM
ITAQVE REDDE
BANT TVRBAE
QVAE ERANT
CVM ILLO QVO
NIAM LAZARV.
EVOCAVIT DE
MONVMEN
TO ET SVSCITA
VIT EVM A MOR
TVIS . DEO OCCVR
RIT ILLI TVRBA
QVONIAM AV
DIERVNT QVOD
HOC FECIT SIG
NVM

(2) FARISAEI ERGO
DIXERVNT AD
ILLOS VIDETIS
QVOD NIHIL
PROFICITIS EC
CE POST ILLVM
VNIVERSVS
MVNDVS A
BIIT
(a) ET ERANT QVI
DAM GRAECI
EX EIS QVI AS
CENDERVNT
VT ADORARENT
IN DIEM SOL
EMNEM HI AC
CESSERVNT
AD PHILIPPVM
QVI ERAT A BED
SAIDA GALILEAE
ET ROGABANT
(3) ILLVM DICEN
TES DME VO
LVMVS IH - -

(1) Vulg. *Eſt Jeſus , tunc recordati ſunt , quia haec erant ſcripta de eo , & haec fecerunt ei . Teſtimonium ergo perbibebat turba , quae erat cum eo , quando Lazarum vocavit de monumento , & ſuſcitavit eum a mortuis . Propterea & obviam venit ei turba : quia audierunt eum feciſſe hoc ſignum .*

(2) Vulg. *Phariſaei ergo dixerunt ad ſemetipſos : Videtis quia nihil proficimus ? Ecce mundus totus poſt eum abiit . Erant autem quidam Gentiles , ex his , qui aſcenderant , ut adorarent in die feſto. Hi ergo acceſſerunt &c.*

(3) *Eum &c.*

VIDERE VENIT
PHILIPPVS ET DI
CIT ANDREAE
(1) VENIT ANDRE
AS ET PHILIPPVS
ET DICVNT AD
IHM.
AD ILLE RESPON
DIT EIS DICENS
VENIT HORA
VT HONORIFI
CETVR FILIVS
HOMINIS
AMEN AMEN
(a) DICO VOBIS NI
SI GRANVM
(2) TRITICI CADENS
IN TERRAM - -
RIATVR IPSV.
SOLVM MANE
BIT SI VERO MO
RIATVR MVL
TVM FRVCTV.
ADFERET

QVI AMAT ANI
MAM SVAM
(3) PERDET ILLAM
ET QVI ODIT
ANIMAM SVA.
IN HOC MVN
DO IN VITAM
AETERNAM
(4) CVSTODIET IL
LAM SI QVIS
MIHI MINIS
TRAT SEQVATVR
ME ET VBI EGO
SVM IBI ET MIN
ISTER MEVS
ERIT SI QVIS
MIHI MINIS
TRAT HONORA
VIT ILLVM PA
TER MEVS
NVNC ANIMA
MEA TVRBA
TVR ET QVID
(a) DICAM PATER

(1) Vulg. *Andraeas rurſum, & Philippus dixerunt Jeſu: Jeſus autem reſpondit eis, dicens: Venit hora, ut clarificetur Filius hominis.*

(2) *Frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, ipſum ſolum manet. Si autem mortuum fuerit, &c.*

(3) Vulg. *Perdet eam:*

(4) *Cuſtodit eam. Si quis mihi miniſtrat, me ſequatur: & ubi ſum ego, illic & miniſter meus erit. Si quis mihi miniſtraverit, honorificabit eum Pater meus. Nunc anima mea turbata eſt &c.*

(1) LIBERA ME DE
HANC HORA
SED IDEO VENI
IN HANC HORĂ.
PATER HONORI
FICA NOMEN
TVVM VENIT
AVTEM VOS
DAE CAELIS DI
CENS ET HONO
RIFICAVI ET ITE
RVM HONORIFI
CABO
TVRBA QVAE STA
BAT ET AVDIE
BAT DICEBAT TO
NITRVA FACTA
SVNT ALII DICE
BANT ANGELVS
EST ILLI LOCVTVS
RESPONDIT IH̆S
ET DIXIT ILLIS
NON PROPTER
ME VOX HAEC
VENIT SED PROP
TER VOS NVNC
IVDICIVM
(2) EST HVIVS MV̆.
DI NVNC PRIN
CEPS HVIVS MV̆.
DI MITTITVR
FORAS EGO CV̆.
EXALTATVS
FVERO DE TER
RA OMNIA TRA
HAM AD ME
HOC AVTEM DI
CEBAT SIGNI
FICANS QVA MOR
TE (3) ERAT MORI
TVRVS
RESPONDIT IL
LI TVRBA NOS
AVDIVIMVS
SCRIPTVM IN
LEGE QVOD XPS̆.
MANET IN
AETERNVM

(1) Vulg. *Salvifica me ex hac hora. Sed propterea veni in horam hanc. Pater clarifica nomen tuum. Venit ergo vox de coelo. Et clarificavi, & iterum clarificabo. Turba ergo, quae ſtabat, & audierat, dicebat tonitruum eſſe factum. Alii dicebant: Angelus ei locutus eſt. Reſpondit Jeſus, & dixit: Non propter me haec vox &c.*

(2) Vulg. *Eſt mundi: nunc Princeps hujus mundi ejicietur foras. Et ego ſi exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipſum.*

(3) *Eſſet moriturus. Reſpondit ei turba: Nos audivimus ex lege quia Chriſtus &c.*

ET QVOMODO
TV DICIS (1) QVOD
OPORTET EXAL
TARI FILIVM
HOMINIS QVI
EST (2) HIC FILIVS
HOMINIS
(a) AIT ILLI IHS. ADHVC
MODICVM
TEMPVS LVX I.
VOBIS EST AM
BVLATE DVM
LVCEM HABE
TIS (3) NE VOS TE
NEBRAE CON
PREHENDANT
SI QVIS AMBV
LET IN TENE
BRIS NESCIT
QVO EAT DVM
LVCEM HABE
TIS CREDITE IN
LVCEM VT FILII
LVCIS SITIS

HAEC LOCVTVS
EST IHS. ET ABI
IT ET ABSCON
DIT (4) SE CVM TA.
TA AVTEM SIG
NA FECISSET
CORAM ILLIS
NON CREDIDE
RVNT IN EVM
VT VERBVM
ESAEIAE PRO
FETAE IMPLE
RETVR QVOD
DIXIT
DME. QVIS
CREDIDIT
AVDITVI
NOSTRO ET
BRACHIV.
DMI. CVI RE
VELATVM
EST
PROPTEREA NO.
POTERANT CRE

(1) Vulg. non habet *Quod*.
(2) *Iſte filius hominis? Dixit ergo eis Jeſus: Adhuc modicum lumen in vobis eſt.*
(3) *Ut non vos tenebrae comprehendant; & qui ambulat in tenebris, neſcit quò vadat.*
(4) Vulg. *Se ab eis. Cum autem tanta ſigna feciſſet coram eis, non credebant in eum: ut ſermo Iſaïae Prophetae impleretur, quem dixit:*

DARE QVIA ITE
RVM DIXIT (1) ESE
IAS OBCECA
VIT OCCVLOS
ILLORVM ET
INDVRAVIT
COR EORVM
VT NON VI
DEANT OCV
LIS ET NON
(a) INTELLEGANT
CORDE ET CŎ.
VERTANTVR
(2) ET SANEM
ILLOS
HAEC DIXIT ESEIAS
QVANDO VIDIT
GLORIAM EIVS
ET LOCVTVS EST
(3) DE ILLO VERVM
TAMEN ET EX
PRINCIPIBVS
MVLTI CREDIDE
RVNT (4) IN ILLVM

SED PROPTER
PHARISAEOS
NON CONFITE
BANTVR (5) NE DE
SYNAGOGA EI
CERENTVR A
MAVERVNT
ENIM GLORIĂ.
HOMINVM
MAGIS QVAM
GLORIAM DĬ.
(6) IHS AVTEM CLA
MABANT DICENS
QVI CREDIT IN
ME NON CRE
DIT IN ME SED
IN EVM (7) QVI ME
MISIT ET QVI
ME VIDET VI
DET EVM QVI
ME MISIT EGO
(a) LVMEN IN HVNC
MVNDVM VE
NI VT OMNIS

(1) Vulg. *Iſaias : Excoecavit oculos eorum &c.*
(2) *Et ſanem eos.*
(3) *De eo.*
(4) *In eum.*

(5) Vulg. *Ut e Synagoga non ejicerentur. Dilexerunt enim &c.*
(6) *Jeſus autem clamavit, & dixit:*
(7) *Qui miſit me; Et qui videt me, videt eum, qui miſit me. Ego lux in mundum venit.*

QVI CREDIT IN
ME IN TENEBRIS
(1) NON MANET
ET SI QVIS AV
DIERIT VERBA
MEA ET SERVA
VERIT ET EGO IL
LVM NON IV
DICO NON ENĬ.
VENI IVDICA
RE HVNC MV̆.
(a) DVM SED VT
SALVVM FACI
AM HVNC MV̆.
DVM QVI ME
SPERNIT ET NŎ.
ACCIPIT VER
BA MEA HABET
QVI EVM IVDI
CET .
SERMO QVEM
EGO LOCVTVS
- - - IN ILLIS ILLE
- - DICABIT DE

(2) ILLO NOVISSI
MA DIE QVIA
EGO A ME NON
SVM LOCVTVS
SED QVI ME
MISIT PATER
IPSE MIHI MAN
DATVM DEDIT
QVID DICAM
ET QVID LOQVAR
(3) ET SCIO QVOD
MANDATVM
ILLIVS VITA
AETERNA EST
QVAE ERGO LO
QVOR SICVT
DIXIT MIHI PA
TER ITA LOQVOR .
ANTE DIEM AV
TEM SOLEM
NEM PASCHAE
SCIENS IH̆S.
QVOD VENIT
HORA EIVS

(1) Vulg. *Non maneat . Et ſi quis audierit verba mea , & non cuſtodierit , ego non judico eum . Non enim veni ut judicem mundum , ſed ut ſalvificem mundum . Qui ſpernit me , & non accipit verba mea, habet qui judicet eum . Sermo , quem locutus ſum , ille judicabit eum &c.*

(2) Vulg. *Eum in noviſſimo die : quia ego ex meipſo non ſum locutus , ſed qui miſit me Pater &c.*

(3) *Et ſcio quia mandatum ejus vita aeterna eſt . Quae ergo ego loquor , ſicut dixit mihi Pater , ſic loquor. Ante diem feſtum Paſchae, ſciens Jeſus , quia venit hora ejus &c.*

VT TRANSEAT
DE HOC MVN
DO AD PATREM
(1) DILIGENS DIS
CIPVLOS SVOS
(a) QVI ERANT IN
HOC MONDO
VSQVE IN FINE.
DILEXIT ILLOS
ET CENA FACTA
CVM DIABV
LVS SE INMISE
RAT IN CORDE
IVDAE SIMO
(b) NIS SCARIO
TIS VT EVM TRA
DERET SCIENS
QVOD OMNIA
DEDIT ILLI PA
TER IN MANVS
ET QVOD A DO.
EXIIT ET AD DM.
VADIT SVRRE
XIT A CENA ET

(2) POSVIT VESTI
MENTA SVA
ET SVMPSIT LI.
TEVM ET CIN
XIT SE DEINDE
MISIT AQVAM
IN PVLVEM ET
COEPIT LAVA
RE PEDES DIS
CIPVLORVM ET
(3) TERGERE LINTEO
QVO ERAT PRAE
CINCTVS VE
NIT IGITVR
AD PETRVM
SIMONEM ET
DICIT ILLI PETRVS
DME TV MIHI
LAVAS PEDES.
RESPONDENS
IHS. DIXIT EI
QVID EGO FA
CIO TV N - - -
- - - - - - -

(1) Vulg. *Cum dilexiſſet ſuos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos. Et coena facta, cum diabolus jam miſiſſet in cor, ut traderet eum Judas Simonis Iſcariote: ſciens quia omnia dedit ei Pater in manus, & quia a Deo exivit, & ad Deum vadit: ſurgit a coena &c.*

(2) Vulg. *Ponit veſtimenta ſua: & cum accepiſſet linteum, praecinxit ſe. Deinde mittit aquam in pelvim, & coepit &c.*

(3) *Extergere linteo, quo erat praecinctus. Venit ergo ad Simonem Petrum; Et dicit ei Petrus: Domine, tu mibi lavas pedes? Reſpondit Jeſus, & dixit ei: Quod ego facio &c.*

(1) DICIT PETRVS
NON LAVAVIS
PEDES MEOS
IN AETERNV.
RESPONDIT ILLI
IHS. NISI LAVE
- O TIBI PEDES
(a) NON HABES PAR
TEM MECVM
DICIT ILLI SIMO.
PETRVS DME.
(b) NON TANTVM
PEDES SED ET
MANVS ET CA
PVT ET TOTVM
CORPVS.
AIT ILLI IHS. QVI
LABIT NON HA
BET NECESSI
TATEM LAVAN
DINISI - - - -
D - - - - - - VR
- - - - - - - R
- - - - - - - -

VOS MVNDI
ESTIS SED NON
OMNES SCIEB
AT ENIM
(2) QVVIS TR - DITV
RVS ESS - - - VM
IDEO DIX - - QVI
A OMNES NO.
E STIS - - NDI
CVM - - - - - - - - T
ERGO PEDES IL
LORVM ACCE
PIT VESTIMEN
TA SVA ET RECV
BVIT ITERVM
ET DIXIT ILLIS
INTELLIGITIS
QVID FECI VO
BIS VOS DICITIS
MIHI MAGIS
TER ET DME. ET
BENE DICITIS
SVM ENIM
SI IGITVR EGO

(1) Vulg. *Dicit ei Petrus: Non lavabis mihi pedes in aeternum. Reſpondit ei Jeſus: Si non lavero te, non habebis partem mecum. Dicit ei Simon Petrus: Domine, non tantùm pedes meos, ſed & manus, & caput. Dicit ei Jeſus: Qui lotus eſt, non indiget, niſi ut pedes lavet.*

(2) Vulg. *Quiſnam eſſet qui traderet eum: propterea dixit: non eſtis mundi omnes. Poſtquam ergo lavit pedes eorum, & accepit veſtimenta ſua: cum recubuiſſet iterum dixit eis: Scitis quid fecerim vobis? Vos vocatis me Magiſter, & Domine: & benedicitis; ſum etenim. Si ergo ego &c.*

(1) QVI DMS. SVM ET
MAGISTER PE
DES VESTROS
(a) LAVI QVANTO
MAG - S VOBIS
ALTERVTRO DE
BE - - S LABARE
PEDES EXEM
PLVM ENIM
D - - - - - BIS
VT SICVT EGO
FECI VOBIS ET
VOS FACIATIS
AMEN AMEN DI
CO VOBIS NON
EST SERVVS
MAIOR DMO.
SVO NEQVE
APOSTOLVS
(2) MAIOR ILLO
A QVO MISSVS
EST SI HAEC SI
TIS BEATI ESTIS
SI ILLA FECERI

TIS NON DE OM
NIBVS VOBIS
DICO (3) EGO SCIO
QVOD SELEGE
RIM SED VT
SCRIPTVRA
ADIMPLEATVR
QVI EDIT ME
CVM PANEM
(a) LEVAVIT IN
ME CALCA
NEVM SVV.
AMODO DICO VO
BIS PRIVS QVA.
FIAT VT CRE
DATIS CVM FAC
TVM FVERIT
QVIA EGO SVM
AMEN AMEN
(b) DICO VOBIS QVI
A - - IPIT EVM
Q - - M M - - E
RO ME A - - -
- - - - - - -

(1) Vulg. *Lavi pedes veſtros, Dominus, & Magiſter : & vos debetis alter alterius lavare pedes. Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis.*

(2) *Major eſt eo, qui miſit illum. Si haec ſcitis, beati eritis ſi feceritis ea.*

(3) Vulg. *Ego ſcio quos elegerim : ſed ut adimpleatur Scriptura : Qui manducat meum panem, levabit contra me calcaneum ſuum. Amodo dico vobis, priuſquam fiat : ut cum factum fuerit, credatis quia ego ſum. Amen, Amen dico vobis : Qui accipit ſi quem miſero me accipit &c.*

ACCIPIT ACCI
PIT EVM QVI
ME MISIT
(1) HAEC LOCVTVS
(a) EST IHS. ET TVR
BATVS EST IN
SPM. ET TESTIFI
CATVS EST DICENS
AMEN AMEN DI
CO VOBIS QVIA
VNVS EX VOBIS
TRADET ME
(2) DISCIPVLI AV
TEM EIVS RES
PICIEBANT AD
INVICEM STV
PENTES DE QVO
DICERET ERAT
AVTEM RECV.
BENS VNVS
EX DISCIPVLIS
EIVS IN SINV
IHV. - - - ETIAM
QVEM DILIGE

(a) BAT IHS. INNV
IT ERGO HVIC
SIMON PETRVS
(3) DICENS INTER
ROGA QVI EST
DE QVO DICIT
RECOMBENS
ERGO ILLE SV
PRA PECTVS
IHV. AIT ILLI DME.
QVI EST
RESPONDIT ER
GO IHS. ILLE EST
CVI EGO INTINC
TVM PANEM
PORREXERO
(4) INTINXIT ER
GO PANEM ET
TRADIDIT IV
DAE SCARIOTH
IHS. ET VT ACCE
PIT PANEM IN
TRAVIT IN EV.
SATANAS :

(1) Vulg. *Cum baec dixiſſet Jeſus, turbatus eſt ſpiritu : & proteſtatus eſt, & dixit :*

(2) *Aſpiciebant ergo ad invicem diſcipuli, baeſitantes de quo diceret. Erat ergo recumbens unus ex diſcipulis ejus in ſinu Jeſu, quem diligebat &c.*

(3) Vulg. *Et dixit ei : Quis eſt de quo dicit? Itaque cum recubuiſſet ille ſupra pectus Jeſu, dicit ei : Domine quis eſt? Reſpondit Jeſus :*

(4) *Et cum intinxiſſet panem, dedit Judae Simonis Iſcariotae. Et poſt bucellam introivit in eum Satanas.*

(1) DIXIT ILLI IHS. QVOD
FACIS FAC CELE
RIVS NEMO AV
TEM EX HIS QVI
RECVMBEBANT
INTELLEXIT QVID
ILLI DIXERIT PLE
RIQVE ENIM
EXISTIMABANT
QVIA LOCVTVS
HABEBAT IVDA
QVIA DICIT ILLI
IHS. VT EMERET
QVAE NECESSA
RIA ERANT AD
DIEM SOLLEM
NEM AVT VT
PAVPERIBVS
DARET
VT ACCEPIT IGITVR
ILLE PANEM
CONFESTIM
EXIIT ERAT AV
TEM NOX CVM

ERGO EXISSET
(2) DICIT IHS.
NVNC HONORA
TVS EST FILIVS
HOMINIS ET DS.
HONORIFICA
TVS EST IN ILLO
ET DS. HONORI
FICAVIT EVM
IN IPSO ET CON
FESTIM HONO
(a) RIFICABIT EVM
FILIOLI ADHVC PVS
ILLVM VOBIS
CVM SVM QVAE
RITIS ME ET QVE.
ADMODVM
DIXI IVDAEIS
QVIA VBI SVM
EGO VOS NON
POTESTIS VENI
RE ET NVNC VO
BIS DI - - - - - -
- - - - TVM - - -

(1) Vulg. *Et dixit ei Jeſus : Quod facis, fac citiùs. Hoc autem nemo ſcivit diſcumbentium, ad quid dixerit ei. Quidam enim putabant, quia loculos habebat Judas, quod dixiſſet ei Jeſus : Eme ea, quae opus ſunt nobis ad diem feſtum, aut egenis ut aliquid daret. Cum ergo accepiſſet ille buccellam, exivit continuò.*

(2) Vulg. *Dixit Jeſus : Nunc clarificatus eſt Filius hominis : & Deus clarificatus eſt in eo. Si Deus clarificatus eſt in eo, & Deus clarificabit eum in ſemetipſo : & continuò clarificabit eum. Filioli adhuc modicum vobiſcum ſum. Quaeritis me; & ſicut dixi Judaeis: Quò ego vado, vos non poteſtis venire : & vobis dico modo.*

(1) VOBIS DO VT DI
LIGATIS INVICĒ.
SICVT EGO DILE
XI VOS ITA ET VOS
DILIGATIS IN
VICEM IN HOC
SCIENT OMNES
QVIA MEI DISCI
PVLI ESTIS SI VE
RAM DILECTIO
NEM HABVERI
TIS INTER VOS
DICIT ILLI SIMON
PETRVS. DM̄E.
QVO VADIS
RESPONDIT IH̄S.
QVO EGO VADO
(2) NON POTES NVNC
ME SEQVI SEQVE
RIS AVTEM POS
TEA DICIT ILLI
PETRVS DM̄E.
QVARE NON
POSSVM TE SE

QVI MODO ANI
MAM MEAM
PRO TE PONAM
(3) RESPONDIT IH̄S.
ANIMAM TV
AM PRO ME PO
NIS .
AMEN AMEN
DICO TIBI NON
PRIVS GALLVS
CANTABIT DO
NEC TV ME TER
ABNEGES .
(a) ET AIT DISCIPV
LIS SVIS NE CŌ.
TVRBETVR COR
(b) VESTRVM CRE
DITE IN .DM̄. ET
IN ME CREDI
TIS IN DOMO
PATRIS MEI
MANSIONES
MVLTAE SVNT
(c) ALIOQVIN DI

(1) Vulg. *Do vobis : ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos, ut & vos diligatis invicem. In boc cognoſcent omnes, quia diſcipuli mei eſtis, ſi dilectionem babueritis ad invicem. Dicit ei Simon Petrus :*
(2) *Non potes me modo ſequi : ſequeris autem poſtea. Dicit ei Petrus : Quare non poſſum &c.*

(3) Vulg. *Reſpondit ei Jeſus : Animam tuam pro me pones ? Amen, Amen dico tibi : Non cantabit gallus, donec ter me neges. Non turbetur cor veſtrum. Creditis in Deum, & in me credite. In domo Patris mei manſiones multae ſunt : Si quo minus dixiſſem &c.*

XISSEM VOBIS
(a) (1) EO VT PRAEPA
REM VOBIS LO
CVM SI ABIE
RO ET PRAEPA
RAVERO VO
BIS RVRSVM
VENIAM ET
ADSVMAM VOS
AD ME ET EGO
VBI SVM ET VOS
SITIS ET QVO VA
DO NOSTIS VI
AM DICIT ILLI
THOMAS DME.
NESCIMVS
QVO VADIS QVO
MODO NOVI
MVS VIAM
AIT ILLI .IHS. EGO SV.
VIA ET VERI
TAS ET VITA NE
MO VENIT AD
PATRE NISI PER

(a) ME (2) SI ME COG
NOVISTIS ET PA
TREM MEVM
COGNOVISTIS
IAM EX HOC
NOSTIS ILLVM
ET VIDISTIS IL
LVM .
DIXIT ILLI PHILIP
PVS DME. OS
TENDE NOBIS
PATREM ET SVF
FICIT NOBIS .
(3) RESPONDIT .IHS.
TANTO TEMPO
RE VOBISCVM
SVM ET NON
ME COGNO
VISTIS PHILIP
(b) PE QVI ME VI
DIT VIDIT ET
PATREM QVO
MODO TV DI
CIS OSTENDE

(1) Vulg. *Quia vado parare vobis locum. Et ſi abiero, & praeparavero vobis locum: iterum venio, & accipiam vos ad me ipſum, ut ubi ſum ego, & vos ſitis. Et quo ego vado ſcitis, & viam ſcitis. Dicit ei Thomas: Domine, neſcimus quò vadis. & quomodo poſſumus viam ſcire? Dicit ei Jeſus: Ego ſum via, veritas, & vita; nemo venit ad Patrem &c.*

(2) Vulg. *Si cognoviſſetis me, & Patrem meum utique cognoviſſetis, & ammodo cognoſcetis eum, & vidiſtis eum. Dicit ei Philippus: &c.*

(3) *Dicit ei Jeſus: Tanto tempore vobiſcum ſum, & non cognoviſtis me? Philippe, qui videt me, videt & Patrem.*

NOBIS PATREM
(a) (1) NON CREDIS
QVIA EGO IN PA
TRE ET PATER
IN ME EST VER
BA QVAE VOBIS
CVM LOQVOR
NON A ME LO
(b) QVOR SED PA
TER QVI IN ME
MANET IPSE
LOQVITVR ET
OPERA QVAE
EGO FACIO IP
SE FACIT CREDI
TE MIHI QVIA
EGO IN PATRE
ET PATER IN
ME ALIOQVIN
(c) VEL PROPTER
OPERA IPSA CRE
DITE MIHI
AMEN AMEN
DICO VOBIS

QVI CREDIT IN
ME OPERA QVAE
EGO FACIO ET
IPSE FACIET ET
MAIORA HO
RVM FACIET
(2) ET QVIA EGO
AD PATREM VA
DO ET QVIDQVID
(a) PETIERITIS IN
NOMINE MEO
HOC FACIAM
VT HONORIFI
CETVR PATER
(b) IN FILIO SI QVID
PETIERITIS IN
NOMINE MEO
EGO FACIAM
SI DILIGITIS
ME MANDA
TA MEA (3) SERVA
TIS ET EGO ROGA
BO PATREM
ET ALIVM AD

(1) Vulg *Non creditis quia ego in Patre, & Pater in me eſt? Verba, quae ego loquor vobis, a me ipſo non loquor. Pater autem in me manens, ipſe facit opera. Non creditis, quia ego in Patre, & Pater in me eſt? Alioquin propter opera ipſa credite.*

(2) Vulg. *Quia ego ad Patrem vado. Et quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam: ut glorificetur Pater in Filio. Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam.*

(3) *Servate. Et ego rogabo Patrem, & alium Paracletum &c.*

(1) VOCATVM DA
(a) VIT VOBIS VT
VOBISCVM SIT
IN AETERNVM
SPM VERITA
(b) TIS QVEM HIC
MVNDVS NO
POTEST ACCIPE
RE QVONIAM
NON VIDET
ILLVM NEC AG
NOSCIT VOS
(c) AGNOSCITIS
EVM QVIA VO
BISCVM MA
NET ET IN VO
BIS EST .
NON RELINQVA
VOS ORPHANOS
VENIAM AD
VOS (2) ADHVC
PVSILLVM ET
HIC MVNDVS
AMPLIVS ME

(a) (3) NON VIDE
BIT VOS VIDEBI
TIS ME QVIA
EGO VIVO ET
VOS VIVITIS IL
LA DIE SCITIS VOS
QVIA EGO IN PA
TRE MEO ET VOS
IN ME ET EGO
IN VOBIS QVI
(b) HABET (4) PRAECEP
TA MEA ET CVS
TODIT ILLA ILLE
EST QVI ME DI
LIGIT QVI AVTE
ME DILIGIT DILI
GITVR A PATRE
MEO ET EGO DI
LIGAM ILLVM
ET OSTENDAM
ILLI ME IPSVM .
AIT ILLI IVDAS NO
ILLE SCARIOTH
DME QVID FAC

---

(1) Vulg. *Paracletum dabit vobis , ut maneat vobiſcum in aeternum, Spiritum veritatis , quem mundus non poteſt accipere , quia non videt eum , nec ſcit eum . Vos autem cognoſcetis eum; quia apud vos manebit , & in vobis erit .*

(2) *Adhuc modicum , & mundus me jam &c.*

(3) Vulg. *Non videt . Vos autem videtis me : quia ego vivo , & vos vivetis . In illo die vos cognoſcetis , quia ego ſum in Patre meo.*

(4) *Mandata mea , & ſervat ea ; ille eſt qui diligit me . Qui autem diligit me , diligetur a Patre meo : & ego diligam eum, & manifeſtabo ei me ipſum . Dicit ei Judas , non ille Iſcariotes :*

TVM EST (1) QVOD
MANIFESTAS
(a) TE NOBIS ET NŎ
HVIC MVNDO .
RESPONDIT IHS.
ET DIXIT ILLI SI
QVIS ME DILIGIT
SERMONEM - E
VM CVSTODIAT ET
PATER MEVS
DILIGIT ILLVM
ET AD ILLVM VE
NIEMVS ET APVT
EVM MANEBI
MVS QVI NON
ME DILIGIT SER
MONES MEOS
NON CVSTO
DIT ET SERMO
MEVS NON
EST MEVS SED
EIVS QVI ME MI
SIT PATRES .
HAEC LOCVTVS

SVM VOBIS
APVT VOS MA
NENS (2) ADVO
CATVS EST AV
(a) TEM PARACLE
TVS ILLE S ́S SANC
TVS QVEM MIS
SVRVS EST PA
TER IN NOMI
NE MEO ILLE
VOS DOCEBIT
ET COMMEMO
RABIT VOS OM
NIA QVAECVM
(b) QVAE DIXERO
PACEM MEAM
RELINQVO VO
BIS PACEM ME
AM DO VOBIS
(c) NON QVOMO
DO HIC MVN
DVS DAT EGO
DO VOBIS NON
CONTVRBETVR

(1) Vulg. *Quia manifeſtaturus es nobis te ipſum, & non mundo? Reſpondit Jeſus, & dixit ei: Si quis diligit me, ſermonem meum ſervabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & manſionem apud eum faciemus: Qui non diligit me, ſermones meos non ſervat. Et ſermonem, quem audiſtis, non eſt meus: ſed ejus, qui miſit me, Patris.*

(2) Vulg. *Paracletus autem Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, & ſuggeret vobis omnia quaecumque dixero vobis. Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis; non quomodo mundus dat, ego do vobis. Non turbetur &c.*

COR VESTRVM
NEQVE FORMI
DET.
AVDISTIS (1) QVIA
DIXI VOBIS EO
ET VENIO AD
VOS SI ME AMA
RETIS GAVDERE
TIS QVIA EO AD
PATREM QVIA
PATER MEVS
MAIOR EST ME
ET NVNC DIXI
VOBIS ANTE
QVAM FIAT VT
CVM FACTVM
FVERIT CREDA
TIS.
(a) IAM NON MVLTA
(2) LOQVOR VOBIS
CVM VENIT E
NIM HVIVS
MVNDI PRIN
CEPS ET IN ME

(3) NIHIL HABET IN
VENIRE SED
(a) VT COGNOSCAT
HIC MVNDVS
QVIA EGO DILI
GO PATREM ET
SICVT PATER
MANDATVM
DEDIT MIHI SIC
FACIO SVRGI
TE EAMVS HINC
EGO SVM VITIS
VERA ET PATER
MEVS (4) AGRICVL
TOR EST OMNE
SARMENTVM
IN ME QVOD
NON ADFERET
(b) FRVCTVM TOL
LIT ILLVD ET OM
NEM FRVCTI
FERVM PVR
GAT VT FRVC
TVM AMPLIO

---

(1) Vulg. *Quia ego dixi vobis : Vado , & venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis utique, quia vado ad Patrem : quia Pater major me eſt . Et nunc dixi vobis priuſquam fiat :*

(2) *Loquar vobiſcum . Venit enim princeps mundi hujus, & in me*

(3) Vulg. *Non babet quidquam. Sed ut cognoſcat mundus, quia diligo Patrem, & ſicut mandatum dedit mihi Pater , ſic facio .*

(4) *Agricola eſt . Omnem palmitem in me non ferentem fructum , tollet eum : & omnem, qui fert fructum, purgabit eum, ut fructum plus &c.*

REM ADFERAT
IAM VOS MVN
DI ESTIS PROP
TER (1) VERBVM
QVOD LOCVTVS
SVM VOBIS MA
NETE IN ME ET
EGO IN VOBIS
(2) SICVT SARMEN
(a) TVM VITIS NŌ.
POTEST FRVC
TVM FERRE A SE
NISI MANEAT
(b) IN VINEAM SIC
ET VOS SI IN ME
NON MANSE
RITIS.
EGO ENIM SVM
VITIS VOS ESTIS
SARMENTA SI
QVIS MANSE
RIT IN ME ET E
(c) GO IN ILLO HIC
ADFERET FRVC

TVM (3) COPIOSVM
QVIA SINE ME
NIHIL FACERE
POTESTIS NISI
IN ME QVIS MĀ.
SERIT.
SI QVIS AVTEM
IN ME NON MĀ.
SERIT PROICI
TVR FORAS SICVT
SARMENTA ET
ARESCET ET CON
GREGABVNT IL
LA ET IN IGNEM
MITTENT ET AR
DEBVNT.
SI MANSERITIS
IN ME ET VER
BA MEA IN VO
BIS MANSERINT
(4) QVODCVMQVE
PETERE VOLVE
RITIS FIET VO
BIS IN HOC HO

---

(1) Vulg. *Sermonem, quem locutus &c.*

(2) *Sicut palmes non poteſt ferre fructum a ſemetipſo, niſi manſerit in vite; ſic nec vos, niſi in me manſeritis. Ego ſum vitis, vos palmites: qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum &c.*

(3) Vulg. *Multum: quia ſine me nihil poteſtis facere. Si quis in me non manſerit: mittetur foras ſicut palmes, & areſcet, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet.*

(4) *Quodcumque volueritis petetis, & fiet vobis. In hoc clarificatus eſt &c.*

(1) NORIFICABITVR
PATER MEVS
VT FRVCTVM
MVLTVM FERA
TIS ET SITIS MEI
DISCIPVLI SICVT
DILEXIT ME PA
TER ET EGO VOS
DILEXI MANE
TE IN CARITATE
MEA ET SI PRAE
CEPTA MEA CVS
TODIERITIS MA
NEBITIS IN MEA
CARITATEM SI
CVT ET EGO PATRIS
MANDATA SER
VAVI ET MANEO
IN HVIVS CARI
TATE.
HAEC LOCVTVS SVM
VOBIS VT GAV
DIVM MEVM
IN VOBIS SIT ET
GAVDIVM VES
TRVM IMPLEA
TVR (2) HOC EST MĀ.
DATVM MEVM
VT DILIGATIS IN
VICEM SICVT
ET EGO DILEXI
(a) VOS MAIORE
HANC CARITA
TEM NEMO HA
BET VT ANIMĀ.
SVAM PONAT
PRO AMICIS SV
IS VOS AMICI
MEI ESTIS SI RE
CIPERITIS QVOD
PRAECIPIO VO
BIS.
(b) IAM NON DICO
VOS SERVOS SED
AMICOS - - - - - -
NESCIT SERVVS
QVID FACIAT
DMS EIVS VOS

(1) Vulg. *Clarificatus eſt Pater meus, ut fructum plurimum afferatis, & efficiamini mei diſcipuli. Sicut dilexit me Pater, & ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Si praecepta mea ſervaveritis, manebitis in dilectione mea, ſicut & ego Patris mei praecepta ſervavi, & maneo in ejus dilectione.*

(2) Vulg. *Hoc eſt praeceptum meum, ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos. Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis. Vos amici mei eſtis, ſi feceritis quae ego praecipio vobis. Jam non dicam vos ſervos: quia ſervus neſcit quid faciat Dominus ejus.*

AVTEM DIXI A
MICOS QVIA OM
NIA (1) QVAE AVDI
VI A PATRE MEO
NOTA VOBIS FE
CI . NON
VOS ME ELEGIS
TIS SED EGO VOS
ELEGI ET POSVI
VOS VT EATIS ET
FRVCTIFICETIS
VT FRVCTVS VES
TER MANEAT VT
QVODCVMQVE
(a) A PATRE PETIE
RITIS IN NOMI
NE MEO DET VO
BIS HAEC
VOBIS MANDO
VT DILIGATIS IN
VICEM SI HIC
MVNDVS VOS
ODIT SCITOTE
(b) QVIA ME PRI
(2) VS ODIIT
SI DE HOC MVN
DO ESSETIS MV.
DVS VOS VTIQVE
AMARET QVIA
AVTEM DE HOC
MVNDO NON
ESTIS SED EGO
ELEGI VOS DE
HOC MVNDO IDEO
VOS ODIT MVN
DVS .
MEMORES ESTO
TE SERMONIS
QVOD EGO DIXI
VOBIS NON EST
SERVVS MAIOR
(a) DMO. SVO NEC
APOSTOLVS MA
IOR EIVS QVI
MISIT EVM SI
HAEC NOSTIS FE
LICES ESTIS SI
FECERITIS EA

(1) Vulg. *Quaecumque audivi a Patre meo, nota feci vobis. Non vos me elegiſtis, ſed ego elegi vos, & poſui vos, ut eatis, ut fructum afferatis; & fructus veſter maneat: ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis. Haec mando vobis, ut diligatis invicem. Si mundus vos odit, ſcitote quia &c.*

(2) Vulg. *Priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuiſſetis, mundus quod ſuum erat diligeret: quia verò de mundo non eſtis, ſed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. Memertote ſermonis mei, quem ego dixi vobis: Non eſt ſervus major Domino ſuo.* Quae ſequuntur uſque ad illud: *Si me perſecuti*, deſunt in Vulgata.

NON DE OMNI
BVS VOBIS DICO
EGO SCIO QVOS
ELEGERIM
SI ME PERSECVTI
SVNT ET VOS
PERSEQVENTVR
SI SERMONEM
MEVM SERVA
VERVNT ET VES
TRVM SERVA
BVNT SED HAEC
OMNIA (1) FACIVNT
VOBIS PROPTER
NOMEN ME
VM QVIA IG
NORANT EVM
QVI ME MISIT
SI NON VENIS
SEM ET LOCV
TVS ILLIS FVIS
SEM PECCATV̆.
NON HABERENT
NVNC VERO

EXCVSATIO
NEM NON HA
BENT DE PECCA
TO SVO
QVI ME ODIT ET
PATREM MEV̆.
ODIT (2) SI OPERAM
NON FECISSEM
IN ILLIS QVAE
NEMO ALIVS
FECIT PECCATV̆.
NON HABERENT.
NVNC AVTEM
ET VIDERVNT
(3) ET ODERVNT
ME ET PATREM
MEVM SED VT
IMPLEATVR
VERBVM QVOD
IN LEGE EORV̆.
SCRIBTVM EST
QVONIAM
ODERVNT
ME GRATIS

(1) Vulg. *Facient vobis propter nomen meum: quia neſciunt eum, qui me miſit. Si non veniſſem, & locutus fuiſſem eis, peccatum non baberent. Nunc autem &c.*

(2) Vulg. *Si opera non feciſſem in eis &c.*

(3) *Et oderunt & me, & Patrem meum: ſed ut adimpleatur ſermo, qui in lege eorum ſcriptus eſt: quia odio habuerunt me gratis.*

(1) CVM ERGO VENE
RIT PARACLETVS
ILLE QVEM EGO
MITTAM VOBIS
A PATRE MEO
SPM. VERITA
TIS QVI DE PATRE
MEO PROCEDIT
IPSE TESTIFICA
BITVR DE ME
ET VOS TESTIMO
(a) NIVM PERHI
BETIS QVIA AB I
NITIO MECV.
ESTIS.
HAEC LOCVTVS SV.
VOBIS (2) NE SCAN
DALIZEMINI
(b) EXTRA SYNAGO
GAM VOS FACI
ENT SED VENIT
HORA VT OM
NIS QVI OCCIDE
RIT VOS AESTI

(a) (3) MET SE SACRI
FICIVM .DO.
OFFERET ET HAEC
FACIENT VO
BIS QVIA NON
NOVERVNT
PATREM NE
QVE ME
(4) HAEC LOCVTVS
SVM VOBIS
VT CVM VE
NERIT HORA
MEMORES SI
TIS QVIA EGO
DIXI VOBIS
HAEC AVTEM
VOBIS AB INI
TIO NON DIXI
QVIA VOBIS
CVM ERAM
(5) NVNC VERO
EO AD EVM
QVI ME MISIT
ET NEMO EX

(1) Vulg. *Cùm autem venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis a Patre, Spiritum veritatis, qui a Patre procedit, ille teſtimonium perhibebit de me:*

(2) *Ut non ſcandalizemini. Abſque Synagogis facient vos: ſed venit hora, ut omnis qui interficit vos &c.*

(3) Vulg. *Arbitretur obſequium ſe praeſtare Deo.*

(4) *Sed haec locutus ſum vobis: ut cum venerit hora eorum, reminiſcamini, quia &c.*

(5) *Et nunc vado ad eum, qui miſit me &c.*

VOBIS INTER
ROGAT ME QVO
- - - - - SED QVIA
HAEC LOCVTVS
SVM VOBIS
TRISTITIA (1) COR
VESTRVM IM
PLEVIT SED EGO
VERITATEM
VOBIS DICO EX
PEDIT VOBIS VT
EGO EAM NAM
SI NON ABIERO
EGO PARACLE
TVS NON VENI
ET AD VOS SI AV
TEM EGO ABIE
RO MITTAM IL
LVM AD VOS
ET CVM VENE
RIT IPSE AR
GVET MVNDV̆.
DE PECCATO ET
DE IVSTITIA ET

DE IVDICIO DE
PECCATO QVI
DEM QVIA NŌ.
CREDIDERVNT
IN ME DE IVS
TITIA (2) AVTEM
QVOD EO AD PA
TREM ET IAM
ME NON VIDE
BITIS DE IV
(a) DICIO QVIA PRĪ.
CEPS HVIVS MV̆.
DI IVDICATVS
EST .
ADHVC MVLTA
HABEO QVAE
DICAM VOBIS
SED NON POTES
TIS ILLA MODO
PORTARE SED
CVM VENE
(b) RIT SP̆S. VERI
TATIS ILLE VOS
DEDVCET IN Ō.

(1) Vulg. *Implevit cor veſtrum . Sed ego veritatem dico vobis : expedit vobis ut ego vadam . Si enim non abiero, Paracletus non veniet ad vos : ſi autem abiero mittam eum ad vos . Et cum venerit ille &c.*

(2) Vulg. *Verò, quia ad Patrem vado; & jam non videbitis me : de judicio autem, quia princeps hujus mundi jam judicatus eſt. Adhuc multa habeo vobis dicere ; ſed non poteſtis portare modò . Cùm autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem &c.*

NEM VERITA
TEM NON ENIM
(1) LOQVITVR A SE
SED QVAECVM
(a) QVE AVDIERIT
LOQVETVR ET
QVAE VENTV
RA SVNT ADNV̆.
TIAVIT VOBIS
(2) ILLE ME HONO
RIFICAVIT QVIA
DE MEO ACCIPI
ET ADNVNTIA
VIT VOBIS.
OMNIA QVAECVM
QVE HABET PA
TER MEA SVNT
(3) IDEO DIXI VO
BIS QVIA DE MEO
ACCIPIT ET AD
NVNTIAVIT
VOBIS PVSILLVM
ET NON VIDE
BITIS ME ET ITE

RVM (4) PVSILLVM
ET VIDEBITIS ME
DIXERVNT ERGO
(a) DISCIPVLI EIVS
AD INVICEM
QVID EST HOC
QVOD DIXIT NO
BIS ECCE PVSIL
LVM ET NON
VIDEBITIS ME
ET POST PVSILLV̆.
ET VIDEBITIS
ME ET QVOD DI
XIT EO AD PATRĔ.
QVID EST HOC
PVSILLVM NON
INTELLEGIMVS
QVID DIXIT.
COGNOVIT IH̆S.
QVIA VOLEBANT
EVM INTER
ROGARE ET AIT
(b) ILLIS DE HOC QVAE
RITIS AD INVI

(1) Vulg *Loquctur a ſemetipſo : ſed quaecumque audiet loquetur.*
(2) *Ille me clarificabit, quia de meo accipiet, & arnunciabit vobis.*
(3) *Propterea dixi : quia de meo accipiet, & annunciabit vobis. Modicum & jam nō videbitis me &c.*
(4) *Modicum & videbitis me : quia vado ad Patrem. Dixerunt ergo ex diſcipulis ejus ad invicem : Quid eſt hoc, quod dicit nobis : Modicum & non videbitis me : & iterum modicum, & videbitis me, & quia vado ad Patrem? Dicebant ergo : quid eſt hoc quod dicit, Modicum? Neſcimus quid loquitur. Cognovit autem Jeſus, quia volebant eum interrogare, & dixit eis : De hoc quaeritis inter vos &c.*

CEM QVIA DIXI
(1) PVSILLVM ET
NON VIDEBI
TIS ME ET ITERV̆.
PVSILLVM ET VI
DEBITIS ME
AMEN AMEN DI
CO VOBIS QVO
(a) NIAM VOS FLE
BITIS ET LVGE
BITIS MVNDVS
AVTEM GAV
DEBIT VOS TRIS
TES ERITIS SED
TRISTITIAM VES
TRAM IN GAV
(b) DIVM CONVER
TETVR MVLI
ER CVM PARTV
RIT TRISTIAM
HABET QVIA
(c) VENIT DIES E
IVS CVM AVTĔ.
GENVERIT PVE

RVM (2) AMPLIVS
NON EST MEMOR
TRIBVLATIONIS
PROPTER GAV
DIVM QVIA
NATVS EST HO
MO IN HVNC
MVNDVM
ET VOS IGITVR
MODO TRISTI
TIAM HABEBI
TIS ITERVM AV
TEM VIDEBO
VOS ET GAVDE
BIT COR VES
TRVM ET GAV
DIVM VESTRV̆.
(a) (3) NEMO AVFE
RET A VOBIS SED
IN ILLA DIE NI
(b) HIL ME INTER
ROGABITIS
AMEN AMEN DI
CO VOBIS QVO

(1) Vulg. *Modicum, & non videbitis me: & iterum modicum, & videbitis me. Amen, amen dico vobis: quia plorabitis, & flebitis vos. Mundus autem gaudebit: vos autem contriſtabimini, ſed triſtitia veſtra vertetur in gaudium. Mulier cum parit, triſtitiam habet, quia venit hora ejus: cum autem peperit puerum &c.*

(2) Vulg. *Jam non meminit preſſurae propter gaudium, quia natus eſt homo in mundum. Et vos igitur nunc quidem triſtitiam habetis, &c.*

(3) *Nemo tollet a vobis. Et in illo die me non rogabitis quidquam. Amen, amen dico vobis: ſi quid &c.*

NIAM SI QVID
PETIERITIS PA
TREM IN NO
MINE MEO DA
VIT VOBIS (1) VS
QVE ADHVC NO.
PETISTIS QVIC
QVAM IN NO
MINE MEO PE
TITE ET ACCIPIE
TIS VT GAVDIV.
VESTRVM SIT
PLENVM.
HAEC DIXI VOBIS
IN SIMILITV
DINIBVS VE
NIET HORA VT
IAM NON IN
SIMILITVDINI
BVS VOBIS LO
QVAR SED PALA.
DE PATRE NVN
TIAVO VOBIS
IN ILLA DIE IN NO

MINE MEO (2) PETI
TE ET EGO ROGABO PROP
TER VOS IPSE E
NIM PATER A
MAT VOS ME A
MASTIS ET CRE
DIDISTIS QVO
(a) NIAM EGO A DEO
EXIVI ET A PA
(b) TREM VENI IN
HVNC MVN
DVM ITERVM
RELINQVO HVNC
MVNDVM ET
VADO AD PATRE.
DICVNT ILLI DIS
CIPVLI ECCE NVNC
PALAM LOQVE
RIS ET SIMILI
TVDINEM NVL
LAM DICIS NVNC
SCIMVS TE OM
NIA NOSSE
NEC INDIGERI

(1) Vulg. *Uſque modo non petiſtis quidquam in nomine meo: petite, & accipietis, ut gaudium veſtrum ſit plenum. Haec in proverbiis locutus ſum vobis. Venit hora, cum jam non in proverbiis loquar vobis, ſed palam de Patre annunciabo vobis. In illo die &c.*

(2) Vulg. *Petetis: & non dico vobis, quia ego rogabo Patrem de vobis. Ipſe enim Pater amat vos, quia vos me amaſtis, & credidiſtis, quia ego a Deo exivi. Exivi a Patre, & veni in mundum: iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem. Dicunt ei diſcipuli ejus: Ecce nunc palam loqueris, & proverbium nullum dicis, nunc ſcimus quia ſcis omnia, & non opus eſt tibi &c.*

(1) VT TE QVISQVAM
INTERROGET IN
HOC CREDIMVS
QVIA A DO. VE
NISTI .
RESPONDIT ILLIS
IHS AMODO CRE
DITIS ECCE VENI
ET HORA ET IAM
VENIT VT DIS
(a) PARGAMIN - V
NVSQVISQVE
IN SVA REGIO
NE ET ME SOLV.
RELINQVATIS
SED NON ERO
SOLVS QVIA PA
TER MECVM
EST .
HAEC LOCVTVS SV.
VOBIS VT IN
ME PACEM HA
BEATIS (2) IN HVNC
MVNDVM VE

(a) (3) XATIONEM HA
BEBITIS SED GAV
DETE QVIA EGO
VICI MVNDV.
HAEC LOCVTVS
EST IHS ET ADLE
VATIS OCVLIS
SVIS IN CAELV.
DIXIT
PATER VENIT HO
RA HONORIFI
CA FILIVM TVV.
VT FILIVS TVVS
TE HONORIFICET
SICVT DEDISTI
ILLI POTESTATE.
VNIVERSAE
CARNIS VT OM
NEM QVOD DE
DISTI EI DET IL
LIS VITAM AE
TERNAM
HAEC EST AVTEM
VITA AETERNA

(1) Vulg. *Ut quis te interroget: in hoc credimus quia a Deo exiſti. Reſpondit eis Jeſus: Modò creditis? Ecce venit hora, & jam venit, ut diſpergamini unuſquiſque in propria, & me ſolum relinquatis: & non ſum ſolus &c.*

(2) *In mundo &c.*

(3) Vulg. *Preſſuram habebitis: ſed confidite, ego vici mundum. Haec locutus eſt Jeſus: & ſublevatis oculis in coelum dixit: Pater venit hora, clarifica Filium tuum, ut Filius tuus clarificet te. Sicut dediſti ei poteſtatem omnis carnis, ut omne quod dediſti ei, det eis vitam aeternam.*

(1) VT SCIANT TE
VNVM VERVM
DM. ET QVEM
MISISTI IHM.
XPM. EGO TE HO
NORIFICAVI
SVPER TERRA.
OPVS QVOD DE
DISTI MIHI VT
FACEREM PER
FECI ILLVD ET
NVNC HONO
RIFICA ME TV
PATER APVT TE
IPSVM GLORIA
QVAM HABEBA.
APVT TE ANTE
QVAM MVN
DVS ESSET MA
NIFESTAVI NO
MEN TVVM
HOMINIBVS
(2) QVOS MIHI DE
DISTI DE HOC
MVNDO TVI
ERANT ET MIHI
(3) ILLOS DEDISTI
ET VERBVM
TVVM CVSTO
DIERVNT
NVNC COGNO
VI QVONIAM
OMNIA QVAE
MIHI DEDISTI
A TE SVNT QV - A
VERBA QVAE
MIHI DEDIS
TI DEDI ILLIS ET
IPSI ACCEPERVNT
ILLA VERE QVIA
A TE EXIERVNT
- T CREDIDE
RVNT QVIA TV
E MISISTI EGO
PRO ILLIS RO
GO NON PRO
MVNDO HOC
ROGO SED PRO

(1) Vulg. *Ut cognoſcant te ſolum Deum verum, & quem miſiſti Jeſum Chriſtum. Ego te clarificavi ſuper terram: Opus conſummavi, quod dediſti mihi ut faciam: & nunc clarifica me tu Pater apud temetipſum claritate, quam habui prius, quàm mũdus eſſet, apud te.*

(2) *Quos dediſti mihi de mundo.*

(3) Vulg. *Eos dediſti, & ſermonem tuum ſervaverunt. Nunc cognoverunt, quia omnia, quae dediſti mihi, abs te ſunt. Quia verba, quae dediſti mihi, dedi eis, & ipſi acceperunt, & cognoverunt verè quia a te exivi, & crediderunt quia tu me miſiſti. Ego pro eis rogo; non pro mundo rogo &c.*

(1) ILLIS QVOS MI
HI DEDISTI QVI
A TVI SVNT ET
MEA OMNIA
TVA SVNT ET
QVAE TVA SVNT
MEA SVNT ET
HONORIFICA
TVS SVM IN IL
LIS ET HI IN HOC
MVNDO SVNT
ET EGO AD TE VE
NIO ET IAM NŌ.
SVM IN HOC
MVNDO ET IN
HOC MVNDO
SVNT .
PATER SANCTA - - -
SERVA EOS IN
NOMINE TVO
ET IN HOC MṼ.
DO CVM ESSĒ.
CVM ILLIS EGO
SERVABAM

EOS IN NOMI
NE TVO QVOS
DEDISTI MIHI
(2) CVSTODI VT ET
NEIMO PERIT
DE ILLIS NISI FI
LIVS PERDITIO
NIS VT SCRIPTV
RA IMPLERE
TVR NVNC AV
TEM AT TE VENIO
ET HAEC LOQVOR
IN HOC MVN
DO VT HABEANT
GAVDIVM ME
VM EXPLETVM
IN SEMETIPSIS
EGO DEDI ILLIS
VERBVM TV
VM ET HIC MṼ.
DVS ODIT ILLOS
QVIA NON SVNT
DE HOC MVN

(1) Vulg. *His, quos dediſti mihi, quia tui ſunt: & mea omnia tua ſunt, & tua mea ſunt: & clarificatus ſum in eis. Et jam non ſum in mundo, & hi in mundo ſunt: Et ego ad te venio. Pater ſancte ſerva eos in nomine tuo, quos dediſti mihi: ut ſint unum ſicut & nos. Cum eſſem cum eis, ego &c.*

(2) Vulg. *Cuſtodivi, & nemo ex eis periit niſi filius perditionis: ut ſcriptura impleatur. Nunc autem ad te venio, & haec loquor in mundo, ut habeant gaudium meum impletum in ſemetipſis Ego dedi eis ſermonem tuum, & mundus eos odio habuit, quia non ſunt de mundo &c.*

DO (1) SICVT EGO
NON SVM DE
HOC MVNDO
NON ROGO VT
TOLLAS ILLOS DE
MVNDO NON
SVNT S - C - T EGO
NON SVM DE
HOC MVNDO
SANCTIFICA IL
LOS IN VERITA
TEM VERBVM
TVVM VERVM
EST SICVT ME
MISISTI IN HVNC
MVNDVM ET
EGO MISI ILLOS
IN HVNC MVN
DVM ET PRO IL
LIS EGO ME SANC
TIFICO VT SINT
IPSI SANCTIFI
CATI IN VERI
TATEM NON

(a) (2) PRO HIS TANTV̆.
ROGO SED PRO
ILLIS Q - I CREDI
TVRI SVNT PER
VERBVM ILLO
RVM IN ME VT
OMNES VNV̆.
SINT SICVT TV
PATER IN ME
ET EGO IN TE (3) VT
ET ILLI QVOQVE
IN NOBIS SINT
VT MVNDVS
SIC CREDAT QVIA
TV ME MISISTI
ET EGO GLORIAM
QVAM DEDISTI
MIHI DEDI ILLIS
VT SINT VNVM
SICVT ET NOS
VNVM SVMVS
(4) ET EGO IN ILLIS
ET TV IN ME VT
SINT PERFECTI

---

(1) Vulg. *Sicut & ego non ſum de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo, ſed ut ſerves eos a malo. De mundo non ſunt, ſicut & ego non ſum de mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas eſt. Sicut tu me miſiſti in mundum, & ego miſi eos in mundum. Et pro eis ego ſanctifico me ipſum: ut ſint & ipſi ſanctificati in veritate.*

(2) Vulg. *Non pro eis autem rogo tantùm, ſed & pro eis, qui credituri ſunt per verbum eorum in me.*

(3) *Ut & ipſi in nobis unum ſint: ut credat mundus, quia tu me miſiſti. Et ego claritatem, quam dediſti mihi, dedi eis.*

(4) *Ego in eis, & tu in me; ut ſint conſummati &c.*

IN VNVM (1) VT
SCIAT HIC MVN
DVS Q - - A TV ME
EMISISTI ET DI
LEXI I - - OS SICVT
ET TV ME DILE
XISTI
PATER QVOS DEDIS
TI MIHI VOLO
VT VBI EGO SV̆.
ET ILLI SINT ME
CVM VT VIDE
ANT GLORIAM
MEAM QVAM
DEDISTI MIHI
QVONIAM DI
LEXISTI ME AN
TE CONSTITVT - -
NEM MVNDI
(a) PATER IVSTE ET HIC
MVNDVS TE
NON COGNO
VIT EGO AVTEM
TE ADGNOVI ET
(2) HII COGNOVE
RVNT QVIA TV
ME MISISTI ET
NOTVM AD ILLIS
FECI NOMEN
TVVM ET COGNI
TVM - - CIAM
VT CARITAS QVA
ME DILEXISTI SIT
IN EIS ET EGO IN
ILLIS .
HIS DICTIS IH̆S. EXI
IT ET DISCIPV
LI EIVS TRANS
TORRENTEM
(a) CEDRI VBI ERAT
HORTVS IN QVĔ.
INTROIVIT SIMVL
CVM DISCIPVLIS
SVIS SCIEBAT
AVTEM ET LOCV̆.
ILLVM QVIA FRE
QVENTER CON
VENERAT IBI

(1) Vulg. *Et cognoſcat mundus, quia tu me miſiſti, & dilexiſti eos, ſicut & me dilexiſti. Pater, quos dediſti mihi, volo, ut ubi ſum ego, & illi ſint mecum: ut videant claritatem meam, quam dediſti mihi; quia dilexiſti me ante conſtitutionem mundi. Pater juſte, mundus te non cognovit, ego autem te cognovi.*

(2) Vulg. *Hi cognoverunt, quia tu me miſiſti. Et notum feci eis nomen tuum, & notum faciam: ut dilectio, qua dilexiſti me, in ipſis ſit, & ego in ipſis. Haec cum dixiſſet Jeſus egreſſus eſt cum diſcipulis ſuis trans torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introivit ipſe & diſcipuli ejus. Sciebat autem & Judas, qui tradebat eum, locum: quia frequenter Jeſus convenerat illuc &c.*

IHS CVM DIS
CIPVLIS SVIS
(1) IGITVR IVDAS AC
CEPTA COHORTE A
PRINCIPIBVS
SACERDOTVM
(a) ET DE PHARISAEIS
MINISTROS VENIT IBI CVM
LAMTERNIS ET
LAMPADIBVS ET
ARMIS
IHS. AVTEM SCI
ENS OMNIA
QVAE ERANT
SIBI VENTVRA
EXIIT ET AIT IL
LIS QVEM QVAE
RITIS
RESPONDERVNT
ILLI IHM. NA
ZARAENVM
DIXIT ILLIS EGO
SVM . IHS. AVTE.

(2) STABAT ET IVDAS
QVI EVM TRA
DITVRVS ERAT
CVM ILLIS
VT ERGO DIXIT IL
LIS EGO SVM ABIE
RVNT RETRO
ET CECIDERVNT
IN TERRAM
ITERVM ILLOS IN
TERROGAVIT
QVEM QVAERI
TIS AD ILLI DIXE
RVNT IHM. NA
ZARAEVM DI
XI VOBIS EGO
SVM SI ERGO
ME QVAERITIS
SINITE HOS IRE
(a) VT IMPLEATVR
VERBVM QVOD
DIXIT QVONIA .
QVOS DEDISTI
MIHI NEMINE .

(1) Vulg. *Judas ergo, cum accepiſſet cohortem, & a Pontificibus, & Phariſaeis miniſtros, venit illuc cum lanternis, & facibus, & armis. Jeſus itaque ſciens omnia, quae ventura erant ſuper eum, proceſſit, & dixit eis: Quem quaeritis? Reſponderunt ei: Jeſum Nazarenum. Dicit eis Jeſus: Ego ſum. Stabat autem &c.*

(2) Vulg *Stabat autem & Judas, qui tradebat eum, cum ipſis. Ut ergo dixit eis: Ego ſum: abierunt retrorſum, & ceciderunt in terram. Iterum ergo interrogavit eos: Quem quaeritis? Illi autem dixerunt: Jeſum Nazarenum. Reſpondit Jeſus: Dixi vobis; quia ego ſum: Si ergo me quaeritis, ſinite hos abire. Ut impleretur ſermo, quem dixit: quia quos dediſti mihi, non perdidi ex eis quemquã*

(1) EX HIS PERDI
DI SIMO.
IGITVR PETRVS
HABENS GLADI
VM EDVXIT IL
LVM ET PERCVS
SIT SERVVM
PRINCIPIS SA
CERDOTVM ET
AMPVTAVIT
ILLI AVRICVLA.
DEXTRAM E
RAT AVTEM NO
MEN SERVI
ILLIVS MALA
CHVS.
AIT ERGO IHS. PE
TRO REMITE
(a) GLADIVM IN
TECA SVA CALI
CEM QVEM MI
HI DEDIT PA
(b) TER NON VIS
BIBAM ILLVM

(2) COHORS IGITVR
ET TRIBVNVS
ET MINISTRI
IVDAEORVM
ADPREHENDE
RVNT IHM ET
ADLIGAVERVNT
EVM ET DVXE
RVNT AD AN
NAM PRIMVM
ERAT ENIM SO
CER CAIPHAE
QVI FVIT PRIN
CEPS SACERDO
TVM ANNO IL
LO HIC EST
AVTEM CAI
PHAS QVI CON
SILIVM IVDAE
IS DEDERAT
QVIA EXPEDIT
VNVM HOMI
NEM MORI
PRO PLEBE ET NO.

(1) Vulg *Non perdidi ex eis quemquam. Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum: & percuſſit Pontificis ſervum; & abſcidit auriculam ejus dexteram. Erat autem nomen ſervo Malchus. Dixit ergo Jeſus Petro: Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem, quem dedit mihi Pater non bibam illum?*

(2) Vulg. *Cohors ergo, & Tribunus, & miniſtri Judaeorum comprehenderunt Jeſum, & ligaverunt eum: & adduxerunt eum ad Annam primùm; erat enim ſocer Caiphae, qui erat Pontifex anni illius. Erat autem Caiphas, qui conſilium dederat Judaeis: quia expedit, unum hominem mori pro populo. Sequebatur &c.*

TOTA GENS PERE
AT SEQVEBATVR
AVTEM .IHM. SI
MON PETRVS ET
ALIVS DISCIPV
LVS
(1) DISCIPVLVS AVTE.
ILLE NOTVS ERAT
PRINCIPI SACER
DOTVM ET SI
MVL INTRAVIT
CVM .IHV. IN
ATRIVM PRIN
CIPIS SACERDO
TVM PETRVS
VERO STABAT
FORIS AD IANV
AM EGRES
SVS ERGO DIS
(a) CIPVLVS ILLE A
LIVS QVI ERAT
NOTVS PRIN
CIPI SACERDO
TVM DIXIT OS

TIARIAE (2) ET IN
DVXIT PETRVM
DICIT ERGO AN
CILLA OSTIARIA
PETRO NVM
QVID ET TV DE
DISCIPVLIS ES
HOMINIS ILLI
VS ET AIT ILLE
NON SVM.
STABANT AVTEM
SERVI ET MI
(a) NISTRI AD CAR
BONES QVIA
FRIGVS ERAT
STABAT AVTEM
ET PETRVS CV.
ILLIS CALFICI
ENS SE
PRINCEPS IGI
TVR SACERDO
TVM INTER
ROGAVIT IHM
DE DISCIPVLIS

(1) Vulg. *Diſcipulus autem ille erat notus Pontifici, & introivit cum Jeſu in atrium Pontificis. Petrus autem ſtabat ad oſtium foris. Exivit ergo diſcipulus alius, qui erat notus Pontifici, & dixit oſtiariae &c.*

(2) Vulg. *Et introduxit Petrum. Dicit ergo Petro ancilla oſtiaria: Numquid & tu ex diſcipulis es hominis iſtius? Dixit ille: Non ſum. Stabant autem ſervi, & miniſtri ad prunas, quia frigus erat, & calefaciebant ſe. Erat autem cum eis & Petrus ſtans, & calefaciens ſe. Pontifex ergo interrogavit Jeſum &c.*

(1) EIVS ET DE DOC
TRINA
RESPONDIT IHS.
EGO PALAM LO
CVTVS SVM
HVIC MVNDO
ET EGO SEMPER
DOCVI IN SYNA
GOGA ET IN TEM
PLO QVO OMNES
IVDAEI CONVE
NIVNT ET IN OCCVLTO
(2) NIHIL LOCVTVS
SVM QVID ME
INTERROGAS
INTERROGA
QVI AVDIERVNT
QVID ILLIS LOCV
TVS SVM ET ECCE HI
SCIVNT QVAE
DIXI EGO
CVM HAEC ILLE
(a) DIXISSET VNVS
ADSTANS EX

(3) MINISTRIS DE
DIT PALMAM
IN FACIEM IHV.
DICENS SI RES
PONDIS PRIN
CIPI SACERDO
TVM .
RESPONDIT ILLI
IHS. SI MALE
LOCVTVS SVM
TESTIMONIVM
DIC DE MALO
SI AVTEM BE
NE QVID ME
CAEDIS .
(4) MISIT ERGO IL
LVM ANNA
VINCTVM AD
CAIPHAM PRIN
CIPEM SACER
DOTVM
ERAT AVTEM
SIMON PETRVS
STANS ET CAL

---

(1) Vulg. *Suis, & de doctrina ejus. Reſpondit ei Jeſus: Ego palam locutus ſum mundo: ego ſemper docui &c.*

(2) *Locutus ſum nihil. Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt quid locutus ſum ipſis: ecce hi ſciunt quae dixerim ego. Haec autem cum dixiſſet, unus aſſiſtens &c.*

(3) Vulg. *Miniſtrorum dedit alapam Jeſu dicens: Sic reſpondes Pontifici? Reſpondit ei Jeſus: Si male locutus ſum, teſtimonium perhibe de malo.*

(4) *Et miſit eum Annas ligatum ad Caipham Pontificem.*

(1) FICIENS SE AD
IGNEM
DIXERVNT ERGO
ILLI NVMQVID
ET TV VNVS ES
DE DISCIPVLIS
EIVS AD ILLE NE
GAVIT ET DIXIT
NON SVM
(a) DICIT VNVS EX
SERVIS PRIN
CIPIS SACERDO
TVM QVI COG
NATVS ERAT IL
LIVS CVIVS ABS
CIDERAT PETRVS
AVRICVLAM
NON NE EGO
TE VIDI IN HOR
TO CVM EO ITE
RVM ERGO NE
GAVIT ET STATI .
GALLVS CANTA
VIT

(2) ADDVCVNT ER
GO .IHM. MIS
(a) SVM AD CAIPHA .
PRINCIPEM
SACERDOTVM
IN PRAETORI
VM ERAT AV
TEM MANE ET
IPSI NON IN
TROIERVNT IN
PRETORIVM
(3) POLLVERENTVR
SED VT MAN
DVCARENT PAS
CHA
EXIIT AVTEM
PILATVS AD IL
LOS FORIS ET DI
XIT QVAM AC
CVSATIONEM
ADFERTIS DE
HOC HOMINE
RESPONDE
RVNT IVDAEI

(1) Vulg. *Calefaciens ſe. Dixerunt ergo ei: Numquid & tu ex diſcipulis ejus es? Negavit ille, & dixit: Non ſum. Dicit ei unus ex ſervis Pontificis cognatus ejus, cujus abſcidit Petrus auriculam: Nonne ego te vidi in horto cum illo? Iterum ergo negavit Petrus &c.*

(2) Vulg. *Adducunt ergo Jeſum a Caipha in Praetorium. Erat autem mane.*

(3) *Ut non contaminarentur, ſed ut manducarent Paſcha. Exivit ergo Pilatus ad eos foras, & dixit: Quam accuſationem affertis adverſus hominem hunc? Reſponderunt, & dixerunt &c.*

ET DIXERVNT
(1) ILLI SI NON ES
SET MALEFACI
ENS HIC NVM
QVAM ILLVM
TRADIDISSE
MVS
AIT ILLIS PILATVS
ACCIPITE ILLV̆.
ERGO VOS ET
SECVNDVM
LEGE VESTRAM
IVDICATE DE
ILLO
DIXERVNT ER
GO ILLI IVDAEI
VOBIS NON
LICET QVEM
QVAM OCCIDE
RET VT VERBV̆.
IH̆V. IMPLERE
TVR QVOD DI
XIT SIGNIFI
CANS QVA MOR

TE ESSET MORI
TVRVS
(2) INTRAVIT ERGO
ITERVM IN PRE
TORIVM PILA
TVS ET VOCA
VIT AD SE IH̆M.
ET DIXIT AD EVM
TV ES REX IV
DAEORVM ET
RESPONDIT
IH̆S. A TE HAEC DICIS AN A
LII TIBI DIXE
RVNT
RESPONDIT PILA
TVS NVMQVID
ET EGO IVDAE
VS SVM GENS
TVA ET PRINCI
PES SACERDO
TVM TRADIDE
RVNT TE MI
HI QVID FECIS
TI RESPON

(1) Vulg. *Ei : Si non eſſet hic malefactor, non tibi tradidiſſemus eum. Dixit ergo eis Pilatus : Accipite eum vos, & ſecundum legem veſtram judicate eum. Dixerunt ergo Judaei : Nobis non licet interficere quemquam. Ut ſermo Jeſu impleretur, quem dixit &c.*

(2) Vulg. *Introivit ergo iterum in Praetorium Pilatus, & vocavit Jeſum, & dixit ei : Tu es Rex Judaeorum? Reſpondit Jeſus : A temetipſo hoc dicis, an alii dixerunt tibi de me? Reſpondit Pilatus : Numquid ego Judaeus ſum? Gens tua, & Pontifices tradiderunt &c.*

DIT IHS. REGNV.
MEVM NON
EST DE HOC MV.
DO SI EX HOC
MVNDO ESSET
REGNVM ME
VM (1) MINIS
TRI MEI CON
CERTARENT
(a) NE EGO TRADE
RER IVDAEIS
NVNC AVTEM
REGNVM ME
VM NON EST
HINC
(2) AIT PILATVS TV
ERGO REX ES
IVDAEORVM
RESPONDES IHS.
TV DICIS QVIA
REX SVM EGO
AD HOC NATVS
SVM ET AD HOC
VENI IN HVNC

MVNDVM
VT TESTIMO
NIVM PERHI
BEAM VERI
TATI OMNIS
(3) QVI DE VERI
TATEM EST AV
DIT VOCEM
MEAM
AIT ILLI PILATVS
QVID EST VE
RITAS ET CVM
HOC DIXISSET
(4) ITERVM FORIS
EGRESSVS EST
AD IVDAEOS
ET AIT ILLIS EGO
NVLLAM IN
ILLO INVENIO
CAVSAM EST
AVTEM VOBIS
CONSVETV
(a) DO VT VNVM
DIMITTAM

(1) Vulg. *Miniſtri mei utique decertarent, ut non traderer Judaeis.*

(2) *Dixit itaque ei Pilatus: Ergo Rex es tu? Reſpondit Jeſus: Tu dicis quia Rex ſum ego. Ego in hoc natus ſum, & ad hoc veni in mundum.*

(3) Vulg. *Qui eſt ex veritate, audit vocem meam. Dicit ei Pilatus:*

(4) *Iterum exivit ad Judaeos, & dicit eis: Ego nullam invenio in eo cauſam. Eſt autem conſuetudo vobis &c.*

(1) VOBIS VVLTIS ERGO
REGEM IVDAEORVM
CLAMAVERVNT
AVTEM OMNES
DICENTES NO.
HVNC SED BA
RABBAN ERAT
AVTEM BARAB
BAS LATRO
(2) TVNC ERGO PILA
TVS ACCEPTVM
IHM FLAGELLA
VIT EVM ET MI
LITES NECTEN
TES CORONAM
DE SPINIS IM
POSVERVNT
CAPITI EIVS ET
VESTIMENTV.
PVRPVREVM
INDVERVNT
EVM ET VENI
EBANT AD ILLV.
DICENTES HA

BE REX IVDAEO
(a) RVM (3) ET DABANT
ILLI PALMAS IN
FACIEM
EGRESSVS EST
RVRSVM PILA
TVS FORIS ET
AIT ILLIS ECCE
EGO ADDVCO
ILLVM VOBIS
FORIS VT SCIA
TIS QVIA NON
INVENIO IN
EO CAVSAM
EXIIT ERGO IHS.
(b) FORIS HABENS
SPINEAM CO
RONAM ET PVR
PVREAM TV
(c) NICAM QVEM
CVM VIDIS
SENT SACER
DOTES ET MI
NISTRI EXCLA

(1) Vulg. *Vobis in Paſcha: vultis ergo dimittam vobis Regem Judaeorum. Clamaverunt ergo rurſum omnes &c.*

(2) *Tunc ergo apprehendit Pilatus Jeſum, & flagellavit. Et milites plectentes coronam de ſpinis impoſuerunt capiti ejus: & veſte purpurea circumdederunt eum. Et veniebant ad eum, & dicebant: Ave &c.*

(3) Vulg. *Et dabant ei alapas. Exivit ergo iterum Pilatus foras, & dicit eis: Ecce adduco vobis eum foras, ut cognoſcatis, quia nullam invenio in eo cauſam. (Exivit ergo Jeſus portans coronam ſpineam, & purpureum veſtimentum) & dicit eis: Ecce homo. Cum ergo vidiſſent eum Pontifices, & Miniſtri, clamabant &c.*

(1) MAVERVNT
CRVCI EVM FI
GERENT
AIT ILLIS PILATVS
SVMITE EVM
VOS ET CRVCI
FIGITE EGO ENI.
IN EO CVLPAM
NON INVENIO.
RESPONDERVNT
IVDAEI NOS LE
GEM HABEMVS
ET SECVNDVM
LEGEM DEBET
MORI (2) QVIA FILI
VM SE DI. FECIT
CVM AVDISSET
AVTEM PILATVS
HVNC VERBVM
MAGIS TIMVIT
ET INTRAVIT
RVRSVS IN
PRAETORIO ET
AIT AD IHM. V.

DE ES TV IHS. AV
TEM RESPON
SVM (3) NON DE
DIT
AIT ERGO ILLI PILA
TVS MIHI NON
LOQVERIS NES
CIS QVIA POTES
TATEM HABEO
(4) CRVCIFIGENDI
TE ET POTESTA
TEM HABEO DI
MITTENDI TE
RESPONDIT EI
IHS ET DIXIT
NON HABERES
POTESTATEM - -
ME NVLLAM
NISI DATA TIBI
FVISSET DE SV -
S - - PROPTER HOC
QVI ME TIBI TRA
DIDIT MAGNV.
PECCATVM - -

(1) Vulg. *Clamabant dicentes : Crucifige, crucifige eum. Dicit eis Pilatus : Accipite eum vos, & crucifigite : Ego enim non invenio in eo cauſam. Reſponderunt ei Judaei :*

(2) *Quia Filium Dei ſe fecit. Cum ergo audiſſet Pilatus hunc ſermonem magis timuit. Et ingreſſus eſt Praetorium iterum; & dixit ad Jeſum : unde &c.*

(3) Vulg. *Non dedit ei. Dicit ergo ei Pilatus :*

(4) *Crucifigere te, & poteſtatem habeo dimittere te? Reſpondit Jeſus : Non haberes poteſtatem adverſum me ullam, niſi tibi datum eſſet deſuper. Propterea qui me tradidit tibi majus peccatum habet.*

BET (1) ET EX HOC PI
LATVS QVAERE
BAT ILLVM DI
MITTERE
IVDAEI AVTEM
EXCLAMAVE
RVNT DICEN
TES SI HVNC DI
MISERIS NON
ES AMICVS CAE
SARIS OMNIS
ENIM QVI RE
GEM SE FACIT
CONTRADICIT
CAESARI
CVM AVDISSET
(a) ERGO PILATVS
HAEC VERBA
PRODVXIT FO . . .
IHM. ET SEDIT
PRO TRIBVNALI
IN LOCVM QVI
APPELLATVR
(b) LITHOSTROTVS

(2) HEBREICE AV
TEM GENNAE
SA ERAT
(a) AVTEM PRAE
PARATIO PHAS
CHAE HORA E
RAT CIRCITER
SEXTA ET AIT
IVDAEIS ECCE
REX VESTER
AD ILLI EXCLA
MAVERVNT
TOLLE TOLLE CRV
CI EVM FI
GE AIT ILLIS
PILATVS REGE.
VESTRVM CRV
CIFIGAM
. ESPONDERVNT
SACERDOTES
NOS NON HA
BEMVS REGE.
NISI CAESARE.
TVNC TRADI

(1) Vulg. *Et exinde quaerebat Pilatus dimittere eum. Judaei autem clamabant dicentes: Si hunc dimittis, non es amicus Caeſaris; omnis enim qui ſe Regem facit, contradicit Caeſari. Pilatus autem cum audiſſet hos ſermones, adduxit foras Jeſum; & ſedit pro Tribunali, in loco, qui dicitur Lithoſtrotos.*

(2) Vulg. *Hebraicè autem Gabbatha. Erat autem Paraſceve Paſchae, hora quaſi ſexta, & dixit Judaeis: Ecce Rex veſter. Illi autem clamabant: Tolle, tolle, crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Regem veſtrum crucifigam? Reſponderunt Pontifices: Non habemus Regem, niſi Caeſarem. Tunc ergo &c.*

(1) DIT EVM ILLIS
VT CRVCIFIGE
RETVR
ADSVMPSERVNT
IGITVR IHM
ET GESTANS SI
BI CRVCEM PER
VENIT IN LOCV.
QVI APPELLATVR
CALVARIAE LO
CVS QVOD DI
CITVR HAEBRAI
CE GOLGOTHA
VBI ILLVM CRV
CIFIXERVNT
ET CVM EO ALI
(a) OS DVOS LATRO
NES HINC AD
QVE ILLINC ME
DIVM AVTEM
IHM
SCRIPSIT AVTE.
ET TITVLVM PI
LATVS ET POSV

IT (2) SVPRA CRV
CEM ERAT AV
TEM SCRIPTV.
IHS. NAZARAE
NVS REX IV
DAEORVM
HVNC ERGO
TITVLVM (3) MVL
TI LEGERVNT
IVDAEORVM
QVIA IN PRO
XIMO ERAT CI
VITATI LOCVS
VBI CRVCIFI
XVS ERAT IHS.
ET ERAT SCRIP
TVM HEBRAEI
CE GRAECE ET
LATINE
DICEBANT ER
GO PILATO (4) PRIN
CIPES SACER
DOTVM ET PRI-
CIPES IVDAEO

(1) Vulg. *Tradidit eis illum, ut crucifigeretur. Suſceperunt autem Jeſum, & eduxerunt. Et bajulans ſibi Crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariae, locum, hebraicè autem Golgotha; ubi crucifixerunt eum, & cum eo alios duos hinc & hinc &c.*

(2) Vulg. *Super Crucem.*

(3) *Multi Judaeorum legerunt: quia prope Civitatem erat locus, ubi crucifixus eſt Jeſus.*

(4) *Pontifices Judaeorum &c.*

RVM NOLI SCRI
BERE REX IV
DAEORVM SED
QVIA IPSE DI
XIT REX SVM
IVDAEORVM
(1) RESPONDIT IL
LI PILATVS QVOD
SCRIPSI SCRIB
SI MILI
TES ERGO CVM
CRVCIFIXIS
SENT IHM. AC
CEPERVNT VES
TIMENTA EIVS
ET FECERVNT
QVATTVOR PAR
TES VNICVI
QVE MILITI
(a) PARTEM (2) ERAT
AVTEM TVNI
(b) CA DE SVMMO
SED TEXTA IN
\- - - - - TVM

DIXERVNT ER
GO AD INVICE.
NON SCINDA
MVS (3) ILLAM
SET SORTIAMVR
CVIVS SIT VT
SCRIPTVRA
ADIMPLERE
TVR
DIVISERVNT
VESTIMEN
TA MEA SIBI
ET SVPRA
VESTIMEN
TVM MEV.
MISERVNT
SORTEM
STABANT AVTEM
SECVS CRVCEM
IHV. MATER
EIVS MARIA
ET SOROR MA
TRIS EIVS MA
RIA CLEOPHAE

(1) Vulg. *Reſpondit Pilatus : quod ſcripſi , ſcripſi . Milites ergo , cum crucifixiſſent eum &c.*

(2) Addit *Et tunicam*. Tum proſequitur : *Erat autem tunica inconſutilis , deſuper contexta per totum .*

(3) Vulg. *Eam , ſed ſortiamur de illa, cujus ſit : ut Scriptura impleretur , dicens : Partiti ſunt veſtimenta mea ſibi : & in veſtem meam miſerunt ſortem . Et milites quidem haec fecerunt . Stabant autem juxta Crucem Jeſu Mater ejus, & ſoror Matris ejus Maria Cleophae, & Maria Magdalenae .*

(1) IHS. AVTEM VT
VIDIT MATRE.
(a) SVAM ET DIS
CIPVLVM AD
STANTEM QVE.
DILIGEBAT DI
CIT MATRI SVAE
MVLIER ECCE
FILIVS TVVS
DEINDE DICIT
DISCIPVLO EC
CE MATER TVA
(2) EX ILLA HORA
ACCEPIT ILLAM
DISCIPVLVS
ILLE IN SVA
POST HOC VIDENS
IHS. QVOD PER
FECTA SVNT OM
NIA ET CONSV
MANTVR SCRIP
TVRAE AIT SI
TIO PELVIS PO
SITA ERAT ACE

(3) TO PLENA HYSO
PO CIRCVMDA.
TES OPTVLERVNT
ORI EIVS CVM
ACCEPISSET A
CETVM DIXIT
CONSVMATV.
EST ET INCLINANS
CAPVT TRADI
DIT SPM.
IVDAEI ERGO QVO
(a) NIAM CENA
PVRA ERAT NE
SABBATO MANE
RENT COR
PORA IN CRV
(b) CE ERAT AVT - -
MAGNVS D - - -
ILLIVS SABBA
TI ROGAVER - - -
PILATVM VT
CRVRA ILLIS
FRANGERE -
TVR ET TOLLE

---

(1) Vulg. *Cum vidiſſet ergo Jeſum matrem, & diſcipulum ſtantem, quem diligebat &c.*

(2) *Et ex illa hora accepit eam diſcipulus in ſua. Poſtea ſciens Jeſus, quia omnia conſummata ſunt, ut conſumaretur Scriptura, dixit: Sitio. Vas ergo erat poſitum &c.*

(3) Vulg. *Aceto plenum. Illi autem ſpongiam plenam aceto, hyſſopo circumponentes, obtulerunt ori ejus. Cum ergo accepiſſet Jeſus acetum, dixit: Conſummatum eſt: Et inclinato capite tradidit ſpiritum. Judaei ergo (quoniam Paraſceve erat) ut non remanerent in Cruce corpora Sabbato (erat enim magnus dies ille Sabbati) rogaverunt Pilatum, ut frangerentur eorum crura &c.*

(1) RENTTVR DE CRV
TICE VENERVNT
ERGO MILITES
ET PRIMI QVI
DEM CRVRA
FREGERVNT
ET ALTERIVS SI
MILITER QVI
SIMVL CRVCI
FIXVS ERAT
AD IHM. AVTEM
CVM VENIS
(a) SENT ET VIDE
RVNT EVM
IAM MORTVV.
NON FRAEGE
RVNT CRVRA
EIVS SED V
NVS EX MILI
TIBVS LANCI
A LATVS EIVS
(b) PERCVSSIT ET
EXIIT CONFES
TIM SANGVIS

ET AQVA ET QVI
VIDIT (2) TESTIFI
CATVR ET TES
TIMONIVM
EIVS VERVM
EST ET IPSE SCIT
QVOD VERA
DICIT VT ET VOS
CREDATIS
HAEC ENIM FAC
TA SVNT ILLI S
CRIPTVRA AD
IMPLERETVR
(a) OSSVM EIVS
NON CONFRI.
GITIS AB EO
ET ITERVM AL
TERA SCRIP
TVRA
(b) VIDERVNT
IN QVEM
COMPVNXE
RVNT
POST HAEC AVTE.

(1) Vulg. *Et tollerentur. Venerunt ergo milites, & primi quidem fregerunt crura, & alterius, qui crucifixus eſt cum eo. Ad Jeſum autem cum veniſſent, ut viderunt eum jam mortuum, non fregerunt ejus crura. Sed unus militum lancea latus ejus aperuit, & continuo exivit ſanguis &c.*

(2) Vulg. *Teſtimonium perhibuit: & verum eſt teſtimonium ejus. Et ille ſcit quia vera dicit: ut & vos credatis. Facta ſunt enim haec, ut Scriptura impleretur: Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia Scriptura dicit: Videbunt in quem transfixerunt.*

ROGAVIT PHILA
TVM (1) IOSEPH A
B ARIMATHIA
QVI ERAT DIS
CIPVLVS .IHV.
ABSCONDITVS
AVTEM PROP
TER TIMOREM
IVDAEORVM
VT TOLLERET
CORPVS .IHV.
ET PERMISIT
(a) PILATVS (2) VENE
RVNT ERGO
ET TVLERVNT
ILLVM
VENIT ERGO NI
CODEMVS IS
QVI PRIDEM
VENERAT AD
IHM. NOCTE
FEREN - MIX
TVRAM - VR
AE ET ALO - -

(3) FERE LIBRAS
CENTVM ET AC
CEPERVNT COR
(a) PVS .IHM. ET AD
LIGAVERVNT
ILLVM LINTE
AMINIBVS CV.
AROMATIBVS
(b) SICVT EST CON
SVETVDO IV
DAEIS SEPELI
RE ERAT
AVTEM IN LO
CVM VBI CRV
CIFIXVS ERAT
HORTVS ET IN
HO - - - MONV
M - - - - M NO
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -
- - - - - - - -

(1) Vulg. *Joſeph ab Arimathaea (eo quod eſſet diſcipulus Jeſu, occultus autem propter metum Judaeorum)*

(2) *Venit ergo, & tulit corpus Jeſu. Venit autem & Nicodemus, qui venerat ad Jeſum nocte primùm, ferens mixturam myrrhae, & aloes &c.*

(3) Vulg. *Quaſi libras centum. Acceperunt ergo corpus Jeſu, & ligaverunt illud linteis cum aromatibus, ſicut mos eſt Judaeis ſepelire. Erat autem in loco, ubi crucifixus eſt, hortus &c.*

TA ERAT MONV
MENTVM PO
SVERVNT IHM.
(1) VNA AVTEM SAB
BATI VENIT
MARIA MAG
DALENE CVM
ADHVC TENE
BRAE ESSENT
AD MONVM E
TVM (2) ET VIDET
LAPIDEM SVB
LATVM DE MO
NVMENTVM
ET CVCVRRIT ET
VENIT AD SIMO
NEM - - - - VM
ET - - - - - - DIS
CIPV - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - NT
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -
\- - - - - - - -

(3) VBI ILLVM PO
SVERVNT
EXIIT ERGO PE
TRVS ET ALTER
DISCIPVLVS ET
IBANT AD MONV
MENTVM CVR
REBANT AVTE.
IPSI DVO SIMVL
ILLE AVTEM DIS
CIPVLVS PRAE
CVRRIT VELO
CIVS PETRO ET
(a) VENIT PRIOR AD
MONVMEN
TVM ET PROS
CVLTANS VIDET
POSITA LINTEA
MINA NON TA
MEN INTRAVIT
SECVTVS EST IL
LVM - T PETRVS
ET INTRAVIT IN
MONVMEN

(1) Vulg. *Una autem Sabbati, Maria Magdalene venit mane &c.*
(2) *Et vidit lapidem ſublatum a monumento. Cucurrit ergo, & venit ad Simonem Petrum &c.*
(3) *Ubi poſuerunt eum. Exiit ergo Petrus, & ille alius diſcipulus, & venerunt ad monumentum. Currebant autem duo ſimul, & ille alius diſcipulus praecucurrit citiùs Petro, & venit primus ad monumentum. Et cum ſe inclinaſſet, vidit poſita linteamina, non tamen introivit. Venit ergo Simon Petrus ſequens eum, & introivit in monumentum.*

TVM ET VIDIT
LINTEAMINA
POSITA ET SV
DARIVM QVOD
(1) ERAT POSITVM
SEORSVM IN
VOLVTVM IN
VNO LOCO
TVNC ERGO INTRO
IVIT ET DISCIPV
LVS QVI PRIOR
VENERAT AD
MONVMEN
TVM ET VIDIT
ET CREDIDIT NO.
DVM ENIM
SCIEBANT SCRIP
(a) TVRAM (2) QVOD
OPORTET ILLVM
A MORTVIS RE
SVRGERE
ABIERVNT ERGO
DISCIPVLI AD SE
MARIA AVTEM

(3) FLENS STABAT
AD MONVME.
TVM ET CVM
FLERET - DSPE
XIT IN MONV
MENTVM ET
VIDIT DVOS AN
GELOS - - ALBIS
SEDENTES VNV.
(4) AD CAPVT VNV.
AD PEDES VBI
POSITVS ERAT IHS.
DICVNT ILL - MV
LIERI QVID FLES
AIT ILL - S QVO
NIAM TVLERVNT
DOMINVM ME
CVM ET N - - - - O
VBI EVM POSV -
RVNT
HIS DICTIS CON
VERSA EST RE
TRO ET VIDET
- - - - - - - - - - - SCIE

(1) Vulg. *Fuerat ſuper caput ejus, non cum linteaminibus poſitum, ſed ſeparatim involutum in unum locum. Tunc ergo introivit & ille diſcipulus, qui venerat primus ad monumentum.*

(2) *Quia oportebat eum a mortuis reſurgere. Abierunt ergo iterum diſcipuli ad ſemetipſos.*

(3) Vulg. *Stabat ad monumentum foris, plorans. Dum ergo fleret, inclinavit ſe, & proſpexit in monumentum.*

(4) *Ad caput, & unum ad pedes, ubi poſitum fuerat corpus Jeſu. Dicunt ei illi: Mulier, quid ploras? Dicit eis: quia tulerunt Dominum meum, & neſcio ubi poſuerunt eum. Haec cum dixiſſet, converſa eſt retrorsū, & vidit &c.*

BAT (1) QVOD IHS.
EST DICIT ILLI
IHS. MVLIER
QVID PLORAS
QVEM Q - - ERES
- - LA EXISTIMAN -
EVM HORTV
LANVM ESSE
AIT ILLI DME
SI TV PORTAS
TI ILLVM DIC MI
HI VBI POSVIS
TI EVM ET EGO
ILLVM TOLLAM
DICIT - - - I IHS.
(a) MARIA ILLA STE
TIT ET AIT ILLI
IH - - - - QVOD
DICITVR DOMI
NE DICIT ILLI
IHS. NOLI ME
TANGERE NON
DVM ENIM AS
CENDI AD PATRE.

MEVM VADE
AVTEM AD FRA
TRES MEOS ET
(2) DIC ILLIS ASCE.
DO AD PATREM
MEVM ET AD
PATREM VES
TRVM DEVM
MEVM ET DE
VM VESTRVM
VENIT MARIA
MAGDALENE
(3) NVNTIANS DIS
CIPVLIS QVO
NIAM VIDI DO
MINVM ET HAEC
DIXIT ILLI
SET CVM SERO FAC
(a) TVM ESSET DIE IL
LA VNA SABBA
TI ET OSTIIS CLV
SIS VBI ERA - -
(b) DISCIPVLI PROP
TER TIMOREM

(1) Vulg. *Quia Jeſus eſt. Dicit ei Jeſus: Mulier quid ploras? Quem quaeris? Illa exiſtimans quia bortulanus eſſet, dicit ei: Domine, ſi tu ſuſtuliſti eum, dicito mibi, ubi poſuiſti eum: & ego eum tollam. Dicit ei Jeſus: Maria. Converſa illa dicit ei: Rabboni: (quod dicitur Magiſter) Dicit ei Jeſus: &c.*

(2) Vulg. *Et dic eis: Aſcendo ad Patrem meum, & Patrem veſtrum &c.*

(3) *Annuncians diſcipulis: qui vidi Dominum, & baec dixit mibi. Cum ergo ſero eſſet die illo, una Sabbatorum, & fores eſſent clauſae, ubi erant diſcipuli congregati propter metum &c.*

IVDAEORVM
VENIT IHS. ET
STETIT IN MEDIO
(1) ET AIT ILLIS PAX
VOBIS
ET HIS DICTIS OS
TENDIT ILLIS MA
(a) NVS ET LATVS ET
GAVISI SVNT
DISCIPVLI DICIT
ILLIS ERGO ITERV.
PAX VOBISCVM
SICVT MISIT ME
PATER ET EGO MIT
TO VOS (2) INSVFFLA
VIT ET AIT ILLIS
ACCIPITE SPIRI
TVM SANCTV.
SI CVIVS REMI
SERITIS PECCA
TA REMISSA
ERVNT ILLI SI
CVIVS TENVE
RITIS TENEBV.

TVR
(3) THOMAS VNVS
DE XII. QVI DICI
TVR DYDYMVS
NON FVIT CVM
ILLIS QVANDO
VENIT IHS. DI
CEBANT ERGO
ILLI ET ALII DIS
CIPVLI VIDIMVS
DOMINVM
AD ILLE DIXIT A
D EOS NISI VI
DERO IN MANI
(a) BVS EIVS VES
TIGIVM CLAVO
RVM ET MISE
RO DIGITVM
MEVM IN LOCV.
CLAVORVM ET
MISERO MA
NVS IN LATVS
EIVS NON SVM
CREDITVRVS

(1) Vulg. *Et dixit eis: Pax vobis. Et cum hoc dixiſſet, oſtendit eis manus, & latus. Gaviſi ſunt ergo diſcipuli, viſo Domino. Dixit ergo eis iterum: Pax vobis.*

(2) *Haec cum dixiſſet; inſufflavit, & dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum. Quorum remiſeritis peccata remittuntur eis: & quorum retinueritis retenta ſunt.*

(3) Vulg. *Thomas autem unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis quando venit Jeſus. Dixerunt ergo ei alii diſcipuli: Vidimus Dominum. Ille autem dixit eis: Niſi videro in manibus ejus fixuram clavorum, & mittam digitum meum in locum clavorum, & mittam manum meam in latus ejus, non credam.*

(1) POST DIES OCTO ITE
RVM VENIT SI
MVL INTVS ERANT
DISCIPVLI ET
THOMAS CVM
ILLIS VENIT .IHS.
OSTEIS CLVSIS
ET STETIT IN ME
(a) DIO ET DIXIT PAX
VOBISCVM
DEINDE AIT AD
THOMAM OSTE.
DE HOC DIGITV.
TVVM ET VIDE
MANVS MEAS
ET MITTE MANVS
TVAS IN LATVS
MEVM ET NOLI
ESSE INCREDV
LVS SED FIDELIS
(2) RESPONDIT THOMAS
ET DIXIT ILLI TV ES
DOM MEVS ET
DEVS MEVS AIT

(3) ILLI .IHS. QVONI
(a) AM VIDISTI CRE
DIDISTI BEATI
QVI NON VIDE
RVNT ET CREDI
DERVNT
MVLTA QVIDEM
ET ALIA SIGNA
FECIT .IHS. (4) CORA.
DISCIPVLIS SV
IS QVAE NON
SCRIPTA SVNT
IN HOC LIBRO
HAEC AVTEM
SCRIPTA SVNT
VT CREDATIS
(5) QVONIAM
EST XPS. FILIVS
DI. ET VT CREDA.
TES VITAM HA
BEATIS IN NO
MINE EIVS
(6) POST HAEC OSTEN
DIT SE ITERVM

(1) Vulg. *Et poſt dies octo, iterum erant diſcipuli ejus intus; & Thomas cum eis. Venit Jeſus januis clauſis, & ſtetit in medio, & dixit: Pax vobis. Deinde dicit Thomae: Infer digitum tuum huc, & vide manus meas, & affer manum tuam, & mitte in latus meum.*

(2) Vulg. *Reſpondit Thomas, & dixit ei: Dominus meus, & Deus meus. Dixit &c.*

(3) *Ei Jeſus: Quia vidiſti me Thoma credidiſti:*

(4) *In conſpectu diſcipulorum ſuorum, quae non ſunt ſcripta in libro hoc.*

(5) *Quia Jeſus eſt Chriſtus Filius Dei.*

(6) *Poſtea manifeſtavit ſe iterum &c.*

IHS. DISCIPVLIS
SVIS AD MARE
TIBERIADIS (1) ET
SIMVL ERANT
SIMON PETRVS
ET THOMAS QVI
DICITVR DIDY
MVS ET NATA
NAEL (2) A CANA
GALILEAE ET FI
LII ZAEBAEDAEI
ET ALII EX DISCI
PVLIS EIVS DVO
(3) DICIT ILLOS SI
MON PETRVS
VADO PISCARI
DICVNT ILLI VE
NIMVS SIMVL
ET NOS TECVM
EXIERVNT ET
ASCENDERVNT
IN NAVICVLAM
ILLA NOCTE NI
HIL CEPERVNT

(4) SED CVM MA
NE FACTVM
ESSET IHS. STETIT
IN LITORE NON
ENIM SCIEBANT
DISCIPVLI QVOD
IHS ESSET AIT IL
LIS HABETIS ALI
QVID PVLMEN
TVM VOS
RESPONDERVNT ILLI
NON AD IL
LE DIXIT ILLIS MIT
TITE IN DEXTERA.
PARTEM NAVI
GII ET INVENIE
TIS MISERVNT
ILLI ET TRAH-
RE NON POTE
RANT RETIAM
PRAE MVLTI
TVDINEM PIS
CIVM DICIT ER
GO DISCIPVLVS

(1) Vulg. *Manifeſtavit autem ſic: Erant ſimul Simon Petrus &c.*

(2) *Qui erat a Cana Galilaeae.*

(3) *Dicit eis Simon Petrus: Vado piſcari. Dicunt ei: Venimus & nos tecum. Et exierunt, & aſcenderunt in navim: & illa nocte nihil prendiderunt.*

(4) Vulg. *Mane autem facto ſtetit Jeſus in littore: non tamen cognoverunt diſcipuli quia Jeſus eſt. Dixit ergo eis Jeſus: Pueri numquid pulmentarium habetis? Reſponderunt ei: Non. Dicit eis: Mittite in dexteram navigii rete: & invenietis. Miſerunt ergo; & jam non valebant illud trahere prae multitudine piſcium. Dicit ergo &c.*

ILLE QVEM DILI
GEBAT IHS PE
TRO DOMV EST
(1) ET SIMON PE
TRVS AVDITO
QVIA DOMS EST
(a) TVNICAM SE
PRAECINXIT
ERAT ENIM NV
DVS ET MISIT
SE IN MARE
(2) ALII DISCIPVLI IN
NAVICVLA VE
NERVNT NON
ENIM LONGE
ERAT TERRA FE
RE CVBITIS VI
- - NTI TRAHE
BANT RETIAM
PISCIVM
VT ERGO DESCEN
DERVNT IN TER
(b) RAM VIDENT
CARBONES IN

CENSOS ET PIS
CEM SVPERPO
SITVM ET PA
NEM
(3) DICIT ILLIS IHS AD
FERITIS DE PIS
(a) CIBVS QVOS CE
PISTIS ASCEN
DIT SIMON PE
TRVS ET TRAXIT
(4) RETIAM AD TER
RAM PLENAM
MAGNIS PISCI
BVS OCIIII ET
CVM TANTI ES
SENT NON EST
SCISSA RETIA
AIT ILLIS IHS. VE
NITE PRANDE
TE ET NEMO
(b) AVDEBAT EX
DISCIPVLIS E
IVS INTERRO
GARE ILLVM

(1) Vulg *Simon Petrus cum audiſſet quia Dominus eſt, tunica ſuccinxit ſe &c.*

(2) *Alii autem diſcipuli navigio venerunt, (non enim longè erant a terra, ſed quaſi cubitis ducentis) trahentes rete piſcium. Ut ergo deſcenderunt in terram, viderunt prunas poſitas &c.*

(2) Vulg. *Dicit eis Jeſus: Afferte de piſcibus, quos prendidiſtis nunc.*

(3) *Rete in terram plenum magnis piſcibus centum quinquaginta tribus. Et cum tanti eſſent, non eſt ſciſſum rete. Dicit eis Jeſus: Venite, prandete. Et nemo audebat diſcumbentium interrogare eum.*

TV QVI ES SCIEN
TES (1) QVOD DMS
EST VENIT IHS.
ET SVMPSIT PA
NEM ET DEDIT
ILLIS ET PISCIS
SIMILITER
HOC IAM TERTIO
OSTENDIT SE
IHS. DISCIPVLIS
POSTQVAM A
MORTVIS RE
SVRREXIT CV.
ERGO PRANDI
DERVNT AIT IHS.
PETRO
SIMON IOHAN
(a) NIS AMAS ME
AIT ILLI VTIQVE
DME. AIT ILLI
(b) PASCE OVES ME
AS DICIT ILLI ITE
RVM SIMON
IOHANNES AMAS ME DI
CIT ILLI VTIQVE DME AIT ILLI
PASCE OVES MEAS DICIT ILLI
TERTIO SIMON IOHANNES AMAS

ME CONTRIS
TATVS EST PE
TRVS (2) QVOD DI
XIT ILLI TERTIO
AMAS ME AIT
ILLI OMNIA TV
NOSTI DNE. TV S
CIS QVOD AMO
TE DIXIT ILLI PAS
CHAE OVES ME
AS AMEN
AMEN DICO TI
(a) BI CVM ES - - - - DO
LESCENTIOR
PRAECINGES
TE IPSVM E - - -
BVLAS QVO VI - - -
CVM AVTE -
SENVERIS - -
TENDES - -
NVS TVAS - - - -
(3) TER TE - - -
GIT - - - - - - -
TE QVO - - - - -

(1) Vulg. *Scientes, quia Dominus eſt. Et venit Jeſus, & accepit panem, & dedit eis, & piſcem ſimiliter. Hoc jam tertiò manifeſtatus eſt Jeſus diſcipulis ſuis, cum reſurrexiſſet a mortuis. Cum ergo prandiſſent, dicit Simoni Petro Jeſus: Simon Joannis diligis me plus his? Dicit ei: Etiam Domine, tu ſcis quia amo te. Dicit ei: Paſce agnos meos. Dicit ei iterum: Simon Joannis diligis me? Ait illi: Etiam Domine, tu ſcis quia amo te. Dicit ei: Paſce agnos meos. Dicit ei tertiò: Simon Joannis amas &c.*

(2) Vulg. *Quia dixit ei tertiò, amas me? Et dixit ei: Domine tu omnia noſti: tu ſcis quia amo te. Dixit ei: Paſce oves meas. Amen, amen dico tibi: Cum eſſes junior cingebas te, & ambulabas ubi volebas:*

(3) *Alius te cinget, & ducet quò tu non vis.*

VIS HOC AVTE͝.
DIXIT SIGNIFI
CANS (1) QVAM
MORTEM HO
NORIFICATV
RVS ESSET .DM͝.
AIT ILLI SEQVERE
ME ET CONVER
SVS PETRVS VI
DIT DISCIPVLVM Q - - -
DILIGEBAT IHS͝ SEQVEN
TEM QVI ET RE
CVBVERAT IN
CENA SVPRA
PECTVS .IHV͝. ET
(a) D - - ERAT .DNE͝.
- - IS EST QVI
- - - DET TE HVNC
- - - - VIDENS
- - - - VS AIT AD
- - - - - DNE͝ HIC
- - - - - QVID
- - - - - - - -
- - - - - VO

LO MANERE
(a) (2) DVM VENIO
QVID AD TE IN
TERDVM TV
ME SEQVERE
RET EXIIT HIC
SERMO IN FRA
TRES QVOD ILLE
(b) DISCIPVLVS NO͝.
MORERETVR
ET NON DIXIT
IHS͝. NON MORI
TVR SED SIC ILLV͝.
VOLO MANERE
DVM VENIO
HIC EST DISCIPV
LVS QVI TESTI
FICATVR DE IHM͝
ET QVIS SCRIP
SIT HAEC SCIMVS
ET SCIMVS
QVOD VERVM
EST TESTIMO
NIVM EIVS

(1) Vulg. *Qua morte clarificaturus eſſet Deum. Et cum hoc dixiſſet dicit ei: Sequere me. Converſus Petrus vidit illum diſcipulum, quem diligebat Jeſus, ſequentem, qui & recubuit in coena ſuper pectus ejus, & dixit: Domine quis eſt qui tradet te? Hunc ergo cum vidiſſet Petrus, dixit Jeſu:*

(2) Vulg. *Donec veniam, quid ad te? Tu me ſequere. Exiit ergo ſermo iſte inter fratres, quia diſcipulus ille non moritur: Et non dixit ei Jeſus: Non moritur; ſed: ſic eum volo manere donec veniam, quid ad te? Hic eſt diſcipulus ille, qui teſtimonium perhibet de his, & ſcripſit haec: & ſcimus quia verum eſt teſtimonium ejus.*

(a) (1) ET ALIA MVLTA
FECIT IHS QVAE
SI SCRIBEREN
TVR PER SINGV
LA NEC IPSVM
EXISTIMO MV.
DVM CAPERE
POSSE ET LIBROS
QVI SCRIBAN
TVR.

(1) Vulg. *Sunt autem & alia multa, quae fecit Jeſus, quae ſi ſcribantur per ſingula, nec ipſum arbitror mundum capere poſſe eos, qui ſcribendi ſunt libros.*

Ex libris [illegible] Minetti
Milano 7bre 1867

3 0112 098537308